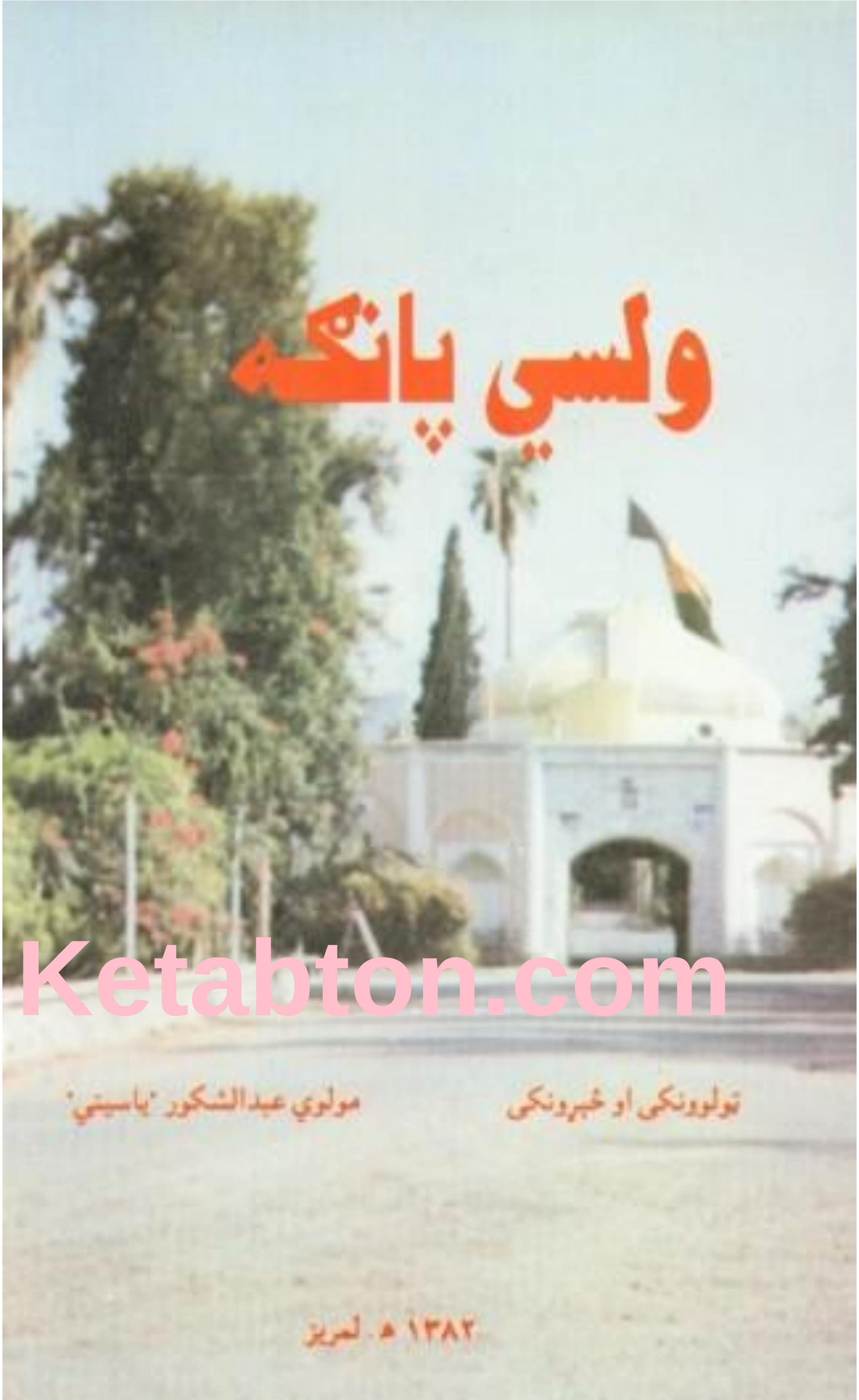

Ketabton.com

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||||||||||||||

دکتاب نوم: ولسي پانگه

ځيړونکی : مولوي عبدلشکور " ياسيني"

خپرندويه ټولنه : خښي کولتوري ټولنه

خپرنی لړ: اوم) 7 (

د چاپ شمير: يوزر ټوکه

د چاپ نيټه : 1382،تله ، لسم

کمپوزر : ميرزاخان "طوطاخېل"

د کمپوز ځای: ميرزاخان او کمپوزنگ سنټر ارباب روډ

گل حاجي پلازه دوهم منزل دفتر نمبر 208 تيلفون نمبر 853549

بيعه : سل افغانۍ) 100(

چاپ خونه: د ساپي دپښتو ځيړنو او دپراختيا مرکز.

يادونه : دا ټولگه دعبدالکريم مصعب جان په مالي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځيرونکي لنډه پيژندنه

نوم: مولوي عبدالشکور "ياسيني"

دپلار نوم: ارواښاد ملا عبدالکريم " ياسيني "

زوکړه : 1317 هـ.ش چنګاښ، اتمه ،ننګرهار، کامه ،ده طاهر

دندې: دګران افغانستان په مختلفو ولاياتو او ولسواليو کې دپښتو ژبې او ديني علومو دښونکي په توګه پاتې شوی.

او تر روسي ير غل وروسته د مجاهدينو مشراو دکمونستي حکومت له ړنګيدو وروسته د کامې ولسوال او دختيځو ولايتو د جهادي شورا غړی پاتې شوی دی .

اثار:

(1) جهادي پنځونې (جهادي لنډۍ)

(2)شعري ټولګه

(3)جهادي خاطرې (سياسي ياداشتونه)

چې پورتني درېواړه کتابونه دچاپ لاندې دي

(4)او همدا ټولګه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې ارزښتمن اثر او دليکوال په باب يې څو لنډې خبرې

هره ژبه اوادب خپلې خپلې ځانګړني لري او بيا دهرې ژبې اوادب توکي خپل خپل اهميت لري. په پښتو ژبه او ادب کې متلونه او لنډۍ دې ژبې او ادب ته ځانګړې غناوربخښلې ده. رښتيا خبره خو داده چې که پښتو ژبې ته څو مګره کارشوی دی نو زياتره يې دوروستۍ نيمې پيړۍ دژبپوهانو او ادب پوهانو دکار او زيار نتيجه ګڼلای شو.

په پښتو ژبه کې دمتلونو او اصطلاحاتو راټولول پر خپل ځای يو ارزښتمن کاردی که څه هم چې په دې برخه کې خو يو څه لومړني ګامونه هم اخستل شوي دي او دمتلونو او اصطلاحاتو په را ټولولو کې يو څه کار هم شوی دی،خو حقيقت دادی چې دغه کار ددرناوي سره سره چې ورته يې لرو، دا ادعا نه شو کولای چې په دې برخه کې شوی کار کافي دی او نورکار ته اړتيا نشته.

ښاغلي مولوی صيب عبدالشکور "يا سيني" چې دپښتو متلونو او اصطلاحاتو په راټولولو کې څومره کارکړی دی، دا پر خپل ځای دډېر درناوي وړدی او بې له شکه به دپښتو ژبې مينه وال ترينه ډېره ګټه اخلي او دابه ددې ژبې او پښتو ليکوالانو دليکنو په بډاينه کې پوره لاس وکړای شي.

که څه هم چې دښاغلي مولوی صيب "ياسيني" له خوا را ټول کړای شوي متلونه او اصطلاحات ما په يوه ځغلنده نظر وکتل او دومګره وخت او مجال نه وچې په کاملاً انتقادي نظر يې وګورم، خو ترکومه پورې چې زه مولوي صاحب پيژنم او څومګره يې له ژبني او ادبي ذوق سره اشنا يم او يا دژبې او ادب دمطالعې او تدريس په باب دده له سابقې سره څومره بلد يم زه داپه کامل باورسره ويلای شم چې مولوی صيب به په دې برخه کې پاخه ګامونه اخستي وي او خپل کار به يې هغومره پوخ کړی وي لکه څومګره چې يې تمه کيږي.

که مولوي صيب له يوې خوا دسرو روسانو په وړاندې زمونږ د سپيڅلي جهاد په اوږدوکې په سپينه ږيره غره په غره او ناو په ناو ګرځيدلی او په وسله وال جهاد کې يې خپله ونډه ډيره ښه سرته رسولې ده، قرباني يې ورکړې ده. له بلې خوا يې ديوه ديني عالم په توګه په علمي جهاد کې هم پوره برخه اخستې ده مولوي صيب دافغانستان دتير سپيڅلي جهاد تر پيليدو دمخه دښونکي په توګه دمقدسې دندې دسرته رسولو پر وخت ډير ځله دپښتو ژبې او ادب د تدريس دنده هم درلوده، چې په دې توګه سړی ويلای شي چې نوموړی ددې لارې کوم نا بلده لاروی نه دی.

مولوي صاحب دپښتوژبې تکړه ليکوال هم دی او خو ږ ژبی شاعر هم هيله ده چې مولوي صاحب دخپلو اشعارو دټولګې چاپ ته هم ځانګړې پاملرنه وکړي ياکومه داسې مؤسسه او اداره چې پښتو ادب ته دخدمت وياړ لري دمولوي صاحب داشعارو دچاپ وياړ هم ترلاسه کړي. زه په پای کې مولوي صاحب عبدالشکور "ياسيني" ته چې زما دجهاد او مبارزې داوږدې لارې ملګری بلکې استاذپاتې شوی دی ،ددې ستر ژبني خدمت مبارکي وايم اوله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه ورته تو فیق غواړم چې په دې لاره کې نوردیادونې اوستاینې وړگامونه هم واخلي عمرېې اوږد اوپه قلم یې برکت شه .

درنښت

فدامحمد فایض

پیښور،کوز تهکال

1382/6/29

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لويه شتمني او زموږ بېغوري

ځينې وخت په سړي باندې هغه د چا خبره د شيناوري ماما ټوکه وشي او ځينو کارونو ته لاس تر زنې پاتې شي او د انديښنو او سوچونو په سيند لاهو شي. زه چې اوس د کومې ستونزې او سودا سره لاس او ګرېوان يم هغه کومه معما نه ده بلکې زما سره د هغو توريو، جملو، القابو او خبرو کمی دی چې زه يې د دې کتاب ( ) د ښاغلي را ټولوونکي او څېړونکي په شان او ستاينه کې وکاروم .

او لامل يې دا دی چې د دغه ښاغلي د ژوند کيسې او څېړنې د ډېرو نورو هغو سره ښکاره توپيرونه لري. که د ټولې نړۍ په ځای يوازې خپل ګران هېواد د بېلګې په توګه ياد کړم نو ويلای شم چې ډېر وګړي مو د خپل ژوند په دا لړ وخت کې وليدل چې زموږ نه مخکې دې نړۍ ته راغلي وو او ولاړل يعنې پټې سترګې راغلل او ولاړل نه يې ځان ته کومه ګټه ورسوله او نه يې خپل دين او اولس ته خير ښېګنه. او هم دا اوس هم ډېر خلك وينو چې د ژوند په اصلي او پراخه مفهوم نه پوهيږي. يوازې خوړل، څښل او راټولول (ماديات) ورته د ژوند موخې او غايېګ ښکاري او په دې ځانونه نه پوهوي چې د انسانيت او سړيتوب معيارونه او پړاوونه څه دي .

ارواښاد خان خوشال خان بابا وايي :

چې دستار تړي هزار دي

د دستار سړي په شمار دي

که څه هم دغوايي کرغېړن اوښتون زموږ د سلهاو زرو شازلميانو سرونه لو کړل. خو الحمدلله چې دغو بشر دوستانو (!؟) بې وګړيو نه کړای شولو. خو بې سړيو (قحط رجال) او بې سره يې کړو .

هرګوره پورتنۍ کرښه د سل په سلو کې خبره نه ده په دې معنا ده چې يو ډېر شمېر سياست پوهان، عالمان او روڼ اندي مو سرو کودتاچيانو له خپلو ګونډي موخو او غوښتنو ځار کړل او يو شمېر نور ښاغلي چې د خپل مظلوم اولس د مشرۍ دعوی يې کولې د دغه بې وزلي اولس سره په خپلو کړيو ژمنو کې پاتې راغلل او نفسي جنون داسې کندو ته ټېل وهل چې اوس يې څوك په خوله پياز هم نه خوري .

خو په دا دويمه ډله کې داسې ښاغلي او منلي شخصيتونه هم وو چې د بهرنيو يرغلګرو او کورنيو انډيوالانو په وړاندې ښه په نره ودرېدل د سپېڅلي جهاد غږ يې وکړ او خپل سر يې خاص د اعلاء کلمۍ الله او د خپل اولس د پت، ناموس او ازادۍ د ګټلو له پاره په لاس کې ونيوه. دښتو، مېرو او تورو غرو ته پورته شول. د ډېرو کړاوو، سختيو، لوږو، تندو، لنډو او تنګو له ګاللو وروسته څښتن تعالی د همداسې سپېڅليو او رښتينو مجاهدينو د وينو او سرښندنو له برکته کورني او بهرني يرغلګر او دښمنان مات او ګونډه کړل. د دغو تش لاسو او بې وزلو مجاهدينو د بري او فتحې غږ دومره دروند او غښتلی و چې نه يوازې افغانان بلکې د ټولې نړۍ اسيران او د کمونيزم په کړيو کې ښکيل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي او لسونه یې راویښ کړل، جرمنیانو د برلین او یاکلن دېوال ړنګ کړ ختیځ او لوېدیځ جرمني یو اولس شو، تزاریان، مغل، ازبك، تاجك، ترکمن، سربان، چچنیا، پولنډ، هنګري، وکراین او ... ټول اولسونه را پاڅېدل او ځای په ځای یې د لېنین مجسمې په کاڼو او لوټو وویشتې او بالاخره یې راړنګې کړې او ان خبره تر دې را ورسیده چې پخپله له مسکو نه هم د لېنین تابوت پورته کړل شو او په دې ډول د شلمې پېړۍ د یوه ډېر ستر او نړیوال ځواك د باج او تاج کیسه د ډېرو بې وزلو او تش لاسو افغانانو په ذریعه د الهي نصرت په برکت ختمه کړی شوه. او زمونږ په تاریخ کې د ویاړونو، اتلولیو او سرښندنو نوي بابونه پرانیستل شول .

که د سرو لښکرو تر یرغل یو څو لسیزې مخ کې د ویاړلي افغانستان تاریخ ته و ګورونو

د پرنګیانو شرمېدلې ماتې به مو تر سترګو شي چې د رواني پېړۍ په لومړیو کې یې د همدې اولس له خوا خوړلې وې. زمونږ تاریخ به هېڅ کله د هغو غازیانو او شهیدانو نومونه هېر نه کړي چې د پرنګیانو په

وړاندې یې د خپل اولس د مجاهدینو مشري په مختلفو سنګرونو کې کوله لکه مجاهد غازي چکنور ملا صاحب لوی مجاهد او عالم دهډې ملا صاحب، سترمجاهد ملا مشك عالم، اتل سپه سالار غلام حیدر خان څرخي، لوی غازي او تکړه مجاهد غازي محمد جان خان وردګ د میوند فاتح ایوب خان د تورې او پوهې خاوند غازي عثمان خان ساپی، زړور او سرتېری غازی میر مسجدي خان، د پوهې او تدبیر خاوند وتلی مجاهد د ترنګزو ملا صاحب ،غازي مولوي تاج محمد خان (1) او په لسګونو داسې نور اتلان چې د تورې او مېړانې له برکته یې تقریباً نیمې نړۍ خپلواکي تر لاسه کړه .

همدارنګه که زمونږ ننی تاریخ لیکل کیږي او سبانی کول (نسل) یې لولي نو په دې کې هېڅ شك نشته چې د شهید ادم خان، رسول خان، شهید مولوی محمد صدیق خدای دوست) 2 ((او په لسګونو او سلګونو د هغو اتلانو، مېړونو او غازیانو د کار نامو ترڅنګ د ښاغلي مولوي عبدالشکور "یاسیني" کارنامې هم ولولي چې د سرو لښکرو سره یې د مخامخ غزا په وخت کړي دي .

د کودتا سره سم کمونستانو ښاغلی یا سیني صاحب بندي کړ قسمت ورسره یاري وکړه د یو څه وخت بنده وروسته ایله شو، مولوي صاحب د هجرت لار ونیوه او د یرغلګرو په وړاندې یې عملي جهاد پیل کړ اولس هم د مولوي صاحب مشري ومنله او تر شایې ودرېدل، د مولوي صاحب د جهاد او مبارزې سنګر یوازې کامه پاتې نه شوه بلکې د لوی ننګرهار د مختلفو سیمو مجاهدینو یې هم مشري ومنله. د مولوي صاحب د مجاهدینو او په ختیځو ولایاتو کې د سرو لښکرو د قطعاتو او ټولګیو تر منځ فقط یو سیند (کامه ثمر خېل) و او ډېر ځلې مجاهدینو پر روسیانو او همدارنګه ځینې وخت روسیانو په مجاهدینو بریدونه کول. دا چې مجاهدینو به په هر برید کې روسیانو ته څومره د سر او مال زیان ور اړاوه او یا روسیان څومره د مجاهدینو د لاسه نارامه وو دا نو زمونږ د تاریخ یو ډېر لوی بحث دی چې په دې لیکنه کې یې ځایول ګران دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغې ښاغلي که په یوه لاس کې د حق د ساتلو او د ازادۍ د اخیستلو په خاطر ټوپك راخیستی دی ورسره جوخت یې په بل لاس کې قلم راخیستی او د خپلې ژبې اولس او کولتور د بډاینې او غنا په خاطر یې خولې تویې کړي او یو ډېر ستر کار ته یې ملا تړلې ده. چې په لنډه توګه یې داسې ښودلای شوو.

لومړی: تقریباً څه کم دوه زره جهادي لنډۍ دي چې د پښتو ژبې تر ټولو لویه پانګه او شتمني ده چې د چاپ لاندې ده او که خدای کول ډېر ژر به مو تر ګوتو شي. که څه هم زمونږ ډېر پوهان په دې ګروهه دي چې د لنډۍ خاص ویونکي جوت نه دي. خو دغه پورتنۍ لنډۍ ټولې ښاغلي یاسیني د جهاد په مختلفو سنګرونو او غزا ګانو کې ویلي دي. چې البته ګران لوستونکي به یې د ځینو لنډیو شرحې د کتاب په لمنو کې پخپله ولولي .

دوهم: جهادي خاطرې دي چې ټولې خوږې کیسې دي چې زمونږ د ویاړلي تاریخ یوه برخه ګڼل کېدای شي .

دریم: شعرونه دي چې په سپینه وینا او غوڅه ژبه یې د ځینو دوستانو او دښمنانو ناخواې او نادودې انځور کړي دي .

څلورم: همدا ټولګه ده چې د پښتو ژبې او ادب تر ټولو نایابه او ارزښتناکې ګڼې، مقولې، متلونه او ورسره یوځای ځیني فلکلوري "اولسي" او رښتیني کیسې او خبرې رانغاړل شوي دي. چې د ټولګې ښکلا او ارزښت یې لا پسې ښکلی او درونډ کړی دی او هغه ځکه چې پښتو ژبه یوازې ژبه او د پوهاوي را پوهاوي وسیله نه بلکې پښتو یو قانون او د ژوند ضابطه هم ده. د یو ټبر په ژبه کې د ټولنې ټول کړه وړه دودونه، خویونه، نفسیات او ان تردې چې د مختلفو دورو دیني او مذهبي دودونه هم ځای شوي وي. نو ځکه ویلای شو چې پښتو ژبه د خپلو ځانګړتیاو له مخې د نړۍ د ډېرو ژبو په څېر یوازې تشه ژبه نه بلکې یو ډېر لوی قانون هم دی. ګورو چې تر اسلامي سپېڅلي شریعت را وروسته هر خېل ځانته د خپلو ستونزو او شخړو د له منځه وړلو او روغې جوړې

له پاره لکه ځیني اروپایي هېوادونه چې تر ډېره وخته یې لیکلی (وضعي) قانون نه درلود او د خلکو تر منځ ټولې ستونزې او کړکېچونه په معقولو منل شویو متلونو حل او فصل کېدلې او مناسب متل به داسې حکم درلود لکه د کاڼي کرښه له ښه شامته د پښتو ژبه او ټبر له دې پلوه ډېره شتمنه او مړه ده په عقیدتي لحاظ هم پښتون هغه بختور ټبر دی چې د ژبې دا ټوله شتمني یې د اسلامي سپېڅلي شریعت مطابق ده. ځیني پوهان وایي چې د پښتانه رومان ټول په پښتو ټپه کې دی همدارنګه که وویل شي چې د پښتون کولتور او ژوند دود هنداره متلونه او ګړنې نو بې مناسبه به نه وي. زه دغه پورتني توکي د خپلې خوږې او شتمنې ژبې روح او ترټولو لویه او ارزښتمنه پانګه بولم او همدارنګه په دغه لار کې کار کول، راټولول، څېړل او خوندي کول یې تر ټولو لومړنی او اړین کار بولم .

قدر منو او درنو لوستونکیو! نور تاسې درانه نه سترې کوم راځم خپلې وروستۍ خبرې ته او هغه د همدې درنې ټولګې په اړه یو څه څرګندونې دي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی: په کار خو داسې وه چې د ژبې دغه مختلف توکي متل، محاوره او ...) د الف ب او ... په ځای جلاجلا څېړل شوي او وېل شوي وای .

په کار خو همداسې وه مګر مونږ سره ستونزې او اندېښنې؛ د وخت لړوالی، د تش لاس دښمني او همدارنګه په ژوند (عمر) بې باوري دا ټولې هغه خبرې وې چې زمونږ د نن کار یې سبا ته تم نه کړ، نغده سودا (کړنه) او دم ساعت مو غنیمت وګاڼه. که ژوند یاري وکړه او په ګانده کې پخپله د دې ټولګې ښاغلی څېړونکي او یا د پښتو ژبې او ادب نورښاغلي په دې کړنه لاس بري شول. خپلې مورنۍ ژبې ته به یې ستر چوپړ کړی وي .

دوهم: دا چې ژبه د اولس او خلکو شتمني (مال) ده. نو د دې ګډې شتمنۍ د امانتدارۍ په خاطر د ځینو متلونو، ګړنو او ... پورې اړونده داسې کیسې، ټوکې او خبرې په دې ټولګه کې را نغاړل شوي. چې ښایي ځینو لوستونکیو او په تېره بیا ځینو ښاغلیو نقادانو ته یې څېړل او رانغاړل په دې ټولګه کې خوند، ور نه کړي. خو لکه څنګه چې پورته وویل شول دا هر څه د پښتون قوم سره د امانتدارۍ او خلوص له مخې شوې. دلته د یوې بلې خبرې یادونه اړینه ده او هغه دا چې د ملي ورورګلوۍ په خاطر د ځینو سیمو او خلکو پورې د ځانګړیو متلونو، ګړنو، ټوکو او ټکالو د راوړلو نه ډډه شوې. لازمه وه چې د ملي شتمنۍ او امانتدارۍ له مخې ځانګړي توکي هم دلته څېړل شوي او رانغاړل شوي وای. مګر د نني ګران افغانستان باریکه او حساس حالت ته په پام لړنې سره تر راوړنې او څېړنې یې نه راوړنه او څېړنه غوره وګڼل شوه .

په هر ترتیب که د پښتو ژبې په دغو توکیو څومره خبرې وشي بیا به هم لږې وي .

قدرمنو لوستونکیو ته یوه یادونه کوم چې دا ټولې خبرې، کیسې او متلونه ښاغلي مولوي صاحب د خپل ژوند په اوږدو کې د اولس نه اورېدلي او یا لوستي دي او بیا یې په خپله حافظه کې ساتلې وې یعنې په راټولولو پسې یې خېرونې او کتابونه نه دي لټولي، او دا دې له ښه مرغه د ستاسو تر لاسو او لوست یې درورسول .

زه ټولو پښتنو ته د دغه درنې ټولګې مبارکي وایم او ښاغلي مولوي صاحب ته د خدای پامانۍ نه وروسته وایم چې :

ستا د ښایست ګلونه ډېر دي

څولۍ مې تنګه زه په کوم کوم ټولومه

مع الاحترام

اجمل اټك "یوسفزی"

د ښخي کولتوري ټولنې مشر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(السلام عليکم)

شروع کوم په نامه د الله چې ډير زيات مهربان او رحم لرونکې دی خالق تعالی په خپل عظيم کلام کې دپخوانيو اقوامو او پرګنو د ښو او بدو او ځينو نورو موجوداتو حالات بيان کړي ددې له پاره چې خلکو ته نصيحت ، عبرت او پند شي او خلك نيکو او ښو کارونو ته راو بولي او دبدو مثالونو د عواقبو نه يې آګاه کړي نيك خلك به دبدونه عبرت واخلي خپل اعمال به اصلاح کړي او د توحيد په لار به روان شي. دپروردګار وينا چې دمثال په ډول يې منع فرمايلې وي د هغې نه منع شي او کوم چې په کولو يې امر کړي وي هغه اجرا شي متل يا مثال چې په يو خبره باندې تيريږي هغه ديو سند حجت او دليل په نامه باندې ياديږي او خبره وربانديې ښه مستحکمه او ټينګه شي. لکه يو ترګاڼ چې يو شي جوړ کړي او دپاسه وربانديې د اوسپنې ميخ ووهي د پښتو ژبې اکثره متلونه او پخې ويناوې د قرآني مبارکو آيتونو او نبوي احاديثو سره موافق دي دا متلونه داسې دي لکه په ډبره کې چې ليك وکړي دشودو غونډې سپين او دشاتو غونډې خوندور دي د چامخ او څټ هم نکوي. د دوه مخيءاو منافقت نه خلاص وي. پروردګار فرمايې ((تاسوسره متحد شئ او لاسونه سره ورکړئ او بې اتفاقي مه کوئ که بې اتفاقه شوئ قوت به مو کمزوری شي)) پښتانه لويان وايي ديو لاسه ټك نه خيږي، يو سوی نه بليږي، د ډيرو امساء ديوه ګيډې او داسې نور په حديث شريف کې راځي تاسو د خلکو قدر د هغوي د منزلت په اندازه وکړئ. پښتانه لويان وايي وګوره سړی ورلاندې واچوه پو زی او داسې نور خدای پاك وايي ((چې يهود اونصاری ستاسې دوستان کيږي نه...)) زمونږ مشران وايي کاڼی به پوست نشي دښمن به دوست نشي. حديث مبارك دی دنيکانو سره ناسته داسې ده لکه د عطار په دوکان کې چې کښينې يا به ترې عطر واخلې او که وايې نخلې نو خوشبويي خو به يې درشي.

او دبدانو سره ناسته داسې ده لکه د ينګر په دوکان کې چې کښينې يا به دې جامې وسوځي او که نوي نو داوسپنې بد بويي خو به درشي.

او داسې په لسګونو نورې قراني او نبوي مبارکې وينا وې شته چې ډير پښتو متلونه ورته دي ما تراوسه په پښتو کې داسې وينا او متل نه دی او ريدلی چې هغه دې د اسلامي سپيڅلي شريعت سره په ټکر کې وي. زه پخپله د پښتو ژبې ښوونکې وم او دپښتو خوږې ژبې سره مې ډيره مينه ده په دې کتاب کې په سلګونو متلونه ، اصطلاحات او.. راوړل شوي او څيړل شوي دي . چې ډير يې ماته په يادو ياد دي او په موقع کې راياديږي. پښتو ژبې ته ډير کار د دين علماوْ کړی دی د احمد شابابا د زماني نه مخکې او وروسته که دادب تاريخونه وګورې تاسوته به جوته شي چې په هرو خت کې د دين پوهانو پښتو ته څومره خدمت کړی دی. د هاغې بوډۍ په شانته چې حضرت يوسف ؑيې په پاغندو اخيسته او ځان يې د يوسف ؑ په تجارانو کې حسابا وه زه هم په دې لړ کار ځان دپښتو خدمتګار حسابوم. ما د پښتو ژبې سره دمينې او امانتدارۍ له مخې ځينې متلونه چې هغه ديو ځای ، يا ديو قوم پورې اړه لري کټ مټ راوړي او څيړلي هيله کوم چې زما دغه خلوص په چا بدونه لګيږي ځکه چې ما ځان ته د تصرف حق نه دی ورکړی. زه څه خپلې جهادي لنډۍ لرم چې په سنګرونو کې مې ويلي دي او څه اندازه شعرونه دي چې د

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینو بې لارو ملګرو او هم سنګرو د خودسرۍ او د هغوی خواهشاتو په باره کې دي چې دوی ترې نه منع کیدل ویلي مې دي ځکه چې جهاد یو ډېر پاك او مقدس عبادت دی خو دځینو حریصو او په نفس نه باور لرونکو راته داغي او لکه دار کړ خدای دې دوی او ما په سمه لار برابر کړي.

ګرانو لوستونکو که پدې کتاب کې زما څخه کومه غلطي او خطایي شوې وي عفوه غواړم او تاسو ته یې د اصلاح کولو پوره واك درکوم ماسره په دې کتاب کې اجمل اتڼك یو سفزی په څېړنه او لیکنه کې ډیری خولې تویې کړی اوخپل قیمتي وخت یې پکې مصرف کړی او همدارنګه

حاجي عبدالوکیل اتڼك را باندې ډیر باعث و. زه نشم کولای چې د دوی شکریه اداء کړم خو خدای ﷻ دې ورته ډیراجر ورکړي.

په درناوي

مولوي عبدالشکور "یاسیني"

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

"الف"

- 1اختر پټ ميږه نه دی.

-1سړيتوب او ميړانه نه پټيږي يعني لمر په دوه ګوتو نه پټيږي.

-2اخترچې تېر شي نکريزې په ديوال پورې کړه.

-2هرکار او کړنه پخپل وخت خوند کوي.

-3ارهنډه انګور نه نيسي.

-3بې کاره سړي نه دخير تمه چټې ده.

-4ارهنډه خرما نه کوي.

-4چې سړي کې پخپله خير نه وي بل ته يې خير نه رسي.

-5آّس لره په لاس لره.

-5يوشی چې پخپله درسره نه وي دبل په تمه کيږه مه.

-6آّسونو نعلونه وهل چنګښوهم پښې جګې کړې.

-6نا لايقه خلك هم ځينې وخت غواړي چې دلايقو خلکو سره ځان برابر کړي.

-7اسمان لاندې يې کور دی په ماما يې پوردی.

-7ځينې خلك په پور روږدي وي اخلي يې او خلاصوي يې نه او بې کاره ناست وي.

-8اسمان چې څومره غوريږي هسې نه وريږي

-8څوك چې ډيرې پرړې کوي هومره څه يې دلاسه نه کيږي.

-9آّس چې شنيږي دموګړي په زور شنيږي.

-9څوك چې يو کار کوي دخپلو ملاتړو په ډاډ يې کوي.

-10آّسمان يې برستن ده ځمکه يې توشك دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-10يعني هيڅ نه لري.

-11اشنا يي دشګو مزل دی.

-11يعني دژوندتر وروستيوشيبو پورې نه تماميږي او ډير زغم غواړي.

-12اغيږلي ته لړ باد هم کافي دی.

-12څوك چې په ډير کړاووکې وي او لږ څه هوساينه او خوښي پرې راغله داهم غنيمت دی.

-13اغيږلی پخپله .... تشيږي.

-13څوك چې يوکار پخپله خراب کړي تاوان او زيان يې هم همده ته دی.

-14اصيل ته اشارت کم اصل ته کوتك.

-14پوه او درانه خلك په نيمه پوهيږي.

-15اتحياتو چې په ولاړه وائي په ناسته به څه وائي.

-15يو وروستنی کار چې له وخته مخکې وشي نو په خپل وخت به څه کوي.

-16امرسې خوري پيسې نه ورکوي.

-16ګټه پورته کوي خو زيان نه مني.

-17املوك يې بار کړي.

-17له يو کس نه چې ډير باد ځي او په ځان نه پوهيږي ورسره نږدې خلك په خپل منځ کې سره داوايي.

-18امانت ځمکه هم نه خيانتوي.

-18لويان دامانت په ساتلو کې دومره په ټينګه وايي چې ګوره ځمکه يې هم نه خيانتوي يعنې ايمانداري او صداقت ښه شي دی.

-19او به په ډانګ نه بيليږي.

-19پخې دوستۍ او ورورولۍ دچا په شرارت باندې څوك نه پريږدي.

-20اوبه دجام درويه شکل کيږي.

-20څوك چې يو شې اخلي دهغه دښائست او دښه جنسيت له مخې يې اخلي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-21او بو اخیستی هر بوټي ته لاس اچوي.

-21داړ مخ هر چاته اوړي.

-22او بوورې زګته لاس اچوي.

-22په چاچې مشکل راشي دیو ډیر بې خونده کس نه هم دحل کولو هیله کوي.

-23او به خړوي ماهیان نیسي.

-23دخپلې غوښتنې دترسره کولو په خاطر هرډول لوبې کوي.

-24اوبه پورته خیژوه که نه ښکته خویې لاره ده.

-24دکړنې له پاره تینګ هوډ لره.

-25اوبه تر خیټې پورې رسیږي خو خیټې تر خیټې فرق دی.

-25توان تر توانه پورې فرق دی.

-26الطور من التاوان.

-26له کوم ملاصیب نه چا تبر په سوال وړی و او بیا هغه ترې ورك شو. سړی بیرته ملاصاحب ته راغی او ورته یې وویل چې څوك دیوه چا نه یو امانت واخلي او بیا دغه امانت ورك شي په امین یې تاوان شته او کنه؟ ملا ورته وویل چې نه، سړي ملاصاحب ته کړه چې صیب ستاتبرله ما ورك شو ملا صاحب سمدلاسه وویل ته لږ وارو کړه چې زه کتاب وګورم، دکتاب له کتلو وروسته بیرته راغي او سړي ته یې کړه چې دبل امانت تاوان نشته خو په کتاب کې یې لیکلي دي چې الطورمن التاوان. یعنې که تبر ورك شي تاوان لري.

-27اوبه چې یو ځای ډنډشي خو ساکیږي.

-27څوك چې یو ځای کې ډیر پاتې شي قدریې کمیږی یاپه ځینو شیانو چې وخت واوړي نو خرابیږي.

-28ادې که دزړه کوي او ګرې ته هم تبی کوي.

-28یو څوك که په راستۍ کارکوي او کوښښ وکړي له یوه بې کاره شي نه هم ښه شي جوړولای شي.

-29ادې مره شوه تبه یې وشکیده.

-29هرڅه ولاړل.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-30او به په کمزوري ورخ زر ورځي.

-30په بې وزلو او خوارو خلکو قانون زر پلي کيږي.

-31او به گرمې کړه که کاروشو ښه که نه نووړه خو به پرې لامده کړو.

-31دژمي په سړو کې ديوه سړي دخپلې منکوحې سره نږديوالي ته زړه وشو او خپلې ماندينې ته يې کړه چې ښځې په تناره کې اوبه کيده چې تودې شي ښځې يې ورته کړه چې څله مې په عذابوې کار به درنه ونه شي نو سړي ورته وويل که کارونه شي نو اوړه خو به پرې لامده کړې.

-32آموخته بلا بده بلاده.

-32له روږدی ځان خلاصول ډير گران دي.

-33اوږه چې ونه خورې دخولې نه يې بوی نه ځي.

-33يوکار چې څوك ونه کړي بل ورپسې څه نه وايي.

-34اور اخلي.

-34ډيره بيړه کوي .

-35اوريې بل کړی دی.

-35شراو فساد يې جوړ کړی.

-36اورمړې ده.

-36بدبخته ده، هر کارته چې لاس واچوي ترې نه کيږي.

-37اور پرې ولگيده.

-37ډير قهر ورغی او په غصه شو.

-38اور ديو خسړي نه لگيږي.

-38دلږ څه نه غټه خبره جوړيږي.

-39اورته پکی وهي.

-39يعنې شراو فساد تازه کوي او زياتوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-40اور په خوله کې وړي.

-40ډېره بېړه یې ده او یا ښه تقدیر کوي.

-41اور ته خپل او پردی یودی.

-41بدوته خپل او پردي ټول یو دي. خپلو او پردیو ته یې تاوان رسیږي.

-42اور دخپلې لمنې څخه لګیږي.

-42نقصان انسان ته کله دخپل ځان او یا له خپلې کورنۍ ورسیږي.

-43او رپوه شه زاخیل پوه شه.

-43دزاخیلو په کلي کې اورلګیدلی و دنورو کلیو خلك دمرستې له پاره راغلل چې له زاخیلو سره اور مړ کړي زاخیلوالو به دغه کسان هریوه ځانته راکشول چې دده دکور اور مړ کړي په دې کې دکلي خلك سره په جنګ شول او په کاڼو یې سره ویشتل پیل کړل چې یو نیم کاڼی به په مرسندویه خلکو هم لګیده په دې وخت کې دمرستندویه خلکو دډلې نه یوه تن غږ وکړ راځې چېځو اور پوشه او زاخیل پوشه او یو بل نکل یې داسې دی: یو څوتنو زاخیلو اوربل کړی واو ځانونه یې پرې تودول چې په دې کې یو څه مسافر راغلل او اور ته وروګرځیدل چې دوي هم خپل ځانونه په دې اور تاوده کړي خو زاخیلو دا مسافر تودولو ته نه پریښودل، په دې کې خبره لږه سخته شوه او نږدې وه چې جنجال پیښ شي نو دې وخت کې یو مسافر وویل راځۍ چې ځو اور پوه شه او زاخیل پوه شه.

-44اورپه لمن اخلي.

-44ډېر تلوار یې دی.

-45اور په اوبو لګوي.

-45ناشونی کار غواړي چې وشي.

-46اور په ختې بلوي.

-46دناشوني شي کیدل غواړي.

-47اور پسې راغله دکور واکداره شوه.

-47ځینې سوالي او هوایي خلك دیوه ځای یا یوشي دعوګیرشي یا واك به کې کوي.

-48اوبه چې دسر نه واوړي څه یوه نیزه څه دوه نیزې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

48-انړیښنې او غمونه لږ او ډېر یو شی دي.

49-او ګره چې سړیږي بلا پرې لګیږي.

49-یو کار چې ځومره ځنډیږي هومره خرابېږي.

50-اوس ددې څه پر توګ کوې.

50-څه چاره یې کولای شې.

51-اوږده غنم دي کله به لوشي.

51-دځینو کارونو اجراْکول ډېر وخت غواړي. بې وخته دځینو ورته تلواروي.

52-اوښ ته رباب مه وهه.

52-ناپوهو ته دلایل مه وایه.

53-اوښ چې په پیسه شي او پیسه نوي نو څه به یې کړې.

53-که یوشي ډېر ارزانه وي اوستاورته داخیستلو وسعه نه کیږي نو څه به یې کړې.

54-اکو کو کې فرق نشته.

54-اکوك تنکیوبادامو ته ویل کیږي چې تازه له ګله وتلي وي او ټول پرته له کوم توپیره یو شانته وي او خلك یې دمزې له پاره خوري او په رنګ او خوندکې سره یو شان وي.

55-اوښه کوم ځای دې سم دی چې پاتې دې غړانګه.

55-چې دیوه کس ټول کارونه نیمګړي او خراب وي.

56-اوښ ته چاوویل چې ځوړ ښه دی که لوړ ویل یې درې واړه دې ورك شې.

56-دیوه چا چې ټول کارونه بې خونده او بې رنګه وي.

57-امبار سرۍ مینښه ده دکوناټو په ډول خرڅیږي.

57-امبار سر مینښې ډېرې تیارې او پیړې وي او سړي ته ښې ښکاري سړی ګمان کوي چې دابه ډېرې شیدې هم کوي، خو دشیدو مزه یې نه وي. یعنې د ځینو خلکو ډول او سینګار او جسامت ډېر ښکلی وي مګر مانا په کې نه وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

58-اوښ په بډه نه وهل کيږي.

58-ځيني خيانتونه دومره غټ وي چې هيڅ نه پټيږي او خامخا ښکاري.

59-اوښ په بډه وهي.

59-ښکاره خيانت کوي.

60-اوسپنه چې څومره ټکيږي هومره پلنيږي.

60-په انسان چې عمر تيريږي تجربه او پوهه يې ډيريږي.

61-اوسپنه په اوسپنه ماتيږي.

61-زور زور ماتوي.

62-ايرو دشګو پورې واړول باد راغی دواړه يې ويوړه.

62-يوځوك ديوه چاپورې ځان تكيه كړي او زور ور راشي او دواړه له منځه يوسي.

63-اورپرې لګوي.

63-خرابوي يې، له منځه يې وړي.

64-اوس هم جاله دې غاړې ده.

64-اوس هم سري وخت دی.

65-اول ځان بيا جهان.

65-چې ځان ونه پيژني جهان نه پيژني.يا لومړی يې پخپله خوره بيابې بل ته وركوه .

66-اوښ په پكي نه درنيږي.

66-ډير شتمن په لږڅه تاوان نه خبريږي.

67-اوښ په څله خبر نه دی.

67-بی عقله دی په خبره نه پوهيږی یاهوډمن خلك په تكاليفو كې جرت نه وهي.

68-اوښان چې ساتې دروازې به لوړې ږدې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-68لوی کارونه چې کوې نو عزم به دې ټینګ وي.

-69اره شه ترخز کیږه مه.

-69یعنې نوروته هم ګټه اړوه.

-70ایل غټ دی که دوه سری.

-70په باجوړکې دوه غرونه دي چې یوه ته یې ایل اوبل ته یې دوه سری وایي چې د یوه ترخنګ یوه قبیله پرته ده اودبل خنګ ته بله قبیله پرته ده، پخواځینې خلك ځیلیان، سادګان او لانجمن وو او په نه څه خبره به یې سره جنګ کاوه یوې قبیلې ویل چې ایلم غټ دی او بل به ویل چې دوه سری غټ دی او په همدې خبره ډیرې جګړې او مړې وشول، خواو دخپل غره دلوړوالي دعوا کولې، یوه ورځ یو استاد زده کوونکیو ته سبق وایه چې دایلم او دوه سري خبره را یاده شوه استاد چې دایلم دقبیلې اوسیدونکی وویې ویل چې ایلم لوړ دی یو شاګرد چې د دوه سري دقبیلې و استاد ته یې کړه چې استاذه دوه سری لوړ دی استاذ ته قهر ورغي غاښونه یې وچیچل او شاګرد ته یې وویل چې مور دې پرې کښینې هم لوړ به یې نه کړې.

-71آخر ته یې ګوره.

-71پایله یې ګوره.

-72اوښ چې ځي پالان دې هم ځي.

-72چې ته نه وې په نورو څه کوم.

-73انګور تروه دي.

-73یوشې چې دبې وسی نه پاتې شي.

-74اختر په څه پیژنې وایي چې پلو پوخ شي.

-74په تیراکې خلك داختر په ورځ پلو(ګوریجې پخوې چې داکار پرته له اختره دتیرا خلك ډیر کم کوي. دیوه هلك مور چې له اختره مخکې یې وریجې پخ کړې وې هلك چې سهار له خوبه راپاڅیده او خپلې سترګې یې مښلې خوب یې وتښتاوه مخ ته یې څه اوبه ور واچولې او مورته یې کړه چې څه دې پاخه کړي دي موریې ورته وویل چې بچیه وریجې هلك سمدستې حجرې ته منډه کړه په حجره کې درانه درانه سپین ږیري ناست دي اودهریوه مخې ته پر میز چاینك یښی دی هلك ورغی او له ښې لورې یې دسپین ږیرو دلاسونو په ښکلولو او داختر په مبارکیو ورکولو شروع وکړه. یو سپین ږیري بابا ورته وویل چې بچیه اختر خو نه دی هلك غږ کړ بابا ولې نه دی ادې مې وریجې پخ کړې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

75-انسان بې وزرو مرغه دی.

75-یو سړی د خپل کور په چرګۍ دخپلو ماشومانو سره ناست و او سپك را پاڅید او دچرګۍ بلې غاړې ته یې را ټوپوهل او کښیناست په بریتو یې ګوتې راکش کړې او غاړه یې تازه کړه او ښځې ته یې کړه: ښځې انسان بې وزره مرغه دی یوه شیبه مخکې دچرګۍ هغې غاړې ته وم او اوس دادی راپورې غاړې ته ناست یم ښځې یې ورته کړه ښه دی سړیه چې شکیدلې نه یې.

76-اوښ دلکۍ نه نه ټینګیږي.

76-دغټ قوت ماتول په لړ زورنه کیږي.

77-ابۍ خوتا مړه کړه چې کله دی ګرم ورکول او کله دی یخ.

77-دوه مالداره وروڼه وو یوه رمه پووله او بل به دکور ماته ګوډه کوله، په کور کې یې مور ناروغه وه او زوی به یې سونډ او سپیرکۍ ورکوله خو بالاخره ابۍ مړه شوه او دکور ورور چې وهغه باندې ته شپانه ورور ته ورغی او هغه ورته وویل چې ابۍ څنګه وه ده کړه چې ابۍ مړه شوه نو بیا ورته هغه داوویل:

78-اول دځان اصلاح پکارده بیا دنورو.

78-لومړی باید سړی ځان په لاره برابر کړي بیا نوروته نصیحت کوي.

79-اوښان په ټیټه ملانه غلاکیږي.

79-دیو غټ شي خیانتول په کوچنۍ پلمه نه کیږي.

80-امتحان شوي بیا یې مه امتحانه وه.

80-یوځل چې څوك تجربه شو دویم ځل ته اړتیا نشته.

81-آموخته بلا دخدای په روی نه منع کیږي.

81-له روږدي خلاصیدل په زاری نه کیږي.

82-اوښ په غرغرو روږدي دی.

82-ځیني قدرتمند په قهر او غصه عادت وي.

83-اړوت غړوت کوي.

83-کار ترې نه کیږي ځان اخوا او دیخواکوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-84اور پسې راغلی وې.

-84يوه ښځه چي دچاکورته ولاړه شي او بيرته په تلوار ځي نو بيا ورته ويل کيږي پخوا اورلگيدونه نه وو خلکو به دبکر نه اور لگاوه او بيايې انگار ترډيره ساته نو دچا کره چې به اورنه و دبل دکوره به يې يا مروټه اويا لمبه خپل کورته په بيړه وړه.

-85اموخته خور دی که ميراث خور.

-85ميراث خور ښه دی چې يوځل خپله برخه واخلي اوخلاصه شي او اموخته خور سړی تنگوي.

-86اس دخپل سپاره کوناتې پيژني.

-86هرکس خپل دوست او دښمن ښه پيژني ځوك چې دچانږدې وي او کور او کلی ورسره لري تر نورو يې ښه پيژني.

-87اتفاق غرونه سوري کوي.

-87په يو والي هرڅه کيږي.

-88اوړه په لپه او غوړي په گوته.

-88هرشی ځانته کچ او ميچ لري .يعنې سوالگرته ځوك په پيمانه شی نه ورکوي.

-89ايساره پيشو دزمري نه تکړه وي.

-89اړ هر څه کوي.

-90اوه کوره تاراڼ دي نه يې ملکان دي.

-90کوچنی کلی چې خلك يې خپل منځ کې سره بې اتفاقه وي او کورونو دشمير نه يې دمشرانو او ملکانو شمير زيات وي.

-91انسانيت په بيعه نه اخيستل کيږي.

-91سړيتوب او عقل دخدای(ج) داد او ورکړه ده.

-92اوښ مې له کبره په باغ کې پاڼې نه خوري.

-92دومره خوار نه يم لکه ته چې راته گورې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-93او به چې له پاسه خړې شوې تراخره خړې وي.

-93مشران چې خراب کشران پخپله خرابیږي.

-94امرخیلووطن نه مینده او چغریې ځښتن نه مینده .

94- امرخیلودپښتنو یوښه توریالی ټبردی ، خوځمکې یې نه درلورې په پچیراو چیلیار په منځ کې یوه بې اویو او کاږجنه او دسنګلاښ سیمه ده . چې هیڅوک ورته نه راتلل او نه په کې چه ځای جوړوه ، ځکه چې د اوسیدو ځای نه دی خوامرخیل ورته راغلل او په کې میشت شول .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ب"

– 1باران په تيرا وشو خره يې دلړه موړې ويوړه.

- 1لړه موړه په لغمان کې ديوې قريې نوم دی چې يو وخت يې خلك دخوارۍ او مزدورۍ‌ياد تجارت له پاره دخپلو خرو سره دپيښور باړې ته تللي وو دباړې په خوړکې پستې شګې پرتې وې، ددوبي ګرمي وه تجارانو يا دغو مزدورانو په دې ځای کې واړول خره يې ټينګ د ميختبيلو پورې وتړل او پخپله بيده شول، له دې ځايه دتيرا سيمه ډيره لرې پرته ده، په تيرا باندې سخت باران شوی و چې ددوی دسترګورپناو، يوڅه وخت وروسته ليونی سيلاب راغی خلکوځانونه په منډه خلاص کړ او خره پاتې شول او سيلاب لاهو کړل او په سيندېې ورګډکړل.

-2بار يې داوبو ويسته.

-2خپل مشکل يې حل کړ .

-3بادرنګ به دې بدرنګ کړي خټکې به دې دسلوکالو رنځ کړي.

-3دبادرنګ خوراك خيټه خوږوي او خټکی دزخم ځای ته ورځي او ګزك شي.

-4باورمې نشي چې داميری مير شي.

-4باور مې نه شي چې داکار به وشي.

-5باورمې نشي چې داوړی شړی شي.

-5ګمان نه کوم که داکار وشي.

-6باغ چې پوخ شي باغوان يې کوړشي.

-6کله چې باغ پوخ نه وي، نو دباغوان مينه دخلکو سره ډيره وي او ښه راشه درشه هم لري خو چې ميوه يې پخه شي بيا په څنګ شي. او همدا شان چې يوکس نوی منصب او قدرت ته ورسيږي نو بيا دچا کارنه کوي.

-7بانه مې رپيږي.

-7هيله مې شته چې داکار به وشي.

-8بانه مې نه رپيږي.

-8ناهيلی يم.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

9-پاڼه يې درانه شو.

9-خوابدی شو.

10-بدتر بور په بدځای کې په کارېږي.

10-تربور په تکليف او سخته کې په کارېږي ځکه چې دبل بديې په تربور نه لورېږي.

11-بد ورور په بده ورځ په کاردی.

11-که ورور ډير خراب شي بياهم دمصيبت او تاوان په وخت کې په کارېږي.

12-بې عقله يې په ځان کوي په بل يې نه کوي.

12-ناپوهه سړی چې بې سنجشه کارونه کوي ځان تاواني کوي.

13-برگ اتڼ جوړدی.

13-موضوع يې گرمه ده.

14-برگ اتڼ يې جوړ کړ.

14-کيسه يې بيا توده کړه.

.... -15کول او جومات اچول يو شی وی.

15-يوه کنچنۍ وه او په فحاشۍ يې ډيرې پيسې گټلې وې او په يوڅه پيسو يې جومات جوړکړ، دملا نه يې پوښتنه وکړه چې ماخو د بدکارۍ په پيسو جومات جوړکړ څه ثواب به مې وشي او که نه؟ ملا ورته وويل دغه .... ورکول او جومات اچول دا دواړه يوشی دی اوځان شکول دې پرې اضافه شول.

16-بللي خورهولي دي.

16-څوك چې چارا وباله او رانه غی نو بيا يې گيله نه وي.

17-برمنډله اوبو نه ويرېږي.

17-توریالیو او ننگیالیو سره دخپل سر ويره نه وي.

18-بل ته مثلې کوي په خپله پرې حملې کوي.

18-يعنې په خپلو ويناوو يې عمل نشته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

19-بنده ترخپلي وسپ پورې پړ دی.

19-دتوان په اندازه باید سړی کار وکړي.

20-بنده دخپل خیر او شره خبر نه دی.

20-انسان دخپلو ښو او بدونه نه وي خبر علم يې دخدای(ج) په قدرت کې دی ((ډیر ځل به یو کس یو شي دخپل ځان له پاره خیرګڼې مګر هغه به ورته شریې. او ډیر وار به یو سړی یو شي خیر ګڼي هغه به شرشي))

21-بنده راشه دخدای خپل شه لکه په ځان هسې په بل شه.

21-یعنې مسلمان هغه دې چې په ځان يې څه لوریږي هغه په بل هم ولوروي.

22-برخې ازلي دي.

22-دهر چا برخه په لوحې محفوظ کې شته، نوی زیادت په کې نه راځي.

23-بې ګودره مه ګرېږه.

23-بې سنجشه کار کول ښه نه وي.

24-بې ډوله ګډیږي.

24-هیڅ په هیڅه مست.

25-بې تیلو يې الوزوي.

25-دومره درواغ وایي چې په هوا ګرځي.

26-بې دروازې لوی شوی دی.

26-بې تر بیې او بې تعلیمه رالوی شوی دی.

27-بې لکۍ خر دی.

27-ډیر زیات بې عقله او ناپوهه دی.

28-بې پر توګه سړی دی.

28-بې حیا دی.

29-بې غیر ته دادا اوادې ته دې ایمان جوړ دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

29-پخپل کور کې مزری دی.

30-بې صبره وایي ماته یې په کودي کې واچوه .

30تلواري وخت ته نه ګوري او هرڅه دوخت نه مخکې غواړي.

31-بې صبره یې په لمن کې غواړي.

31-دی یې له هرچا ژر غواړي.

32-بې چرګه هم سبا کیږي.

32-دیوه چا دمرستې او کمك پرته به هم کار پوره شي.

33-بې لاسه لستونړی دی .

33-بې واکه او بې اختیاره شاغلی دی.

34-بې علمي تیاره ده.

34-څوك چې پوهه او علم نه لري په هغه سپینه ورځ هم شپه وي.

35-بې علمي بلاده.

35-ناپوهي مصیبت دی.

36-بې علمه انسان ړوند دی.

36-خپل خیر او شر نه پیژني.

37-بې کاره ښځه دمیړه په کور کې میلمنه وي .

37-هیڅ هم نه کوي او هرڅه خراب، تراب پراته وي.

38-بې باکه سړی دی .

38-لو بالي او بې پروا دی.

39-باران ونه شو مونږه یې په جمعه خان وشرمولو.

39-ددوبي په موسم کې دکلیو خلك خپلو خپلو دیروته وځي اوپه دیرو کې یوه یوه کوټه هم وي چې کله باد او باران شي نو بیا خلك کالي او سامان دې کوټې ته ننباسي جمعه خان چې کور یې دیرې ته راویستلی و، او دکور وګړي یې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼ وو، دجمعه خان جماع ته زړه شوی و خو دخلکو د ویرې یې څه نه شو کولای خدای(ج) کول یوه شپه ګړز ګړوز او بریښنا شوه څه غټ غټ څاڅکي هم راولویدل خلك کوټوته شول جمعه خان اوښځه یې هم سره دکوچنیانو کوټې ته شول کوچنیان خو بولي وو او ویده شول دباران فقط یو څو څاڅکي وشول او نور ودرید ګرمې وه خلك بیرته له کوټو راووتل او جمعه خان وار دمخې ددې موقع نه پوره استفاده کړې وه ښځې له ځانه سره وویل چې باران ونه شو موږه یې په جمعه خان ......کړو.

40به به به به کیږي.

-40ځان مشره مشره کوي.

-41به به يې له ځانه جوړه کړې ده.

-41یوه غټه مشره ښځه يې له ځانه جوړه کړې ده.

-42بې تاجه بادچا دی.

-42خپل ځان په خلکو په زوره مني.

-43بختوري کامې چې ني اچوم دوه کیږي.

-43داسې وه چې پخوا زمانو کې وچکالي وه او دننګرهار زیاتره سیمو او به نه لرلې او په کامه خو دکونړ سیندرابهیږي نو ډیرپاوبه لري، شنه او سمسوره سیمه ده، او دډیرو لرې لرې ځایونونه خلك خوارۍ او غریبۍ له پاره کامې ته راتلل لکه اوس چې راځي، دیوې وچې سیمې سړی په سیند راپورې وتی دی او یوکب یې پیداکړ او د یوه شیرغشي بوټي ته یې ور واچوه او اور یې ورته کړ کله چې او ر مړ شو اوې دکب بیرته راخیسته نو په دی بوټي کې یوه چرمښکۍ هم ورسره پخه شوې وه مسافر ماما چې کله دوه ماهیان ولیدل ډیر خوشحاله شو او داخپل راتګ یې کامې ته په نیك فالۍ ونیوه او بیا یې داوویل.

-44بغیر زمانه به یې شل نه کړي.

-44له ما پرته یې نه شې پوره کولای.

-45بخت یې چې خوار شي په شنه جلګه کې هم منګی ماتیږي.

-45نصیب چې خوار شې نو بیا روغ کار ورانیږي.

-46بدخوی چې زور اور شي نوعقل مرور شي.

-46یوکس چې په بدو بدو خویونو عادت شي، زړه یې زنګین شي او عقل ترې ولاړ شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

47-بې پيره سره بدمذهبه جوړيږي.

47-نكل يې داسې دى: يو سړى نوى ملا شو او دهندوستان نه راغى او دخپل كلي په جومات كې يې طالبانو ته تدريس كاوه په دې وخت كې دملا صاحب يو ګاونډى راغى او ملا صاحب ته يې په سپكو او سپورو بنأ وكړه، او پير، ايمان، دين او دا ټول يې ورته وكنځل ملا صاحب خو عالم دى هيڅ نه وايي او يو لاحوله ولا قوه وايي د سړي دكنځلو په جريان كې دملا داكازوى راورسيده او دې سړي ته يې ټول جوابونه په اشكنځلو ور وګرځول نو په دې وخت كې يوه طالب دا وينا وكړه.

49-بورې هم ژاړي او ترورې هم ژاړي.

49-يعنې دقاتل او دمقتول ميندې دواړه ژاړي يو په مرګ وركشواو بل په ژوند ورك شو.

50-باد او باران دى.

50-هسې غړ يږي او څه كار ترې نه كيږي.

51-بې مشورې كاركول وخت ضايع كول دي.

51-يوكار چې بې سلا او مشورې وشي څه نتيجه نه وركوي.

52-بې سته څوك جنت ته هم نه ځي.

52-دپښتنو داسې خويونه دي چې بې بلنې چيرته نه ځي.

53-بل ته ګوته نيسي.

53-نوروته تكړه او مزرى دى.اوخپل عيب نه ګوري.

54-بنده حيران خداى مهربان.

54-څښتن تعالى داړو خلكو كارونه وربرابروي.

55-بې عقله ځان دسلو هوښيارانو ښه بولي.

55-ناپوهه په هيڅ معيار او اندازه نه پوهيږي نوځكه ورته ځان هوښيار ښكاري.

56-بريت ښه بريت دى خو په بيكاره شونډوولاړ دى.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

56-چې ديوه ښه او پوه سړي دناپوهو او نا اهلو خلکو سره مخه وي.

57-بريت غوړ دې پيشو وتښتول.

57-کيسه يې داسې ده: يو سړی په ډله کې ناست و او تل به يې غټې، غټې خبري کولې او ويل به يې چې دامې وخوړل او نن مې داوکړل او........ دغه سړي يو څه دپسه دلم وازده په کور کې ساتلې وه او هر وخت به يې پرې خپلې بريتې غوړولې او بيا به دکلي عام وستل ته راووت او دخلکو په منځ کې به کښيناست او ويل به يې چې ياره نن مې داسې قورمه، کباب، پلو او .... خوړلي دي په همدې لافو او شاپو کې دی او په عين وخت کې د خبرو سره سم دخپل زنګانه نه يو ټك هم او باسي په دې وخت کې يې زوی په ډيره ورخطايۍ راغی او پلار ته يې په اوږده آواز باندې ورغږ کړ: چې وه پلاره تاچې دبريتو دغوړولو له پاره وازده په تاخچه کې ايښې وه هغه پيشو وتښتوله.

58-بې خپلو کافرو مې نه کړې.

58-يو ملا ته چا کنځلې کولې او ده ورته څه نه ويل او يو ناپوهه ورور يې راغی او سړی ته يې په اښکنځلو شروع وکړه ملاصاحب دخپل جاهل وررونه خوشاله شو او دايې ووېل خدايه بې خپلو کافرومې مه کړې.

59-بل ته مزری دی.

59-خپلې ښځې ته څه نه شي ويلای او نورو ته تکړه دی.

60-بنجان په خنجکي راشکوي.

60- ډير لندی دی يعنې يوه لويشت ونه يې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(پ)

– 1پاړوګر دمار دلاسه مري.

-1چي مهلك كاريې پيشه وي دخپلې پيشې ورپيښيږي.

-2پاني پليت مړی يې كافر.

-2چا په هندوستان كې دعيسوی مړی لمباوه او ناپاكه او به يې ورته راوړې دمړي لمبونكي ورته وويل چې دا اوبه خو پليتې دي داوبو راوړونكي ورته وويل پاني پليت او مړی كافر يعني باك يې نشته.

-3پای ناوكه ساهووي سرې ورخ وربانديې زوروردي.

-3دويش له ځايه چې څوك لرې وي نږدې كمزوری يې ترې مخكې اخلي.

-4پټې بلاوې دي خدای پټې لري.

-4خدای (ج) مې دې نور ددې دبدو كارونو نه نه خبروي.

-5پردی كټ دنيمو شپو وي.

-5دسوال شي به درنه دكار په وخت كې وړې او ستا به لاكار تمام شوی نه وي.

-6پردې په ډير ونارو خپليږي.

-6چې خپل دې نه وي نو ډير ښه به ورسره كوې بيا به دې خپليږي او ستا په درد به راځي.

-7پږ مې كړه مږ مې كړه.

-7ملامته مې كړه بيا چې هرڅه كوې حق دې دی.

-8پس له مرګه پښيماني ګته نه لګري.

-8چې دكار وخت تير شو افسوس او ارمان بيا ګټه نه كوي.

-9پښې سترې ښې دي نه زړه سترې.

-9ديوه چا راتلو ته چې په تمه وي او دهغه راتګ په شك كې وي نو پښې دې ورپسې ور واخله چې زړه دې راټول شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10-پردي غوایان خیرا توي.

10-دنو رود مال مصرفولو ته تکره دی دبل په خیرات کې خپل ثواب گوري.

11-پړی یې پرې وروا‌چاوه.

11-یعنې په بد شان یې رخصت کړیا انډیوالي یې ختمه کړه.

12-پرتوگ یې ورته په چناروا‌چاوه.

12-ښه یې سپك کړو.

13-پر دی جنگ په پیسو اخلي.

13-شریردی او شریې خوښیږي، خپل خوکوي او په پردي کې هم برخه اخلي.

14-په تنگ شي په جنگ شي.

14-چې خونپور شي او مجبور شي.

15 - پښه یې او بو ته کوې.

15-یو سړی و او دخرې سره یې بدکاري کوله چاورته وویل چې دابدکار دی بله ورځ همدې سړي پخپله هم دغه بدکاري کوله چې پروني سړی ولید او غږ یې پرې و کړ چې داولې کوي، سړي ورته سمد واره وویل مایې پښه او بوته کړې. یعنې ځیني خلك یو بدکار ته په یوه پلمه باندې دحلالو روایت ورکوي.

16-پخوا کال په کلو وه اوس لاس په لستوڼي شو.

16-څوك چاته دیوه عمل پیغور ورکوي سبا په هغه کې هم پیداکیږي، پخوا به خلکو ځان ډیر ساته چې بل ته مې ویلي دي نو پخپله به یې ځان ترې ساته مگر نن سبا خلك هرڅه کوي یا دا پخوا به چې چابل چا ته پیغور ورکړ څه موده وروسته به ده ته هم بل مثل یو پیغوذ جوړشو.

17-پرهیز دسلو درملونه ښه دی.

17-له درملونه پرهیز غوره دی.

18-گ پکی پکی کیږي.

18-نیغ نیغ او مخې مخې ته کیږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-19پوستين يې چپه اغوستي.

-19په قهر اوغصه دی حالاتو کې يې بدلون راغلی.

-20پرتو غاښ يې ور وشکاوه.

-20کيسه او تمه يې ورغوڅه کړه او يا خړ يې کړ.

-21پوره وران دې کړه دوه کوره؟

-21دوه کوره پرې خرابيږي له چا چې اخيستل شوې دهغه متاع ولاړه او داخيستو نکي پرې لاس تنګ‌کې شوی نه دی بې ځانه يې لګوي چې بيا يې دخلاصولو توان نه لري.

-22پردي خواږه دنامرده په ګيډه کې پراته وي.

-22څوك چې دچا سره يو احسان وکړي دغه سړی بايد چې ددې احسان بدله په يوه ډول وروګرځوي.

-23پردی غم له واورو سوړ وي.

-23سړی په خپل تکليف ډير خپه کيږي او دبل په تکليف هومره نه وي اګر که په ورورېې هم وي.

-24پك مې ليدلی دی خو دمرکنډی‌پورې نه.

-24بې باکه، بې حيا او بې شرمه ، ظالم او سپين سترګي. يا هر څوك چې دحدنه تيری وکړي بيا ورته داويل کيږي.

-25پو راو مامور شو.

25هر څه يې ډير شول.

-26په دوه پښو ناست دی.

-26سترکې په لار دی يعنې منتظردی.

-27په مړه ګيډه يې لاس نه دې وهلی.

-27تل وږی او اړ دی.

-28په سر سوری نري په اسمان ستوری نه لري.

-28هيڅ نه لري.

-29په سپکو سپك، په درندو دروند.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

29-ددرنو په ناسته به درونډ شې او دسپکو په ناسته به سپك شې.

30-په مرگ يې ونيسه په درد راضي کيږي.

30-ډير څه ترې وغواړه لږ به په اسانه درکړي.

31-په اخښکلو وږو تيزونه ماچوه.

31-په شوي کار ځان مه اخته کوه.

32-په ډاگ دې شړۍ منده کړه کزپرې مه ږده.

32-يو شی چې په اسانه په لاس درغی ډير ښه او بد په کې مه لټوه.

33-په سترگو کې خلکو ته خاورې اچوي.

33-خلك تير باسي.

34-په ښو تلوار په بدو صبر کول.

34-ښه کار دې سړی ژرکوي او په بدو دې مشوره کوي.

35-په جنگ کې اّسونه نه تياريږي.

35-مهم کار په بيړه نه کيږي.

36-په تامې زور نه رسيږي مړ به دې پلار کړم.

36-په زور ور يې وسه نه کيږي په کمزوري گواښيږي.

37-په بوساړه کښې ورته ناست دی.

37-يعنې چلونه ورته ښيي.

38-په يوه غشي دوه ښکاره نه کيږي.

38-په عين وخت کې څو، څوکارونه نه کيږي.

39په پردي وطن کې تيز واچوه ترې ځه.

39-په نابلده ځای کې دبدکار پيغور نشته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

40-په اخوند شور واهم ډيره ده.

40-ديوه عاجز سړي سره لږ څه کول هم ډير دي.

41-په يوه کند کې دوه ملنګان ځايږي خو په يو ملك کې دوه پاچايان نه ځايږي.

41-ددوه زورورو ژوند په يو ځاى کې نه کيږي.

42-په يوه سپيره سل مخونه خوړيږي.

42-ديو کس په تکليف او خبره ټول کلى، اولس او قبيله خوابدې کيږي.

43-په يو ګل نه پسرلى کيږي.

43-په يوه کس وطن نه آباديږي.

44-په شيدو سوى ماسته پوکوي.

44-ديو شي نه چې سړى تکليف ووينې، نو دبل سره بيا ډير احتياط کوي.

45-په ړندو کې چغر بادشاه دى.

45-په ناپوهانو کې په يو لږ څه پوه کس مشروي.

46-په ډيرو وهلى ښه دى په يو ملامته نه.

46-ډير تکليف او تاوان غوره دى نه چې نو کس ملامته ووايي.

47-په سپينو جامو تورداغ ژرمعلوميږي.

47-اصيلو، پوهو او پاکو خلکو که لږ څه بدکاروکړ داورته غردي.

48-په زړه کې ريبل او کرل کوي.

48-هيلې او غوښتنې لري.

49-په ګناه فخر کول بله ګناه ده.

49-له بدو توبه کول دخداى(ج) بخښنه ده.

50-په ګناه پښيماني دخداى رحمت دى.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

50-په بدو وياړل هم بد دي.

51-په ډېرو ليوني خوښ دي.

51-دخپلې اندازې او برخې نه څه زيات غوښتل ليونتوب دی.

52-په غاسل يې لمبول دي بخښل يې په خدای دي.

52-په کار کوونکي تر خپلې وسې سيعه کول دي.

53-په پردي قبر کې ځملي.

53-دبل غم په خپل سررا اچوي.

54-په پردي کور سل ميلمانه څه دي.

54-دبل توان چاته هيڅ ښکاري.

55-په پردي شعر کې خپل نوم اچوي.

55-پردي ښه دځان پورې تړي.

56-په شرم دې هغه وشرميږي چې پرې پو هيږي.

56-چې په شرم نه پوهيږي هغه بيابيا شرم جوړوي ځکه چې بدورته نه ښکاري يا داچې په شرم دي هغه وسرميږي چې پری نه پوهيږي .

57-په علم کې شرم نشته.

57-دپوهې په زده کړه کې شرم نشته که يې له غټ نه زده کوې او که له واړه نه.

58-پلوتې وايي برستن پرې واچوئ.

58-په تيراکې وريجو ډير قدر درلوده هر وخت چانه پخولې يوه ورځ ديوې کونډې زوی ناروغه شوی و او دغه زوی په کونډې ډيرگران هم و زوی ته يې ويل چې بچيه څه خورې او څه ته دې زړه کيږي، زوی يې کړه مورې وريجې راته پخې کړه مور يې خپلېگ لور ته غړ کړ لورې برستن پرې ورواچوه چې هلك سرسام شوی او پلوتې وايي يعنې پرتې وايي.

59-په ښکليو کې وفانوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-59ښایسته خپل ښایست ته غره وي او دبل چا پروا نه کوي.

-60په قصاب نه ورځي په حلوايي ورځي.

-60دیوسړي دپیري سره اشنايي وه او دسړي میلمانه راغلي وو او پیري ته یې ویلي و چې دقصاب نه غوښه راوړه پیرى ولاړ او د حلوايي نه حلوا راوړه، سړي بیا واستوه او ورته یې وویل چې غوښه راوړه پیرى بیا ولاړ او دحلوايي نه یې حلوا راوړه، همداکار څو واري تکرار شو، سړي اخر پیري ته وویل چې داولې غوښه نه راوړې؟ پیري کړه دقصاب سره چاره ده.

-61پخوادې پلار مړ و او که مور پورې غاړه کښینه چې دوا دروغروم.

-61په غره کې یو دوه شپانو رمې څرلې چې یو یې په یوه غره کې و او بل یې په بل غره کې و، ددې یو شپانه یوکال مخکې څوك مړ شوی و، دې بل شپانه ورته دډېر لرینه په لوړ او جګ اواز پخپله لهجه غږ کړ چې هوو فلانیه پرو سږکال دې پلار مړو او که مور پورې په هغه کټ باندې کښینه چې دعا دروغروم یعنې فاتحه درته وکړم.

-62په مزدور مارهم مه وژنه.

-62په کارکې اخلاص نه کوي اوژوندی به یې پریږدي.

-63په مړه مار ګذارونه کوي.

-63ځان په توره او میړانه کې شریکول غواړي.

-64په هر څه اورلګوي.

-64چالاکي او بیړه کوي او هرڅه هاغه دغه کړي یا هرڅه خرابوي.

-65په غوږ یې و واهه چې لته یې هیره شي.

-65غلطو کسانو ته داسې جزاورکول په کار وي چې غلطي کول ترې هیر شي.

66په وچو لرګو اور ښه بلیږي.

66اسانه کار ژر کیږي.

67په یو غوږیې اوري په بل یې اوباسي.

67نصیحت پرې اغیز نه کوي.

68په یوه پښه ورته ولاړ دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

68ډير منونکی،ډير اړ او محتاج دی.

69په ښایست کې د چین ښاپیرۍ ده.

69د ښکلا پرې ختمه ده.

-70په خپلو غوږیوکې یې وسیزه.

70ډير تکليف او زجريې ورکړ.

-71په شو گیرو نویې سترگې سرې دي.

-71ډير غمونه او اندیښنې کوي اوشپې رښوي.

-72په مونږ یې تیاره ده ،په نورویې رڼاده.

-72مونږ ته یې خیر او ښیگڼه نه رارسي.

-73په خپل ژوند کې چا پوره نه کړه.

-73دنیا نیمگړې ده.

-74په پردي واده کې لستوڼی اوباسي.

-74د بل کار ته بې ځایه خوښي کوي.

-75په نغاره یې گرد پروت دی.

-75خواشینی دی.

-76په ډډویې اخلي.

-76عمل پرې نه کوي او یا اغیزور باندې نه کوي.

-77په زغرو کې زغره مه لټوه.

-77په ښو کې ښه مه لټوه.

-78په ایرو کې گوتې مه وهه چې اور به پکښې وي.

-78خطر نه ځان ساته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-79په دروو کې دروې مه لټوه.

-79د مومندو په سیمه کې چې څوك د چانه مړی وکړي او بیاغواړي چې د خپل مړي بدل ترې واخلي او د اصلې قاتل پسې گر ځي خو هغه په لاس نه ورځي اوپه دې کې ډیره موده تیره شي د مقتول ورثې ته بیا نورخلك وایې چې یو تن یې مړ کړه ځله په درووکې دروې لټوې.گ دروې ټولې یوشان دي. دی.او یا د خیښې معامله وي او یا ورته کومه بله معامله وي نو بیا هم ویل کیږي.

-80په زغره کې یې سوری وکه.

-80روحیه او مورال یې ورمات کړ.

-81پر دی ویني یې دځان پورې منېلي:

-81دیو پاچا زوی دخپل پلار نه مرور شوی و او بلې پاچاهۍ ته تللی و. دښار په دروازه کې یې شپه راغله په دې ښار یو ښامار اموخته و چې څه موده بس به یې یوه انجلۍ ورودوله او خوړله به یې په دې شپه دپاچا دلور بوبت و، انجلۍ یې سینگار کړه او او ډولۍ یې دښار په دروازه کې ښامار ته یښې وه شپه پخه شوه او دښار ټولې دروازې وتړل شوې چې گوري ښامار راغی د شهزاده مسافر تر ځنگ توره وه خپلې تورې ته یې لاس کړ او دښامار پسې را پاڅید او سر یې ترې پرې کړ شهزادگی، دغه مسافر ولید دخلکو ډیره سودا وه کله چې دښار دروازې پرانستل شوې دښار یو زلمي چې مړ ښامار ولیده سمدستي یې خپلې جامې دښامار په ونیورنگ کړې. پاچا پخوا اعلان کړی و چې هر چا ښامر مړ کړ زه به خپله لور ورکړم دا زلمی په منډه ولاړ او پاچا ته یې ځان ورورساوه شهزادگۍ چې هلك ولید ویې ویل چې دې خپل کالي چټي په وینو رنگ کړي دي انجلۍ وویل چې تاسې ورشئ او هغه ملنگ چې په دروازه کې پروت دی هغه راولئ مسافر یې راوست او کله چې انجلۍ ولید غږ یې کړ چې ښامار همده وواژه پاچا ترې پوښتنه وکړه چې ته څوك یې مسافر ورته وویل چې زه فلانکی شهزاده یم پاچا سمدواره خپله لور ورنکاح کړه او په ټول ښار کې خوشحالي شوه.

82په وچو ولو به خدای اوبه راولي.

-82اړخلك به څښتن له اړتیا خلاص کړي.

– 83په یو لاس کې دوه هندوانې نه نیول کیږي .

-83په یوه وخت کې دوه کارونه نه کیږي یا دوه غټ مشکلات په یو شیبه کې نه حل کیږي.

-84په یوه موزه کې دوه پښې نه ځائیږي.

- 84داهغه وخت ویل کیږي چې په یوه څوکۍ او یا په یوه ځای دوه کسه مقرروي چې دیوه له پاره کفایت کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-85په پاده کې خر نه لري.

-85داهغه وخت ویل کیږي چې یو څوک هیڅ نه لري او خبرې یې غټې وي.

– 86په تش میدان پاتې شو.

-86چې یو څوک دځه په تمه وي او هغه ونه شي او نا هیلی شي.

-87په تشویې ورته لاس ایښی دی.

_ 87ورته حیران او هك پك پاتې دی او څه یې له لاسه نه کیږي.

-88په تش لاس هیڅ نه کیږي.

-88دچا لاس چې تش وي علمیت، دولت او یا نور څه ونه لري نوترې کارنه کیږي.

-89په دوه جالو مه کښېنه.

-89یو کار کول غواړي په دوه وسیلو په داسې حال کې چې داوسیلې په خپل منځ کې یو دبل ضد وي.

-90په خوله یو څه وایې په زړه یې بل څه دي.

-90دوه مخي او منافقت کوي.

-91په زور کلي نه کیږي.

-91په بد خوي څوك، څوك نه شي تابع کولای.

-92په ډیرو قصابانو کې غوامرداریږي.

-92چې دیوه کارواکدار او کارفرمایان ډیر شي هغه کار سرته نه رسیږي او خرابیږي.

-93په چینه کې چې څومره ګوتې وهې او به زیاتیږي.

-93یعنې په یوه کارکې چې سړی څومره تمرین کوي هومره ګټورکیږي.

-94په کور کې یولیونی ښه دی.

-94په کور کې باید یو سړی مشري وکړي یا په کورکې یو سړی نازولی وي نه ټول.

-95په اوریدو او لیدو کې ډیر فرق دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

95-يو څوك يو كار له نږدى ګوري نو رښتيا او درواغ يې ده ته ښه په ډاګه جوتيږي.

96-په بدبوټي سپى هم متيازې نه كوي.

96-يو څوك چې بد خوپه وي خلك نږدې نه ورځي نه ورسره څوك دوستي كوي اونه خپلوي.

97-په اومه تارشى مه تړه.

97-پوخ كار كوه.

98-په پلندى كې ونښت.

98-ستونزې ورته پيداشوې.

99-په بوخته كې ګير شو.

99-په مصيبت اخته شو، چې اوس به ترې په مشكل خالصيږي.

100-په كور كې شپږمه ګوته يم.

100-په كور كې كشريم له مامخكې قدرمن ډير دي.

101-په دوستى كې خلك وهى.

101-په دوستى كى ټګي او خيانت كوي او ريښتينى نه دى.

102-په يوه وښكي كې خاندي او په بل كې ژاړي.

102-په لږ څه خوښ او په لږ څه ناراضه.

103-په يوه سترګه كې خاندي او په بل كې ژاړي.

103-دوه رنګي.كوي.

104-په تپو سانو مړ زان نيسي.

104-دا متل هغه وخت ويل كيږي چې څوك دمهم كار پسې يو كمزورى او ضعيفه سړى ورليږي چې له توانه يې نه وي پوره.

105-په خروار كې خورد ورسره نه خوري.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

105-داهغه وخت ویل کیږي چې دوه دوستان وي خو په نږدې کې سره لرې وي او یو دبل په درد دومره نه دواکیږي.

106-په اور یې او به واړولې.

106-غم یې کم کړ غم ورك ، لانجه اوشخړه یې خلاصه کړه. قهر او غصه یې مړه کړه.

107-په سر کې یې ورته ګلان کیښودل.

107-شه یې و شرمولو، سپك یې کړ او رسوایې کړ.

108-په غم کې چې داخل شي غم سوړشي.

108-څوك چې له خپل کاله نه لرې وي او په کور کې یې غم پیداشي او خبر شي په دې مسافر باندې داغم ډیردروند وي ځکه چې نږدې نه وي او دکور خلك یې په خپلو سترګو ویني دمسافر نه په دوی سپك وي.

109-په خوله خوږ په زړه تریخ.

109-دومخي اودوه رنګي.

110-په زړه به دې یوه وي درپیښه به بله شي.

110-ته به یو څه غواړې او تقدیر به درته بل څه پیش کړي.

111-په درزنده تیره پښه نه ایږدي.

111-ډیر محتاط دی.

112-په زړه کې مې ګوتې وهي.

112-غمونه مې تازه کوي، تکلیف راکوي.

113-په بادکوږ او په بادسم دی.

113-اندکرنجی دی یعنې په لږڅه خپه او په لږ څه خوشاله.

114-په پردي خیرات کې ملکي کوي.

114-یعنې څوك یې په سړیو کې نه شمېري او دی ځان پخپله مشر کوي.

115-په ژبه یې زهر دوړولي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

115-ډېر بدخويه او بد زبانه دی.

116-په تشه خندامست دی.

116-سطحي مين دی، بې کاره عاشق دی.

117-پل يې جوړ کړ.

117-بې ننګي يې وکړه او په شاولاړ يعنې ورسپارل شوی کار يې ونه کړ.

118-په موټي يې ورليږلي دي.

118-ډېر کم څه يې ورکړي دي.

119-په نارنج کې انار نوي.

119-هر سړی له خپل اصل سره ښه ښکاري، او پخپل ځای اغيزناك هم وي او د خپل سيال سره سيالي کولای شي.

120-په سپکو سپك په درندو دروند.

120-څوك چې سپك وي هغه نوروته هم په سپکه ګوري او څوك چې دروند وي هغه نورو ته هم په درنو ګوري.

121-په ټول غوائي کې يو هډوکی نه ورکوي.

121-په ټولنه او يا کورنۍ کې ورته په پوره برخه قايل نه دي.

122-پور مې دې په کارغه وي خو کارغه دې ژوندی وي.

122-پوره وړی دې ژوندی وي، يا هغه څوك چې احسان دی ورسره کړی وي هغه دې ژوندی وي که هغه ډېر بې کاره هم وي نو ستا بدل به دروګرځوي.

123-پوښتنه کول عيب ندی نه پوهيدل عيب دی.

123-په پوښتنه کولو باندې پوهه ډېرېږي او نه پوښتل سړی په جهالت کې پرېږدي.

124-پيرانو ته غزنی څه شی دی.

124-داهغه وخت کې ويل کيږي چې يو سړی ډېر ستونزمن کار په ډېر وخت او په لږو وسايلو سرته ورسوي.

125-پيشو که دوه وزرې لرلای دچينچڼو به يې بيخ ويستلوای.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

125-ځينې ظالمان چې هغوی ظلم کوي خو کمزوري وي دظلم وس او وسايل يې کمزوری وي که چيری پوره وسه پيداکړي نو هيڅوك به يې له ظلمه خلاص نه شي.

126-پيغله هلته پيغله شي چې ټيك يې په اوربل شي.

126-يعنې انسان هله انسان شي چې دعلم، هنر پوهې او اخلاقو خاوند شي.

127-پيغله چې دختو وي هم ښايسته وي.

127-په کوچنيوالی کې جنۍ پيوارې او بدرنگه ښکاري خو چې پيغله شی که بدرنگه وي هم ښايسته ښکاري، ځکه چې په ځان گوتې وهي او ناز او اداهم پيداکړي، په ساختمان کې يې هم تغير راځي.

128-پيغلتوب بادشاهي ده.

128-ځکه چې په پيغلې تکليفونه نه وي، نه دبچيو او نه هم دکور دماتو گوډو.

129-پيځواني يې كه.

129-تابع يې کړ.

130-پيشو چې بله پيشو وخوري پيش پړانگ شي.

130-زوړ سړی چې ځوانه ښځه وکړي ورسره روحاً ځوانيږي يا څوك چې دنورو په شتمنيو باندې خيټه واچوي نو دی پرې شتمن اوبډای شي، لکه داوس وخت، اميران،

131-پيشو شيخه شوه ماست نه خوری.

131-چې څه نه لري په هغه وخت کې شيخ وي متقې وي، مگگر که وسه يې ورسيده دشيخۍ ورته تيردی او تقوی په اوبو لاهو کړي.

132-پيشو تر هغه وخته پورې شيخه وي چې په مرك پيښه نه وي.

132-چې بې واکه وي ښه وي خو چې واك يې پيداكړ بيا په هيڅ اړ نه دی.

133-په خام تارېې ترلی دی.

133-کارېې بې بنياده، کاواکه او درزنده دی.

134-په خپل ژوند کې چاپوره او شل نه کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

134-که هر څومره کوښښ سړی وکړی دنیاوي کارونه سر ته نه رسیږي.

135-پاڼه یې ژیړه ده.

135-عمر یې اخردی، مرګ ته نږدې دی یا نږدی دی چې له قدرته ولویږي.

136-په مینه مینه دې کاته مین دې کړمه.

136-محبت له محبته پیداکیږي او مینه له مینې نه.

137-پلار ګټلی زوی ته اسانه ده.

137-که یو پلار اولادته ډیر څه پریږدي خو چې علم او زده کړه ورباندې ونه کړي او بې باکه او لو ده لوي شي که هر څومره دولت ورته له پلاره نه پاتې وي هغه بې ځایه کاروي او خلاصوي یې.

138-په صبر او په پوکی.

138-یو چا کره میلمه راغلی و چې ډوډۍ یې خوړله میلمه ګرم کپ په خوله کې ننویست او خوله یې وسوه پورته یې تیرانو ته وکتل او کوربه ته یې وویل چې داتیران دې په څو اخیستي دي، کوروالا ورباندې پوه شو چې ګرم کپ یې کړی، نوورته یې وویل داپه صبر او په پوکي.

139-په بسم الله نه کیږي تله پوره کړه.

139-یو بخیل چاته څه تلل، شي یې کم په تله کې اچولي واو بسم الله یې پرې په تکرارویله او شي یې تلې ته نه ور اچولو، مشتری ورته وویل چې په بسم الله نه پوره کیږي تله ډکه کړه.

140-پدې او په هغې کې ډیر فرق دی.

140-یوه کرګر په پټي کې کار کاوه ښځې یې ورپسې سبا ناری راوړ سړی چې سبا ناری ته کښیناست باد ترې ولاړ او نری آواز یې وکړ ددې له پاره چې خپله ښځه تیرباسي نو کله کبل راکش کړي او کله ډیله راکش کړي او کله لوخه راکش کړي او دهر یو نه بیل، بیل آواز اوباسي خو یو آواز هم د تیز په شانتې نه وي. ښځې یې ورته وویل چې سړیه په دی او هغه آواز کې ډیر فرق شته ځان مه په عذابه وه.

141-په دې کور کې به یا جمعه وي یا به زه یم.

141-یو سړي اوریدلي و چې که دجمعې په ورځ سړی له خپلې ښځې سره کوروالی وکړي ډیر ثواب لري داخبره یې خپلې ښځې ته وکړه، میرمن یې ډیره شوقۍ وه او هره شپه به یې سړي ته ویل راځه چې دجمعی شپه ده سړی ځادر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اوږه واچواو روان شو میرمن یې غږ کړ ولې او چیری ځې؟ سړي ورته ووېل ښځې په دې کور کې به یا جمعه وي او یا به زه یم.

-142په تیرو یې پام نشي.

-142یوه سړي دوه ښځې درلو دې یوې ته یې قهرراغی او وهله یې سړي تبر راواخیست او ښځه یې دتبر په څټ وهله، او هغې بلې ښځې یې پرې ورغږ کړ ای خدایه خیر کړې په تیرو یې ورته پام نه کړې.

-143په بسم الله یې ساتي.

-143دیو چا زوی شوی و غټیده خو کار او زده کړه یې ورباندې نه وکړله او بسم الله به یې ورباندې ډېره ویله اخر ترې بدکاری جوړ شو او خلکو به ویل چې په بسم الله یې ساته.

-144په غوږ کې یې ورته مندری واچوله.

-144یعنې خپل تابع یې کړ او دخپل واک لاندې یې راوست.

-145په یوه خبره دکوټې سر ته خیږي.

-145بدخویه او بې باکه انسان چې یوه خبره ورباندې بده ولګیږي دبام سرته خیږي، او رسوایي کوي. پرده نه ساتي.

-146په چاغم په چا اختر په چا قلاره قلاري.

-146زمانه ده په چا به غم وي په چابه اختر وي او په چابه قراري وي خلك مختلف دي او دهر چا کارونه بیل ، بیل وي.

-147پیسې پیسې ولې ژاړې ځان به ورکړم تابه ورنه کړم.

-147یو څوك و چې پیسې ورباندې ډېرې ګرانې وې، او په هغه وخت کې دسکې پیسې وې او کاغذي لوټونه نه وو، سړي پیسې په لاس کې نیولې او بازارته دسودا له پاره ځې، پیسو یې په لاس کې خوله کړې وه موتی یې چې خلاص کړ ګوري چې پیسې لمدې دي سړي ویل کنې داژاړي، نو پیسو ته یې بیا داوویل.

-148پردی لاس ګریوان ته مه راوړه.

-148یعنې چاسره جنجال مه کوه چې ستا ګریوان ته لاس راوړی او تا په تکلیف کې کړي.

-149په پرهر مالګې مه دوروه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-149دتیردرد او غم یادول مه کوه.

-150په ګیره یې ورسره لاس راښکلی دی.

-150یعنې اتفاق یې ورسره وکړ یوه صلاح شول.

-151پښتون دپوښتنې وړی دی.

-151پښتون ته نور څه مه ورکوه فقط تشه پوښتنه یې کوه دومره احسان به پرې بار کړې لکه ټوله دنیا چې ورکړې.

-152په خوله یېکچه ګوته نه ځی.

-152ډیر خپه دی خوله یې له ډیره خپګانه پټه نیولې، دخپه سړي خوله نه خلاصیږي.

-153په تیکي تیکي کې وهي.

-153په تیکي کې خلك توره ایږدي دقهر په وخت ویل کیږي چې توره دې راته په تیکي تیکي کې مه وهه قرار شه.

-154په سیر کې یې پونړی نه ده وریشلې.

-154ځوك چې له ډیرکارنه ډیر لږ کار وکړي هلته ویل کیږي.

-155په نري ورځ او به ښې ماتیږي.

-155په کمزوري دهر چا زور رسیږي.

-156په تورو غرودخدای نظر وي.

-156په مسکینانو هم دښتن تعالی نظر وي په تکلیف پسې راحت هم وي، لکه ځنګه چې دغره په سر واوره وي، نو په بیخ کې یې ګلونه هم وي.

-157په کومه ناخواله به دې ویر کوم.

-157یو ځوك چې دچا دناکردو او بې باکیو نه ډیر تنګ شي نو بیا داوایي.

-158پیټې پیټې پوزې یو هزاره مړ دی خدایه بل هم پسې بوځې.

_158پخوا به خلکو دمړی دژړا له پاره په بیعه ښځې راوستې او په مړي به یې ژړل. یو هزاره مړ شوی و پښتنو ښځو په خپلو ستاینو کې د پور تنۍ وینا کوله او هزاره ګان په پښتو نه پوهیده.

-159په مخ مې راغلې غټې غټې خبر نه یم چې نری پخۀ که غټې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_159یو سړی مړ و او ښځو په خپلو ستاینو کې دا پورتنۍ وینا کوله. یعنې چې دمړی کور به پلو پخوي او که شوله .

_160په پچه وخوت کشمیر یې ولید.

_160لږ څه یې پیداکړل، ځان ورته له هرچا غټ ښکاري.

* * *

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ت)

– 1تاوان يې ډير دی ګټه يې کمه.

-1يو پاچا وموسقي يې اوريده دټنګ ټکور يې راوبلل، باچا ته دغه مجلس ډير خوند ورکړ او خزانه دارته يې وويل ددغو مجلسيانو دسرودالې له زرونه ډکې کړه د ډول والا ته يو څه اندازه سره زر ورسيدل او همدارنګه د باجې والا هم يو څه اندازه زر په خپله باجه کې ورځاې کړل مګر دسورناچې په سورني کې هم يو پاوو، نيم ځاى شول، څه موده وروسته باچا بيا ټنګ ټګور ته زړه وشو او همدغه ډله يې راوبلله سازيې وکړ خو داځل دپاچا په غوږونو ښه ونه لګيده سمدسې يې امر صادر کړ چې دهريوه په کونه خپله خپله دسازاله ورننباسئ عسکروچې هر څه هڅه وکړه په ډول وال باندې ډول نه ننوتو او په باجه والا باندې باجه نه ننوتله خو کله چې دسورنچي نوبت راغی په سور ناچې کې سورنا غيب شو نو په دې وخت کې سورناچې وويل چې رنګ دی ورك شه سورنيه چې ګټه دې کمه ده او تاوان دې ډير دی.

-2تبۍ ويل زما کونه دسرو ده نغري ويل زه چيرې وم.

-2يعنې څوك چې چاته نږدې وي په ټول حال يې خبروي. کونډه کونډې پيژني.

-3تبی يې پکې وه که.

-3په يوه خبره کې که څوك خپل رايه شامله کړي نو بيا داوايی.

-4تر بور چې دې خر شو هم پرې مه سوريږه.

-4يعنې په تور بور او دښمن باندې باور په کار نه دی که هر څومره ځان خوږ کړي.

-5ترخه يې په تر خوو نه ګډيږي او خواږه يې په خوږو نه ګډيږي.

-5ځينې خلك داسې وي کله ډيره ښه وضعه کوي او کله ډير بد شي.

-6ترخزه خپل ځان ته توتنکي غورځوي.

-6ځينې خلك يواځې خپل ځانته ګټه کوي او د بل چا پروا نه کوي.

-7تره د تنداړې دی.

-7هر څوك خپل غمخوري او خپل کار کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-8ترکاڼي د بيزو کار نه دی.

-8کيسه دا سې ده چې يو ترکاڼ يا نجار په غره کې غټې ونې پرې کولې او بيا به يې ترې ډاګې او تيران جوړول نو يوه ورځ يوه غټه ونه ترکاڼ راچپه کړې وه او پاڼې يې په کې ورکړې وې،يو چاود په کې شوی و.په دې وخت کې په ترکاڼ ناوخته شو او کور ته ولاړ او پاڼې په لرګي کې همداسې ټو مبلې پاتې شوې.ما ښام يوه بيزو لرګي ته وراغی د لرګي د پا سه ناست دي او دغه پاڼې ښورو‌ي. د پشکال مو سم و او ددغه بيزي هګۍ اوږدې شوې وې د لرګي چاود ته برابرې شوې. په دې وخت کې چې بيز پانه وږقوله پانه راووتله او د بيزه هګۍ په کې را ټينګې شوې، بيز تر سبا پورې په لرګي سور ناست دی تر څو چې ترکاڼ راورسيږي ترکاڼ چې کله راغي ګوري چې بيز بند پاتې دی ترکاڼ ته په ځاريو شو ترکاڼ راغی او بيايې لرګي ته پانه ورکړه چاود پراخه شو او بيز ورنه خلاص شو نو په دې وخت کې ترکاڼ دغه خبره وکړه.

-9تش لوښي ډير اواز کوي.

-9يو کس کې چې څه علميت وي هغه پټه خوله وي او ناديده چې لږڅه زده کړي وطن خبروي.

-10تشه لاسه ته مې دښمن يې.

-10له چا سره چې څه نه وي ټول دنياوي کارونه يې خرابوي.

-11تنور چې تود شي هر سړی پکې ډوډۍ پورې کوي.

-11يوه خبره چې پيدا شي هر سړی په کې خپله رايه ښکاره کوي که ښه وي او که بده.

-12تور مې وی خو ځواني وی.

-12يو سړی و او ډيرې ښځې يې درلو دې او دغه سړی ډير غني و، ددينا ژوند يې ښه و، خپلې ښځې يې په خيټه او په جامه ډيرې ښې ساتلې خو بدني قوت يې نه و او زوړشوی و يوه ښځه يې طلاقه کړله دې ښځې بيا يو تور ملي په نکاح کړ. او ملې هغه چا ته ويل کيږي چې چجونه او غلبيلونه جوړوي او دخلکو درمندونه بادوي او دخلکو دمرې او ژوندي سوال او ځواب په او لسونو کې کوي.

يوه ورځ دغه غني سړي چې خپله ښځه يې طلاقه کړې وه. په لاره روان دی ملي درمند پاکوي او دده طلاقه کړې ښځه چې اوس دملي ښځه ده جارو په لاس ده او درمندجارو کوي ملي چې راشپيل واچوي ښځه له غنمو نه خلي په جارو لرې کوي ښځه يوه، يوه شيبه وروسته دملي د اورميره نه يوه يوه مچه اخلي، پخوانی ميړه يې هك پك ورته پاتې دی نو خوشال خان بابا وايي: تور ملی وی خو ځوانی واې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

13-توكړې لاړې بيرته خولې ته نه راځي.

13-يو كار چې تير شو په هغې پسې بايد چې سرې بيا ونه گرځي.

14-تور په تور ه شپه اخله كه سور مومې شين مه اخله.

14-تور غويي ديخنۍ او دكار ډير كلك وي، دويم درجه بيا سوردی دريم درجه بيا شين غوائی دی چې هغه ديخنۍ دټينگې نه دی او دكار مزه يې هم نه وي.

15-تور خر په صابون نه سپينږي.

15-چې دچاژړه تور وي هغه په نصيحت نه ښه كيږي.

16-توري به لالوهي مرې به عبدالله وهي.

16-په يوه كوركې دوه ورونه وو مشرېې توريالی و دجنگ نه به يې غنيمتونه راوړل، په كور كې يې بل ورور و چې عبدالله نوميده، مزې او چرچې به پرې هغه كولې لكه په دې وخت كې چې دروسانو له لاسه شهيدان څوك شول كونډې يتيمان څوك شول، در په دره خواران څوك شول په دولتي شتمنيو او چورتالان بډيان څوك شول دروس په مقابله كې چا ليدلي هم نه و دخپلي ميرمني په څنگ كې به يې ډوډۍ خوړله رېښتينو مجاهدينو ولوږې او تندې تيرولې او دروس الوتكو او ټانگونو ته يې خپلې سينې سپر كړې وې او اوس يې چاپلوسان او بوټپاكان وربانديې مزې او چرچې كوي، يې گوډ خر نه درلور او دسوال په ډوډۍ به يې شپې سبا كولې او س يې دتعميرونو څمكو ، ماركيټونو او نغدو پيسو حساب نشته، په پردی وژلی ښامار كې خپله توره رنگه وي او يتيمان څيرې گريوان لوغړن گرځي.

17-تور توتان يې، په غولو وريږي .

17-ځيني سخيان داسې دي چې مستحق مسكين نه پيژني او يا ځينې داسې خپلو ان هم شته چې په زهير خپل بانديې زهير نه وي او بې ځانه خلكو بانديې لورونه او پيرزوينه كوي.

18-تور توتان له تاقربان.

18-زما همداتوان دی چې له تا يې ځاره وم اگرچې دومره ارزښت نه لري.

19-توره تبۍشوه.

19-له كاره پريوته (اكثره دسپوږمۍ دكسوف په وخت كې ويل كيږي)

20-ته چې ما بانديې كوې كبر زه تاوامه په لوی تبر.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

20-ستا چې زه نه خوښیږم زما ته نه خوښیږې. ستازه بدیسم زما ته بدیسې.

21-تورو شپو چې خوړلی وي مدعي یې معلوم نه وي.

21-یعنې په تورو شپو کې گرځیدل په کار نه دي که تکلیف وروروسیږي له چا به یې انگیري، مدعا علیه به یې معلوم نه وي.

22-ته په کې څه مرچ خرڅوې.

22-یوڅوک چاته له ډیرې غصې او قهره وایي چې ستا یې په دې کې څه.

23-ته په کې ځان ملك، ملك مه کوه.

23-داهم له ډیره قهره ویل کیږي چې ته په کې ځان مشر، مشر مه کوه.

24-ته زما بد پلارمه یادوه زه به ستا ښه پلارنه یادوم.

24-ته مامه سپکوه زه به تام نه سپکوم.

25-ته دبل کور ته کاڼی مه گوزاره وه ستاکور به هم څوك په کاڼو نه ولي.

25-ته چا ته تکلیف مه رسوه نو تا ته به هم څوك تکلیف نه دررسوي .

26-توره چرگه ده کارغان پرې دخپلې ښځې گمان کوي.

26-په دې خلك دخپل جنس گمان کوي او هماغسې معامله ورسره کوي یعنې توره چرگه دکارغۍ په ډس کې ځي.

27-تنزری زماچتی ستا.

27-دوه سرې ښکار ته تللي وو چتی او تنزی یې ښکار کړي وو په دوی کې یو زورور وو اوکمزوري ته یې ویل چتی یې ستا او تنزی زما تنزری زما او چتی ستا په دواړو خبرو کې یې تنزری دخپل ځان له پاره خو ښاوه.

28-تیره چې پرځای پرته وي درنده وي.

28-یو څوك چې خپل ځان قرار ونیسي اود یو او بل احتیاج ونه کړي دروند ښکاري.

29-تیره به ورنکړي چې سر پرې مات کړي.

29-دادهغه چا په هکله ویل کیږي چې یو څوك له چا سره ښه نه کوي خو بل داسې گمان کوي چې دی به دهغه سره ښه کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

30-تیز رفتار چې کوې عمر به دې لنډ وي.

30-دښمنان يې ډير وي.

31-تيرې شوې ځپې مه شماره.

31-يو څوك دسيند په غاړه ناست و او ځپې يې شمار لې او په شمير کې غلط شوی و بل ورته وويل چې تيرې مه شماره، همداسې بايد سړی راتلونکې ژوند ته پام وکړي او له تيرو نه تير شي.

32-تير دفولادو ستن دټانتې.

32-که ديوه سړی دعامې ټولنې سره سر او کاروي هغه بايد ډير پوخ عالم او مدبروي.

33-تيز تا واچاوه غم دې په ماواچاوه.

33-بدیوکس وکړي او اړوي يې په بل.

34-تير په تيره هير په هيره.

34-يو تن په موجوده وخت کې زاړه غمونه او زاړه پرهرونه تازه کوي او يا زړې گيلې يادوي چې په دې ډول زاړه غمونه بيا تازه کيږي.

35-تللی بازپه لاس نه راځي.

35-له چا چې وخت تير شي بيا هغه نه راځي.

36-تږي په شپيلو نه خړوبيږي.

36-په تشو خبرو څه نه کيږي چې کړنه ورسره نه وي.

37-ته چې موړ شوې ټول جهان موړدی.

37-اوږي او شوم کس ته ويل کيږي.

38-ته خو دجومات وې زه دې هم دجومات کړم.

38-يو کس نيستمن شي او بل هم له ځانه سره نيسمن کړي. يو کس بې کاره شي او بل هم بې کاره کړي.

39-تنکی...... په متيازو سوزي.

39-يعنې باريك او نازولي خلك په ډير لږڅه خپه اوخوابدي کيږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-40توره کرمی وکړه نوم دفتح خان وشو.

-40یو ترکاڼ و په لږ لیك اولوستو پوهیده، دیو شاعرشعر یې مات گوډ ووایه چې شاعر پرې ډیر خپه شو، شاعر دده دوکان ته ورغی او څه سامان یې چې جوړ کړی و هغه یې مات کړل ترکاڼ په شاعر عارض شو او دغه موضوع قاضي ته ورغله قاضي دشاعر نه پوښتنه وکړه چې دترکاڼ سامان دې په څه سبب مات کړی دی. شاعر وویل: ده زما شعر مات او گوډ ووایه او مادده سامان.

* * *

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ټ)

- 1ټټر يې ورته وواهه.

-1ډاډ يې ورکړ.

- 2ټوټې مې ورته ولاړه نده.

2ټوټې دلرگي کاسې ته وايې يعنې پروا يې نه راځي.

-3ټوپ وهلی نه وهلی.

-3چا جلاب کړي و دلښتې نه يې ټوپ وهلو چې يو بل تن وليد او ورته يې وويل جلاب چې څوك وکړي دلښتې نه ټوب نه وهي. جلابی بيرته راټوپ وهل او دايې وويل.

-4ټول ديوې ونې ښاخونه دي.

-4داشيان ټول يو ډول دي يعنې اصل يې يو دي.

-5ټول سالارزي دي.

-5داخلك ټول من من دي او ځانونه غټ حسابوي.

-6ټول داوښ په شاسواره دي.

-6ټول بې پروا دي او خبروته فکر نه کوي.

-7ټول پردي ډول ته گډيږي.

-7خپل هنراو نوښت نه لري.

-8ټيپر دسيند نه نشي پورې ايستی.

-8لټ او بې کاره سړی دی.

-9ټول خلك ويده دي زه دې ځانته يادومه.

-9کوم جولاو دشپې يې يو څورکعته تهجدکول خدای تعالی ته يې ويل چې ټول ويده دي او زه دی ځانته يادوم په دې وخت کې بل پرې له تياره ځايه غږ وکړ چې زمونږ شيطاني ورته ولې کوې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10-ټاکو اوس زور ولګاوه.

10-کلي کې ټاکو ګډو دخلکو مالونه مړه کيدل اخوند غوښې خوړې، او چورت يې خراب نه و بله ورځ چې داخوند غوا هم مړه شوه نو غړ يې کړ چې دعا وکړې چې ټاکو خوله ولګوله.

11-ټولپشولې په يوه ورځ نه ټکول کيږي.

11-ټول کارونه په يوه ورځ نه کيږي او هرڅه په تدريج کيږي.

12-ټپسان يې له ...... الوزي.

12-ډير مسکين او نيستمن دی.

13-ټټو مې ورته ولاړ نه دی.

13-کومه اړتيا ورته نه لرم.

14-ټټو دې وله چې خاشنه ونه کړي.

14-داديوکس درټلو له پاره ويل کيږي.

15-ټټوان له اسونو سره برابروي.

15-بې کاره له توريااليو سره برابروي.

16-ټيل ماټيل يې جوړ کړی دی.

16-يعنې ګډوډې يې جوړه کړې ده.

17-ټيل وهل او پورې وهل دي.

17-تيرايستل او غلول دي.

18-ټيم خرابوي.

18-وخت ضايع کوي.

19-ټپسانو باچاهي ده.

19-دبې کاره خلکو واکمني ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

20-ټپسان چې وزيران شو.

20-يو پاچاو او ناروغه شوی و طبيب ورته دمرغانو دپاچا غوښه وښوده چې هغه وخوره نو جوړ به شي مرغان به دوبي کې يوي يخې سيمې ته تلل چې دتګ دغه وخت يې هم مقرر تاريخ درلود، دانسانانو پاچا هغې سيمې ته دهر مرغه خواړه ورولیږل او په هماغه سيمه کې يې ورته وشيندل او دمرغانو دپاچا دناستې په ځای کې يې دام کيښود، دمرغانو پاچا دا عادت درلود چې له تګ نه به يې مخکې خپل وزيران دسيمې دترصد او ليدنې له پاره لیږل بيرته به يې چې کله دخيريت احوال راوړ نو بيا به دمرغانو پاچا دخپلو لښکرو سره هغې سيمې ته ورتلو دمرغانو پاچا خپل وزيران لکه بازار او شاهين هغې سيمې ته واستول چې ګوري غير عادي کارونه ددوی دورتللو په مينه کې پيل شوي دي دټپو سانو له پاره مرداري غوښې تياري دي دبل هر مرغه مناسب خوراك شته دغه وضعه وزيرانو ته خطرناکه ښکاره شوه او کله چې بيرته پاچا ته راغلل نو ورته يې وويل چې جناب پاچا صاحب حالات ښه نه دي سږکال نه ځو پاچا په ګرمه سيمه کې دوبی تير کړ، خپه و چې بيا کال ته هغه وخت راغی دانسانانو پاچا بيا هماغسې خواړه دمرغانو له پاره تيار کړي دي دمرغانو پاچا بازاو شاهين ولیږل چې سيمه و ګوري، شاهين او باز بيا بيرته راغلل او خپل پاچاته يې دخطر ناکې وضعې خبر ورکړ داکال هم تير شو بل کال ته بيا همداسې وضعه وه ټپوسانو خپل پاچا ته وويل چې باز او شاهين خو داڅودوبې په تاسو په ګرمۍ کې تير کړل دمرغانو پاچا خپل وزيران معزول کړل او ټپوس، کڅير او کاغه يې خپل وزيران وټاکل او سيمې ته يې واستول ټپوسانو چې غوښې وليدې دخوشالۍ نه په ښځو کې نه ځاييدل پاچا ته بير ته راغلل او ويل يې صيبه وطن سمسور دی، ګل ګلزاردی ديو ډول خوړو څه کمی نشته ځي چې په خير سره بار کړو او ځو روان شول او سيمې ته ورسيدل ټپوسان په مردارو سر شول بوراګان او بلبلان په ګلانو نور مرغان په خپلو خپلو دانو راټول شول دمرغانو پاچا ته يې چې دناستې په ځاې کې دام ينبی و په کې ونښت او دانسانانو دپاچا د لښکرو په لاس کيوتو. او دانسانانو پاچا ته يې وزر تړلی وروست دانسانانو پاچا دمرغانو له بندي پاچا نه پوښتنه وکړه چې زما خو ستا غوښه په کار ده دا دوه کاله مې تاته انتظارو ويست ولې نه راتلې او زما په لاس نه ګيريدلې ويل يې صاحبه وزيران مې پوه او عالمان وو. سيمه به ورته خطر ناکه ښکاره شوه مناسب يې نه ګڼل چې زه دې ورته راشم. هغه مې معزول کړل او دمردارو ټپوسان مې وزيران کړل چې دامې حال شو.

21-ټيله او ټمبه ده.

21-بدحال دی.

22-ټمبل دی.

22-ناپوهه دی لټ دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ث)

- 1ثواب له پاره کلمه ووایه.

-1دخپلې خبرې دتائيد او باورې کولو له پاره.

* * *

(ج)

- 1جادو يې وربانديې کړی دی.

-1يعنې سترګې يې پرې ترلې دي او هره لوبه پرې کيدای شي او څه ورته ويلی نه شي.

-2جامې يې ترې ويستې.

- 2سپک يې کړ.

-3جامې ترې او باسي.

-3سپکوي يې.

-4جاله وان خپله لمده پورې باسي دبل وچه.

-4کامه دسيند پورې غاړې ته پرته ده او نور ټول ننګرهار دسيندنه راپډې خوا دي. دکامه والو به مړی ژوندی دسيند دپورې غاړې له خلکو سره وو نو خلك به ورتلل ځينې جاله وانانو به دکامې دخلکو مزدورې کوله پر ګودر به يې جاله پرته وه او خلك به يې پورې يستل او کله کله به پخپله دجاله وان کورنۍ هم پورې غاړې ته تلله څوك چې به پورې وتل هغو خلکو به دکال په هر فصل کې جاله وان ماما ته غله دانه ورکوله او ډير به يې نازه وه همدارنګه به جاله وان ماما هم دخپلو مسافرو ډير قدر کاوه په ځانګړې توګه دښځمنو يوه ورځ ديوه چاپسې کامې ته له پورې غاړې دمړې او يا دواړه احوال راغلی و کامه وال صاحب ښه قدرمن او دروند سړی و دکور واړه زړه يې ښه په پرده او سطر کې و په همدې ورځ دجالوان ماما سره هم خپله کورودانه مله وه او هغه هم دکوم عذر او فاتحې له پاره روانه وه. په جاله کې يو ځای دميلمنو سره سپره شوه. جالوان ماما ميلمنې ښځې دجالې په منځ کې ددې له پاره کېښنولې چې کالې يې لامده نه شي او خپله ښځه يې دخيګ يا دشناز په يوه څنډه کښينوله چې پښې يې په اوبو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لګيدې او ورته ويل يې ښځې ګوډيکه ټينګه ونيسه چي سيند ته ونه لوېږي، جاله وان پښی وهلو ته پر جاله پريواته او لمبو وهي خو چې داوبو خپه راشي دجالوان ماما په ښځه لګيږي او لمديږي ك.صله چې په بهسود وکی د جالې نه کيوتل نو دجاله وان ماما ښځه ډيره لمده شوې وه. او دفاتحې ځای يې هم له جالې سره نږدې دپيرووړو په کلې کې دملامزدور مام اپه ځای کې ودجالوان ماما ښځه لمده خيشته ددعا ځای ته ورسيده، کوروالا سره يې دستږمشې نه وروسته خبرې بيل کړې دکوروالاوو ورته وويل: څنګه لمده خيشته راغلې. نو دجاله وان ماما ښځې دنورو ښځو په خُواب کې دا وويل:

_ 5جنت دانډوخر ځای ندی .

_ 5هرسړی جنت ته نه شي ورتلای،يواځې پرهيزګار،مومنان اوښه خلك به ورځي. يوښه مجلس اوغونډې ته هرڅوك نه غوښتل کيږي.

_ 6جنت دمور او پلار دپښو لاندې دی.

_ 6له چاچې.موراوپلارخوښ اوراضي وي دمخې يې رڼاوي.

_ 7جنت دې هم دننګه پور سره برابر کړ.

_ 7ننګه پوردننګرهار دچپليار په ولسوالی کې ديوې وړې غونډۍ دپاسه ديوه کلي نوم دی. ددې کلی يوه انجلۍ په بل کلي کې واده شوې وه . هلته د ښځو په منځ کې دجنت څه بحث شروع شوی دی . ننګه پورۍ انجلۍ د خپل کلي ډير زيات صفت کاوه نورو ښځو ورته وويل داسې ولې نه وايې چې بيخې کټ مټ جنت دی ننګه پوری انجلۍ ورته سمدواره وويل چې جنت دې هم دننګه پور سره برابرکړ.

_ 8جنګ په کلي کې ګنجی په غره کې.

_ 8جنګ په کلي کې و او ګنجی خوار حاضرنه و خو خلکوپه جرم کې ککړ باله.

_ 9جګو غرو نو ته ګورې دپښو لاندې ځای نه ګورې.

_ 9يو څوك چې بې علمه او کبرجن وي،بې ځايه ځان لوړلوړ کوي او په ټيټو خلکو ځان جګ بولي.

_ 10جنۍ هلته جنۍ شي چې دمنګي دپسرولو شي.

_ 10يعنې جګنۍ چې منګی په سره کړې د ښځتوب هيله ترې کيږي نو بيايې ما شومه مه بوله.

_ 11جزا دعمل حقه ده.

_ 11هرڅه يې چې چاته رسولي وي دهغه بدله به ويني.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ 12جواري موتِی دی.

ــ 12یوکس داسې کارته ملاتړلې وي چې گکیدل يې باوري نه وي او تاوان په کې حتمي وي.

ــ 13جوار گر مې دولت مند نه دی لیدلی.

ــ 13جوارگر چې څومره پیسې پیداکړي بې ځایه يې لگوي.

ــ 14جواب دگردنه وي.

ــ 14یوڅوك چې چاته څه سوال او ځواب امانت وکړي چې داورسوه نو پرورمیږ يې بارشي او رسول يې پرې حتمي شي.

ــ 15جوار گر کور نشي جوړه ولی.

ــ 15پیسې نه شي سپمولی چې کور پرې جوړکړي.

ــ 16جولا شوی نه دی بیا نچې پتِی.

ــ 16یوکس چې یوکاريې لاسرته رسولی نه وي او د کارپه منځ کې غدراوخيانت کوي.

ــ17جومات گرم مسافر خوشحاله.

ــ17یوه اړ ته چې د غوښتنې او هیلې سربیره نورڅه هم پیداشي نو بیا خوښ وي.

ــ18جغ په غاړه او جغ غواړه.

ــ18یو کر گر یا بزگر پټې ته خپل غوایان دقلبې له پاره روان کړي و. بوه يې په پټې کې وه او جغ يې پرغاړه واچوه کله چې پټې ته ورسیده وریادشول چې جغ مې نه دی راوړی چې غوایان پرې په کلبه وترم په منډه کورته راغی ترې هیر شوي و چې جغ يې پر غاړه کې و او په دروازه کې ونښت نو په دې وخت کې ښځې يې پرې داغږوکړ:

ــ 19جولا یوه شپه عبادت وکړ دوحې په تمه وْ.

ــ19دلږ کار په مقابل کې دډیر څه غوښتل.

ــ 20جره دکور به دحاله خبر نه دی او کور به دجره.

ــ 20جره توب هم یو څه خوند لري سره دتکلیفه او کوربتوب هم خوند لري سره دجنجالونو یو څوك چې په یوه کار کې وي دبل چا کارورته ښه ښکاري. دیو بل گټه او تاوان هغه وخت جوتیږي چې دواړه کارونه عملي کړي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_21جاله هم تیاره ده او ډوډۍ هم تیاره ده.

_21دننګرهار په سیمه کې دبهسودو دولسوالی اړوند دګردي کڅ کلی دی زموږ دکامې او ددی کلي په منځ کې دکونړ او کابل سیند یو ځای بهیږي. ددواړو سیمو خلك چې یو بل کره ورځي په جاله کې سپریږي او بیا ورپورې وځي نو موږی کلی دسیند دکمر په سر پروت دی پخوایې دخلکو مزه چاندانې په ډوډۍ کې نه وه مګر او س ډیر زیات تکړه شوي دي او زمونږ دمجاهدینو به یې ډیر قدر او عزت کاوه پخوا زمانو کې په همدغه کلي کې دکامې یو ځوك میلمه شوی و دکور به په زړه کې داسې وچې دامیلمه خدای تعالی بو ځي، نو پدې وخت کې یې میلمه ته وویل چې جاله هم تیاره ده او ډوډۍ هم تیاره ده.

_22جنګ تریخ دی خو کیسې یې خوږې دي.

22_ چاچې جنګ لیدلی وي هغې ته یې سختې معلومیږي خو کیسې یې مه چاته کوې ډیری خوږې وي خو که په مخاطب داکار راغی خدای خبر که زړه ټینګ کړي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ځ)

-1ځولی ځولی کیږي

-1سست سست کیږي

-2ځان کې ګوري جهان کې ګوري

- 2ډېر -خلك نورو ته د خپل ځان په څير ګوري

- 3ځانته قاضي ته تللی دی

- 3يو کس چې خپل ځان ملامت او پړ نه بولي

- 4ځانه خپله ځانه

- 4هر چا باندي خپل ځان ګران دی ګ

- 5ځان د ټيکی سر مه کوه

- 5يوه معامله چې پيدا شي او ټوله په خپل ځان را اړوي ګ

- 6ځان يې ورپسې ملنګ کړی دی ګ

- 6يعنې کار يې ورته ويلی او په همدې پسې ګرځي ګ

- 7ځان يې ليونی کړی دی ګ

- 7د يوه کار پسې شله دی او خامخا يې غواړي ګ

- 8ځان ترې د سپلنې غوندې لوګی کوي ګ

- 8ځان ترې ځاروي ګ

- 9ځان پسې پنډوکي مه جوړوه ګ

- 9ځان پسې خبرې مه جوړه يعنې ځان ساته ګ

-10ځان د هر څه شيرين دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 10خپل ځان له هر څه خوږ وي ګ

- 11-ځان د خپل سيال نه کم مه ګڼه ګ

- 11د کوف او خپلو عزيزانو نه ځان کم مه راوله ګ

- 12ځان چې په ضرور شي نه د زوی شي نه د لور شي ګ

- 12يو سړی چې پخپله په کړاوو کې وي زوی او لور ترې هيريږي ګ ځکه چې څښتن تعالی (ج) فرمايی "د قيامت ورځ داسې سخته ده چې ورور د ورور نه تښتي او زوی له مور نه تښتي او د پلار نه هم تښتي او د ښځې نه هم تښتي او د زوي نه هم تښتي يو د بل څنګ ته نه راځي" او هر سړی پخپلو خولو کې ډوب وي ګ

- 13ځانته ترخز وهي ګ

- 13د بل چا په کيسه کې نه دی خپل ځانته ګټه کوي ګ

- 14ځان د کور مشر بولي ګ

- 14ځانته مشر وايي که څوک يې مني او کنه ګ

- 15ځمکه هغه سوځي چې اور پرې بل وي ګ

- 15تکليف په هغه چاوي چې په کې اخته وي ګ

- 16ځيني ولولي ملا شي ځيني ولولي بلا شي ګ

- 16يعنې ځيني خلك چې څه زده کړي عمل پرې کوي او خلك يې درناوی کوي او ځيني بې عمله عالمان وي چې هيڅ څوك يې احترام نه کوي ګ

- 17ځواني د باد سورلي ده ګ

- 17يعنې د باد په څير د سترګو په رپ کې تيريږي ګ

-18ځان ځاني خپله خواري ګ

- 18يعنې بې اتفاقي لويه بلا ده چې د کور نه نيولي تر کلي او اولس پورې ټول تبا کوي ګ

- 19ځنګل بې شغاله نه وي ګ

- 19په يوه ملك کې د تکړه خلکو ترڅنګ بې ننګه خلك هم وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 20ځمکه ښخ دولت دی ګ
- 20جايداد پخه خزانه ده ګ
- 21ځواني يوه نيشه ده هسې نه چې هميشه ده ګ
- 21ځواني هر وخت نه وي ګ
- 22ځنګل د زمرو نه خالي نه وي ګ
- 22په هره ټولنه کې توريالي ، ننګيالي او پوهان وي ګ
- 23ځنګل کې زمري وي ګ
- 23په هره ټولنه کې تکړه خلك وي ګ
- 24ځان له ټول جهانه ګران ګ
- 24ځان له ټولې دنيا نه خوږ او ګران وي ګ
- 25ځولي ځمبولي پاتې دی ګ
- 25ښه او تکړه خلك يې ولاړل ، چټي او بيکاره وګړي يې پاتې دي ګ
- 26ځان ظهير کړه ، بيا ځان مير کړه ګ
- 26زيار وګاله او قرباني ورکړه پخپله به مشر شې ګ

- 27ځان چې کم عقل نه کړي ، ګټه نشي کولای
- 27يو ښوك ځان په ناپوهۍ کې واچوي او د يوه شي پسې ځان ټينګ کړي چې خامخا به يې راکوي ګ نو بيا عاقلان وايي چې څه ورکوه يې ځان ترې خلاص کړی او ور يې کړئ ګ
- 28ځوان د باد په نيلي سيور دی ګ
- 28د ځوان سرعت او چالاکي دومره ډيره وي لکه په باد چې سيور وي ګ
- 29ځان ته يې کولۍ جوړه کړه ګ
- 29ځانته يې ستونزې پيدا کړې ګ کولۍ ډبرينه او ستوغې لارې ته ويل کيږي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

30 - ځوانان په کار ښه ښکاريږي ګ

30 - ځوانان په زده کړې ، پوهې او همت باندې ښه ښکاري ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(چ)

– 1چاویل ښه پسرلی دی بل وویل غوا زه نلرم زوی مې واښه نه خوري گ

- 1کومې ښځې ته چا وویل ښه پسرلۍ شوی دی ښځې ورته په ځواب کې وویل غوا او خوسی زه نه لرم گ گ گ او زوی مې واښه نه خوري گ

- 2چاړه که د سرو شي څوك يې په ځيگر نه منډي گ

- 2يو شی که ډير ښه شی وي او چاته ترې مشکل پيدا کيږي او تکليف ييښوي نو څوك به يې څه کړي گ

- 3چاړه او غوښه شول سره گ

- 3يعنې مخالف شول سره گ

- 4چاړه يې ورته په مرۍ کيښو ده گ

- 4راگير يې کړ يعنې اړيې کړ گ

- 5چانه کميس ورك شو بيايې ويلې هسې هم را باندې لنډ و گ

- 5وسعه يې نه کيده چې پيدا يې کړی نو د مجبورۍ له مخې يې دا وينا په خوله راغله گ

- 6چا ويل چې پوزه دې پيته ده هغه ويل چې باد به پرې وځي گ

- 6يو څه بې ارزښته گڼل

- 7چراغ چې په کور کې بليږي صحرا ته حاجت نشته گ

- 7چې خپل کور ته يې گټه رسيږي بل ځای ته اړتيا نشته چې پسې يې يوسې گ

- 8چرگه مې ناجوړه ده بانه مې ورته جوړه ده گ

- 8د يوه کار د کولو له چې د چا يې زړه وي گ هسې يوه پلمه په لاس ورشي نو بيا پرې ډاډه ورځي گ

- 9چرگ چې زلمی شي په بلۍ ورو، وروقد مونه ږدي چې را لاندې نشي گ

- 9لنډا که او ناديده کسان چې يو څه پيدا کړي ځان ورته ډير غټ او قوي ښکاري گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 10چرمښکۍ وايي مونږ او مارانو دا سړی خوړلی دی گ

- 10په یوه ځای کې یو کس مار چیچلی و او بیا مړ شوی و خلك پرې د جنازې له پاره راټول وو گ پر لاره یو سړی روان و او دې گڼې گوڼې ته یې ودا شوه نو له ځانه سره یې وویل چې دا انسانان څنگه را ټول شوي دي نو په دې وخت چرمښکۍ ور غږ کړ چې موږ او مارانو سړی خوړلی دی گ یعنې یو سړی چې پخپله تورزن نه وي او د بل په توره ځان ښیي گ

- 11چرته چې سړي وي هلته بلا نه وي گ

- 11چرته پوهه وي هغه خلك به اباد او خوښ وي او هره ستونزه به یې حل وي گ

- 12چرته چې سور ږیری وي هغه به شاه گل یې گ

- 12ملا شاگل یو سړی و چې ږیره یې سره وه بله ورځ یوه کلي ته یو سور ږیري سړي څه د بینجارگۍ سودا راوړې وه او د کلي په مخ کې یې غږ وکړ چې سودا ده سودا کوچنیان ورته را غونډ شول او یو بل ته یې ور غږ کړ : هلئ راشئ چې ملا شاگل بینجاره شو ، نو بیا یوه سپین ږیري ماشومانو ته وویل چې چرته سور گ گ گ

- 13چرگ چې څومره غټیږي کونه یې تنگیږي گ

- 13ځینې خلك چې څومره شتمنیږي هومره بخیلیږي گ

- 14چې اوربښې خروار د روپۍ شي د خره په کې لپه ده گ

- 14خوار او غریب سړي ته څو قدر نه ورکوي او په ټیټه سترگه ورته گوري گ په ویش او تقسیم کې بې کاره او خراب شي د خوار په برخه وي گ

- 15چې اجل یې راغلې وي که لقمان یې پلار شي هم مري گ

- 15د چاچې عمر تمام شو په درو او درملو نه کیږي گ

- 16چې اوبه تر مرۍ ورسیږي زوی او لور تر پښو لاندې کیږي گ

- 16زوی او لور تر پښو اوبه تر حلقه "

فراموش په بیلتانه ځان او جهان شه "

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ځناور په سيند پورې واته او بچی يې په غېږ کې و ځومره چې په سيند ور ګډېده سيند به ژوريده او اوبه به دده د بدن پورته راتلې ، کله چې اوبه يې سينې ته راورسيدې بچی يې پر اوږه کښيناوه ، کله چې اوبه اوږو ته راورسيدې بچی يې پر سر کښيناوه ، بيا چې يې کله اوبه خولې ته راوسيدی بچی يې تر پښو نه لاندې کړ او خپله پرې ودريده او خپل حلق يې د اوبو نه پورته شو ګ

- 17چې خدای(ج) يې رغوي د منګي اوبه دارو شي ګ

- 17د يو چا زوی ناروغه و او په ډيرو طبيبانو يې ګرځولی و ، خو هماغسې ناروغه و د کور خلکو يې ډير په پرهيز ساته ناروغ پخپله طبعه خوړل او څښکل نه شول کولای ، مور به يې اوبه هم نه ورکولې، بله ورځ يې مور چرته تللې وه او ناروغه هلك د منګي پورې ځان وررسولی و د يخ او شنه منګي نه يې ښې ډيرې اوبه وڅښلې او له دې ورسته ورو ، ورو هلك مخ په ښه کيدو شو، او خپلې مور ته يې هم حال ويلی و ، مور به يې د منګي اوبه ورکولې ، نو هلك روغ رمټ شو ، نو بيا به يې چې له مور نه چا پوښتنه وکړه چې دا هلك په څه روغ شو مور به يې ويل : چې خدای (ج) يې رغوي د منګي اوبه دارو شي ګ

- 18چې ځې ځې ابازو ته به راځې ګ

- 18پخوا سرکونه او پلونه نه وو هر خوا چې به سړی ولاړ نو ابازو ته به راتلو ځکه چې جاله دلته ګرځيده او بل خوا لار نه وه ګ

- 19چې د کوچيانو امامت يا ملايي يې کړې وي يو ليمځی وړی به يې خوړلې وي ګ

- 19د کوچيانو کار او بار مالداري ، د ميږو او پسونو ساتل دي ، چې ميږې او اوزې ولوشي په شودو کې هم ويښتان لويږي ، په شمبره کې هم ويښتان وي چې کرت ترې جوړوي ، ښځې چې اوړه لمدوي هغه کې هم وړی ورلويږي لنډه دا چې د خوراك په هر څيز کې ويښتان ورلويږي ، کال چې تيريږي نو سړي يو ليمځی وړی خوړلی وي ګ

- 20چې په خندا يې خورې وېې خوره ګ

- 20يو ګيدړ کلي ته راوښتی و او د چرګانو په کوټنۍ ورننوتی و چرګانو ټغ پغ شروع کړ او په دې وخت کې يې خاوند راويښ شو او سوباړی يې راواخيست او په کوټنۍ کې يې ګيدړ را ايسار کړ او دبی يې دننه دې کوټنۍ ته پسې ور ننويست او ګيدړ يې پرې چوخاوه ، ګيدړ خوله چينګه کړه او داړې يې ښکاره شوې نو دې وخت کې ورته سړي وويل څه چې په خندا يې خورې وېې خوره ګ

- 21چې غاښ مې و هډوکي نه وو چې هډوکي شته غاښونه نشته ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 21چې ځواني وه نعمتونه نه وو اوس چې نعمتونه ډير شول ځواني نشته گ يا چې قوت او قدرت و په هغه وخت کې کارونه نه وو چې کار پيدا شو قوت او قدرت نشته گ

- 22چې په نخانه پوهيږي وايي حويلۍ کږه ده گ

- 22څوك چې په كار نه پوهيږي بې ځايه پلمې جوړه وي گ

- 23چې غل نه ځي مل دې ځي گ

- 23چې يو ناپوهه د خپل جهل نه نه تيريږي شرمول او بې عزتي کوي نو پوهان دې ورته يو څه تير شي گ

- 24چې و دې کړه پخپله ، گيلې څه ته کړې له بله

- 24يو کس پخپله يو کار ورانوي او خرابوي او بيا گيله له بل نه کوي گ

- 25چې پړانگ دې ويشتلی نه وي پوستکی يې مه خرڅوه گ

- 25مخکې د يوه کار د کولو نه مزدوري او انعام غواړي گ

- 26چونې ته يې اور اچوم گ

- 26يو ملا واعظ کړی و او د اوريدنکی کور جومات ته نږدې و ملا پخپل واعظ کې ويلي و ، که څوك خپلې ښځې سره د سنت معامله وکړي لکه يو کافر چې مړ کړي ، ښځې دا خبره اوريدلې وه او خپل ميړه ته يې وکړه چې په سنت څملاستلو باندې خو ملاصيب دومره ټينگار وکړ چې په يو وار څملاستلو باندې په جهاد کې د يو کافر د قتل ثواب ورکول کيږي سړي کړه ډيره ښه ده او څو شپې يې سر په سر کله يو کافر واژه او کله دوه کافران په دې قتلونو نور تنگ شو گ بله شپه ورته ښځې بيا وويل چې سړيه راځه چې کافر مړ کړو سړی ښځې ته وويل چې ښځې يو اور لگيد راوړه ښځې ورته کړه څه پرې کوې ، له ډير ټينگار نه وروسته يې ورته وويل چې په تاکې خو بيخي د کافرو چونې ده او دې چونې ته يې اور اچوم چې ځان ترې خلاص کړم گ

- 27چې بچي وي هم غم دی چې نه وي هم غم دی گ

- 27اولاد هم تکليف دی هم راحت گ

- 28چې زوی دی په سوال عادت کړ بيا يې مه منع کوه گ

- 28يو سړي به خپل زوی ځان سره خيراتونو ته بيولو او بيا خلکو ورته پيغور کا وه بله ورځ په يوه کلي کې خيرات و او دې سړي پسې هم خبر راليږل شوی دی سړي خپل زوی په کور کې وتړه او خپله د خيرات په لوري ور روان شو ، چې دې زوی ته يې هم د خيرات او کور واټن ور معلوم و ، نو په دې وخت کې به هلك ويل چې ياره پلار به مې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس له هغې فلانکۍ ونې نه تیر شوی وي ، د فلانکي ماما د کور نه به اوښتی وي ، اوس به د خیرات ځای ته رسیدلی وي اوس به په کټ کې ناست وي اوس به یې کوزه او چلمچي راوړی وي ، دسترخوان به یې غوړولی وي ، خانك به یې پرې ینبی وي ، او اوس به یې کپ را خیستی وي او په خوله کړی به یې وي ، ناڅاپه هلك خوله بیرته کړه چیغه یې کړه او ځای په ځای وغځید گ

- 29چې ډنگ شي دابۍ گوډۍ د ځنگ شي گ

- 29یوه سوالگره ښځه وه چې هر چیرې به یې د ډول ډمبك اواز واورید ، نو بیا به یې خپل گوډۍ تر ځنگ کړ او ځان به یې د خوښۍ ځای ته رساوه چې څه راوړي گ

- 30چې ځوان وم همداسې تیزن وم گ

- 30یو سړی و د شپې په تیاره کې په لاره روان دی او شاته یې پام نه دی او باد ترې ولاړل او ویې ویل هئ هئ ځوانۍ او پخپله مخه روان دی چې بیا ترې باد ولاړل او بیا یې کړه هئ هئ ځوانۍ څوگامه چې نور هم ولاړ بیا یې باد خوشې کړل او دا ځل یې دا وویل چې یاره زه چې ځوان وم همداسې گ گ گ گ وم گ

- 31چناق یې د لخوا دی گ

- 31پخپله خوښه یو شي غواړي گ

- 32چې په تمه د سورو شي هغه پاتې په میرو شي گ

- 32د بل چا ښوروا ته ډوډۍ ماتول اخر سپوره پاتې شي گ د بل چا د امکاناتو په تمه باید سړی نه شي گ

- 33چې وې غواړې په خوله نو وبه یې خورې په څه

- 33شی هغه خوند کوي چې پرته له غوښتنې یې چاته ورکړی گ

- 34چې نه دې وي له موره ورته مه وایه چې وروره گ

- 34چې خپل ورور نه وي بل هومره ظهر نه وي گ

- 35چې تیندکونه وخوري نو هوښیار شي گ

- 35چې تیروتنې وکړي نو بیا سړی تجربه او هوښیار شي گ

- 36چې نه ځې په شابه دې کړم چې نه یې خورې څه به دې کړم گ

- 36د پوهې او سړیتوب ځای ته به دې بوځم او چې ته ترې سړیتوب او پوهه نه زده کوې نو زه به څه وکړم گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 37چې يوه شپه يې تر منځ وي د هغې بلانه مه ويريږه گ

- 37د يوه مشكل د پيښېدو ترمخه چې څه وخت وي نو د حل لار ورته پيدا كيږي گ

- 38چې د شير غشي بوټي نيسې ټنيګ يې نيسه گ

- 38څوك د يوه قوی مخالف سره په مقابل کې وي نو ټينګ عزم او ښه تابيا دې ورته کوي گ

- 39چې ګوړې او كونځلې خورې رنګ يې معلوم وي گ

- 39چې د چا ژوند ښه وي غمونه او انديښنې يې لږې وي په رنګ کې يې د خوښۍ نښې وي گ گ

- 40چې په غوشايا نو يې زيره نشي په غوړو به يې غوړه نشې

- 40چې تكليف اوكړاوو ونه ګالې دراحت هوساينې تمه مه کوه گ

- 41چې بخت واوړي پردي بدور پورې خلك تړي گ

- 41چې سړی خوار شي د هر چا لاس پاكی شي او هر سړی پرې خپله بده وراړوي گ

- 42چې بخت كوته شي تندی تل ټكرې خوري گ

- 42چې برخه خواره شي مصيبتونه پيدا كيږي گ

- 43چې غوښه وسوځي د پيتو نه ښه ده گ

- 43دا ډيري ماناوي لري يوه يې داده چې يو كارګر ، هوښيار او پوه كس كه ډير له خپل قوت نه ولويږي ، خو بيا هم د ناپوهه او د بې كاره كس نه ښه او غوره وي گ

- 44چې هوره ونه خوري د خولې نه يې بوی نه ځي گ

- 44څوك يو كار پخپله ونه كړي بل يې پسې نه وايي گ

- 45چې نه كار هلته څه كار گ

- 45چې يو كار د يو سړي پورې اړنه ولري بايد چې و يې نه كړي گ

- 46چې خاورې اخلې د لوی ډيران نه يې اخله گ

- 46د لنډاك او كم اصله نه څه غوښتل يا څه پور كول گ يا د كوم بل كار احتياج كول دا غلط كار دی يعنې ، ناسته پاسته او دوستي ، لويو او پخو خلكو سره كول په كار دي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 47چرسي نيم سړی دی گ

- 47ځکه چې نیم عمر يې په نيشه کې تيريږي ، کارونه او خبرې يې کاوا كه وي گ

- 48چې زوی و ژاړي مور تی ورکړي

- 48 كه اړشوي نو له چا مرسته وغواړه گ

- 49چې پتې خورې مولي به زعمې گ

- 49هغه څوك چې وريجې نه لري او غواړي چې وريجې وخوري او پيدا کيږي نه دا زياتره په للمي سيمو کې لکه د مومندو په سيمه کې به خلکو اوربشې لمدې كړې او يو څه موده به پرې تيره شوه او د اوربشو پوستکي به را ډډ شول بيا به يې په بغرۍ کې څه ومښلې او پوستکي به ترې جلاشول او هغه به يې بيا د غڼو وريجو په شانته په کټيو کې پخې کړې او بيا به يې د مستو او يا د شمبړو سره خوړلې ، چې هضمول يې ډير گران وو ، د بټوخوړونکې به يې قبض کړ نو بيا به خلکو دا پورتنۍ وينا کوله گ

- 50چې په شاتو مري په زهرو دې مړ نشي گ

- 50چې يو کار په اسانه کيږي سختۍ ته يې اړتيا نشته گ

- 51چې خان يې په ياران يې گ

- 51سړی په دوستانو او انډيوالانو باندې سړی کيږي گ

- 52چې سيپو شومه نو پوه شومه گ

- 52د يوه شتمن نالوستي سيف الرحمان نوم و ، ښه ديره او ډنډه يې درلوده بې کاره او بې روزگاره خلك به دده په ديره مدام راټول وو او د سيف الرحمان ستاينې به يې کولې او دده چرگان او پسونه به يې خواړه ځمکې ، جايدادونه او ټوله شتمني يې په دې بی کاره خلکو وخوړله او خلاصه شوه او پخپله سيف الرحمان خان ډير غريب او نورو ته اړ شو ديره او ډنډه يې ولاړه او بې کاره خلکو هم ورسره اشنايي او ناسته پريښوده گ او بيا دغو خلکو سيف الرحمان د سيپو په نامه باله گ سيف الرحمان چې د سيپو له نامه خبر شو نو بيا يې دا وويل يعني وروسته بيا عقلمند شو گ

- 53چې څوك خوب کوي ميښه يې نرکټې زيږوي گ

- 53دوه گوجران پيښور ته تللي وو چې بلار بې ميښې واخلي او كورونو ته يې راولي د اټك نه كښته ذگوندلو په منډيي کې دواړو يو شان ميښې واخيستې چې د لنگيدو نيټې يې هم نږدې وې د ډيره مزله وروسته ته په يوه ځاى

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې پرې شپه راغله يو گوجر ويده شو او بل يې ويښ و په دې کې دواړه ميښې لنگې شوې ، د ويښ گوجر ميښې نرکټۍ وزيږوه او د ويده گوجر ميښې ښځه کټۍ وزيږوله ، ويښ گوجر په منډه ، منډه مخکې له دې چې مېښې خپل بچې وپيژني خپل نرکټيی يې د هغه د ميښې مخې ته ورواجوه گ دواړو ميښو کټي وڅټل پاك او صفا يې کړل کله چې د سبا رڼا ولگيده او ويده گوجر را ويښ شو چې گوري دده د مېښې سره نر کټۍ پروت دی ، د ويښ گوجر نه يې پوښتنه وکړه چې زما ميښې نرکټۍ زوکړی ؟ هغه ورته فقط همدا وويل چې څوك خوب کوي ميښه يې نرکټي به زيږوي

- 54چې فيلان کوي فيل خانې به لري گ

- 54څوك چې غټ کارونه کوي د غټو کارونو له پاره به خپل ترتيبات نيسي گ

- 55چې شونگ يې کړ کړی ته يې مه پريږده گ

- 55شونکړی د کونړ په ولايت کې دي و ځای نوم دی د شونکړيوالو د يوه بل ټبر سره د ښمني وه ، نو چې شونکړيوال به پري ور پيښ شول هغه خلکو به يو تکليف ور رساوه او هغه مخالفو خلکو يې شونکړيوالو ته يو مصلحت وکړ چې شونکړيوال مو چرته ليدل چې پرينږدئ دومره سخته پريکړه يې وکړه چې هيڅ تحقيق به ترې نه کوئ چې دومره د چاله خولې نه ووتل چې شونك نو بس گوزارونه به پرې کوئ چې کړی درنه ونه وايي گ

- 56چې تللي بيرته نه دي راغلي گ

- 56دا زياتره د مړو په هکله ويل کيږي خو کله د ژونديو د کارونو په هکله هم ويل کيږي چې يو کار ترې تير شي گ

- 57چې په کور کې لرگي وي ليوني غرونو ته ځي گ

- 57چې پخپل کور کې يو شي او يا يو کار پوره کيږي يا بسی کيږي بل ته اړتيا نه شته گ

- 58چې دښمن دې خر شو هم پرې مه سپريږه گ

- 58له ميرڅي او دښمن نه د ښيگڼې تمه لرل ناپوهي ده گ

- 59چې خر دې د خره نه کم وي غوږ يې غوڅ که گ

- 59سيال بايد چې له خپله سياله کم نه وي گ

- 60چې ښه تعميرونه دي هم د سوداگرو دي او چې خراب کورونه دي هم د سوداگرو دي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 60سوداګر ډېره ګټه کوي او ځان ته د هستوګنې ښه ځایونه جوړوي او کله چې ښه ډېر تاوانیان شي او تردې چې د کور لاړي او تیران یې خرڅ شي ګ

- 61چیرته چې زړه ځي هلته پښې ځي ګ

- 61هر څه د زړه په مینه کیږي ګ

– 62چې ونډې خوري هغه خپلې پنډې خوري ګ

- 62پخوا قصابان لړ وو او په هر ځای کې نه وو او اوس هم په ځینو غرنیو سیمو کې همدا حال دی د کلي د خلکو چې به غوښې ته زړه وشو ، کلیوال به راټول شول او یو څاروی به یې په ګډه واخیست او حلال به یې کړ ګ او ان تر لري پورې به یې سره وویشل او په کومو پیسو به چې څاروری اخیستل شوی و ، نو پیسې به هم په هماغه ډول د برخې په اخیستونکی پسې تللې او دې حلالې ته ونډې ویل کیده ځینو خلکو به چې ونډې خوړله او د پیسو خلاصولو توان به یې نه و نو بیا به یې دا ویل ګ

- 63چې شرم کوي بیا شریعتونه کوي ګ

- 63یو سړی د خپل دوست او اشنا سره یو دنیاوي معامله کوي او د شرم او حیا نه ورسره غوڅه خبره نه کوي ، او د سند په اخیستلو کې بې پروایي کوي ، چې د مودو په تېردو باندې با هغه دوست یا ناداره شي او یا په څه خبره زړه بدی شي او په ورکړي مال باندې خیټه واجوي ، بیا منکر شي او یا څه بله پلمه را جوړه کړي او ان سریې تر قاضي او محکمې ورسیږي ګ

- 64چې د قاضي سره دی شریعت شي فیصله په چا کوې ګ

- 64د یو چا د داسې کس سره دعوه شي چې ددغې دعواوې واك دده د مخالف په لاس کې وي نو ده ته به څه ګټه ورسیږي ګ

- 65چې ښه ونکړې بد نشته ګ

- 65ښه کول ښه کار دی خو د ځینو خلکو سره چې ښه وکړې نو بیا په مقابل کې بد کوي ګ

- 66چې ښه کوي بد به ګوري ګ

- 66څوك چې له بدو خلکو سره ښه کوي نو له ځان سره دښمني کوي ګ

- 67چې مور میره شي پلار پلندر شي ګ

- 67د پلار پخوانۍ مینه بیا د خپل اولاد سره نه وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

68 - چې په غوجل دې لوی شو غاښ یې مه ګوره

68 - په کور او اولس کې دې چې څوك را لوی شول حالات یې تر چا تا ته ښه جوتیږي ګ

69 - چې سر حیات وي خولۍ ډیرې دي ګ

69 - چې سړی ژوندی وي د ژوند اسباب ورته څښتن تعالی پخپله برابر وي ګ او نکل یې داسې دی:

یو سړی و او خولۍ یې په ګرانه بیه اخیستې وه ، په جاله کې ناست و، او جاله داوبو څپو کنګس خوره کړه نو په دې وخت کې د سړي خولۍ په اوبو کې پریوته او سیند لاهو کړه ، خاوند یې ډیر خپه شو د ډاډ او تسلې له پاره ورته چاوویل چې خیردی چې سر ژوندی وي خولۍ ډیرې دي دا اوس یو عام متل دی او هر څوك چې زیان ووینې نور یې ورته د ډاډ او تسل له پاره وایي ګ

70 - چې رښتیا راځي درواغو به کلي وران کړي وي ګ

70 - د درواغجنو په خبرو که باور وشي نو کلي به وران کړي ګ

71 - چې باد نه وي څانګې نه ښوریږي ګ

71 - چې کار نه وي شوی اغیز یې نه څرګندیږي ګ

72 - چرګ په ډیران مه ګوره په کاسه کې یې ګوره ګ

72 - د سړي رنګ او جامې ته مه ګوره ورتیا او پوهې ته یې ګوره ګ

73 - چې نور خلك یې په لښکر کوي توریالی یې په یو سر کوي

73 - یو کار وي چې د ډیرو خلکو په قوت کیږي مګر داسې وګړي هم شته چې دا سخت کار په یوازې ځان وکړي ګ

74 - چې تل یې غره وي یوه ورځ به یې ورويي ګ

74 - چې هره ورځ ګواښیږي یوه ورځ به یې شل کړي ګ

75 - چې خوله ګړیږي زړه بدیږي ګ

75 - ځینې خلك بې سوچه خبرې کوي او بیا پرې د خلکو زړونه بدیږي ګ

76 - چې نه دي ګړیدلي هغه نه دي شرمیدلي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 76په ګړاري کې ځيني وخت د چاله خولې داسې خبرې هم وځي چې ويونکي ته شرم شي ګ

- 77چې غنم کرې غنم به ريبې چې اوربشې کرې اوربشې به ريبې ګ

- 77څوك چې هرڅه کوي د هغې ګټه او تاوان بهويني ګ که ښه دې وکړل نو بدله يې ښه ده او که بد وو نو جزء يې بده ده ګ

- 78چې ماما سر ګر وي د خوري تمه کيږي ګ

- 78د خور د خپل ورور سره برخه او بنډه وي نو ځکه ورته خوريونه سترګې په لار وي ګ

- 79چې وچولى دې خپل وي پسرلى به په تاتل وي ګ

- 79که قسمت او برخه د يوه کس ښه وي نو تل به ګلزار او ښيرازه وي ګ

- 80چې ژوند وي ديدن کيږي ګ

- 80انسان چې ژوندى وي ليدل ، کتل يې ناشوني نه وي ګ

- 81چې مور دې وي ادکه په صفت به دې واده که ګ

- 81چې غمخور لرې د غمونو پروا مه کوه ګ

- 82چې لرشي او بر شي په ميرې ور برابر شي ګ

- 82يو سړى و او پلار يې بله ښځه کړې وه خو دا هلك يا پخپله نازولى و او يا پرې غښتلى و نو هر چاته چې به په غصه شو نو پخپلې ميرې باندې به يې ډب او ډوب پيل کړ ګ

- 83چې خداى(ج)يې ورکوي په باغ مرزاکې يې هم ورکوي ګ

- 83باغ مرزا په لغمان کې د يوه کلي نوم دى ګ يو سړى ډير نستمن او ناداره شو د خوارى له پاره هندوستان ته ولاړ او يو کال نيم خواري يې وکړه او بيرته خپل کور ته راستون شو او ښځې يې ترې پوښتنه وکړه چې څه دې راوړى ګ سړى يو څه پيسې ميسې راوړې وې خو د نشت په حساب وې او ژر خلاصې شوې بيا ښځې اړويست چې د خوارى ، مزدورى پسې به ځې سړى بيا د هندوستان په تکل روان شو، چرګ بانګ مهال چې له کوره ووت او يو څو ګامه ولاړ هميانى يې په پښه بنده شوه او پسې راټيټ شو چې څه مې په پښه کې ونښتل چې خلاص يې کړم چې ګورې هميانى له طلاو دکه ده او همداسې يې تر شا کړى او د کور په لورې روان شو د خپل کور ور يې وټکاوه ښځه يې لا بيرته تر کټه نه وه تللې راوګرځيده او غږ يې کړ چې څوك يې ميره يې ور غږ کړ چې زه يم ، ښځې يې کړه ولې بيرته راوګرځيدې څه درنه پاتې دي سړي کړه ښځې هيڅ رانه پاتې نه دي ، ښځې يې بيا ور غږ کړ ولې هندوستان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته نه ځې سړی ورته په خوښۍ او خندا وویل خدای(ج) یې چې ورکوي په باغ مرزاکې یې هم ورکوي او که نه یې ورکوي په هندوستان کې هم نشته او شرنگ شو چې کټ کې یې همیانۍ گوزاره کړه ، ښځه یې هم خوشاله شوه او سمدواره یې ډیوه بله کړه گ

- 84چې ټکر ونه خوري نه سړی کیږي گ

- 84چې ستونزې او سختې په سړي رانه شي عقل یې سرته نه راځي

- 85چې شل مړه نه کړي نه ډاکو کیږي گ

- 85څوک چې په بدکاریو باندې همیشه والی وکړي اخر د بدکارانو مشر شي گ

- 86چې پخپله دروند نه وي په بل نه درنیږي گ

- 86د هر سړی عزت او دورندوالی پخپل لاس او اختیار کې دی گ

- 87چې شوریږي نو ډوبیږي گ

- 87په پلندیو او بوختو کې چې سړی خومره شوریږي هومره ښخیږي گ

- 88چې په تورو شپو تللي بیا چانه دي لیدلي گ

- 88یعنې د تورې شپې مدعیان نه جوتیږي گ یا په بله مانا بې باکه ناسته پاسته سړی هلاکوي گ

- 89چې زور او زر لري څه یې غم دی گ

- 89څوک چې هر څه لري د چاڅه پروانه ساتي ، زیاتره یې کبرجن وي گ

-90چې زه غل شومه سپوږمۍ راوخته گ

-90چې زما دې کار ته زړه وشو نو حالات بدل شول گ

- 91چې موږ شو ډانگ یې کیښود گ

- 91چې غوښتنه یې تر سره شوه نور سوړ شو گ

- 92چې روټه خوري د خپلې گ گ گ سره دې مصلحت کوي گ

- 92چې څوک یو کار کوي پایله دې په پام کې نیسي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 93چې را خيږي په ميرزاخيلو او وليږي په ثمرخيلو په ما يې نه پيايي او چې را خيږي په سله لا او وليږي په مولا بيا يې ځاځيو پيايي گ

- 93زموږ د کامې په ميرزاخيلو کې به خلکو په پا دوان باندې د غواوو پاده څروله ((په قندهارۍ اصطلاح يعنې گوروان)) خو چې ژمې به شو او کامې ته به پاسني خلك د کرديز ، لوگر او د کابل نه کامې ته د مزدورۍ له پاره راغلل ، نو هغوی به په ډير کم څه باندی مزدوري کوله نو ميرزاخيلو به بيا په دې وطنې سړي باندی پاده پوولهٔ او چې دوبی به شو بيا به يې ميرزاخيلي پادوان ته ويل چې اوس پاده پياوه گ ډير کلونه تير شول بل وار چې بيا پسرلی شو او پاسينو کډې وکړې . ميرزاخيلو د مرزاخيلو پاده وان ته وويل چې راشه او پاده وپيوه هغه وويل چې نه يې شم پوولای دوی ورته ويل ولې ؟ بيا پادوان ورته دا کره :

- 94چې شپه تياره شي ميلمه ليوه شي گ

- 94ميلمه د خوراك په وخت کې د کوربه په نشتوالي خوش وي گ

- 95چې ځوان ومه د انجينو پيزوان ومه چې زوړ شومه د انجينو پيغور شومه گ

- 95چې شتمن او قدرتمندوم د هر چا ښه يسيدم چې نستمن شوم اوس د خپلو بديسم گ

- 96چې بخت يې ښه شي پردي ښه ورپورې خلك تړي

- 96مطلب دا چې سړی طالعمند شي بيا يې په اوبو کې هم ډيوه بليږي گ

- 97چې سړي لري غوړي به خوري گ

- 97چې څوك ميړونه ولري هرڅه کولای شي گ

- 98چې زر لويږي زر به ورك کيږي گ

- 98هر شي چې سريع او چوست وي ، ورکيدل يې هم سريع او چوست وي گ

- 99چې نه لري سړي نه دې قرت خوري نه غوړي گ

- 99چې سړي نه لري د دنيا د ښاديو ، خوشالۍ او راحت نه دې لاسونه ومينځي گ

- 100چې نه يې کړي حبيب څه به وکاندي طبيب گ

- 100چې ښتن تعالی(ج) نه وي غوښتي هغه نه کيږي گ ما (ياسيني) خپل پلار د (13362) لمريز کال د د لوې په مياشت کې چې مونږ په گونډی هيواد کې مساپراو مهاجر وو ، نوموړی مې د علاج او معالجې له پاره يو تکړه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنځپوته اسلام اباد ته بوته ، چې ډاکتر خپل شخصي کتنځی او خو بستریزه روغتون یې درلود او په هغې کې مو پلار بستر کړ ، د داکتر د ډیر کوښښ باوجود پلار مې بیا هم روغ نه شو ګ نیمه شپه ده او ډاکتر راغی چې هغه انګریزی ویله او زه یې په ژبه نه پوهیدم ګ مطلب یې دا و چې ویل یې زه خو خواري کوم خدای(ج) به دې جوړ کړي بیا مې ارواښاد پلار دا متل ووایه چې نه یې کړي حبیب څه به وکاندې طبیب ګ نو ډاکتر پوښتنه وکړه چې مریض څه وویل او یو کس ورته همدا خبره وژباړله داکتر قلم را واخیست او دا متل یې له ځان سره ولیکه چې البته دغه د پښتو ژبې ډیر لرغونی متل دی ګ

- 101چرګ بیل شو او ډونګه یې بیله شوه ګ

- 101یو څوك د یو بل کس مخالف وي خو د مخالف د خپلوانونه ، یو کس ته دی څه تکلیف وررسوي نو ده ته یو کس وایی چې دا خو هغه نه دی او بیل کس دی نو په دې وخت کې دی ورته وایی چې ماته ټول یو شی دي ګ

- 102چالاکي د شیطان کار دی ګ

- 102یو کار باید چې سړی په تدبیر ، حوصله او په قراره سینه وکړي او تلوار په کې ونه کړي ګ

- 103چې خپله یې زده نه وي ، د بل دې ومني ګ

- 103چې په څه نه پوهیږې له بل چانه ځان پوه کړه ګ

- 104چې کابل نه خورې بد پرې مه وایه ګ

- 104یو څوك دې د یو ښه شي او یا ښه کار بد نه وایی ګ

- 105چې ډوډی خوري، پیشوګانو ته تیسري اچوي ګ

- 105ډیر شوم او بخیل دی ګ

- 106چې په سر یې ګرځوې د سر په کنډولي کې به اوبه درکړي ګ

- 106د چا چې خپلې اندازې نه زیات درناوي او قدر وکړې نو بیا دې په سر درخیږي ګ

- 107چې دولت ته ځان سپی نه کړې، دولت نشې ګټلی ګ

- 107ځینې کسان چې د دنیا د ګټلو له پاره ځان سپك نه کړي دنیا نه شي ګټلای ګ

- 108چې غاپي لیونی نه دی ګ

- 108لیونی سپی داسې عادت لري چې نه غاپي او خپله لکۍ ټیټه وړي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 109چې نصيب خوار شي شپه او ورځ پرې يوه شي يعنې راحت يې ورك شي گ

- 110چا د مور خيټه کې څه نه دي زده کړي گ

- 110هر څه په تجربه او ليدلو زده کيږي گ

- 111چې لوخى ډك شي اوبه ترې توئيږي گ

- 111چې سړى خو نيوره شې او حوصله ختمه شي نو بيا كار خرابيږي گ

- 112چې پښتو کوي ، بيابه يې گالي گ

- 112څوك چې بې ځايه ننگ او غيرت کوي نو ځان دې ټينگ کړي گ

- 113چې خاونديې ستوان خوري سپي ته به څه واچوي گ

- 113چې يو كس پخپله څه نه لري بل ته به څه وركړي گ

- 114چې د اختر جامې دې دادي د اخيږ به دې کومې وي گ

- 114چې ته داسې يې دا نور به دې لا څنگه وي گ

- 115چې د بل سپيږه يې نه وي ليدلې خپله سپيږه ورته تندر ښکاري گ

- 115چې د بل قوت وگوري خپل ورته هيڅ ښکاره شي گ

– 116چې خپله چا وهل نه وي خوړلي ، د بل وهل ورته ساعتيري ښكاري گ

- 116چې خپله درديدلى نه وي د بل ورته هيڅ ښكاري گ

- 117چې په دښمن دې لاس برشو ، اسره ورته مه کوه گ

- 117چې د يوه کار په کولو دې لاس برشو گوره ورته مه گ

- 118چې د ستار ترې په شمار دې گ

- 118سړي په انسانانو کې ډير لږ دي گ

- 119چې سترگې توروم هم تاته ، چې شونډې سرې کوم هم تاته گ

- 119هر څه د خپل وطن او دين له پاره کوم دا د دوست او خپلوانو له پاره هم كارول كيږي لكه زه چې هر څه كوم ستا د خوشالۍ له پاره يې کوم : او کيسه يې داسې ده : يو بې عقله سړى و چې كله به يې ښځې سترگې تورې كړلې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم وهله به يې او كه شونډې به يې سرې كړې هم به يې وهله لنډه دا چې هر ډول سينګار به يې وكړ سړى به ورته په غصه كيده ، او ويل يې ورته چې دا كارونه ولې كوې نو بيا ورته ښځې دا وينا وكړه ګ

- 120چې نوم يې وي شړى ، باك يې نشته كه پيره وي او نرى

- 120فقط چې اسباب او وسايل وي ګ كه ډير بې كاره هم ښه وي ګ

- 121چېلى له خوارى مري، قصاب يې د وازدې په تمه دى ګ

- 121هر سړى خپلې ګتې په نظر كې نيسې ګ

- 122چغلګر د شيطان ورور دى ګ

– 122ځوك چې دوه جنګوي او خبرې رسوي د شيطان ورور دى ګ

- 123چاړه مې يې هډوكو ته ورسيده ګ

- 123د ده ظلم او تير په ما باندې نور انتها درجې ته رسيدلى دى ګ

- 124چې زور وي زارى ته ضرورت نشته ګ

- 124چې سړى پخپله غښتلى وي سوال ته اړتيا نشته ګ

- 125چې په جرګو شي په زور نشي ګ

- 125كوم كار چې د خلكو په منځګړتوب او مركو باندې كيږي هغه په زور نه كيږي ګ

- 126چې ډول يې تر غاړې شو د وهلو يې څه شرم دى ګ

126 – چې يو سړى د بې حيايى كارونه پيل كړل نو بيا دې په كولو كې نه ډيل كيږي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ځ)

1.ځه ابۍ ورسته او ځه توره تيره .

1.ډير اسانه او کوونکی يې ډير ماهر او چوست .

2.ځه اجرا دی .

2.ځه بېکاره سړی دی او د نرتوب هيله ترې نه کيږي .

3.ځه بنګړي يې اچولي دي .

3.يعنې دومره بې ننګه او بې خونده نه دی چې د ښځې په سترګه ورته وکتل شي .

4.ځه به اوزه وي ځه به يې مزه وي.

4.کله چې يو کار نيمګړی شي او بشپړ نه شي نو بيا د کار

د کوونکي په هکله خلك دا وايي .

5.ځه پاړسي يې شروع کړې ده .

5.ځه ګډې وډې وايي خوك پرې نه پوهيږي.

6.ځه ټټو خو مې در ته ولاړ نه دی .

6.ځه اړتيا درته نه لرم چې ځه راکړې .

7.ځه شال يې درته په سر کړ.

7.چې يو څوك د چا لپاره چغولي وکړي او د دغه سړي زور په هغه چا چې خبر يې کړې ده برنه وي او هغه سړی له چغولۍ خبر يې نو بيا چغو لګر ته دا وايي.

8.ځه دانې لمدې او ځه ژرنده پخه .

8.د دواړو خونده نشته او نکل يې داسې دي: يو سړی ژرندې ته دانې وړې وې او د لازم مهال نه پرې ډېر وخت واوښت کله چې يې اوړه کور ته راوړل، نومايه يې ورته په غصه وه چې ډېر وخت دې واړوه نو بيا ورته سړی دا وويل .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

9.څه چې کرې هغه به رېبې .

9.د خپلې کړنې د ثمرې په هيله اوسه

10.څه ډېران دې اور واخيسته .

10.تا ووکوې، قهر او غصه ورځې او تلوار يې دی .

11.څه شيروار دې په کې اچولی دی .

11.خبره اورېده وي او تمامه وي يې نه او نورې نورې په کې پيدا کوي .

12.څه ښايسته کنړ دی په کنده کړ يې شر مولی دی.

12.کنده کړ په کونړ کې يو وران کلی دی چې ګڼ کورونه لري د څوکۍ او نرنګ ترمنځ په سرك پروت دی. څوك چې پر لاره تېرېږي او د دې کلي په کنډروپې سترګې ولګيږي نو د انسان زړه له ټول کونړ تور شي نو بيا دا ووايي .

13.څه لاس پناه څه غر پناه .

13.څوك چې د چاد حله نه خبرېږي، نو که ډېر نږدې وي او يا ډېر لري وي نو يو شان وي .

14.څه وړ خو نه دی چې خورې يې .

14.وړ هغې ځمکې ته ويل کېږي چې فصل ترې تازه واخيستل شي او په دې ځمکه کې واښه وي دود داسې دې چې دې وښو ته د هر چا مال او څاروي راتللای شي او د ځمکې څښتن دا حق نه لري چې څوك ترې منعه کړي. کله چې يوکس د بل مال نا حقه خورې نو هغه بل بيا ورته دا وايي .

15.څه چې په ديګ کې وي په کاسه کې راوځي .

15.پوهه ، وړتيا او مېړانه پټه نه پاتې کيږي .

16.څه کوچ ترې باسې؟

16.څومره يې لټوې او څېړنې په کې کوې.

17.څه نر ښځې دی .

17.چندانې سړی نه دی، نه ترې د نرکار اخيستل کيږي او نه ترې د ښځې .

18.څه ګل يې درته سر کې کېښود .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.18چې یو کس بل ته د چا څه ووایي او هغه پرې هېڅ پروا ونه کړي نو بیا ورته خلك دا وایي .

.19څه قطلمې پخوې

.19څوك چې د یو وړې له پاره یو څه پخوي او د هغه وار نه کیږي نو بیا دا وایي.

.20څنګه چې را ته ګورې هسې درته ګورم .

.20چې څنګه مې ګڼې هسې دې ګڼم .

.21څنګه ژرنده هسې یې دوړه

.21څومره چې د چا پوهه وي په هماغه کچ کار کوي .

.22څنګه غر هسې یې کربوړی .

.22څنګه چې چاپېریال وي په هماغه بڼه یې اوسېدونکي.

.23څنګه غر هسې ځناور .

.23که غر سخت وي ځناور یې هم قوي وي او هماغه شان قوت او غړي ورته څښتن تعالی ورکړي وي .

.24څنګه میندې هسې لوڼه.

.24په لونو کې د مېندو خوی وي د یوه وزیر زوی و او د پاچا د لور سره یې جوړه وه وروسته له ډېرې مودې یې سره مصلحت وکړ چې وطن به پرېږدو او یوه خوا به تښتو، یوه شپه د پاچا لور له ځانه سره یو څه پیسې میسې راواخیستې او تبیلې نه یې یوه اسپه را زین کړه د وزیر زوی او شهزادګۍ دواړه په همدې اسپه سپاره شول او د څو پرله پسې ورځو مزله وروسته یې یو رود مخې ته راغی چې په دې پورې وځي خواسپه په دې اوبو کې څملاسته. دوی چې اسپه هر څومره په متروکه ووهله خو نه پاڅېدله. د وزیر زوی شهزادګۍ ته وویل چې دې اسپې ولې داسې کار وکړ. شهزادګۍ ورته وویل چې د دې مور به هم په اوبو کې څملاسته د وزیر زوی وویل ښه او تور یې راواخیسته او شهزادګۍ یې دا سپې سره یوځای له منځه و یوړه او دا یې له ځانه سره وویل که تا نه ما لور زېږولې وای هغه به هم متیزه تلله .

.25څومره چې شوربېږي هماغومره شرمیږي .

.25د شرم په کار کې چې سړی څومره ګرځي هومره شرمیږي .

.26څومره چې ګرېږي هغومره به شرمیږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

26.له بدو پسې چې ځومره ګرځي هومره به شرمېږي .

27.ځومره چې تریخ دی هومره خوږ دی .

27.زیاتره صادقو خلکو ته قهر ژر ورځي مګر شفقت او رحم یې هم زیات وي .

28.څوک چې عاجز شو خپل یې پر دي کیږي.

28.له غریب سړي نه خپل او پردي لاسونه اخلي او پرې شرمیږي.

29.څوک یې په خروار لېټۍ کې نه حسابوي .

29.څوک ورته په هېڅ نظر قایل نه دي .

30.څنګه یې چې ورور وي هسې خور وي .

30.د خور رنګ اکثراً ورور ته وي. نو ځکه خلك وايي چې ورور یې ګوره خور یې پرې نیسه ورور د خور آینه ده .

31.څېر سترګي کوي .

31.بې حیا یي کوي

32.څوك وايي چې زما شړومبې تروې دي؟

32.هر سړی د خپل کار او د خپل ځان ستاینه کوي .

33.څه زما څه مې د جال ستابرخه والوته .

33.دوه کسان د مرزانو ښکار ته تللي وو، جال او تناب دواړه د دې یوکس وو او دا بل ورسره د ښکار کولو لپاره ملګري شوي و څو مرزان یې ونیول او یو څه والوتل. د جال او د تناب خاوند مرزان په بډه وهلي و او دی بل ته یې نه ورکول. او هغې ورته ویل چې زما برخه ترې راکړه نو بیا دې ورته وویل چې څه زما څه مې د جال ستابرخه والوته .

34.څملاستل خو هلته و چې پلار دې ژوندی و اوس خو هسې سر لګول دي .

24.د کونډې زوی و د شپې ډوډۍ یې چې وخوړه نو مور ته یې کړه: چې څملوبه مور یې ورته وویل څملاستل خو هلته و چې پلار دې ژوندی و اوس خو هسې سرلګول دي.

35.څنګه چې د اقرض خدای(ج) خلاص کړ دا نور به هم خدای(ج) خلاص کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

35.د يوه سړي په چا قرض و او پوروړی څه نه درلودل خو ده تنګ کړي و او پور وړي ترې په ونه وخوت، او ویل يې چې ځان له ونې را غورځوم چې دربانديې تاوان شم. هغه ورته کړه سل روپۍ مې دربانديې دي پنځوس مې در بخښلي خو راګوز شه. چې راښکته شو سړی ورته کړل چې دا پنځوس به کله راکړې. دې ورته وویل چې دا پنځوس خدای(ج) روغې دررورسولې دا پاتې به هم همداسې دروسیږي .

36.څه څړی يې پرېښې ده .

36.يو څوك له چا سره بد کوي اويا يې ځوروي بل ورته وايي څړی يې پريښې نه ده يعنې د دين مخالف خو دی نه دی چې دومره تکليف درکوي .

37.څه کري او څه رېبي .

37.يعنې په يوه وخت کې دواړه کارونه کوي .

38.څه اخلي او څه پرېږدي.

38.يعنې منصف دی او داسې هم ویل کيږي چې کار پوره نه کوي .

39.څوك چې د منې په قدر نه پوهېده د باغ په قدر نه پوهيږي .

39.د لږو په قدر چې څوك پوه نه شول د ډيرو په قدر هم نه پوهيږي .

40.څومره چې پورته ځې هغومره په ښکته ځې .

40.څوك چې ډېره ترقۍ کوي ډېر تنزل به کوي دغره د سره چې څومره واټن دی هومره يې له سرنه تر ښخه هم واټن وي .

41.څوك چې ننګ کوي، شړی به لنګ کړي .

41.څوك چې بې ځايه ننګر توربورولي کوي نو ځان به نېستمند کړي. او کيسه يې داسې ده چې: د يوه سړي د تره زوی ته چا ښکنځل وکړې چا ته چې ښکنځل شوې وې هغه غږ ونه کړ او د تره زوی يې توره راواخيسته او دا بل سړی يې پرې وواهه او مړ يې کړ. د سړي شته څه حکومت يوړل او څه د مړي ورثو وتښتول او دغه سړی له وطنه فرار شو، جامې به يې چې د پريولو له پاره ويستې نور جامې يې نه درلودې چې اغوستې يې وای نو شړی به يې لنګ کړه .

42.څو يې چې شروار نه کړي، کچ به يې ونه ګوري .

42.تر څو چې زحمت ونه ګالي راحت نه شي ليدلای .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.43څه سپي خوړلی، څه لېوه خوړلي .

.43تاوان ورسېدلی چې د هر چا د لاسه دي .

.44څه کوز کړه،څه پاس کړه، څه ځان ترې خلاص کړه .

.44خراب فصل دی ورته وايي یوڅه کوز ته یوسه او څه یو خوا بل خوا وشینده او ځان ترې خلاص کړه .

.45څه ځمکه او اسمان پرې تنور دی .

.45ډېر تکلیف دی ورته په یو ځای کې یې هم گوزاره نه کیږي .

.46ښځوبی به حال وايي .

.46یو سړي خپل دښمن په یوه ځای کې راګیر کړ باران وریده او یوې ښځې ته یې ننویست باران ډېر شو او ښځه ښځېدله او دواړو ورته کتل دښمن یې ورته کړه زه خو دې اوس وژنم ځوك به دې حال ووايي. سړي ورته کړه دغه ښخوګبی به مې حال ووايي .

سړي مړ شو او ډېره موده تېره شوه قاتل معلوم نه شو یو وخت باران دی او قاتل او ښځه یې په یوه کوټه یا ښځه کې ناست دي او هماغسې ښځوبی دی لکه د چې هغه سړی واژه او ښځه ښځېده .

سړی خپلې ښګځې ته وویل چې همدا شانې باران و ښځه را ښځېده او ما هغه فلانکی وواژه، ښځې چې کلي ته ورسېده په زړه کې یې ټینګه نه شوه او د کلي ښځو سره به چې کښناستله نو بیا به یې دا خبره کوله چې مېړه مې مړی کړی دی. او اخر کلی خبر شو .

.47ځیر سترګې ده .

.47 بې حیا ده لولۍ ده او کنچنۍ ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ح)

- 1حلوا کې يې پښه ماتيږی.

-1ډير بدبخته او بې برخې دی.

-2حلوا په جنگ کې نه ويشل کيږي.

-2جنگ ترخ او خبرې او کيسې يې ډير خو ږې وي.

-3حلوا ورته ښکارم.

-3زما مغلوبيدل او ما تيدل ورته ډير آسانه ښکاري.

-4حلوا مې مه بوله.

-4مقابل ته ويل کيږي يعنې دومره کمزوری او مات مې مه بوله.

-5حلوا کې څوك مالگه نه اچوي.

-5په خوږو کې بايد څوك ترخه ورگډنه کړي.

-6حلوا کې يې غاښ ماتيږي.

-6بدقسمته دی.

-7حال مې درنگ نه گوره.

-7ظاهر ته مې گوره او باطن مې پرې قياسوه.

-8حساب په كك بخشش په لك.

-8ديوه کس دبل سره معامله وي ډير وړوکې شې به هم له ياده نه او باسي او که په بخشش يې ډير څه وربخښل څه پروانه کوي.

-9حصه په جوسه.

-9يو څوك چې دچا قدر کوي، دهغه دعلميت او سړيتوب په اندازه يې کوي او يا که يو څه ويشي دډيرو او لږو تو پير به کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(خ)

1.خان نه چرته تللی وم او نه راغلی وم .

1.یو هندو و له کوره بهر تللی و او یو پینځه شپې یې په بل ځای کې کړې وې کله چې کورته راغی پینځه مېلمانه یې راغلي وو او شپه یې تېره کړې وه. هندو خوشاله و چې ځه پنځه شپې مې په بل ځای کې وکړې او خېټه مې واوښته. کور ته چې راورسېد مېلمه ترې پوښتنه وکړه لالا چېرته تلی وې. هغه کړه خان نه چر ته تللی وم او راغلی وم .

2.خانکه ټینگ شه باډیلي راغلي دینه.

2.با ډیل د کونړ په ولایت کې د یوې سیمې نوم دی چې خلك یې تکړه او کاریگر دي او غرنۍ سیمه ده یو دوه کسه باډیلي په کونړ خاص کې چې د وریجو د کرهڼېگ سیمه ده په چا مېلمانه شول د کور څښتن ورته یو غټ خانك وریجې راوړې او با ډیلي ترې راتاو شول او خانك یې په گوته و ځاټه د کور څښتن له خانك سره داسې پېټ گړېږي چې: خانکه ټینگ شه باډیلي راغلي دینه .

3.خان چې خوار شي هندو ترې جوړ شي .

3.یعني د بې پیسو او بې دسترخانه خان څوك قدر نه کوي .

4.خان ورته خر بې شوی ویلي دي .

4.یو نادیده سړي ته چې یو شتمن او غټ سړی اشکنځل او بد ووایي دغه سړی د غټ سړي په بدو او ښکنځلو هم ویاړ او فخر کوي .

5.خانده، خانده ښه کور دې دی.

5.یو غل کوم کور ته ورغلی و خو په دې کور کې هېڅ هم نه وو غل څلور کنجه کور ولټاوه خو څه یې پیدا نه کړل، د کور خاوند ویښ دی او ورته گوري او اخر یې په خندا کې غله ته وویل که څه دې پیدا کړل زما او ستا نیمایي دي نو بیا غله ورته وویل چې:

خانده، خانده ښه کور دې کړی دی.

6.خان دا هم کوي هغه هم کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.6يو مسلمان د يوه هندو كور ته د بد كارۍ له پاره ورغلی و چې هندو پرې راغی په دې وخت کې مسلمان منډه کړه بېرون ووت او په جومات کې په لمانځه ودريد هندو د کلي خلك راوغوښتل او د ده د بداخلاقۍ نه يې شکايت وکړ، خلکو ورته وويل له چا چې ته شکايت کوې هغه خو په لمانځه ولاړ دی، هندو کړه خان دا هم کوي هغه هم کوي.

.7خاورې د ايرو پورې واړل باد راغی ايرې او خاورې يې ګډې وډې کړې .

.7يو کمزوری راځي د بل کمزوري سره ځان يو ځای کوي چې تکليف ورونه رسيږي ظالم او مستبد راځي د دې له پاره هغه بل هم له منځه وړي .

.8خاوره اوباسي.

.8بې همتي کوي او ورسپارل شوي کار ته ډېره نه لګوي او ځان اخوا او دې خوا کوي.

.9خاوره يې ويسته .

.9بې ايماني يې وکړه .

.10خاورې يې په سر شوې .

.10هلاك شو .

.11خاني په خپل وطن کيږي .

.11ځکه چې اولس يې پېژني. که خان يې په بل وطن حيران يې .

.12خان يې په بل وطن حيران يې .

.12د خان په پردي وطن کې څوك قدر نه کوي ځکه چې څوك يې نه پېژني .

.13خبرې کوه د خدای له پاره کوتك وهه د ورور لپاره .

.13دا په هغه وخت کې ويل کيږي چې د سړي د خپل او پردي سړي سره لانجه وي او خپلوان په کې جرګه شي د يوه طرف نو بيا خلك وايي چې خبر او پريکړه دا به په کتاب کوئ او که د کوتك ځای راغی بيا به د خپل ورور ننګه کوي څښتن تعالی هم په دې هکله فرمايي: "چې د حق په ننګه او پريکړه کې به د خپلوۍ پلوي نه کوي ".

.14خپل پرتوګ په چنار اچوي.

.14خپل ځان پخپله سپکوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.15خبرې د خبرو نه پيدا کيږي.

.15ځوك يوه خبره وکړي هغه خبره څه سلسله لري او نورې خبرې ترې پيدا کيږي .

.16خرې ته چا لښتۍ وويله بيا يې د کبره واښه نه خواړه .

.16يو ځوك چې بې ځايه ځوك ستا يي او د هغې وړ نه وي د هغه نه ځان ورك شي او ځان ته په غټه سترګه ګوري. او بې ځايه غرور کوي.

.17خر په غوږ وهه چې لغته يې هېره شي.

.17يو ځوك چې بد کاره نامنونکی، کبرجن او ظالم وي بيا خلك وايي چې له ده سره داسې کار وکړي چې نور هر څه ترې هير شي.

.18خر په لار که سمه پرې خپله چار که.

.18دا دوه خبرې دي لومړی دا چې خرپه لاره کړه يعنې په لاره يې برابر کړه، په حوصله باندې چې له ډرتو او لغتو نه يې وباسه او خپل کار پرې وکړه. دويم دا چې خره د بې عقله" ته ډېر قدر ورکړه او د پلار په مقام يې کړه او خپل کار ترې واخله .

.19خرې خرې زوی دی وشو ويل يې خپل وری به وړې خپل به وړم.

.19يو ځوك په يو چا باندې د يو چا داسې زېرى کوي چې هغه يا ډېر دولتمند شوی وي اويا يې يو منصب اخيستى وي، ليدونکى او ويونکى يې د ده خپل ګڼي مګر دا وايي چې زما په کې دومره ګټه نشته خپل کار به کوي. او خپل به کوم.

.20خپل بار د ابونه پورې باسي.

.20ځوك له چا نه پوښتنه کوي چې فلانى څنګه دی؟ دی ورته وايي چې ښه دی او خپل مشکل پخپله حلولای شي .

.21خپل ځان يې سيوري ته کړ.

.21 دا هغه مهال ويل کيږي چې يو ځوك په لږ څه تکليف کې وي او بيا له تکليف ته په راحت کې شي په خپل کوښښ سره .

.22خپله پښه په ترخز وهي .

.22ځان ته پخپله ستونزې پيدا کوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

23.خپل کوم خپل چې په ځان دې ښه وي.

23.خپل هغه وي چې سړي ته يې ګټه ورشي او د کړاوو په وخت کې يې درد ته دوا شي .

24.خپل هغه چې په بده ورځ پکار شي .

24.هر څوك چې دې په تکليف او کړاوو کې په درد وخوري هماغه خپل دی .

25.خپله آينه يې وليدله.

25.خپله اندازه او لياقت او قدر ورته جوت شو .

26.خپله آينه ګوري.

26.خپل ځان ګوري، خپل اعمال ګوري .

27.خپل سوري نه ډاريږي.

27.يو سړی ډېر در زنده او ډارېدونکی وي، ډېر احتياط کوي او هر شی ورته بلا ښکاري او د لړ څه نه هم وريږي .

28.خپله لاسه ګله لاسه.

28.يو څوك چې په خپل لاس باندې يو کار کوي د بل د لاسه نه ډېر ګټور او خوندور وي. او يا څوك د بل چا په تمه وي او هغه يې ورته ونه کړي پخپله پسې ورپاڅي او ويې کړي .

29.خپله خوله هم قلا ده هم بلا .

29.يعنې خير، ښيګڼه او شر او زيان دواړه سړي ته له خپلې خولې ور رسيږي. که ژبه ښه وه نو ګټه به وکړي او که بده وه نو تاوان به يې ووينې .

30.خپل عېب د ولو منځ دی .

30.خپله ګناه سړي ته ګناه نه ښکاري .

31.خپل ټټو د بل آس سره برابر وي.

31.بې انصافه دی او خپله برخه د خپل قوت له اندازې نه ډېر غواړي. د بل کس د ښه کار سره خپل نيمګړی کار برابروي .

32.خپلې شړۍ سره پښې غځول ښه دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

32.هر څه د خپل توان سره کول په کار دي .

33.خپل کار کوه خپل به کوم.

33.چې یو څوك ګډ ژوند کوي او سلا او مصلحت یې یو وي نو کله چې لږ څه زړه بدی شي نو بیا دا وایي .

34.خپل قدر په خپل لاس کې دی.

34.که یو سړی له خلکو سره ښه ګوزاره او ښه خوی کوي نو خلك هم ورته په درنه سترګه ګوري .

35.خپل ځانته دعاو که چې ورځ دې ښه شي .

35.یو څوك د چا نه د خیر، ښېګنې په تمه وي او د هغه زړه نه غواړي چې ده ته خیر ورسیوي او دی په خپله خبره ټینګ ولاړ وي او وایي چې ما تاسره دا کړي او دا کړي او دعا درته کوم نو بیا هغه دا وایي .

36.خره که دوه ښکره لرلی خواته به نږدې څوك نه ورتلی .

36.د کزوري او ناتوان ظالم او تېري کوونکي په هکله دا ویل کیږي .

37.خر په طواف نه حاجي کیږي.

37.بعضې کم عقله چې د ښوکارونو په ارزښت نه پوهیږي او کوي یې او عمل یې پرې نه وي نو بیا خلك دا وایي .

38.خر وایي ما له که بیا ګیله که .

38.خر چې کله یوازې وي او بل خر ورسره نه وي ډېر زړه ماتی روان وي خو کله چې د خرو په ګله او ډله کې ور ګډ شي بیا د تربګنۍ په خاطر یوله بله مخکې کیږي .

39.خر ونه ژړل ورور یې وژړل.

39.یو څو د یوه چا لپاره تکلیف اوباسي او کار او خدمت کوي، مګر د چا له پاره چې کار کوي هغه جناب تنګ شي، او دغه کار چې د دې لپاره کیږي په ده باندې درووند او سخت تماميږي .

40.خدای(ج) دې د لندن هم پسې ورك که .

40.څوك چې چا ته ډېر په قهر شي او نه غواړي چې د ده سره نږدې واوسيږي او هغه ووايي چې زه چېرته ځم او دی یې په ورکاوي خوښ وي نو بیا دا وایيز خو اوس دا ښېرا کول دعا ګرځېدلې ده لندن ته په تګ خلك اوس لس لکه روپۍ ورکوي او هم ناشوني وي او چې ولاړ شي پرنګیان یې بیرته په الوتکه کې کشېنوي او په کابل یې سپاري .

41.خدای (ج) دې یو لاس بل ته نه اړباسي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

41.احتیاج ډېر بد شی دی، که ورور، ورور ته محتاج شو هم ډېر سخت او بد حالت دي .

42.خدای(ج) په څه پېژني په قدرتونو .

42.هر څه په نښو او علایمو پېژندل کيږي .

43.خدای (ج) وژلی په قرباني حسابوي.

43.کوم سړی و د لوی اختر په ورځ یې غوایا شو تل خوړلي و او پړسیدلی و بیا یې حلال کړ اونوره قرباني یې ونه کړه او همدغه غویا یې په قربانۍ کې حسابو. نو اوس چې کله څوك له چا نه څه غواړيي او هغې ورته درې غوښتنې نه مخکې پوځه ورکړي وي خو دغوښتونکی په خوښه مقصو دي شی یې نه وي ورکړی، دی ورته وایي چې ماخو درکړی و، بیا غوښتونکي داسې وايي .

44.خوردمې دې خوراك وي او خروار مې دې قدر وي .

44.یوڅوك چا خپلې ښادۍ ته په ډېر نري ست غوښتی و، د ښادي والا په خوراکونو کې د څه کمی نه و ډېرو رابللیو ته کټ، بالښت او چاپونه او چلمونه تیار وو، خو دې یوه بللي ته پوزی (انډیری) هم نه ور رسېدلی دغه سړي خپل ځادر په اوږه واچوه او د ښادۍ له ځایه مرور روان شو. کوربه ورپسې رامنډې کړې او ویل یې، چې ولې ولې، څه کم دي، چې ته خپه شوې؟ نو په دې وخت کې هغه دا وویل .

45.خربوزه د خربوزې نه رنګ اخلي.

45.هر سړی له خپله سیاله څه زده کوي .

46.خبر نه دی، چې دنیا څو ډانګه ده .

46.یو کس پرته د علم او پوره معلوماتو یو څه وایي اوله خپلې خېټې څخه تشریحات کوي او له واقعاتو نه خبر نه وي، نو بیا په ده پورې خلك دا وايي .

47.خر یې مات که او که لیوه یې مات که .

47.یو سړي خر درلوده، خو بار یې سم نه وړلو او دغه سړی د خپل خره نه دېرنتګو، خر ډرتې او لغتې هم وهلې. خاوند یې مجبور شو او خر یې خوشې کړ. په خره لېوه راغی او خره ورسره ډرتې شروع کړې.ګ د سړي ښځې خر او لېوه ولیدل، نو خپل مېړه ته یې غږ کړ، چې هله سړیه زمونږ خر او لېوه سره نښتي دي سړي کړه پرېږده ښځې او خبره یې وکړه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يعنې چې يو دوه سره په جنگ اخته وي او يو سړي ورته گوري او د ده دا جنگ كوونكي دواړه بد يسي. په داسېحال كې، چې د خلاصولو توان يې هم لري، بل راځي او ورته وايي، چې دوی ولې نه خلاصوي، نو په دې وخت كې دی دا وايي .

.48خر هماغه خر دی خو كته يې بدله ده.

.48يو سړی، چې مخكې يې خوی يو څه وي او بيا څه موده وروسته څه لباسي بدلون ځان كې پيدا كړي او په دې ډول غواړي، چې خلك تېر باسي او په همدې وخت كې د پخوا په شان بيا يو ناوړه كار وكړي، ظاهربين خلك وايي: دا ولې يې داسې بد كار وكړ دا، خو ډېر ښه سړی شوی دی. پوه او هوښيار د ظاهربينو په ځواب بيا داسې وايي .

.49خر د باروړلو نه دی د تيزونو مزری دی.

.49يو كس چې خبرې او لافې يې ډېرې وي، خو د كار نه وي .

.50خرابه ښځه پرېښودی شي او خراب فصل نشي پرېښودی.

.50يو سړي للمې فصل كرلی و په دې فصل كې ډېر ځوزان شنه شوي وو او د غنمو يو بوټی چېرته د ځوز په خوا كې ولاړ و. سړی به سهار له كوره ووااته خپل مال به يې څراوه او واښه به يې راوړل كله به چې كورته راستون شو، نو ښحه گ به يې وركه وه. د كور كار به ټول گډوډ پروت و. د لو وخت راغی، خو د ښځې عادت يې ورك نه شو. دی اړ شو او خپله ښځه يې پرېښوده. برستن او تلتك يې په شا كړل اوپه للمه كې د لو له پاره دېره شو. له كلي يو تن وربانديې راغی او دی يې يوازې په خوار او خراب فصل كې د غنمو په راټولولو بوخت وليد او پوښتنه يې ترې وكړه، چې ښځه دې څه شوه ده ورته كړه، چې هغه مې پرېښوده. كليوال ورته ووېل، نوپه دې خوارو غنمو څه كوې؟ سړي ورته ووېل: په دې مې زړه نه كيږي .

.51خراړې د يوه گذاره سره لاړی .

.51يو څوك چې مشكلات به خپل سر نه شي بارولای او د سختو نه وي كمزوری او ناتوانه وي مقابلې ته نه شي ټينگېدای او د يوه گوزاره سره ميدان پرېږدي نو بيا ورته خلك د خراړې د ضيغه مرغه په نظر گوري. كله چې د غوايي كودتاه وشوه او غوايي خېلو د روسانو په حكم باندې د مسلمانانو نيول وژل، زنداني كول، ژوندي په ځمكه ننويستل او رنگ په رنگ نادوديې په مظلومو او بې وزلي ملت پيل كړې، ډېر غيرتي افغان اړ شول چې هجرت وكړي. زما په څېر ډېر مسلمانان چې د دوی له پنجو نه څښتن په امان كړی وو. مهاجر شول، كمونستانو د ځمكو د خاوندانو ځمكې په بې ځمكو خلكو وېشلې، ميتنگو نه او مارشونه به يې د ځمكو په وېش كې جوړول په دغه وخت كې مهاجرو په سپېڅلي جاهد لاس پورې كړ او د سره كفر مقابلې ته يې په تش لاس ځانونه تيار كړل او په سپېڅلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جهاد یې پیل وکړ. چې بیا ملحدینو په بې شرمانه ډول باندې، د ډمانو د ساز او ټنګ ټکور سره زمونږ د مجاهدینو پورې یوه سندره ویله :

چې وه کنجی خراړې د یو ګوزاره ولاړې .

چې یو د هغو کسانو له ډلې څخه چې دا سندره به یې ویله ماسټر فضل غني نومېده زمونږ د خالص صاحب مجاهدینو په سره رود کې ونیوه او په ونه کې یې وځړاو او په دې ډول یې خپل مقام ته واستوه. له دې وروسته جهاد زور واخیست. تر دوه لکو پورې روسان راغلل او په هره وسیله او وسله ښه سمبال وو. چې د دې جملې څخه لس زره روسي عسکر زمونږ د ننګرهار د ثمرخېلو د غره په څنګ کې دیره کړل چې د دغو لېوانو زیاتره عملیات به په کامه باندې وو او زما د مجاهدینو زیاتره عملیات به هم د همدغه روسانو په کمپ باندې وو، تر دې چې زما مجاهدینو د دې روسانو څخه ژوندی روسي عسکر په کال (د سنبلې میاشت 1326) ونیوله. چې د یوه نوم یې ولادیمیر ولدیف و چې د لنینګراد اوسېدونکی و او داسې نور همدارنګه تقریباً په سلهاو مړي د روسیانود همدې (کامه، ثمرخېل) ځایه مسکو ته زمونږ د عملیاتو له برکته تللي دي. لنډه دا چې روسیان د مجاهدینو سرښندنو ته ټینګ نه شول او بېرته یې مسکو ته تېښته وکړه او د دوی له تېښتې وروسته د افغاني کمونستانو حکومت هم ړنګ شو او همدغه سندره یې دروغ شوه چې ویل یې.

52.خړ سپی د لېوه ورور دی .

52.د ظالم سره چې مرسته کوي او د غله سره د جوال خوله نیسي، دغه ټول کسان یو شان دي .

53.خلك یې غولو ته راوستي دي .

53.خلك یې ډېر تنګ کړي دي .

54.خلك په څه کې ابی د ځان شکولو کې ده.

54.یو چا کېږه بار کړې وه او خپله مور ترې ورکه وه پسې ګرځېده اوښان یې بار په لاره کې ودرولي وو، کله چې یې زوی یوه کنډ وو ته سرښکاره کړ ګوري چې مور یې ځان پاکوي نو بیا یې دا وویل .

55.خواره شې وینځې چې د وینځې جامې مینځې.

55.غلام چې د غلام غلامي کوي نو دا هغې ته خلك وایي.

56.خوشې نه بېګار ښه دی.

56.د هستې ژوند تېرولو نه پردی کار او یا سرکاري کار هم ښه دی که نغده ګټه یې نه وي نو ورزش خو به یې وشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.57خوب چې راشي بالښت نه غواړي.

.57د يو کس چې يوشي ته ډېره اړتيا وي، نوبيا يې د ښې او بدې پسې نه ګرځي فقط مطلب يې حاصل شي .

.58خوار په هندوستان هم خوار وي.

يو سړی د خوارۍ او مزدورۍ لپاره هندوستان ته تللی و دومره يې ګټله چې خپله يې خوړله او څه سپما يې نه شوه کولای يوه ورځ په سم سړك روان دی او په زړه کې يې وويل چې راځه سترګې پټې کړه چې په پټو سترګو څومره پلی مزل کولای شم .

سترګې يې پټې کړې او روان شو په لاره کې د روپيو يوه ډکه پکه هميانۍ پرته ده او دی پرې په پټو سترګو تېر شو، د دې پسې وروسته يو سړی روان دی او هميانۍ هغه راواخيسته، ګوري چې له زرو ډکه ده. سړی را جابکه شو او د سړي پر اوږه يې لاس کېښوده او ورته يې وويل ماما ته ړوند يې ويل يې نه ړوند نه يم ښه بينايم خو سترګې مې پټې کړې وې ما ويل چې په پټو سترګو څومره مزل کولای شم، هغه سړي ورته کړه چې هندوستان ته د څه لپاره راغلی يې؟ ده ځواب ورکړ خوار يم چې څه مزدوري وکړم او وطن ته يې يوسم، نو بيا ورته هغه وويل چې دغه هميانۍ باندې ته تېر شوی وې او ودې نه ليده بخت دې خوار دی نوره خواري مه کوه .

.59خواري ما وکړه کندو پورې بی بی کښيناسته.

.59يو سړی و چې ډېره ځمکه يې درلوده او ډېرې غلې دانې به يې کېدلې درمندونه يې واخيستل او کور ته يې راوړل به ترته، په په غله دانه او کندوانو کې بې واچول يو فقير راغی او د دې سړي نه بې د يو من دانو سوال وکړ. سړی ډېر په اخلاص کور ته ولاړ خو ښځې يې ورباندې ډېره زوره وره او ثومه وه، سړي ورته وويل ملنګ راغلی او يو څه دانې غواړي، ښځې يې ورته کړه چابك ځه کنه اوس به دې به سوکې و داغم، سړي بېرته خړ ديرې ته راغی ملنګ پرې غبر کړ صيبه دا دې راته ونه وې سړي ورته کړه خواري ما وکړه او کندو پورې بي بي کښيناسته .

.60خوله کې خبره ژوي.

.60ځينې خلك په خوله باندې د زړه خبره کول نه غواړي هسې هغه او دغه کوي.

.61خوله کې غوزمه ماتوه.

.61ښکاره او غوڅه خبره کوه .

.62خورې او ځکې دلته غاپې د مير الدين کره.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

62.د یو سړي سپی و د خوړو په وخت کې به په خپل کور کې و او د څوکۍ وخت چې به شو بیا به یې د مهرالدین د کور په منځ کې غپل. نو دا هغه چا ته ویل کیږي چې خوړل او څکل له یوه چا کوي او ګټه او خدمت بل چا ته کوي .

63.خوړې روټې پسکې د پلو اچوې.

63.په درواغو ځان ته په ډیر څه قایل وي .

64.خمبیره یې کړو.

64.یعنې ښه یې وډباوه .

65.خوب کې جبې ګوري .

65.یعنې ځان نه یې مېښه جوړه کړې خوب کې د څرځایونه ګوري. تصور کوي چې څه به پیدا کوم، په څه کې به مې ګګټه وي او څوك به غولوم .

66.خوار له جامو نه معلومیږي.

66.سړی د یوه چا ظاهري بڼې ته ګوري او هماغه یې په باطن ور قیاسوي مګر زیاتره داسې نه وي او سړی په معامله پېژندل کیږي .

67.خدای(ج) یې کوي خوهمت په کار دی.

67.په ښو کارونو کې څښتن تعالی د سړي مرسته کوي .

68.خبرې د ایله ځای د بېزو ګانو کوه .

68.ایله ځای د مومندو په سیمه کې یو جګ غر دی چې ګڼ ځنګلونه یې درلودل او ډیر بیزوګان به په کې اوسېدل او له ډاره به څوك نږدې نه شول ور تلای ځینې کورونه ورته نږدې وو. د کور خاوندان چې کله له کوره ووتل بیزوګان به راغلل او د کور اسباب به یې ورته ګډوډ کړل، د ماتېدو شیان به یې مات کړل. د خوړلو به یې جوته او توی کړل او چې څه به یې وړلای شول هغه به یې له ځانو سره وړل، هره ورځ به یوه نوې نوې پېښه کېدله، د ایله ځای یو سړی بلې سیمې ته تللی و او په یوه مجلس کې یې څه خبرې کولې او یو چا ورغبړ کړ چې نورې پرېږده د ایله ځای د بیزوګانو کوه .

69.خدایه دنیا را کړې خو خپل کور کې.

69.یو څوك ښه ژوند غواړي خو زیار او تکلیف ته ځان نه نیسي اوپه خپل کور کې یې غواړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

70.خدای(ج) مې دې هلته هم بې اوره نه کړي .

70.کومه ښځه وه او په ژمي کې باران لمده کړې وه او ډیره یخني یې شوې وه کوم چاورته اور بل کړ توده او ډېره خوشاله شوله چا چې ورته اور بل کړی و هغې ته یې هم دعا وکړې او ځان ته یې هم دغه دعا وکړه.

71.خوله یې وازه نیولې ده .

71.تیارې ته یې خوله خلاصه نیولې او کړاوو،نه ګالي. یا یو کار د چا نه نه کیږي او حیران ورته پاتې وي .

72.خدای(ج) دې داسې حیران کړه لکه زه چې دې حیران کړم.

72.په ننګرهار کې د شینوارو لویه سیمه ده. چې هلته یو زیارت دی او هغه د درو بابا په نامه یادیږي. خلك ورته ډیره عقیده لري او تقریباً ډېر خلك یې په شرك کې مبتلا کړي د کوم شینواري نه چا پوښتنه کړې وه چې خدای تعالی لوی دی او که دور بابا شینواري کاکا وروسته له ډېر فکر او تصور نه د خپلو زنګونونه سر را پورته کړ او ویې ویل خدای دې داسې حیران کړه لکه چې زه دې حیران کړم. که ووایم چې خدای لوی دی نو دور بابا؟ خپه کږي او که ووایم چې دور بابا لوی دی نو خدای خپه کیږي .

73.خپل څادر سره پښې غځوه .

73.د خپلې دارایۍ په مېچ او کچه خرڅ کوه .

74.خوټ خوټ یې د لیتۍ دی او دب دب یې د حلوا دی .

74.لیاقت او وړتیا یې کمه وي خو دې ځان د اسمان په شنو کې ګوري.

75.خر د زور په ورې نه سړی کیږي .

75.سړیتوب په پیسو او دولت نه دی په علم او پوهې پورې اړه لري .

76.خورې، څکې حساب نه منې .

76.ګټه غواړي او تاوان نه مني .

77.خاوند نوم د خدای(ج) دی .

77.کومه ښځه وه او د خپل مېړه نه ډېره تنګه وه او په بده یې یادوه، بله یوه ښه ښځه وه چې د څښتن تعالی د لارې نه خبره وه د خپل مېړه منونکې وه نو دې ښځې ته یې هم نصیحتاً وویل چې خاوند د خدای تعالی نوم دی. زمونږ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغمبر علیه السلام فرمایي "که له خدایه پرته بل چا ته سجده روا وای نو ما به د خپل امت ښځو ته امر کړی وای چې خپلو مېړونو ته سجدې وکړئ ".

78.خبره ښه کوې، لکۍ یې کږه کوې .

78.خبرې ښې کوې مګر اخره یې خرابوې. یعنې کار جوړول نه غواړې چې پای ومومې .

79.خپل سر په خپله نه خریل کیږي .

79.دا خو متل دی خو زه (یاسیني) په اونۍ کې خپل سر پخپله خر یم خو دا متل پخوای دی چې البته هغه وخت داسې وسایل نه وو. متل حقیقت دی چې خپل مشکل زیاتره خلك پخپله نه شي حل کولای د نورو مرسته ورته اړینه وي .

80.خپلوي له دواړو خواوو کیږي .

80.یعنې باید دواړه خواوې په اخلاص او په راستۍ کې وي او یو په بل ظیروي .

81.خپله کوي د بل نه اوري.

81.خپله خبره ورته تر هر چا غوره او ښه ښکاري.

82.خر بار ته خفه دی، خاوند یې دواړو ته .

82.یو سړی چا ته د یوه کار ووایي مګر د هغه سړي نه نه شل کیږي .

دا دې ته خپه وي چې کار رانه ونه شو او فرمایونکي په دې اندېښمن وي چې یو خو کار ترسره نه شو او بل د خپل دوست

په ناتوانۍ خپه وي .

83.خر ځوك نه زین کوي .

83.هر سړی د هر کار وړ نه وي .

84.خر مرداریږي نه سپو ورته نهارې ورځې تېرې کړې.

84.یوه کار ته چې ځوك په تمه وي او هغه کار ډېر وخت ونیسي، وخت ضایع شي نو بیا دا وایي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.85خروار په یوه موټي معلومیږي .

.85د یوه ټولنې، یا د یوه جنس څه نښه او نمونه دې ولیدله نو نور پرې نسیه .

.86خوار چې موړ شي، ځمکې ته نه ګوري .

.86نوی شتمن شي نو بیا ورته ځان ډېر غټ ښکاري.

.87خواښې په زوم ریږیدي، داسې نه چې لور یې پریږدي.

.87ځینې خلك د غرض له پاره د نورو خوشامندې کوي.

.88خور او لور چا په کور کې نه دي ساتلي.

.88خور او لور څوك په کور کې نه زړوي، ورکول یې ضرور په کار دی چې خدای (ج) ته یې هم غاړه خلاصه شي او د بشر حقوق هم په ځای شي .

.89خبره ولاړه ډنډوره شوه جانان خپل کار دي کوه خپل به کومه.

.89د یوه هلك د یوې انجلۍ سره یارانه وه خو د دوی دغه پټه مینه اخر رسوا شوه انجلۍ ته یې مور وویل:

چې څله ډك منګی تشوې او بیابیا ګودر ته ځې زه په تاپوهیږمه خلکو راته ویلي دي چې د فلاني سره دې جوړه ده نو بیا انجلۍ د خپل انډیوال په مخه ورغله او د پخوا په څېر مینه یې ورسره ونه کړله هلك ورته کړه دا څه درباندې وشول نو په دې وخت کې انجلۍ ورته دا ورتنی وینا وکړه:

.90خبره شاربې .

.90 خبره اوږدوي او نورې ترې پیدا کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(د)

- 1داهاړلمرته خرنشي ټينګيدی.

- 1بې شانه ګرمي وي

- 2داّهنګريوټك دزرګرسل ټکه

– 2دزوروړهسې اشارت اودکمزوري ټول قوت.

– 3داملوکوپه تول خرڅيږي.

– 3ډيرارزانه دي.

– 4داوبوخروارډی په ګوته ښوريږي.

– 4ډيرپه اسانۍ سره کيږي.

– 5داباسيندنه اوبه غواړې ترږی نه يې.

– 5يوځه ناشوني ښکاري.

– 6داوبونه کوچ اوباسي.

– 6خبره ډيره اړوي رااړوي

– 7داوش دشاوړی ده

– 7مفت کاردی

– 8داهاړليوه دی

– 8ډيروړی دی اويايې خوله نه راټوليږي

– 9داّسمان لاندې يې کوردی په دی پوردی

– 9دهرچاپوروړی دی

– 10داځه ډوول سرې دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 10بې معنایې سرغټ شوی خوندیې نشته

– 11داسې دی چې په ژبه خلك څټي.

– 11ډیرقدردان دی

– 12داوړی نه شړی کیږي

– 12داکارسرته نه رسیږي

– 13داور سوي په اور رغیږي .

– 13داورسوي له پاره گرم داروگان په کاروي . یالوی قوت په لوی قوت ماتیږي.

– 14داډول اوداوتي .

– 14پخواپه بتي کوټ کې اوبه نه وي اوخلك به یې چهاردهي ته دژرندې له پاره تلل یوسړي دانې پرخره بارکړې اوچهاردهي ته یې دوړه کولو لپاره وړلی اوبل سړي په چهاردهي کې خپل اوړه کړي دي اودبتي کوټ په لورې راروان دی چې دلارې په منځ کې دواړه سره مخامخ شول ددانووالا ، داوړووالا ته وویل : یاره که زه درغلی وای ژرندې ته قسم که دې رانه مخکې اوړه کړي وای ،داوړووالا ورته کړه په قسم که تاهم رانه اوړه کړي وای ،په دې کې خبره ډیره گرمه شوه نویوبل ته یې وویل چې راځه دایې ډول اودایې وتۍ اوپه دې کې سره ونښتل اوښه وهل یې سره وکړل .

– 15داغزوپه پولۍ مې شپه وه .

– 15په کړاوو وم .

– 16داغزوپه لښتوپې وهي.

– 16غواړي چې قانع یې کړي ، یعنې په جرم اعتراف وکړي اویاداچې په زوره پرې اقرارکوي .

– 17داحال دی چې دغوایي وال دی .

- 17نکل یې داسې دی : یودغوایي والاوْ اوپه سفرروان و اوپه لاره کې پرې شپه راغله اوباران وه ،دغوائي خاوندیوکورته وروگرځید چې شپه تیره کړي ، دکورخاونددغوایي ځای نه درلوداوبهرغله اوډاکوان وو، سړي مسافرته ډوډۍ راوړه اووخوړل شوه دغوایانوماماد‌غلوله ویرې خپلوغوایانوته څوکۍ کوي ، په ده هم باران وریږي اوپه غوایانویې هم باران وریږي دکور خاوند دمسافر څخه پوښتنه وکړه چې دغوایانو ماما څنگه یې هغه ورته وویل چه داحال دی چې دغوائی وال دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 18داري غوندي دواړوخواوته اچوه.

– 18يعني داسې شه چي هرچاته دې ګټه ورسيږي.

– 19داوښ په شاسوردی .

– 19ددنيادحاله ځان نه خبروي خيالات يې ډير لوړ دی .

– 20دارهټ منګوټي دي .

– 20ددنياژوندکله تش کله ډك ، يعني کله وږی کله موړ، کله غم کله خوه ښي .

– 21داجل نه مخکې مري .

– 21دتکليف رسيدونه مخکې يې ورته سترګې سپينې وي.

– 22داګز دا ميدان .

– 22يو سړي ويل ما سل ګزه ټوپ وهلی دی بل ورته دا پورتنۍ وينا وکړه .

– 23داملوکوپه تول کې لاړو.

– 23يوسړي واوتوراملوك يې اخيستي و، په املوکوکې توره ګونګوټۍ هم راغلې وه سړي داملوکوپه ځاي خولې ته واچوله ګونګوټۍ چي دغاښ لاندې شوه په چيغ يغ يې پيل وکړ، سړي ورته وکړل داملوکوپه تول کې راغلې يې چغ يغ مه کوه پريږدم دې نه .

– 24دبازله ځالي بازپاخيږي .

– 24زياتره دنارينه پلارنارينه زامن وي .

– 25دباران نه پاڅيدناوي لاندې کښيناست .

– 25لږتکليف يې په خپله ځان ته ډير کړ.

– 26دبوسولاندې اوبه مه تيروه.

– 26خبره پاکه ، سپينه اورښتياکوه.

– 27دبريښناپرق دی.

– 27تل نه وي ، اوکله کله راښکاره کيږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 28دبادام په شان مې زړه سوری سوری دی .

– 28ډيرغمجن دی ، ډيرغمونه يې ليدلی دي.

– 29دبيزوپرهردی.

– 29ګوتې په کې وهي اورغيدوته يې نه پريږدي .

– 30دبل په اوږومياشت ګوري .

– 30ديوسړي نه چې خپله کارنه کيږي اوتل بل ته په تمه وي .

– 31دبل په اوږويې لاس اينبی دی .

– 31ځان يې په بل بارکړی دی.

– 32دباران پسې پټې ګرځوي .

– 32چې يوکارناشونی شکاري.

– 33دبادپه نيلي سوردی .

-33سطحې دی ، تيزدی هرکاررزغواړي ياهسې ځان لوی بولي.

– 34دباغوان لاس ګل دی .

– 34دکارګراوخواري کښ لاس کيمياده .

– 35دباران تورمخی دی.

– 35په پښتنوکې يودوددی چې کله باران جړی شي . نوبياخلك دلرګي نه يوه توره ټوټه تاوه کړي اور، ورواچوي اوپه ديوال کې يې ودروي دادباران دودريدوله پاره يوه ټوټکه ده ، خواستعمال يې داسې دي ،چې يوڅوك دتهمتونواو تکليفونوورګرځي نو بيا هرسړی پرې خپل لاس پاکو.

– 36دبازارسپي ته چاويل ولې نه غاپې ،سپي وويل ،هرچاته غپلی نشم که يوته غاپم اوبل ته نه ترجيح بلامرجح راځي.

– 36په ډيروخولواوډيروخبروکې بايدسړی چپ اوسي ،يايوسړی ښيګنه کوي خومستحقين ډيروي اودده وسعه ټولوته نه کيږي نوبيادټولونه قرارشي يعني صرف نظرشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 37دبنوښتن په آرامه نه وي .

– 37دخپلوخپلوانوپه بې اتفاقۍ بل خپل ځوریږي .

– 38دبنوکورروران دی.

– 38یودبل په تمه وي اوپه منځ کې ټول کارونه وران وي .

– 39دپردي زوی نه خپله کړمیزنه او پوواړي لورښه ده .

– 39دبل دښه شي نه خپل خراب شي ښه اوغوره دی.

– 40دپولۍ پرق ته ناست دی.

– 40ډیرنیستمن اوخواردی ،اوکیسه داسې ده: چې پخواوختونوکې غلې دانې لږې وې خلك خواراوغریب وو،مزدوري نه پیداکیدې ،رواج وچې په ژمې کې به دلوی اوګڼ کلي خلکویوه بډۍ درلوده اوپه هغۍ کې به بډیوان جوارنیني کول اوخلکوبه زیاتره دغرمې ډوډۍ په ځای دژمي په موسم کې دګوړې سره نینې خوړلې بډیوان به داوردبله ولو لپاره یومزدورونیوه ،چې هغه ته به بل ځاي مزدوري نه پیداکیده ،نواړسړی به دبډیوان سره مزدورشواودهغه مزدوري به داوه چې کومې پولۍ دبډۍ نه والوزي اوپه ځمکه ولویږي هغه به دي مزدورراخیسته اوبیابه یې خوړه ، نوبیابه خلکوویل چې فلانی دپولۍ ترق ته ناست دی.

- 41دپاچاصاحب بازدی په ډیران چورګوړي نیسي.

– 41په خپلواوکمزوروخلکوزوروردی.

– 42دپندانې قصه شوه .

– 42ډیره اوږده شوه. نکل یې دادي : چې شیطان اویوسړي په لاره ملګري شول ،شیطان ورته وویل .چې یوبل ته په شاکیږواوسپورسړی به کیسه کوي کله چې کیسه خلاصیده نوبیابه دابل په شاکیږي اوخپله کیسه به کوي ،سړي وویل ښه ده ځوك به مخکې په شاکیږوشیطان وویل چې زه به مخکې درپه شاشم ،چلي اوهوښیارسړي ورته وویل ډیره ښه ده اوته راپه شاشه ،لنډه داچې شیطان یې په شاکړپه شیطان خوډیرې کیسې تیرې شوې دي اوفکریې کاوه چې زماکیسه به اوږده وي اوپه سړي باندې به ترډیره ځایه پورې ځان ورسوم اودکابل نه یې داکیسه ورته راواخیسته خواخرپه یودوه ساعتو کې تمامه شوه ،اواوردسړي راغی، شیطان ته ورپه شاشواودپندانې کیسه یې پیل کړه اوپه لاره روان دي ا وویل به یې نه وه، نه وه یوپندانه وه ،اونه وه نه وه یوه پندانه وه ، نه وه نه وه یوه پندانه وه ، بس سړي همداالفاظ ویل په دې کې ډیرساعتونه تیرشول اوبې دمې روان ووځکه چې دوي ویلي وو چې دمه به په منځ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې نه کوو، اخرشيطان سترړی اوتنګ شواوسړي ته يې کړه چې څنګه کيسه دې لاخلاصه نه ده سړي ورته وويل چې شيطان جانه ماخولاوس کيسه شروع کړه .

– 43دپخلادښمن نه ځان ساته.

– 43ددښمن زړه نه سپينېږي ولوکه هرڅومګره خوږاوپخلاشي . احتياط په کاردی.

– 44دپاچانزديکت اوردی .

– 44يابه ورته خپله پاچاکله په قهرشي اويادپاچاهۍ نه وروسته به دهغې دښمنانونه په غذاب شي.

– 45دپراچه موتۍ دی.

– 45پراچه زمونږپه وطن کې هغه چاته ويل کيږي چې دوکانداری کوي چنې ، مميزاوداسې نور خرڅوي دوکاندارچې کوچنيانواوياسوالګروته څه ورکوي نولاس دوړاندې نه موتۍ کړي اوټوکری ته يې ورښکته کړي ، اوهسې يوڅودانې چې دګوتودڅوکوسره ښکاري مګرپه موتي کړي دومره څه نه وي سوالګراوياماشوم ته په ځولۍ کې ورواچوي . اوس چې کله څوك وغواړي چې بل کس تيرباسې اولږ ورته ډيرښکاره کړي نوبياخلك داوايې.

– 46دپاسه مسْله راغله په درست جهان خوره راغله.

– 46يعنې په يوکس نه ده په ټولوده .

– 47دانسان مخ دخداي له نوره دی .

– 47چې يوکس چانه څه وغواړي اودغه کس يې ورکړي په دې وخت کې يوبل کس په دې کارخپه شي اودې لومړي سړي ته ووايي چې ولې دې داکاروکړنوموړی سړی په ځواب کې داسې وايي ياره دانسان مخ دخدای(ج) دنوره دي يعنې زه ترې وشرميدم اوحياراغله.

– 48دپيشودوژلوشپه ده.

_ 48کيسه يې داسې ده چې يوې ښځې دخپل ميره خبره نه منله بله ورځ ددې سړي ورور هم واده وکړ او دواده لومړۍ شپه ده زوم (شاو) دپالنګ تر څنګ يوه پيشو ترلې وه کله چې شپه قراره شوه او زوم خپلې کوټې ته شوپه څنګ کې يې په تيکي کې توره ده چې ګوري پيشو ولاړه ده کله چې سړي وليده نوډيرپه قهراوغضب يې پيشوته وويل چې وځه مګر پيشو خو ترلې وه او وتلای نه شوه ددې سره سم زوم خپله توره له تيکي راويسته او په دې وخت کې ناوې خپل ميړه ته په څنګ ګوري چې داڅه کوي خو سړي په پيشو ګوزاروکړ او پيشو يې په منځ دوه کړه دغې ښځې دخپل ميره ډير اطاعت کاوه او ډيره به ترې ويريدله او ويل به يې هسې نه چې ماهم دپيشو به شان نه کړي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ځکه ډېره منوونکې وه مشر وروريې چې داحالت وليد چې ورندار يې د ورور پوره اطاعت کوي نو دي خپل کشروروته يې کړه چې روکيه داستا ښځه ستا څنګه منوونکې ده ؟

کشروروريې ورته کړه چې لالا ماخو دادپيشو دوژلوپه شپه ويرولي ده مشرکړه ښه زه به هم داسې وکړم خيرده زه به هم بيګاته دا کار وکړ ده هم پيشو راوستله او وئي وژله خو ښځې يې ورته وويل : چې کښينه جانجو ګيه داخلك په لومړنۍ شپه کوي.

_ 49دبلي ونې سوري ته نيالګی نه غټيږي.

_ 49يوقام چې دبل چاپه غلامۍ کې وي خيرنه شي ليدلای .

_ 50دبل سوری پرې شوی.

_ 50نه غټيږي او نه لويږي يعنې پر مختګ نه شي کولای.

_ 51دبدو به بد مومي.

_ 51چې چوك بد کوي بد بهويني.

_ 52دبل په غاړه چاړه تيره کوي.

_ 52په بل خپل زور معلوموي بل دخپل ظلم وسيله او اله ګر ځوي .

_ 53د بنګړ وباردی.

_ 53هيڅ شی هم نه دی. په ترينګلی له منځه ځي.

_54داناگوره ده په څکلو خلاصه شوه.

_54يوشی چې ډيرلږوي.

_55دتوکي نه پټاکه شوه.

_55له توکي نه شرراولاړشو.

_ 56داخرت سختې خواری دي.

_ 56داخرت له پاره بايدمسلمان توښه ولري.

_ 57داوسپني نه غُل پاتېکيږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ 57دښه اوميږه سړي نه بې کاره اولاد پاتېکيږي البته دځينونه.

ـ 58دانځرګل شوې.

ـ 58نه ښکارې.

ـ 59داولادبد چاته نه ښکاريږي.

ـ 59اولاد دومره خوږوي چې بد کارېې ځينو ته بد نه ښکاري .

ـ 60دپادوان پخپله غوا نظروي.

ـ 60هر څوك په خپلو زهير وي.

ـ 61دپاسه ښه رنګين دی دننه يې زړګی خوړين دی.

-61په ښکاره خوښ ښکاري مګر دننه ډير غمجن دديا ښکاره ژونديې ښه دی مګر له کوره يې خبر نه شې.

ـ 62دپادوان ګټه په ..... تنکيوکوټو کې ده.

ـ 62دکارګر ګټه دکارپه ښو او تا زه شيانوکې ده.

ـ 63داو ښ تالو دی.

ـ 63غاښونه نه لري يا په سر ويښتان نه لري يا داچه سور سر دي.

ـ 64داوښ پل يې جوړکړ.

ـ 64يعنې کار ترې ونه شو.

ـ 65دبې صبره دې بيخ ووځې وايې ماته يې په لمن کښې واچوه.

ـ 65دتلواريانو په هکله ويل کيږي.

ـ 66دتورې شپې غل دی.

ـ 66څرګند نه دی.

ـ 67دتيپروپه تول يې ورکړه.

ـ 67ډيره ارزانه او مفته يې ورکړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ 68دجوړ و نایی دی.

ـ 68هسې تود ، تود کیږي.

ـ 69دجمعې مړی شو.

ـ 69یوپه بل یې سپاري او سرته یې نه رسوي.

ـ 70دجولامنډه دموږي پورې وي.

ـ 70لنډاك دی او اوږ ده دوستي نه شي کولا ی یا دده همدو مره توان دی.

ـ 71دجومات تنبه ده.

ـ 71هیڅ نه لري ، یعنې خپل خپلوان نه لري.

ـ 72دجوارۍ موټی دی.

ـ 72یابه ګټه شي یا به تاو ان شي.

ـ 73دجب نه اوبا سه پیسېوربانډې وخوره پتاسې

ـ 73ورکړه او وخوره.

ـ 74دخیرپه غونډۍ ناست دی

ـ 74نور خلك یې په خپل منځ کې په شرا خته کړي او دی ورته ګوري یا داچې په هیڅ کې کارنه لري.

ـ 75دخنداپسې ژړاشته.

ـ 75خندا ژر په سر ماتیږي.

ـ 76 د خپلې کوټې واورې په بل اچوي.

ـ 76خپل غم په بل اچوي،خپل شرم په بل باروي.

ـ 77 خرې دومره شیدې دي چې د خپل کوټې یې کیږي

ـ 77دومګره ګټه یې ده چې پخپله یې ایله بسې شي.

ـ 78د خوشحالۍ یاران ډیر وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ 78د راحت ملگري ډېر وي.

_ 79د خيرات خوا کې ډې کوي.

_ 79يو څوک چې په غوږ ځای کې گرځي او يا د غوړو خلکو پسې گرځي يعنې د يو څه په تمه وي.

_80د خارې مرز دی.

_80وږيا گټه ده.

_ 81د خپلو سره جنگ دښيښې درز دی.

_ 81بيا له زړو نونه خپگان ژرنه وځي.

_82 خوارې کونډې زويه خپلې روټې ژويه.

_ 82يعنې چې غريب يې د غريبۍ ژوند کوه.

_ 83دا حوض څوکاسې دی.

_ 83دا کار په څومره تاوان کيدای شي. يعنې که کار غټ و تاوان يې هم ډيردی او که کار کوچنی و نو تاوان يې هم لږ دی. دا مانا که کاسه د حوض هومره وه نو يوه کاسه او که زرمه برخه يې وه نو زر کاسې دی.

_ 84د خوارۍ ژرنده ساتې د کبره يې مزد نه اخلې.

_ 84خوار کبرجن دی.

_ 85د خره په تندې کې محراب نه وي.

_ 85په بې عقله کې نښه نه وي.

_ 86د خره مينه لغته ده.

_ 86د بې عقلو په دوستۍ کې مې تاوان دی . کم عقله که د چا سره بد وکړي هم فکر کوي چې گونډې ما ښه کړي.

_ 87د خير نه مې دې توبه سپې دې کورې که.

_ 87خير بيخې مه رارسوه ، خو تکليف هم مه رارسوه.

_ 88د خوړې گوتې نه نيول کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ 88سړی اړباسي.

ـ 89د خولې نه يې اور پورته کيږي .

ـ 89ډير جراره پوه او عالم دی.

ـ90د خوړ لاس غوندې يې د زړه پورې نيولی دی.

ـ 90ډير پرې قدرمن او ګران دی.

ـ 91د جولا د ننګورتيز شو.

ـ 91يو جولا زوی ته ښځه کړې وه، کله يې چې راواده کړله .ناوې په پخلې مخلې نه پوهيده خو په توشك ښوګريده او يو غټ تيز يې اچولی و، نو چاچې به يې د خواښې او خسر نه پوښتنه وکړه چې ننګور دې څنګه ده په کار مار پوهيږي او که نه؟ نور صفتونه يې نه دګرلودل، يود هاضمې د صفايۍ صفت به يې ورته کاوه چې خداي(ج) دی لرې پرون په توشك ناسته وه او داسي غټ تيز يې واچوه.

ـ 92دخرې څټه ورکه شه دښځې ګټه ورکه شه .

ـ 92دواړه کمزوري اوضعيفه دي. خره بارنه شي وړلای اوښځه دنرپه شان کارنه شې کولای.

ـ 93خپل لونه لورمه پټوه.

ـ 93دخپل کارنه ځان مه ګوښه کوه.

ـ 94دخوار ملا په اذان څوك کلمه نه وائي.

ـ 94دعاجزاومسکين سړي ښه خبره هم څوك نه مني .

ـ 95دڅادر نه پښې مه اوباسه .

ـ95دخپلې وسعې سره سم چليږه.

ـ 96دځپلی ګردته يې هم نه شې رسيدی.

ـ96دهغه سره هيڅ دپرتلې وړنه دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ 97دچراغ لاندې تياره وي.

_ 97داهغه وخت ويل کيږي چې دښيکنې په وخت کې له يوسرې خپل نږدې خپلوان هير شي او پاتې شي اولرې خلکوته يې خير ، ښيګڼه ورسيږي .

_ 98دچرګې دنيولودی.

_ 98يعنې ښه دی لږ غټ شوی دي .

_ 99دچرګ دمالګې دختلوسره څه دي .

_ 99چې يوڅوك په يوه کارنه پوهيږي نوهغه کار دې نه کوي .

_ 100دچادسترګو نه خلی نه اوباسي .

_ 100ډير بې خيره دی يعنې چا ته ترې ګټه نه رسې .

_ 101دچل ياري سرته نه رسيږي .

– 101دمطلب دوستي ترپايه نه رسيږي .

_ 102ددوزخ خپسه پرې ناسته ده .

_ 102ظالم سړی وربانديې واکدار دی.

_ 103ددله سپيه چې غاپې نه بوخ خوکښينه.

_ 103که کار درځني ګ نه کيږي نو لږ چالاکه چالاکه خو ښوريږه .

_ 104ددرواغو مزل لنډوي .

_ 104ټول کارونه تراخره په غلطۍ نه تر سره کيږي .

_ 105ددرمند څخه يې ناپاکي زياته ده .

_ 105له رښتياوونه يې درواغ ډير دي ، دامانتدارۍ نه يې خيانت ډير دی .

_ 106ددوه به کوروي ددريم ګړي به مخ توروي .

_ 106دچوغلګراوشيطان مخ اخر توروي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ 107دډېر وامساء ديوګيږي .

_ 107يوکار که په ډيرو کسانووکړل شي نو زربه خلاص شي اوکه يوتن ته پاتې شي نو ډير وخت به پرې واوړي يا که يوتاوان په ډير کسانو باندې راشي ، نوپه هر يوه به لږې لږې پيسې راشي او که په يوه کس راغلو نو ډير به يې خراب کړي اوهمداسې نور ډير شيان .

_108دداډپورې يې پرېږده.

_ 108يعنې خبره پوره اوريدل په کار دي .

_ 109دډير وخويندوورودی په دنګه ولوېږي کونه وشليده .

_ 109دډيروخويندو ورور ډير قدرمن وي . يوڅوک يوکس ډير نازوي نوبيا دغه شخص له ډيره نازه خراب شي .

_ 110دځوانۍ يوه نيشه وي هسې نه چې هميشه وي .

_110ځواني يوخاص وخت لري.سړی چې زوړ شي بايدسوړشي او لاری ته سم شي او نيك نيك کارونه وکړی .

_ 111دځنګل اوردی زياتيږي اوکميږي نه .

_111داسې ژراوپه اسانه نه خلاصيږي .

_ 112داخوله که زماوای مابه پرې .... خواږه .

_112يوسړی چې ډيرې بې باکه خبرې کوي اودرواغ وايي اويانورچټيات وائي نوبيا خلك ده ته داوائي .

_113ددوه پښوسړيدی.

_113خپله لار به وهي اوځي به . يايوڅوك يوبې باوره سړي سره څه مالګي معامله کوي اوضامن ترې نه اخلي بيا داوائي.

_114ددښمن په خوړومه تير وځه.

_114دمير ځي اوبد خوا په پستواوخوړوخبروبه نه تيروځې.

_ 115دزاخيلوسپی‌ترې جوړه شوه .

_ 115نکل يې داسې دی : دکامې دزاخيلواودثمرخيلوترمنځ کابلی اوکونړي سيندبهيږي دزاخيلويوه سپۍ وه ، چې چيرته به يې پورته شوي لوګي وليدل فکربه يې وکړچې ګوندې خيرات باندې دی يوه ورځ دثمرخيلوپه کلي کې لوګی پورته شوسپۍ سمدستې په سيندورلاهوشوه اوپه دې وخت کې ديخوادشين کميسوپه کلي کې هم لوګی پورته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوخودالوګی دثمګرخیلوترلوګي ډېرښکاره کیده کله چې سپی داالوګی ولیدنوبیرته یې دزاخیلوپه لورې لامبووهل پیل کړل ، لنډه شیبه لاتیره نه وه چې داالوګی ورك شو، اودثمرخیلولوګي بیاتازه شوي و، سپی بیرته دثمرخیلوپه لورې لامبووهل پیل کړل چې یوڅولاسه یې واچول دثمرخیلولوګي بیاتت شواودزاخیلولوګی بیاتازه ښکاره شواوسپی بیادزاخیلوپه خواراوګرځیده لنډه داچې کله به یو لوګی زیاتیده اوکله به بل په دې وخت کې سپی ډیره ستړې شوه اودلاده بادولویده اوبالاّخره سیندپه مخه کړه اومړه شوه .که څوك په خپل ژوندکې (متردد اودوه زړي وی نوهیڅ کله به بری حاصل نه کړي)

–116دزمري زړه لري .

– 116ډیرزړه وراوشجاع دی .

– 117دړندوپه بازارکه راغلې په یوه سترګه ته هم لاس کیږده.

– 117یعنې چیرې چې اوسیږي دهماغوخلکوپه شان خوی کوه

– 118دشولوځری دی.

– 118یعنې نورڅه دکارپه کې نشته هسې دانسانیت نمونه ده، زمونږپه وطن (کامه) کې چې شولې پخې شي یعنې وږي یې ژیړ شي ، چرچنې ډېرزیاتې وي دشولوپروږویوباندې کښیني اوشولې خوري نوبیاددې له پاره چې دغه چرچنې وډاریږي اوشولې ونه خوري دهقان یوزوړاوتورکمیس رااخلي اوپه تنه کې یې لرګی ورننباسي اودپټیوپه منځ کې یې ودروي ، نوبیاپرې چګرچنې دانسان ګمان کوي اوشولوته بیانه راځي.

– 119دړندودلاس امساُده .

– 119یعنې دناپوهانولارښوددی .

– 120دړندوسترګواوښکه ده.

– 120ډیرې نایابه اوقیمتي دی .

– 121دزمري ورور‌دی .

– 121ډیرزړوردې.

– 122دزمري په خوله کې هم خیرغواړه .

– 122ډیروسختیوکې هم خپل همت دلاسه مه ورکوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 123دزورورمخې ته مه ځه او داّس شاته مه ځه

– 123مانادواړوکې خطرشته .

– 124دزوم ختہ دخسردکاله وي .

– 124په زوم کې ځینې داسې خوبونه وي چې هغه یې په خسرخیلوکې هم وي.

– 125دزوراّوراوبه په پیچومي خیږ ي .

– 125ماناداچې په زورسخت کارهم کولای شي .

– 126ددرواغوګوډی دی.

– 126ډیردروغجن اوزیات ګودی .

– 127دسپي دغپ پسې مه ځه.

– 127تحقیق وکړه داوریدوپسې مه ځه .

– 128دیوسړي مارپه ګیډه تیرشوخفه واوویل یې چې دایې لارشوه.

– 128دمضرشي نه اخرسړي ته ضرراوتاوان پیښیږي.یالاریې راباندې جوړه شوه

– 129دسترګواغزی دی.

– 129مخکې خنډدی یعنې مانع دی.او ډیریې بدیسي

– 130ددوبي کورداخترپه ورځ معلومیږي .

– 130یو سړي چې په سوالی شي ځان ترخلکوغوره ګڼي.

– 131دزروقدرپه زرګروي .

– 131یعنې دهرشې په قدرهرڅوك نه پوهیږي ، یواځې پوه اومسلکي خلك پري پوهیږي.

– 132دسروپیزوانه ګرنګوزوړکړي .

– 132ښه شی دی خوداناااهلوپه لاس کې دي .

- 133دسلوغویانوخاوندیولنډي ته ودریږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

133 – کله کله دقدرت خاوندان ډیروعاجزواوغریبوخلکوته اړیږي.

134 – دښمني دسرې اوردی نه مړکیږي .

134 – دغه بدي اوشخړه به ترډیره پورې وي.

135 – دشرم تیزدکونې په سروي.

135 – دچاچې دسپیکیدلواوشرمیدلوقسمت راشي لږڅه ورته پلمه شي.

136 – دشګونه پرې نه غښتل کیږي .

136 – دیوناشونې کارپسې ګرځیدل دوخت ضایع کول دي.

137 – دسپې مرګ په ګیدړاختردی.

137 – ددښمن په تکلیف باندې دښمن خوشحالیږي .

138 – دسلوکالومړپه سلوکالوکې نه خواریږي .

138 – اصیل سړی که خوارهم شي بیاهم خوارنه دی ځکه چې خوبیې موړ وي.

139 – درستم نوم درستم نه ښه دی .

139 – دځینوخلکونه ظاهراًاوجسماً دیوه کارتمه نه کیږي خودهغوي نه به ډیرغټ ،درانه او مانادارکارونه کیږي .

140 – دښارنه زه راغلم دنرخ خبرې ته کوې .

140 – ځیني خلك دخپل ځانه په یوکاریایوه موضوع کې خبرې کوي اوپه اصل کې به په هیڅ خبرنه وي .

141 – دسلوکالووړي په سلوکالوکې هم نه مړیږي .

141 – کم اصله اوبې نسبه سړی که هرڅومره دولتمندشي بیاهم یې سترګې وږې دي .

142 – دسوال دژوندنه مرګ ښه دی .

142 – دبې همتۍ دژوندنه مرګ ښه دی .

143 – دسیندنه مرې چاګټلي.

143 – دورك مدعې نه غچ نه اخیستل کیږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 144دسلوقصابانوونډۍ ده.

– 144په ډیروکې کارخرابیږي.

– 145دسلوبللوځای کیږي خودیونابللي نه .

– 145ځکه چې نابللی ناګڼلی وي .

- 146دسیوري ونه خورمانه نیسي .

– 146بې تکلیفه اوبې مشقته مقام ته رسیدل ګران دي .

– 147دسختۍ نه څوک نه مري .

–147دمصیبت اودغم دسختیونه څوک نه مري .

- 148دسروګلوبدمه وایه .

–148دشوخلکوپسې بدمه وایه .

–149دسوال په اوبوژرنده نه ګرځي .

149دبل په ورکړه څوك ژوندسرته نه شي رسولای .

– 150دسورنا چې یوپف دی.

– 150داّمراودواکمن یوامرکافي دی .

– 151دسپي سترګې یې دي .

– 151کلك سترګی اوبدسترګی دی .

- 152دشکاڼه غل دي نه خس دي نه سره .

–152هیڅ ترې نه جوړیږي یعنې بې مانادی .

- 153دشعرمعنې دشاعرپه خیټه کې ده .

– 153هرسړي ته خپل کارمعلوم وي اوپرې پوهیږي .

– 154دشړی لنګ یې وهلی دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 154ډېرمسکين دی .

– 155دسپيورمه نه وي .

– 155دبدو خلکو ډله نه لوېږي .

– 156دسره غمي په شان دی.

-156ډيرلائق اوښکلی دی.

– 157دشنه آسمان ړلۍ ده .

– 157يوافت اوبلاده ياهسې پرړن اوغراوودي .

– 158دسروينښتان يې په کې سپين شول.

– 158ډيره تجربه په کې لري.

– 159دنغري په غاړه جنت غواړي .

– 159بې زحمته راحت غواړي.

– 160دللون کونه حساب نه ده .

– 160يوسړی چې عقيق نوميده په شولوکې يې للون اوخشاوه کوله لنډاوشکيدلي پرتوګ يې په ځان کې وْ چې زمونږپه ژبه کې ورته چوتی وايي . اوکميس يې هم په تن کې نه و،ددغه زاړه اوشکيدلي پرتوګ څخه يې لړکوناتی ښکاره کيده يوچاپري غږکړچې عقيق ماماکوناتی دې پټ کړه ، عقيق ماماورته کړه خوری جانه په للون کې که کونه ښکاره شوه پروانه کوي.

– 161دشولويې پريښودل او دپروړويې راونيول .

- 161غټ غل يې پريښوداوکوچنې غل يې راټينګ کړ.

- 162دسترخوان ته يې مه ګوره اوچولې ته يې ګوره .

–162يعنې اخلاص ته يې وګوره .

– 163دشادکتلوپه ځاي مخکې ګوره .

– 163راتلونکی ژوندپه پام کې ونيسه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 164دشپې هرسړی ډاریږي څوك حال وايي اوڅوك يې نه وايې.

– 164غمونه اواندیښنې په هرچاراځي څوك يې مقاومت لري اوڅوك نه .

– 165درنګ ته مالګه مه وره .

– 165په کوم ځای کې چې یوشی ډیروي ، هلته همداشی دګټې وټې ګله پاره مه وره.

– 166دپسرلي باران دی .

– 166یوه شیبه ده نورڅه په کې نشته .

– 167دقارون دنیاده .

– 167دشوم اوبخیل سړي شته دي ، چاته تري خیرنه رسي.

– 168دادپټي سردی پټې وروسته سورودی.

- 168دالادکارابتداده کارخووروسته غټ دی .

- 169دشیطان په خره سوردی .

- 169ټول اسباب اووسایل دغلطۍ اودشیطانۍ ورسره دي.

– 170دسپي مرګ ترې ښه دی .

– 170چې یوسړی په بدکاراوبده لارکې مړشي نوبیاداویل کیږي .

– 171دچاغران دچابګیل مړزشو.

-171پخوابه خلکومړزان جنګول اوشرطونه به يې پرې تړل ، چې په دغه میدان کې به ځینوخلکواوبه ګرځولې اوځینوبه څادرلاندې باندې په مرزانونیولې اواچولی و، کله به چې مړزجنګي خلاصه شوه اوخلك به رخصتیدل ، چاچې به دغه جواري ګټلې وه ،نوداوبوګرځونکي ته به يې یوغیران ورکړ،چې دیوي افغانۍ نیمايې برخه وه،اوڅادروالاته به يې هغه بګیل اوتښتیدلی مرز ورکړ نودامتل ترې راپاتې شو.

_ 172دپیښې نه تیښته نشته.

_172تقدیرچې څه لیکلي وي هغه کیږي.

_ 173دپنځه جریبه ځمکې نه یو مرید ښه دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_173ځوك چي مريدان ولري د پيسو او دولت کمی يې نه وي .

_174درنګريزخم دی.

_174يوه ټولنه او چاپيريال سړی په خپل رنګ رنګوي.

_175درب سر وهي عرب يې په سروهي.

_175درب يو ځيږ بو ټی دی چې ښاروي يې هم خوري او که له بيخه يې ځوك را او باسي بيخ يې هم يو اندازه کلك دی او په نغري او تناره دواړوکې سو ځول کيږي پخواوختونوکې ونې اوبوټي هم ډيرنه و،عربان به زياتره په دوبي کابل ته او په ژمي کې به ننګرهارته راتلل او ددربو ښخه به يې هم دواښو او هم دخس خاشاکو کار اخيسته ، نو چې کله به د دربو بوټي سرو واهه نوبيا به دوی وهلي و.

176دحريص کاسه چپه وي خوله ئي سپيره وي.

_176د حريص مړيدل نشته.

- 177دتيکی سرشو.

_177دخلکو خولې ته ولويد، او هرسړی يې ياد وي.

- 178دژبي پر هرنه جوړيږي.

_178که په ژبې دې ځوك خپه کړ په ژوند به يې هيرنه شي .

- 179دغوادپښو وتی دی.

_179يعنی له خطر ووت او په خپلو پښو ولاړ دی.

_ 180دغوړيو زور دقرتو نه او باسي.

_180ديو په ځای بل ته زجر ورکوي.

_ 181دغوړلستوني ياردی.

_ 181دشتمنو دوست دی.

_ 182د ښونه ښه پيداکيږي دبدونه بد.

_182ښه ښه زيږ وي او بد بد زيږ وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ 183دتړنګې بيزو نه وه دروپۍ ځنځير يې وتښتاوه.

ـ183يو سړي په يوه تړنګه بيزو اخيستې وه او په يوه روپۍ يې ورته ځنځير واخسته بله ورځ بيزو ځنګله ته وتښتيده او هرڅه يې يوړل اوس چې يو سړى په يو بې ارزښته كار باندې ډير مصرف كوي نو بياخلك ورته داوايي .

ـ 184دبدونه هم لرې هم غلى.

ـ184له بدوخلكو بايد سړى لرې وګر ځي او په بدو كې هيڅ خوله ونه ښوروي.

ـ 185دسپې خوى يې دى.

ـ 185ډيرسپك، بد اخلاقه او بد ژبى دى.

ـ 186دسپې سريې ترې جوړكړ.

ـ186سپك يې كړ.

ـ 187دسلوشاباسونه يوه روپۍ ښه ده.

ـ187روپۍ دكاركونكې په كار راځي او شاباسى به يې دكوم درد دواشي

– 188دغلې بلانه ويره په كارده

-188دمړماري انسان نه ويره په كارده

– 189دسپې په كودې كې يې وركړه

– 189ډيريې خجالت كړاووېې شرماوه ،ويې رټه

– 190دډبګرى اجړادى .

– 190سړيتوب نه لري

– 191دغم ټغريې غوړولې دى

– 191مصيبتونه غمونه اوبې اتفاقۍ پيداكوي

– 192دبې اتفاقه خلكوجمع كول دچنډخانوتول دى

– 192راټولول يې ګران اوستونزمن كاردى

– 193دخپل خره تيزپيژنم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 193زه چې څوك پېژنم د هغوى كړه وړه ماته جوت دي

– 194دغره هوسۍ دغره تازيان نيسي.

– 194هرسړى دخپل كلي په نرخ اونوا،دوداودستوربشه پوهيږي. يادخپلې سيمې دوګړيوسره پخپله سيمه وال په كارونوبشه پوهيږي.

– 195دغله لاس چې كوركې ولګيدبركت يې والوت ،

– 195دغله پل ډيرسپيره وي په كوم كورچې سم شي هغه كوربياپه ډيره موده كې نه كور كيږي.

– 196دشيعه په ليمخي چې كښيناستې وړى ترې باسه.

– 196يعنې چې ته يې نه خوښيږې هغه ته تاوان اړه وه ، ځكه چې شعيه ګان دسنيانوسره هيڅ دوستي نه كوي.

– 197دغله په ږيره خس وي

– 197يوپاچاواودملك خزانه يې غلو وهلې وه ، ډنډوره يې وغږوله اواعلان يې كړه چې سبادې ټول رعيت فلانكې ځاى ته راشي ، چې هلته پاچاخه خبرې كوي ، اوكه هرڅوك رانغې هماغه غل دى ، دښارټول خلك په ټاكلي وخت راحاضرشول پاچايوهوښياروزيردخبروله پاره ورولېږه وزيرخلكوته مخامخ ودريد اوخلك ناست وو، وزيردډيروعظ اوسپارښتنووروسته وويل، چې ماته غل معلوم دى ځان دې نه پټوي زه يې ګورم دغله په ږيره خس دي يعنې ډكې نښتي دي ، ددې خبرې داوريدوسره سم غله په خپله ږيره لاس راتيركړچې خاشه ترې پريوزي داسړى وزيرولېداواورغږيې كړچې ته دلته راشه.

– 198دغله مورپه غلاژاړي

– 198غل چې دغلاپه وخت ووژل شې ورڅه يې د خلكو له ويري مړي نه شې وړلاي په دې خاطرچې رسوانه شي نوځكه يې موردځان سره پټه پټه ژاړي اوخپل زړه سپكوي.

– 199دغريب سړي دخيرات په ورځ غواوركه وي

– 199دخوارسړي ددنياپه نعمتونوكې برخه خواره وي.

– 200دشملې ګل دى

– 200ډيرقدرمن دى

– 201دڅاڅكونه سيلاب جوړيږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 201دیویوټکي په زده کړه سړی عالم کيږي یادلږځه نه ډیرځه جوړیږي

– 202دغنموله رویه ځوز هم اوبه کيږي

– 202دښوخلکوله برکته بدو خلکوته هم ګټه رسيږي

– 203دچړمړی دی

– 203بې څوکه دی

– 204دټانټوکټ دی

– 204ضعیف اوکمزوری دی

– 205دفیل غوږ کې ویده دي

– 205بې خبره دی .

– 206دقربانۍ ګډوری دی .

– 206ډیرتیاراوځرب دی.

– 207دقارغه روژه ده په غلو ئې ماته کړه .

– 207یوکس چې کله ترې بدکارنه وي صادرشوی اویوناځاپه ترې یوبدکاروشي نوبیاخلك داوائي.

- 208دخوږهره تیره من نده.

– 208په سړیوکې یوسړی چیرې سړی وي.

-209دصبر میوه خوږه ده.

-209زغم ښه شی دی خدای(ج) پرې انسان ته اجر ورکوي.

-210دطالبانو غویشو.

-210نکل يې داسې دی: په یوه جومات کې د یوه مولوی صاحب سره ډیر طالبان دیره وو او سبقونه يې ورته ویل. یو مالداره سړي دخیرات په نیت طالبانو ته یو ژوندی غویی راوست. طالبانو دجومات تر څنګ په مړوي وتړه او بیا به هر طالب راتلو او دغوایی خوله به يې خلاصه کړه او غاښونه به يې ورته کتل، تر ماښامه داکار روان و، غوایی نور عادت شو او خپله خوله يې خلاصه ونیوله.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-211دکانګړي په تِس کې لاړې بټګرامه.

-211دشبقدر ډېرۍ لمرخاته ته يو کلی دی چې پخوا زمانه کې يو غټ هندو په کې او سيده، ددغه هندو يو زوی و او يوه يې لور وه. دورځونه يوه ورځ وه چې غلو ورته مسلات وکړ چې دهندو لور به راوتښتوو. هندو به يا پيسې راکړي او که يې رانه کړې نو په لور به يې نکاح وتړو او مسلمانه به يې کړو دشپې غله دهندو په کور ورواوښتل او دهندودکور نه يې يو تن راوتښتوه چې ددوی پرې دکانګړي ګمان راته دلارې په اوږدو کې يې پرې مخ لوڅ کړ ګوورې چې دهندو زوی بټګرام دی غلو پخپل منځ کې سره وخندل او دايې ووېل چې د کانګړي په تِس کې لاړې بټګرامه.

-212دقربان نه دې معلوميږي چې چرسي يې.

-212په چرسي سړي چې غږ وکړي وايي قربان څه وايې کوم سړي ديوه چرسي نه پوښته وکړه چې ته څوك يې چرسي ورته کړه قربان فلانکي مې نوم دی، سړي ورته کړه چې ته خو چرسي يې کنه، چرسي بيا کړه نه قربان، سړي ورته بيا ووېل دقربان نه مې معلوم کړي چې چرسي يې.

-213دکوربه په پسه زړه کيده دميلمه په هډوکي نه کيده.

-213يو سړي ميلمه ته پسه حلال کړی و، کله يې چې حجرې ته ډوډۍ راوړه، دکوربه سپی هم ورسره جوخت راووت او دحجرې په دروازه کې يې خپلې پښې وغځولې او سريې پرې کيښوده او دوې ته يې دهډوکي په انتظار ورکتل دميلمه په لاس کې يو غټ هډوکی و او خوله يې پرې وهله، کوربه ورته کړه چې بس دی نور يې دی سپي ته ور ګوزار کړه، ميلمه ورته ووېل چې زړه مې پرې نه کيږي ډېر خوږ هډوکی دی.

-214دکبر کاسه نسکوره ده.

-214کبر جن آخر خواريږي.

-215دکور ګټه دډهلي ګټه ده.

-215دکور په لګښت چې سړی يو څه لاس ونيسي او په اندازه يې وکاره وي داګټه تر هر څه ښه ده يا دا چې دخپل کور تر څنګ چې کار او خواري وي تر بل ځايه غوره ده او هغه ځکه چې شپه به يې په خپل کور وي.

-216دکور په کار دکور ميرمن ښه پوهيږي.

-216نابلده کس په پردي کار څه پو هيږي.

-217دکر واړې چج دی اواز يې شته دانې يې نشته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

217-کرواړه دحاصل دپاتې شونو راټولولو ته وايي، څوک چې ګدرمند واخلي او دهغې نه وروسته په ګونډې او کامبورې او خاوره کې يوه نيمه دانه پاتې شي بيا نو غريبې او کونډې ښځې دغه خاورې او خيګې راټولوي او چچ کې يې څپ وهي او چچ پورته پورته ارتوي چې په دې وخت کې چچ اواز او ښکالو زياته وي او دانې نه وي نو دې عمل ته کرواړه وايي او په دې هکله يو بل دسترګو ليدلی نکل داسې دی: دشاهي دورې په ورستيو شپو کې کله چې شهيد محمد موسی شفيق دملك صدر اعظم و، دکامه والو اوبه لګړې شوي وې او دکامې سر بند سخت شو، نو دکامې سپين ږيري راټول شول او کابل ته ولاړل او غوښتل يې چې دسربند دستونزې دحل په خاطر دحکومت څه مرسته لاسته راوړي نو په دې نيت دوخت صدر اعظم محمد موسی شفيق صاحب ته ورغلل، چې په دغه وخت کې دصدراعظم سکرتر ارواښاد محمد ګلاب ننګرهاری صاحب و سپين ږيري ننګرهاري صاحب ته ورغلل چې دملاقات وخت وټاکي، ننګرهارى صاحب به بيا ورته کړل چې ښه ده او ښه ده په دې کې څوورځې تيرې شوې او ننګرهاري صاحب به هره ورځ همداويل چې ښه ده او ښه ده وبه شي خو موقع نه برابريده په دې ډله کې يو تن ملك چې حمدالله صاحب نوميده او دکامې دګهك دقريې ملك و خدای بخښلی ډير ظريف او صادق سړی و او دننګرهاري صاحب سره يې ډير ګپ شپ و. نو اخر دملك صاحب زړه تنګ شو او ننګرهاري صاحب ته يې کړه چې دکرواړې چچ يې اواز دې شته او دانې درکې نه شته.

په دې خبره پخپله ننګرهاري صاحب او نورو سپين ږيرو ښه په اخلاص وخندل.

218-دکوز کلي پخه نه وه دبر کلي تيره وه.

218-يو مسافر په لار تللو او دوه کلي سر په سرپراته وو مسافر وږی وبرکلي ته ورغی دهغی دډوډۍ وخت تير و بيا کوز کلي ته ورغی او دکوز کلي عادت داو چې ډوډۍ به يې مازيګر څلور بجې خوړه او دمسافر تلوار و او بالاخره مسافر ددواړو کليو نه وږی تير شو او مسافر خپل کورته ورسيده، او سم دستي يې ډوډۍ وغوښته دکوروالا ورته وويل چې څنګه داسې وږی يې ته خو په ودانو کليو راغلې؟ نو بيا ورته سړي وويل چې دکوز کلي پخه نه و. او دبرکلي تيره وه .

219-دګورشپه نه په کورکيږي.

219-چې نيته پوره شوه بيا پاتې کيدل نشته.

220-دکونډې که دروازې دسروشي هم خوله يې خواره وي.

220-کونډه که هر څومره مړه شي، نو بيا هم دبچيو په اّينده ژوند ويريږي او وايي: داسې نه، چې خدای (ج) نا خواسته وږي نه شي.

221-دغم لايقه ابۍ ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-221په یوه کور کې ماشومان دچرګۍ په غاړه ناست وو او مور یې هم ورسره ناسته وه او یو ځای یې سره ډوډۍ خوړه. پلار یې ورته، ویل ،چې خورئ بیګاه ته درکې یو........ په دې کې ماشومان وویریدل او دډوډۍ نه یې لاس ونیوه او هك پك پاتې شو ل، نو مور یې ورته غږ کړ، چې خورئ، خورئ دغم لایقه ابۍده. هر څه چې وي ماته پیښه ده.

-222دکوچې کټۍ شوه.

-222پخوا کوچیان ډیر غریب وواو له کابله به،چې راغله زیاترو به کټوې خرڅولې چابه خوړه وله کوله او خرڅوله به یې. یو کوچې په چا کټوه خرڅه کړې وه. بیا به یې، چې کله کټوې راوړلې، نو په هغه پخوانې سړي، چې کټوه یې پرې خرڅه کړې وه، نو شپه به یې پرې اړوله او پوښتنه به یې ترې کوله چې کټوه څنګه ده، ترډیره وخته داکاروشو او یوه ورځ ددې سړي زړه تنګ شواوویې و، ویل چې دا څنګه هر وخت راځې او دکټوې دقیمت نه یې له ماډیرې وخوړې. کله، چې بیا کوچې راغی او دکټوې پوښتنه یې کوله. دسړی زړه تنګ شو. کور ته ولاړ او کټوۍ یې راواخیسته پورته یې کړه او ځمکې ته یې راخلاصه کړه، خو او س دخدای فضل دی دکوچیانو وضعه ښه ده.

-223دکوزې او چلمچې ساز دټولو سازونو نه ښه دی.

-223دکوزې او چلمچې اواز، چې وړی میلمه واوري ډیر پرې ښه لګیږي.

-224دګل غوندې ځواني یې ده.

-224ښه ښکلی ځوان دی.

-225دګل په شان ځواني یې خاورې شوه.

-225په ځوانۍ کې ولاړ.

-226دګوتو په شمار دي.

-226ډیر لږ دي.

-227دکمبو لیوه دی خو له یې وازه ده.

-227کمبو او پتیرۍ په ننګرهار کې دچپرهار لویدیځ ته او دبیهارنه ختیځه ته په غونډیو کې پرتې سیمې دي چې پخوایې ډیرلیوان درلوده. چې ددې سیمې لیوان به تل وږي وو او خولې به یې خلاصې وي نو دامتل دحریص او ډیر غوښتونکي په هکله ویل کیږي.

-228دګل غوندې غوړیږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

228-ډېر ښائيسته او ژر ژر غټېږي.

229-دگوتې دايښو دوځاى په کې نشته.

229-داعتراض او نيوکې ځاى په کې نشته.

230-دکولال منګوټې دي.

230-ټول په يوه رنګ او په يوه ميچ دي.

231-دلاس ګوتې هم برابرې نه دي.

231-په انسانانو کې تو پير شته.

232-دلړمانو مورده خپلو بچيو وخوړه.

232-لړمه چې بلاربه شي او بچي يې په ګېډه کې ژوندي شي نو دمور په ګېډه شروع وکړي او دمور ګېډه وخوري او ترې را وځي نو کله چې کومه مور دخپلو بچي نه تنګه شي نو بيا خلك دا وايي.

233-داوبو چاټول دي.

233-دا کار سرته نه رسيږي.

234-دلو ګري، چې لو دلاسه نه کيږي، لور په لوټه تيره کوي.

234-ديو کس چې يو کار دلاسه نه کيږي نو په نه څه به ځان اخته کړي.

235-دمور ګيډه بوخسه ده.

235-مور شکلي او بدرنګه او لاد دواړه زيږوي.

236-دمور زړه په زوى دزوى زړه په وچ کاڼي.

236-مور په زوى ډيره زهيره وي مګر زوى دمور په شان زهير نه وي.

237-دلاس غوټه خولې ته مه راوړه.

237-کارمه ستونزمنه وه.

238-دمات لوښي اواز ثابت نه وي.

238-نا پوهه او کم عقله انسان دخبرو نه معلوميږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

239-دمرچك په پوله زه ځم خوله ستا سوځي.

239-تكليف په مادی او چيغې ته وهې.

240-دلارې سترې راستنوي.

240-بې كاره سړی دی ځانته دمحفل او مجلس ياران پيداكوي ياډېرميلمه پال دی.

241-دليوه زوی نه آموخته كيږي.

241-چې ذات يې خرابوي تربيت نه اخلي.

242-دليوه زوباخر ليوه كيږي.

242-بد اخر بديږي.

243-دمغل نه چې ميم لرې شي څه پاتې كيږي.

243-په يوه ټولنه كې چې يو څوك ډېر اهم وي او هغه ترې لرې شي نو ټولنه هيڅ شي. يا سړی سړيتوب پرېږدی هم هيڅ شي.

244-دومره خوشحاله شوه لكه مسلۍ ته چې لری وركړې.

244-پخوا زمونږ په ننگرهار كې يو وركوټی قوم و چې دمسليانو په نامه يادېده دغو خلكو به دشمنو خلكو خدمتونه كول درمندونه يې پاكول دمړي او ژوندي سوال او جوابونه به يې كول، خلكو به ورته په فصل كې څه دانې وركولې او په شاديو كې به يې نغدې پيسې او دمال لری هم وركولو مگر دمړي په وخت كې به يې يوازې لری وركولو چې په دې به مسلۍ ډېره خوشاله شوه. اوس چې څوك چاته يو شی وركړي او خوشاله شي نو بيا داوايي.

245-دمور او دميرې خوی كوي.

245-ټولو ته په يوه سترگه نه گوري او فرق كوي.

246-دمرگ نه مخكې ژاړي .

246-يو څوك چې دتكليف نه مخكې تكليف ته حيران وي.

247-دمرگ نه مخكې پښې غځوي.

247-دتكليف دپيښيدو نه مخكې يې سپينې تښتيدلې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

248-دليلى دكوڅې سپى دى.

248-ديار او داشنا دكلي چې هر څوك وي هغه ښه لګي.

249-دمرګي هير شې.

249-كله چې يو دوست دښادۍ په شيبو كې له چا هير شوى وي او بيا ورسره مخامخ شي او ور په ياد شي نو بيا داورته وايى.

250-دمرګ وخت معلوم نه دى.

250-مصيبت او غم چې په چا راځي مخكې ورته خبر نه كوي.

251-دژي دخولې په ځاى دژي كونه سپړي.

251-ژى دخرمنې هغه ګوډى دى چې خلك په كې او به راوړي او څوك ورته مشك وايى يو كس دكوچي په كيږدۍ كې ميلمه و چې كله يې دژى نه اوبه نه وي ښنكلي ميلمه دشپې ترى شو را پاڅيد، دژي خوله ترې غلطه شوه او دژي كونه يې په چاقو وسپړله لرې او به يې ترې وڅكلې او نوري توې شولې سهار چې كوچۍ ترور راپاڅيده ګوري چې په ژي كې اوبه نشته ميلمه ته يې كره چې دادې څه چل كړى.

252-دمړو واردى دوړيو تلواردى.

252-څوك چې ډير اړوي دهغوى تلوار وي.

253-دمور نه ميره زهيره نه ده.

253-له خپلو نه پردي زهير نه وي.

254-دميرې زامن دليوې زامن.

254-مير يز وروڼه دسړي سره د دښمنۍ رويه كوي.

255-دماتې ژرندې غوندې ګړبيږي.

255-چتې وينا كوي.

256-دنشت ميره نه موزي هم ښه دى چې كټ پرې ډك وي.

256-دهيڅ نه لږ څه هم ښه وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

257-دریا عبادت نه قبلیږي.

257-بې اخلاصه عمل دهیچا نه خوښیږي.

258-دومره خواري سپړې نه یم خوړلې.

258-دومره لاپې همته نه یم چې ستا زور ومنم.

259-دمکې نه زه راغلم دحج خبرې ته کوې.

259-په دې کارزه ښه پوهیږم او لارښونې راته ته کوې

260-دلاغړجو اوبو ته دبړو کونه نه ټینګیږي.

260-لاغړ جې دسپین غر په لمن کې یوه ډیره سړه سیمه ده، دبړو یو سړی لاغړ جوته تللی و، دماسپښین دلمانځه وخت راغی او بړوال غوښتل چې او دس تازه کړي، نو دلښتي په سر استنجاء ته کښیناست او اوبه ډیرې یخې وې چې ځانته یې ورواچولې نو دې وخت کې ترې تیز ولاړ او لاغړجیوال واورید نو بیا یې دا وینا وکړه.

261-دمچ په کونه ډبلی منډې.

261-یعنې ناشونی کار ترې غواړي.

262-دملخ سترګې یې دی.

262-ډیرې کلکې سترګې یې دي، حیانه کوي.

263-دماشوم په ژړا خپله مور پوهیږي.

263-هر سړی دخپلو خلکو په غوښتنو او اړتیاوو ښه پوهیږي.

264-دنوك په ځای سوك منډې.

264-نه ځایږي خو ځان ځایوي.

265-دناروغ تسل په طبیب کیږي.

265-داړ اړتیا چې په چا پوره کیږي نو تسل یې هم دهغه په لیدوکیږي.

266-داوړې لوخنې دژمې کتغ دی.

266-ددوبې پاتې شونې په ژمې کې په کاریږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-267دونې به عمر وي دمرغۍ به په کې یوه شپه وي.

-267دکور به خپل کور دی او میلمه دلږ وخت له پاره وي.

-268دویش نه په تالان خوش دی.

-268دچا چې په ویش کې برخه لږه رسیږي نو هغه په چور خوش وي چې ډیره واخلي.

-269دورغوي تناکې مرغلرې دي.

-269دخپل لاس گټه خوږه او ډیره قیمتي وي.

-270دورخه تیرې او به بیرته نه راگرځي.

-270وخت چې تیر شو بیا پسې مه گرځه.

-271دنر هلك ژړا په زانگو کې معلومیږي.

-271نارینتوب او میړانه دلومړۍ ورځې نه جوتیږي.

-272دوړي په غوږ کې د ډوډۍ ټپاروي.

-272دچاچې څه ته تلوسه وي هماغه یې په فکر کې گرځي.

-273دلمدو ختو لږې او به دارو وي.

-273هوښیا او ځیرك خلك په لږ وخت کې ډیر څه زده کوي

-274دهر چا په خپل لنډي نظر وي.

-274هر څوك په خپل زهیر وي.

-275دوزې هره ورځ ښکاریده هیڅ نه وه چې دمیږې ښکاره شوه ویلې کونه دې ښکاري.

-275دښه او نیك سړي نه چې کله لږ څه بدوشي دټولو خلکو ورته پام شي.

-276دلولۍ وتل یو شرم ننوتل یې بل شرم .

-276دبدکارو اکثره کارونه دشرم او خجالت وي. په بې شرمۍحکومت او واك نیول دا یو شرم دی او بیرته چې څوك ترې په زورقدرت اخلي داېې بل شرم دي.

-277دړې خره کونه په کونه وتړه اسمار دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

277-يو كس اسمار نه وليدلى او غوښتل يې چې اسمار ته ولاړ شي.بل سړي ورته وويل چې پيسې مه لګوه زه به درته اسمار وښيم، او بيا يې ورته کړه چې درې خره کونه په کونه وتړه او دټولو ديو ځاى کيدو منځ ته (نقطه) اسمار وايي يعنې ددريو غرونو دسرو نو په منځ کې پروت دى.

278-دوه خويندې په يو ورور حساب دي.

278-دکمزوريو سړيو په هکله ويل کيږي.

279-دولې دې وي خو چې منه وى.

279-مطلب دې حاصل شي چې په هر ډول وي.

280-دوه پك هغه هم سره ورك.

280-دوه خپلوان او هغه هم سره وران.

281-دوه هندوانې يو لاس کې نه نيول کيږي.

281-دوه کسان چې په خپل منځ کې سره مخالف وي او درييمګړى غواړي چې دواړو سره اشنايي وکړي نو دا نه شى کيداى.

282-دلامده خوړ خيرات نه دى چې په ناولو لاسونوپې خورې.

282-پخوا زمانو کې دملکنۍ غر سورى شوى نه و او اوبه ترې ديخوانه راتلې، ټولې ميرې او للمې وې لوند خوړ تخت بهاناودرګۍ په منځ کې واقع دى نوم يې هسې لوند وخو دومره اوبه په کې نه وې دلته به دخيرات خوړلو ته چالاس نه مينځه . نو چې اوس څوك ديو چانه يو شى بې تکليفه غواړي نو بيا ورته وايي چې څه د لامده خوړ خيرات خونه دى.

283-دورځې قندار دشپې ډتار.

283-وايي چې دورځې به کاروکړم خو بيا ورځ هسې تيره کړي او وايي چې څه بيګاته به يې وکړم چې شپه شي بيا ويده شي.

284-دولت مند که ډير لرې وي خلك يې خپل ګڼي.

284-شتمن او قدرتمن که ديو سړي نه ډير لرې او پردى وي هم نږدې خپل يې ګڼي.

285-دوست ته حال وايه دښمن ته لافې کوه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

285-دښمن ته غوري او دوست ته حقيقت وايه.

286-دوست هغه دی چې په سخته کې په کار شي.

286-دوست او خپل هغه دي چې په تکليف او تنګسه کې دې په کار شي.

287-دوست به دې و ژړوي دښمن به دې وخندوي.

287-دوست به درته رښتيا ووايي او ته به پرې خپه شې مګر دښمن به دې بدهم ددې له پاره ستايي چې دګړنګونو نه دې ګوزار کړي.

288-دورخاړي کاسه ده.

288-هسې ښويه او لباسې دی.

289-دوچو دغمه لامده هم سوځي.

289-دبدو خلکو له امله کله ښو خلکو ته هم تکليف رسيږي.

290-دورځې دسرنه سل کوره کړه شي دشپې قوبه شي.

290-يو ينګرو او ښځه يې قوبه نوميده دادسلو کورو ينګرو او دهقانانو به ورته اسباب راوړه چې جوړ يې کړي. په دې کې ديوه سړي په تسپار يا کرکۍ جوړولو باندې ډيرې ورځې تيرې شوې دهقان ينګر سره په جنجال کې شو چې دازما اسباب ولې نه جوړوې ينګر ورته وويل دورځې دسرنه سل کوره کړه شي دشپې يوه قوبه شي او يا داسې هم ويل کيږي چې يوسړی و او ښځه يې قوبه نوميده او دسړي کسب دهقاني وه چاترې پوښتنه وکړه چې ماما رنګ دې ډير خراب دی سړي ورته ووېل چې دورځې قلبه شي او دشپې قوبه شي.

291-دومره پور اخله چې خلاصولی يې شې.

291-هغه څه کوه چې په وسعه کې دې وي.

292-دومره دانې وې چې دتلې شوې.

292-يو کوچني دکوڅې باغوان ته ديوه شي درانيولو په خاطر دانې راوړې دباغوان ماما دتلې يوه چاړې درنه وه او بله سپکه وه، باغوان به په دغه سپکه خواکې دانې اچولي او په ګ هغه درنې خواکې به يې سودا اچوله کوچني چې څه دانې راوړی وې هغه ايله دتلې دره شوه، او ويل يې چې ولاړه شه او نورې دانې راوړه.

293-دومره بخت مې نشته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

293-يو بيكاره شانتي ملاو او په يوه جومات کې ديره و او په دې کلي کې ديو هلك مور دخپله کوره وتې وه او دکوم خپلوان کورته تللې وه خو هلکی خبر نه و چې مور يې چيرې تللې ده پسې گرځيده او ځايو نه يې پسې لټول آخر راغی او دملاصاحب نه يې پوښتنه وکړه چې مور خو به مې دلته جومات نه وي راغلې، ملاصاحب ورته وويل چې دومره بخت مې نشته.

294-دپولي متړك دنسوارو زور به وروسته گوري.

294-پل متك په شمالي کې ديو ځای نوم دی چې نسوار يې مشهور دی او ښه نيشه لري اولومړی سړي ته څه نه ښکاري مگر کله چې يې واچوي بيا يې ورته زور جوتيږي، بيا داسې وايي چې ددې شي زور به درته وروسته معلوم شي.

295-دپښتانه يوه خبره ده.

295-ديوه پښتون نه چا پوښتنه کړې وه چې څو کلن يې؟

هغه ورته وويل ديرش کلن يم.

شل کاله وروسته يې ترې بيا پوښتنه کړې وه چې څو کلن يې؟ پښتون ورته ويل ديرش کلن يمه، سړي ورته وويل چې شل کاله مخکې هم ديرش کلن وې، هغه ورته وويل چې دپښتانه يوه خبره ده.

296-دلمر تاو په ژمي معلوميږي چارك شولې نشي وچولی.

296-يوه ښځه وه او په دوبي کې د اړ لمر تنگه کړې وه نو بيا يې دلمر سترگې ته ويل چې ايمان دې راته په ژمي کې معلوم دی يو چارك شولې دې را ته په دوه ورځو کې وچې نه کړې.

297-دجوماعت په ناسته ځوك نه ملاکيږي.

297-هسې دکار ځای ته په تش تگ او راتگ او هلته په هسې ناسته څوك نه کارگر کيږي.

298-دخر په ځای کولال وداغه.

298-ديوه کولال خر ناروغه شوی و، او يو سړی دخره دداغلو له پاره راوستی و کله چې يې خر دداغلو له پاره ځملاوه او پښې يې پرې وتړلې، دداغلو په وخت کې خره ناڅاپه ډرتې کړې او پښې يې ايله شوې، دسړي لاس يې په لته وواهه او تود سيخ دکولال په څټ وربرابر او و داغل شو .

په ځينو موضوعاتو کې خلك اصلي مجگرم پريږدي او دهغه په ځای غير مجرم ته جزا ورکوي.

299-داغنم مې ښې بدې ته ساتلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

299-ديو سړي مور مړه شوي وه په کور کې يې غنم درلودل، خو ميچن کول يې نه او دماښام ليتۍ له پاره يې اوړه په کور کې نه و او دبل چانه يې په سوال غوښتل يو چا ورته وويل چې په کور کې خو دې غنم شته سړي ورته وويل چې دامې ښې او بدې ته ساتلي دي نو ديو بخيل سړي سره يو شي وي خو دخپل ضرورت په وخت کې يې هم نه لګوي .

300-دهوسۍ په ښکر کې شو.

300-داکار ډير سخت او ځنډنی شو.

301-دهيلۍ بچوته غوټې مه ښييه.

301-ديوه کار او يا ديوه شي ماهر ته دې ځوك دهغه کارښوونه نه کوي.

302-ديو سړي لور نه کيده چې وشوه نوم يې وربانديې ..... کبيره کيښوده.

302-ناديدکه سړی چې يو شی پيداکړي بيا يې په استعمال نه پوهيږي او وخت يې نه پيژني.

زموږه دسيمې يو سړی په لال او سرجنګل (غور)کې مامور و، کله چې کورته راتلو دبرکې يعنې وړين ټادر يې له ځانه سره راوړی وا و دا کور ډير غريب کور و او څه يې کله نه وليدلي، دګرمۍ دزور په وخت کې مامور صاحب له ماموېته راغی او دا سوغات يې خپل ورور ګل ميران ته ورکړ، ګل ميران سمدواره له ځانه راچاپير کړ او په ګرځيدو يې پيل وکړ کله به يو کلي ته تللو او کله به بل کلي ته تللو چې خلك يې په دې نوي ټادرکې ووينې، چې په دې وخت کې ما (ياسيني) وليد او ور غږ مې کړ چې وه ګل ميرانه ځان دې له ګرمۍ نه مړ کړ، هغه راته وويل چې دامې لالا راوړی.

303-ديولاس نه ټك نه خيږي.

303-دنفاق نه څه نه جوړيږي.

304-ديو لعل نه دوه پچې ښې دي.

304-ديو نه دوه ښه دي.

305-ديوې ورځې مامور دسړي دسلو کلو کور ورانوي.

305-دوسيه او قضيه ورته جوړوي.

306-ديو فقير بل فقير بدراځي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

306-ديو سوالگر، بل سوالگر بدې شي ديو مسلك كسان كله كله يو بل نه خوښوي.

307-ديوې سپړې له پاره ټول پوستين ته اوراچوي.

307-ديو كس له پاره ډير خلك خپه كوي يادلږ ې ګټې له پاره ډير نقصان پيښوي.

308-ديوه پوكي سره ځي.

308-په لږ زور له منځه ځي يا دومره وچ او كلك دی چې ديوه پوكي سره ځي.

309-دينلي ماردی.

309-ځان يې غلی كړيدی ځان يې په ويدو اچولی دی.

310-داوښ په شا سوريې.

310-بې پروايې، كبرجن يې، ځمكې ته نه گورې، څوك دې دپامه څه نه راځي.

311-داخر دی نه پوهيږي زه خو دې درشم.

311-ديو ناولي سړي خر جومات ته ختلی و، ملاصاحب خر راوست او په خاوند يې وروسپاره او ورته يې شكايت وكړ چې گوره خر دې جومات ته راغلی وبياسړي ورته پورتنۍ وينا وكړه .

312-دلته دې كورونو څه وخت اړه ولې دې؟

312-يو چيرې يو سړی ميلمه شوي واو ډوډۍ يې ډيره خوړلې وه بيا ورته دگيډې تكليف پيداشوی و، غوښتل يې چې رفع حاجت وكړي خو شا او خوا دكوچيانو كيږدۍ وي ، سړی ډير ور خطاْ و ديو څو كيږديونه تير شو نور يې دوسې نه پوره نه شوه او ديوې كيږدۍ په خوا كې يې خپل رفع حاجت وكړ ستر گې يې وغړيدې چې گورې تر څنگ يې يو سړی ولاړ دی، كوچي ورته كړه چې دا كورونه گوره او ستا دا كار گوره نو بيا ورته نوموړی دا پورتنۍ وينا وكړه.

_ 313دطالبانو گاډی شو.

_ 313څو طالبانوداورگاډي ټيكټونه اخيستي واو لاهورته تلل دگاډي دروازه بيرته شوه او د روانيدو وخت يې نږدې شو طالبانو د احترام په خاطر يو بل ته ويل چې دكابل ملاته مخكې وخيږه هغه بل ويل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکونړملاصاحب ته مخکې شه ،طالبان به همدې کش او ګیر کې وو چې اورګاډی روان شو او دوی ټول بیسترې ترشا اولاس ترزنې پاتې شول.مانا داچې یوکارکې ډیرټینګیدل ښه نه وي هرڅه باید په اندازه وي ددې له پاره چې وخت ضایع نه شي.

– 314دګهیځ ورك چې ماښام راشي ورك نه دی.

_ 314وران کار چې ژر جبیره شي داوران نه دی.

_ 315دغله دلاسه ارزي.

_ 315ډیر ارزانه او وړیادی.

_ 316دخرې شوده یې رودلي دي.

_ 316یعنې ډیر بې عقله دی.

_ 317دفقیرقهر خپل ځانته نقص دی.

_ 317دبې وزلي او سوالګر تاوواو قهرکول دده خپل تاوان دی مانا داچې خیروانه خلي او تش ولاړشي.

_ 318دصحت قدر رنځورپیژني.

_ 318دنعمت قدرد ذوال نه وروسته ښه معلومیږي.

_ 319داوزې چې دوهلوقسمت راشي دشپانه ډوډۍخوري.

_ 319کوم یوه چیلۍ یا بز چې دشپون سوېری او یا ډوډۍ وخوري نو بیا ورته دشپانه قهر راځي اوښه یې وهي.

_ 320دبې غیرته کورمیلمه واکداروي.

_ 320په ناپوهه اوبې ننګو خلکوباندې نور خلك واك چلوي.

_ 321دزمري شوده یې رودلي دي.ګ

_ 321ډیر زړور او شجاع دي.

_ 322دمرغۍ پۍ ورسره نشته نورهر څه شته.

_ 322هرڅه لري.

_ 323دقاضي خرمړوډیر خلك راغلي وء قاضي پخپله مړو چاپې مړی نه ښخولو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-123خلك دقدرت او منصب اشنايان دي.

-124دمار ماهي ورورډی مارانو سره سر او ماهيانو سره لکۍ ښکاره کوي.

_ 324منافق او چلي دی.

_ 325دطالبانو دری شوه.

-325طالب يوه برستن او يوه درۍ لري کله چې يې يو څو ميلما نه راشي نو طالب ورته درۍ وغوړوي چې په دې کښينئ، خو يو بل ته داحترام په خاطر يو هم په درۍ نه کښيني درۍ په منځ کې پرته وي لکه دسترخوان او دوی ترې چاپيره ناست وي.

-326دلاس غوټه په لاس خلاصوه.

-326کارمه سختوه.

-327ديوالي شو.

-327ديوالي دصرافانو په اصطلاح هغه چاته ويل کيږي چې له پيسو څخه خلاص شي يعنې عاجزشي.

-329دخرمنې اسمان يې جوړکړ.

-329درواغ وايې، هسې غټې غټې خبرې کوي.

-330دخلې نه څه گيله ده.

-330دنا اهلو نه گيله په کارنه ده يا له گرمۍ او يخنۍ به سړی څه گيله وکړي.

-331دزهروگوټ دی.

-331ناکام دی يا مجبوريت دی.

-332دزهرو گوله يا قپ دی.

-332مجبوريت دی.

-333دمردانو ديگ په صبر پخيږي.

-333دتکړه خلکو خوی او عادت صبر او زغم وي او بې حوصلې کيږي نه.

-334دژرندې لاندې پل يې گرځي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-334دښځې گټې ته ناست دی، دښځې میراث ته ناست دکوځۍ ته ناست دی.

-335دومره خوره چې هضمولی شي.

– 335دومره بارپورته کوه چې وړلای یې شې.

– 336درمندته یې خرخوښې کړویل یې مه یې خوره

– 336خاین ته یوښی ورپه لاس کړې اوورته وایې چې مه یې خیانتوه

– 337دیوه گریوان څخه سراوباسي

– 337دټولویوه خبره اویومقصددی .

– 338دمشورې سرورك دی

– 338مطلب ترې ورك دی

– 339دټپوسانوسیل دې په یوه گوزارټول تبنتي

– 339بې زړه خلك دې تش په بوویریږي

– 340دځانې نه شوده غواړي

– 340بې خیره خلکونه دخیرتمه مه کوه یادهغه چانه تمه کوه چې امکانات لري

– 341دانسان په جامه کې لیوه دی

– 341حیوان صفته انسان دی

– 342دمشرلاردکشرپل دی

– 342مشرچې څخه کوي کشرهم دهغه په پل پل ایږدي

– 343ددواړوجوړه ده خوچل یې ماته ایښی دی

– 343یوکس اینځیران اوشیدې یوځای خوړلې وو بیادسړي په گېډه کې دردپیداشو، چاترې پوښتنه وکړه چې څه دې خوړلي دي چې گېډه کې دې درددی ؟سړي وویل انځراوشوده مې خوړلي دي سړي بیاورته وویل چې ددې دواړوخوړل یوځای ښه نه دي رنځوروته وویل دوی په خپل منځ کې سره ښه جوړدي خوچل یې ماته جوړکړی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوداسې هم کيږي چې يودوه ټګان سره په خپل منځ کې ونښلی اولاسونه سره واچوي اودريم ګړي چې دخلاصون له پاره ورشي بيايې ترې جب وهلی وي.

– 344دپرکارځخه يې وغورځاوه

– 344دده مګرکزيت يې ورختم کړ،ياداچې ده په خلکوحلقه راتاوولو دهغې نه يې خلاص کړ.

– 345دګورمړي شرموي

– 345دومره بې حياکارونه کوي چې په ګورکې خپل مړي شرموي

– 346ديوسړي په چاقرض و اوپه هديره کې ورته ناست و

– 346په ژوندون ترې قرض نه بوديده اوپه کورکې يې ورته سپورې اوسختې هم کولې سړی ولاړاوپه هديره کې ورته کښيناست اوويل يې څه داخوبې لاردو

– 347دروغ دميږه وزرونه دي

– 347يعنې ځينې کسان په درواغوڅان هم ديومشکل نه خلاصولاي شي اوګټه هم پرې کولای شي.

– 348دا ديرش روزې مې داخترله پاره نيولې دي

– 348دادومره تکليف مې ددې له پاره ګاللی دی .يوسړی دروژې په اهميت نه پوهيده خوداخترخوشحالي ورته ډيره مهمه ښکاريده دهغې له پاره يې روژې نيولې.

– 349دقدرشپه په شوګيرمندل کيږي

– 349چې تکليف ونه ګالې مقصدته نه شې رسيدلای.

– 350دهزارناوي چې خرزوړشي دسرك سرته يې راوباسي

– 350هزارناواوباسول کې خلك داسې وايي چې خر دباردوړلونه ولويږي نودسرك سرته يې راوباسي چې کوم موټريې ووهي ، هم به دخردواښونه خلاص شي اوهم بګه دډريورنه يوڅوپيسې تاوان واخلي

– 351دويښې مورنه زوی اخلي

– 351ډيرچالاکه ټګ دی

– 352دزمري کوربې هډوکو نه وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 352دمیړنیوخاندان کې دمیړانې نښې وي.

– 353دعقل وړی نشته اوددنیاموړنشته

- 353هرسړی ځانته هوښیاروايي اوپه دنیاکې هیڅوك ځانته موړنه وایي

– 354دفیل لغته فیل هضموي

–354دزورورگوزارته زورورځواب ویلای شي .

– 355دتیزله غمه ورك دی

–355یوسړی واودخپلې ښځې په مخ کې ترې تیزوتلي و اوبیاسړي ځان ورك کړهندوستان ته ولاړچې چابه یې دښځې نه پوښتنه وکړه چې میړه دې څه شوښځې به یې فقط همدومره ویل چې دتیزله غمه ورك دی ، ډیره موده پس دسړي په زړه کې وگرځیدل چې څه کورته ولاړشه دښځې به اوس هیروي ،زامن یې هم غټکې شوي وو او لس اتوکالوته رسیدلې وو ، سړی ماښام تیاره کورته راغی اوپه تیاره کې غلی کښیناست اوځانته معلوموي چې هغه زماجرم دوي ته یاددی او که هیر شوی دي په دې وخت کې یې زامن په یوشي سره ونښتل اوموریې پسې ځمگښۍ راواخیسته ټس یو په سرووااهه اوټس بل په سرووهه اوورته وایي چې دټیزن زامنوغلي شئ جنگ مه کوئ، سړي چې داخبره واوریده ، چې شی خویې هیرنه دی په ورو، وروبې دروازه بیرته کړه چې غنگ ونه کړي اودکوره ووتودوه یې خپلې کړې اودوه یې پردۍ کړې اوبیاهندوستان ته ولاړ.

– 356دبانډې دهندوانونه میاگلاب شاه بزرگ دی

– 356میاگلاب شاه بې نمانځه سړی واودجومات نه یې خولۍ په خنجکی راواخسته ، چادمیاگلاب شاه غیبت کړی و، بل ورته وویل چې څه دبانډی دهندوانونه بزرگ دی

– 357دشلخې ټوپك نه دوه کسه ویریږي

– 357خپل خاوندیې په دې ویریږي چې په ماونه چوي یاقوله ونه نیسي چې دښمن به رابانديې راشي اودښمن ترې په دې ویرېږي چې ټوپك دی.

– 358دازل لیکه نه بدلیږي

– 358څه چې تقدیرلیکلي وي هغه به کیږي

– 359دریاب په یوموټې ایره نه خړیږي

– 359دغټوخلکوپه وروخبروپروانه وي یادولتمندته لږتاوان هـیڅ شی دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 360دزاړه قچریوه جوپه ده

– 360دزړوطاقت لړوي

– 361دیومری دسلوحکمران

– 361یوکس چې دډېرزورورغلامی ومنې په ډېروکمزوریوبه پاچاهی کوي

– 362دورورېولاس په چاړه بل په خواړه

– 362ورورکله بدهم شي خورحم اومینه يې ډیره وي

– 363داګوته هم دډول په سوري اوداګوته هم دډول په سوري

– 363ټول یوشی دي.

– 364دپیسوغل اودزروغل دواړه یوشی دي

– 364دډېرواودلږغل یوشی دی .

– 365دسپینې خولې یاران ډېردي

– 365ددولتمندسړي دوستان ډېروي

– 366دپیرڅوتاره ږیره وه چې په تعویذوکې ولاړه

– 366زمونږپه خوارملك كې دومره څه وچې هغه ډاكوانويوړل

– 367دنیاهغه ده چې ويې خوري يايې دخدای(ج) په رضاورکړې

– 367دنیاهغه ده چې تاته يې خیردورسي په دارینوکې

– 368دمیړي خوادي نه خلاصیږي.

-368د خوار سړي راحت نه شته یا دا چې حریص نه مړیږ ي.

-369دمړه سیند نه ویریږه دتیز نه مه ویریږه.

-369دغلي او مړ ماري سړي نه ویریږه.

_ 370دمرګ دارونشته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

370 – چې پوره شوه بیاپه وسائلونه کیږي

371 – دغله توره تیښته ده

371 – غل چې ځان روغ رمټ ویستودایې میړانه ده

372 – دجومات نه خولی په خنجکي رااخلي

372 – بې نمانځه دی

373 – دړانده دنیولواودکاڼه دوهلونه دې خدای(ج) ساته

373 – ړوندسړیکلك کوي ،اوکوڼ سخت وهل کوي ځکه چې دوهلواوازاوډبول نه اوري

374 – دینګرپه دوکان کې کښیناستې یابه وسوځې اویابه بدبوي درشي .

374 – دبدوسره چې کښیناستې تکلیف به ترې ګورې اودښوسره که کښیناستې څه به ترې زده کړې

375 – دعطارپه دوکان کې به یاعطراخلې یابه ښه بوی درشي.

375 - دښوخلکوسره چې کښیناستې خامخابه ترې څه زده کړې

376 – دبنده امیدبه څه وي اوبنده به څه وي

376 – دانسان نه تمه کول هـیڅ دي .

377 – دنن زوی دسباپلاردی

377 – پلرونه مري اوزامن دهغوی ځای نیسي

378 – دیووطن خاوره دبل وطن داروده

378 – دیوې خاورې شی په بله خاوره کې ډیرارزښت لري

379 - دوست دوخت انتظارنه کوي ، اودښمن دوخت انتظارکوي

379 – دوست فوراً دتکلیف په وخت کې ځان خپل دوست ته وررسوي اودښمن دخپلې غلبې اوحملې وخت ته ګوري

380 – دمیلمه رخصت پښتي ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 380پخواپیتی ته چاپه ډیرقدرنه کتل ، نوچابه چې میلمه ته پخه کړه بل وخت ته به بیانه پاتې کیده تردې پورې چې بیابه دې کورته نه راته

– 381دګونګي په ژبه مورپوهیږي

– 381هرڅوك دخپل وطن په رسم اورواج ښه پوهیږي

– 382داصیلې ښځې کول سخت دي خوساتل یې اسانه دي

– 382اصیله ښځه په هرحالت کې دخپل میړه پت ساتې

– 383داسې خوږه ژبه داسې لنډه وعده اوداسې ښه ضامن .

– 383یوسړی و اوویل یې چې نشته یودوس ، کوستې زن دله اوطلاقي،

چې ماته یولك روپۍ قرض راکړي ضامن به مې .... شي اووعده به یې اخرت شي بل سړي ورته وویل چې واه څه خوږه ژبه او څه ښه ضامن .

– 384دنجارکره ځمڅۍ نه وي ، کاسه په سرراړوي

– 384ځکه کسبګرد‌ی خپل اولس نه خپه کوي ځانته ځمڅۍ نه پریږدي اوهغوی ته یې ورکوي اوداهنګرکره لورنه وي خلك یې ترې وړي

– 385دبیمارهرڅه ته زړه کیږي

– 385دمحتاج هرشی په کاردی

– 386دیوې ورځې حکومت دسلو کالوکورخرابوي

– 386دنااهلودیوې ورځې واکمنې ملت سل کاله وروسته غورځوي.

_ 387داختر په ځوانانومه تیروزه.

_ 387په اخترکې هر چاپه ځان باندې یو څه ګګګو تې وهلې وي،او ځان یې بناو کړی ویخو په منځ کې هیڅ نه وي.

_ 388دزوم کره شپه مه کوه،په پسرلي کنځمکه مه اخله ،او په واده کې جینیمه خوښوه،

_ 388دزوم کره شپه خوندنه کوي ،ځکه چې لور به هم لمبلي وي او زوم به هم خو خسربه خړې سترګې نیولېوي پسولی کې هسې ډاګ هم ښه ښکاري ځکه چې شین وي .اوپه واده کې هرې پیغلې په ځان یوڅه خواري کړې وي اوځان یې ښکلی کړی وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهسکې مېنې معلم افسر راته کيسه کوله چې زموږ کليوال ته په پيښور کې په يوه واده کې مور جنۍ خوښه کړې وه بيايې زوی ته وکړه اود مهاجرت نه وروسته يې واده کړله بله ورځ جنۍ په وطن يعنې په هسکې مېنې کې چينې ته د اوبو پسې تللې وه ډك منګی يې دچينې نه په سر راوړلو په مخ باندې يې څه اوبه راڅڅيدلې وې اوبو پوډر وړې و او مخ يې ورته لارې لارې کړی و کله چې کور ته راننوته دخواښې يې پرې نظر ونښته او ګمان يې وکړ چې ننګور سره مې چا په چينه کې جنګ کړی دی مخ يې ورته شوکارې شو کارې کړی دی، سمدستې يې خواښې ورغږ کړ چې مخ دې شوکې شوکې دی، سپين پوډر يې له مخ نه تللې و او مخ يې ټاپو ټاپو شوی و اوپه ځينو ځايونو کې يې هغه توره څرمن ښکاره کيده . ناوې ورته ووېل چې ادې جانې مه خپه کيږه دا اوس بيرته جوړيږي سمدستې يې منګی کيښوده او کوټې ته شوه او مخ ته يې بيا د پوډرو اخيږ ورکړ.

– 389دبې اتفاقه خلکوملك جولا وي .

– 389ځکه په اصيل سړي باندې اتفاق نه راځي. يو وختې په ګوشته کې خلکو هندو ملك کړی و.

– 390دبار دارې ونې څانګې ټيټې وي.

– 390پوهان ، سخيان او عالمان متواضع وي.

– 391دپښو لا ندې يې ميږې شول .

-391ترور شو،بيږه يې ده . او ځي .

– 392دغل دپټې ځای غوجل دی .

-392په غل چې خلك را پا څيږې او لارې پری بندې کړې غل ځي او دغوا ګانو په منځ کې ځان پټوي .

-393دخيګ غوندې پړسيدلی دی .

-393بې مانا غټ شوی او تيار شوی دی .

-394د دې ځايه تر کامې چاکړې معاملې .

-394دکامه والو سره يو چا څه خيښې کړې وه ، د وچې غاړې خلك وو دسيند نه ويريدل ، دناوې پسې په اوومه راغلې دې دسراچې پل په برابرې دزاخيلو کلې ته مخا مخ د جالې انتظار او باسې کله چې جاله راغله او څه کسان په کې ور کښيناسته يوه ښځه وترهيده يعنې وويريده او په جاله کې نه کښيناسته نو دلور پلار ته يې ووېل چې ددې ځايه ترکامې چاکړې معاملې.

– 395د دنيا توله برابر وي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 395يو ليوني نه چا پوښتنه وکړه چې په دې بازار کې څه خلك ښكته او څه پورته ځي دا والې ؟ ليوني ځواب ورکړ او وېې ويل که چيرې ټول په يولوري ولاړشي نو دنيا به واو ړي ځکه چې يوه خوا به يې درنه شي .

– 396دګنډ يري ګل دی .

-396رنګ يې شته او بوی يې نشته.

– 397ديد نی پرې تيرې شوې .

– 397ډيرې سختی پرې تيرې شوي دي .

– 398دين دين ولاړ او .... ولاړ .

– 398يو هندو مسلمان شوی و او بې عقله خلکو سنت کړی و، او بيا ډير په عذاب او وېه لاره آزاده ازاده او ګوډګوډ روان و، کوم مسلمان ترې پوښتنه کړې وه چې لالا دا ولې ؟

هندو خپلودپښومنځ ته اشاره وکړه چې دين دين ولاړ او...... ولاړ.

– 399دمالو چو خروار دی .

- 399يو بې عقله سړي ويل چې دا مالوچ چې دومره سپك دي زه خوبه يې يو خروار وړلای شم .

- 400دهندوانې منځ ته هم ګرد ننوځي .

– 400يعنې دګرد او غبار نه ځای نه پاتې کيږي .

-401د زاوه وال پياز شوه .

-401يو زاه وال په كوز بيهار كې پيار اخيسي وو او ډير ترخه وو خوړل يې او له سترګو يې او ښكې بهيدې چاور ته ويل چې مه يې خوره زاوه وال ورته ويل چې پيسې مې پرې تللي دي.

_402دكونډې لور وه په سكونډلو كې ولاړه.

_402دومره شی و چې په لړه لړه ورکړه خلاص شو.

_403دومره پيتي وه چې په ځكلو كې خلاصه شوه.

_403دومره څه و چې تجربو او تمريناتو خلاص كړل.

_404دظالم قبر معلوم نه وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-404ځکه چې ظلمونه يې کړي وي چې بل قدرت ورپسې راشي بيا دده قبر ورك وي لكه دسردار داود خان، ترکي، حفظ الله "امين" داکتر نجيب الله ،ببرك او داسې نور.

_405ددوو خرو اوربشې نه شي بيلولای.

_405ډير بې عقله او ناپوهه دی.

_406دومره وشول چې ايله يې ماته راکړه.

_406يو سړی خلکو دېوي انجلۍ کورته په جرگه واستوه سړی ولاړ او دغه انجلۍ يې ځانته وکړه کله چې بيرته راغی خلکو ترې پوښتنه وکړه چې څنگه چل شو؟

نو دې سړي بيا دا پورتنۍ وينا وکړه.

_407دمحبوب خان سپاهي دی.

_407محبوب خان يو مشر و چې نو کران يې درلودل او ډير بخيل سړی و نو کرانو ته يې نه تنخواگانې ورکولې او نه يې په خيټه ماړه ساتل نو ځکه به يې نوکران تل محتاج وو.

_408دلور مې دې ميړه مري، او دزوی مې دې عورته زه دې گرځم سلامته.

_408يعنې يو زه دې روغه يم نور که ټول خلك مړه شي پروامې پرې نشته.

_409داوبو داوبو شو او دشودو دشودو شو.

409_ يو گوجر و چې کله به يې خپلې ميښې ولوشلې نو بيا به يې په شودو کې سمې نيمې اوبه ورگډې لړې او مخ په بازار به شو ډيرې پيسې يې په دې ډول وگټلې دپيسويوه غټه هميانۍ ورسره ده او د سيند په غاړه روان دی گرمي يې وشوه، جامې يې ويستلې او په سيند کې يې لمبل په دې وخت کې يوه غټه بيزو راغله او هميانۍ يې ترې وتښتوله او پاس ونې ته وختله او دهميانۍ خوله يې راليله کړه يوه کلا ترې و چې ته راغورځوي او به سيند ته غورځوي، کله چې يې هميانۍ تشه کړه نو بيا يې راگوزاره کړه نو بيا گوجر له ځانه سر داپورتنۍ وينا وکړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ډ)

1.ډېره په ډېرې ماتيږي.

1.يعنې زور زور ماتوي.

2.ډبلۍ يې ورته نيولې ده.

2.وهي يې.

3.ډرامه يې ترې جوړه کړې ده.

3.کيسه يې ترې جوړه کړه.

4.ډزې په قراره نه کيږي.

4.د يو چا واده و او خلکو په کې ډزې کولې ، د زوم پلار راغی او په خلکو يې غږ وکړ وه خلکو ډزې په قراره کوئ.

5.ډمه شه ګډيږه چې شه شرميږې.

5.چې خومره شوريږې هومره به شرميږې.

6.ډمامې وهي.

6.اعلانونه کوي او خلك خبروي.

7.ډليز مرګ جشن دی.

7.د ډيرو خلکو سره چې سرې يو ځای مړشي دخو شالۍ مرګ دی.

8.ډولۍ ډولۍ مه کيږه.

8.په صورت روغ دی خو کارونه دليونيو کوي.

9.ډوله چيرته دې و هم چيرته غږيږ ې.

9.زه څه وايم اوته څه وايې .

10.ډوډۍ زما خورې غاپې د ارسلاخان کره.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10.خرڅ دربانديې زه کوم او ګټه دې بل ته رسيږي.

11.ډول او ډمبك وهي.

11.څه ساز او سورد يې شروع کړی دی.

12.ډول او ډمبك دې واخله ځه.

12.خپل سامان واخله ځه.

13.ډ ډه يې واچوله.

13.نور دتلو نه دی د همدې ځای شو يا دا چې ځان يې لټ کړ.

14.ډ لې ډلې کيږي.

14.ټولنې جوړوي او مسلاتونه کوي.

15.ډانګ پيل يې ورته و وايه.

15.شکاره او سپينه يې ورته ووايه.

16.ډير مې مال بد مې حال.

16.چې دسړي هستي ډيره وي خوب او خندا يې ورکه وي.

17.ډيران يې اور اخيستی دی.

17.دومره قهر ورغلی چې بيخي يې غصه نه سړيږي.

18.ډيل مه کوه چې اوګره سړيږي.

18.نو ر ورته مه ګوره.

19.ډير خوره زهر او ګنډير خوره.

19.هر څوك چې په ځان باندې يو شی زيات کړي نو بيا خرابيږي.

20.ډيرې خولې ډيرې خبرې.

20.څومره چې خولې ډيرې وي خبرې يې هم ډيرې شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.21ډوډۍ كه پردۍ وه ګيډه خو دې خپله وه.

.21يو سړی په چا ميلمه شوی و او هلته ډوډۍ خوندوره وه ميلمه ډيره خوړلې وه بيا يې ګيډه خوږيده كورته چې راغی ويل يې چې ګيډه مې خوږيږي ، د كور خلكو ورته وويل كه ډوډۍ پردۍ وه نو ګيډه خو دې خپله وه.

.22ډانډس يې كړ.

.22سپك يې كړ، هرڅه يې ورته وشيندل.

.23ډبلۍ كه ماته هم ده دكولال د پڅي بيخ به اوباسي.

.23د كولال د كټيو قطار ماتولای شي يا كه يو سړی ډير بې كاره هم شي يو كار كولای شي.

.24ډير يې نه ميندل لږيې نه اخيستل.

.24ډيره ګټه يې كولای نه شوه او لږه يې نه خوښيده.

.25ډانډس باندې روسی دتوپ ګمان كوي.

.25د جهاد په شپو كې كامې ته د روسيانو يوه لويه قوه راغلې وه ، نداپانو ډانډسان په اوږوينښې وو او په كليو ګرځيدل چې چيرې مالوچ وټكوي خو پرې روسيان ورپيښ شول ، كله چې روسيانو ډانډسان وليدل ، نداپان يې سمدستې شهيدان كړل او ډانداسان يې دځانه سره پر ټانګونو كيښودل او دڅمر خيلو كيمپ ته يې يوړل او ويل يې چې موږ دومره باسمچيان يعنې كمونستانو دجهاد په وخت كې مجاهدين اشرار بلل اشرار مړه كړل او توپو نه مو ترې راوړل.

(ر)

.1رمباړه يې وكړه.

.1نور تر ې كارنه كيږي لټ شو.

.2رمباړې يې ترې ويستې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

2.ډېرېږي وواهه اويا ډېر يې وځورولو.

3.روژه نه خورم ډوډۍ خورم.

3.چا روژه خوړه بل ورته وويل چې روژه ولې خورې هغه ورته وويل چې روژه نه خورم ډوډۍ خورم.

4.روغ درنځور دحاله څه خبر دی.

4.دخوښيو خاوند دغمجن په غم څه پوهيږي.

5.روغ صورت اختر دی.

5.روغه څټه خو ښي او خوشالي ده.

6.روغ صورت پاچاهي ده.

6.روغ ځان تر پاچاهۍ هم ښه دی.

7.روغه ورځ يې نشته.

7.خير يې ونه ليده.

8.روغ ليونی دی.

8.په صورت روغ دی خوکارونه دليونيو کوي.

9.روستی عقل چې ړومبی وای.

9.چې اوس پو شوم کاش چې تر دې پخوا پوه شوی وای.

10.رادې نه کړ رانه غوخ دې کړ.

10.يو څوك يوکس ته ديوه شي په تمه ورشي مگر هغه پرې خپل کار وکړي او بيا يې تش رارخصت کړي.

11.رښتيا يا له وړو ياله زړو پوښته.

11.په يوه کلي کې چې يوه موضوع پيدا شي او دپلټنې له پاره يې يو څوك راشي او دکلي خلك غواړي چې موضوع پټه کړي او ترې منکرشي. نو سړی بايد بيا يا واړه وپوښتي يا زاړه.

12.راستي زوال نه لري.

12.رښتيا عبث نه ځي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.13را وايي خله نوم يې مه يادوه.

13يو پاچا چيرې په ښکار وتی و او په بيابان کې پرې شپه راغله د يوه کوچي کيږدۍ ته ورغی او دهغه سره يې شپه شوه، دخوب وخت شو او دکوچي کره برستنې نه وې يو د اوښ ځل پروت و کوچي ويل پاچا صيب داځل به دربانديې واچوم چې ساړه دې ونه شي پاچا ويل رنګ يې ورکه وه، پاچا څملا ست او دشپې يخنۍ ونيوه بيا يې کوچي ته ورغږ کړ چې څه تلتك ملتك نه شته کوچي وويل صيب ځل شته ، پاچا ويل ورك يې کړه خو چې کله شپه ښه پخه شوه دپاچا ډيره يخني وشوه او بيا يې په کوچي ورغږ کړ چې څه اسباب نشته هغه وويل صيب ځل شته ، پاچا وويل چې نوم يې مه اخله خو را بانديې يې را واچوه.

مونږ افغانانو هم ښه مشر غوښته خو چې نه پيداکيږي نو اوس مو چې هر څوك واکمن شي او چې هر څنګه وي شپې به ورسره تيره وو.

.14رنګ ته يې مه ګوره خو ند ته يې ګوره.

.14ديوه چا ظاهري بڼه څه بيکاره غوندې ښکاري خو هغه به ډير يوه او کار يګر سړی وي .

.15روزي په طالعو ده نه په هلو ځلو.

.15هر څه سړي ته له ازل نه رسيږي په ډيرو هلو ځلو نه ده.

.16ريچې ويل که خوله کې مې لومه نه وای د انسان به مې ماغزه راويستي وی.

.16دځينو خلکو وسه نه رسيږي خو ډير ظالمانه خويونه لري.

(ړ)

.1ړانده ته چشمې څه په کار دي.

.1دړانده پرې نظر نه زياتيږي.

.2ړوند دخدايه څه غواړي دوه سترګې.

.2د ړوند لومړی ارمان سترګې وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

3.ړوند يوارامسا ورکوي.

3.هوښيار سړی يوار تيروزي.

4.ړوند درنګا په قدر څه پوهيږي.

4.جاهل سړی د علميت او پوهې په قدر نه پوهيږي.

5.ړوند په چراغ څه کوي.

5.ناپوهه ته ښه کار او بد کار يو شان ښکاري.

6.ړوند خو ړند يم نو سترګو ته مې ګوتې مه راوړه.

6.مصيب او غم خو مې تاته معلوم دی څله يې راته هره شيبه وايې.

7.ړونديې شل ته په شاکړی دی.

7.په يو بيکاره دبل بيکاره کار کوي.

8.ړوند په ګډا څه کوي او کوڼ په نغارو څه کوي.

8.ړوند دګډا په خوند نه پوهيږي . او چې هر څومره ښه اوازونه وي ګاڼه ته خوند نه ورکوي ځکه چې په اسانه يې نه شي اوريدلای.

9.ړوند يو وار ټکر کيږي.

9.هوښيار سړی يو ځل نيم غلطيږي.

10.ړوند ته تور او سپين يو شی دی.

10.ناپوهه دښو او بدو توپير نه شي کولای.

11.ړوند خپله خوله نه غلطوي.

11.په ناپوهو خلکو يوازې خپل ځان ګران وي.

12.ړنده سپۍ ده په خپلو بچو غل کوي.

12. خپل خلك ترې ناقراره دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ز)

1.زاړه په خواړه.

1.زړو ژوند په ښو خوړو دی.

2.زده کړه دزانګونه تر قبره پورې ده.

2.يعنې زده کړه تر عمره نه خلاصيږي.

3.زرګره ده.

3.ډيره هوښياره ده.

4.زر هم غم او بې زره هم غم.

4.که دې دولت درلود هم غم دی او که دې نه درلود نو غم دی.

5.زرګر دمور دنتکی نه هم غلا کړې ده.

5.په زرګرانو کې صادقان نه وي.

6.زر چې لرې زمري به هم ستا غلام وي.

6.چې پيسې لرې ډير غټ غټ قدرتونه ماتوي.

7.زړه ورپورې مه تړه.

7.باور او اعتماد پرې مه کوه.

8.زړه مې غلبيل، غلبيل دی.

8.ډير غمجن يم زړه مې سوری ، سوری دی.

9.زړه چې غمجن شي ستر ګې ژاړي .

9.چا ته چې تکليف پيداشي ظاهري اثرات يې ښکاري.

10.زړه ياري زين کړی آس دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.10پخوانۍ دوستي او اشنايي د باور وړ او سمه لار ده.

.11زمرو کې نراوښځه نشته.

.11ميړونه ټول ميړونه وي.

.12زامن دپلار په شان وي او لوڼې دمور په شان.

.12په زامنو کې زياتره دپلار خويونه وي او په لوڼو کې زياتره دمور خويونه وي.

.13زوريې دملخ لګيږي مې په مخ .

.13هيڅ هم نه يې خو په سترګو کې راننوځې.

.14زما دې سوال ورك شي او ستا دې دا د ورك شي.

.14چې يو سوالګر دډير شي په تمه وي او سړی لږ ورکړي.

.15زوړ غم تازه کوي.

.15بل کار يې نشته بيکاره دی زاړه غمونه تازه کوي.

.16زړه دغوښې دی.

.16هر څه غواړي.

.17زوړ شو او سوړ نشو.

.17ځينې خلك تر اخره پورې دبد خوی او بد عادت نه لاس نه اخلي .

.18زور دچل کونه شکوي.

.18چې زور راشي بيا چلونه نه ټينګيږي.

.19زوم لرګی دی.

.19دپګښتنو په ځينو سيمو کې چې يو پلار دخپل زوی له پاره دچا په لور مرکه کوي او دهغه سړي به ورته دخينبۍ خوښه راخله نو ددې له پاره چې د زوم همت او قوت معلوم کړي، چې لورته مې روزي ګټلی شي او کنه نو ازموينه به يې پرې کوله ، يو سخت او غوټن لرګی به يې پيدا کړ او زوم ته به يې ورکړ چې دا په تبر ټوټې کړه که چا به په لږ وخت کې دا کار وکړ هغه به ډير تکړه و نو بيا به يې ګوړ ماتی وکړ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.20زه پور غواړم دی نور غواړي.

.20زه ترې زوړ غواړم او دا لا نورې هم غواړي.

.21زه دګناه ګار قبر په هديره کې پيژنم.

.21زما سره ډيره تجربه ده خلك پيژنم.

.22زه دې مړی ژاړم ته مې خولې پورې خاندې.

.22يو څوك د چاسره په يوه کار کې څه مرسته کوي، مګر هغه ښاغلی ددې د مرسې او کار کولو پورې خاندي .

.23زه دې پوزه غوڅوم ته رانه چار ګل غواړې.

.23يو سړی و او خپله ښځه يې ډيره بدې شوه او قهر يې ورته راته سړی دپيښور اندرشير ته روان و او څه پيسې يې بدلو لې ښځې يې ورته کړه چې سړيه چې را تلې ماته به په اندر شير کې يو چار ګل واخلې ، سړي ورته کړه چې زه دې پوزه غوڅوم ته رانه چار ګل غواړې.

.24زه دې په مسلمانۍ کې شك ګڼم ته راته مريدان نيسې.

.24زما دې په زده کړه کې شك دی ته استاد شوې.

.25زه دخان نوکر يم نه د بانجان.

.25خان بانجان خوړل، نوکر ته يې وويل چې ياره ډير خوندور بانجان دې بله ورځ بيا خان صاحب د ډوډۍ په وخت کې بانجان خوړل خو پرې بد لګيدلي او بيايې نوکر ته کړل چګې ياره بانجان خو ډير خراب شی دی نوکر وويل چې هو صاحبه ډير خراب شی دی.

يو چادې نوکر ته وويل چې څنګه تيره ورځ دې ورته ښه ويل مګر نن والې چې خراب دې په دې وخت کې نوکر کړه چې زه خان خوشالوم دبانجانو سره مې کارنشته،

.26زه په تا ته خطا.

.26زه په تا زهير يم خو ته زما د ضرر کارونه کوې.

.27زه زړه در وړم ته سړی راوړې.

.27زه ډير اخلاص درسره لرم مګر ستا خوا خوږې راسره نشته او يو څه تکليف هم راکوې.

.28زه خوته شوم ته څه شوې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.28يو سړی و او حبن قطعه نوميده ، په خپله غاړه کې يې يوه غاړکۍ اچولې وه او خپل ځان يې پرې پيژنده . بل ورځ يې ورور دا غاړکۍ په خپله غاړه کړه . نو ده ورته وويل چې لالا زه ته شوم ته څه شوې؟

.29زه به يې پريږدم که دې مې پريږدي.

.29يو هلك و اوبل ته په غيره ورغلی و او په دې عين غيره کې سره په جنګ شول يو بل ځملاوه خو دا لاندينی يې نه پريښوده ، دې برني ته يو ملګری ولاړ دی او ورته وايي راځه چې ځو پريږده يې، برني ورته کړه چې زه خو يې پريږدم دې مې نه پرېږ دي .

.30زر څه او زر را څه.

.30که يو ځوك غواړي چې يو لرې ځای ته يو کار پسې يو سړی وليږي او غواړي چې بيرته زر سوال او ځواب راوړي نو بيا داوايي.

.31زه لاپخوا مست وم بنګ مې بهانه شو.

.31يو بنګي بنګ څکلي و او ځان يې مست ، مست او پورته پورته اچاوه چاورته وويل چې دا بنګ مه څکوه چې بيا دې مستوي، بنګي ورته وويل زه لاپخوا مست وم دبنګو تا ثيرنه دی.

.32زه پردو غمونو وخوړم .

.32پردو انديښنو په تکليف کړی يم.

.33زلمي کې چې غيرت نه وي سر يې دېرې کولو دی.

.33زلمی چې غيرتي نه وي د پريښودو نه دی.

.34زه دبې بې سره خوښه يم.

.34په يوه ښادۍ کې يو کور ډيرې ښځې را غوښتې وې په دې کې کومه ډيره معتبره ښځه هم راغلې وه هر چا به ورته سترې مشې کوله کور والا ورته په کټ کې توشك او بالښت کيښودل او بې بې تکيه ووهله ، دکلي يو ه غريبه ښځه راغله بې بې ته يې سترمشي وکړه او هملته ورسره کښيناسته چې بې بې يې پښو غځولو ته نه پريښوده د کور ښځو ورته وويل چې د بې بې نه رادې خوا شه لاندې کښينه ښځې وويل نه زه د بې بې سره خو شاله يم.

.35زنګ وهلې توري نه نه توره ښه ده.

.35دبيکاره اشنا نه نه اشنا ښه دی يا دبيکاره وسلې نه نه وسله ښه ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.36زاري يې دزور اندازې ته ورسوله.

.36دومره زاري يې وکړه چې سړی مجبور شو چې څه وکړي.

.37زر زردار ته ورځي.

.37چاسره چې ډېر دولت وي نو هماغه ته ډېر دولت ورځي.

.38زر زور لري.

.38څوک چې دنيا دار وي هغه زورور هم وي.

.39زړه چې مين شي ستر ګې ژاړي .

39ديو چا غم او خوشالي په بل دوست اغيز کوي .

.40زړه زړه ته لار لري .

.40څوك چې دچا خوښيږي دهغه هم هغه سړی خوښيږي.

.41زما پيدا په مالګيا.

.41سړيتوب مادر زده کړ تکليف دې هم اوس ماته دی.

.42زمروته خدای په غره کې غوښې رسوي .

.42چې څوك سړی شو كه بيا په غره كې كښيني هم خلك به يې احترام كوي او احتياج يې رفع دی .

.43زور په غريبو ازموي.

.43زور ورته څه ويلای نه شي او دخپل زور تجربه په غريبو كوي .

.44زه مې لالا سره راغلی یم.

.44په يو ځای كې يودوه وروڼه غلا ته تللي و او د كور خاوند ور باندې راويښ شو . مشر ورور يې په كندو كې پټ شو او كشر د كور خاوند ونيوه. او پوښتنه يې ترې وكړله چې دلته دې څه كول .كشر غل ورته وويل زه مې دلالا سره راغلی یم ويل يې لالا دې چيرې دی؟ ده ويل په كندو كې ناست .

.45زه دادې مز دوره ادې د كلي مزدوره.

.45دغلام غلامي كوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

46.زړه چې تنګ نه وي ځای تنګ نه دې.

46.يو څوك چې په يو ځای کې تنګ ناست وي اوبل سړی راشي دا خلك ځان تنګ کړي او هغې ته ځای ورکړي. نو راغلی سړی ورته وايي چې تنګ مې کړئ. هغه خلك ورته په ځواب کې وايي چې زړه تنګ نه وي ځای تنګ نه دی.

47.زه په تمه ته بيغمه .

47.يو څوك يو چاته ديو کار دکولو په تمه وي او دهغه نه يا هير شوی وي او يا يې قصداً نه کوي او يا يې دناراستۍ نه نه کوي .

48.زه مور ټينګ تړلی يم.

48.نه مې څوك غولولی شي اونه مې څوك ويرولی شي.

49.زمری دځناورو پاچا دی.

49.دټولو ژويو څخه په زمري کې قوت زيات دی ځکه پاچا دی .

50.زور به يې په لسمه مياشت معلوميږي .

50.لومړی خو دمزو وخت وي دتکليف وخت يي بيا په لسمه مياشت وي .

51.زه ژوندی سړی يم .

51.بيداره يم، څوك مې نه شي غلولای.

52.زمانه هماغه ده خو انسانان بد ليږي .

52.په زمانه کې بدلون نه راځي ، په خلکو کې بدلون راځي،

53.زړه يې ښه که کار پرې وکه .

53.چې زړه خوشالوي نو کار هم په اخلاص کوي .

54.زه سترې ته خفه .

54.مانا داچې هغه احسان هومره مې هم نه منې او خپه لا سرباري يې.

55.زه چې ستا په منګ ومه بوټې دلونګ ومه.

55.زه چې ستا په منګ ومه ما ډير ښه ښه کارونه کول.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.56زوی بادام دی او لمسی دبادام مغز دی.

.56دزوی نه لمسي ګران وي.

.57زه دې هم دلور غوندې کړم او ځان دې هم.

.57يو چرسي و او دچنګاښ په مياشت کې د روژې مياشت وه ، د روژې شپږويشتم و، سهار چې چرسي را پاڅيده او ښکته اسمان ته يې وکتل ، مياشت دلور غوندې نرۍ وه . داخپله ګوته يې را کات کړه او دلور شکل يې ترې جوړ کړ او مياشتې ته يې وويل چې ځان دې هم داسې راکوږ کړ او زه دې هم را کوږ کړم .

.58زه خپل حال هم داسې وايم لکه پردی.

.58صادق يم په زړه کې څه نه ساتم .

.59زړه يې موړدی.

.59زړه يې صبر شو .

.60زړه يې صوتې دی.

.60خپه دی ، موړ دی.

.61زما د سره تيره خدايه مه کړې دنيا ډيره ګ

.61چې زما برخه په کې نه وي هغه دنيا او دولت دې ډير نه شي ګ يا دا چې له ما پاتې کيږي خدای (ج) دی ډيرنه کړي چې نور به يې بيا خوري ګ او په حديث مبارك کې دنيا په درې برخو شودلې ده ، لومړی هغه ده چې ده وخوړه هغه هم دده ده دويم که د خدای (ج) په رضا يې ورکړه هغه هم دده ده او دريم هغه ده چې هغه دده نه ده او د ورثوو يې ده ګ

.62زما برخه وشوه د خدای ونه شوه ګ

.62يو سړي غنم کرلي و او يو فقير راغی زکات يې ترې غوښته ګ سړي وويل چې ماته زکات نه کيږي ګ فقير ورته وويل چې ولې نه کيږي فصل دې شوی ؟ سړي بيا کړل په فصل کې خو عشر دی لسمه برخه د خدای (ج) ده زما نهه منه غنم شوي او لسم من يې نه دې شوی چې هغه د خدای (ج) برخه ده ګ نو تاته څه درکړم ګ

.63زوی چې دې نيازبين شونه د ستا شو نه ددين شو ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.63هغه زوی به نه تاته ګټه ورسوي او نه به د خدای بنده ګي وکړي يو بې کاره فرد او د ټولنې د اوږو بار به شي ګ

.64زوی د خپل سوري لاندې ساته ګ

.64يعنې خپل اولاد خپل سر ته مه پرېږده ګ

.65زما خولې ته د توت اهميت نه ورکوي.

.65زما وېناوې او نصيحتونه ورته بې ارزښته دي.

(ژ)

.1ژامنو ر سړی دی .

.1بلا خور دی.

.2ژامنه کې يې يو غاښ نشته .

. 2يعنې ښه سپين ږيری شوی دی.

.3ژامنې به پرې ماتې کړم .

.3له خبرو او خوراك نه به يې او باسم.

.4ژبه لمده ده هرې خوا ته اوړي.

.4خوك چې خپله خبره بدله کړي .

.5ژبه يې په ويلو تښاکې شوه.

.5ډير يې ورته وويل .

.6ژرنده کې يې شپه شوه .

.6تکليفي شپه پرې راغله .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

7.ژرنده که دپلار ده هم په وار ده.

7.سړی باید په هر کار کې ترتیب په نظر کې ونیسي .

8.ژرنده یې ګرځي بلا یې پرځي.

8.د چا چې ژرنده وي نیستي به ترې لرې وي.

9.ژرنده ګړي ښځه ده تیار مزد ته ناسته ده.

9.تیاره ګټه خوري زحمت نه ګالي .

10.ژرنده کې وایه بله ځای کې مه وایه.

10.که غواړې چې اولس پرې خبر شي نو په ژرنده او جومات کې یې وایه.

11.ژوره ده وینې یې وڅښکلې.

11.یو سړی چې دمال په راټولو نه مړیږي .

12.ژبې ته " 32" غاښونه په قهر وي .

12.دزورورو په منځ کې چګې څوك او سیږي او بیا هم سلامت پاتې وي .

13.ژمی یې تود اوړی یې سوړ.

13.یعنې په مزو او چړ چو کې دی .

14.ژمی هغه وخت وي چې یا باد وي یا باران وي .

14.یخنې دباد او باران سره وي .

15.ژوند دې سخت دې له مرکه بد تر .

15.ډیر ستونزمن ژوند یې دی چګې مرګ ترې ښه دی .

16.ژوند نه یې مګرګ ښه دی .

16.سپك او بې حیا یې کوي .

17ژبه یې دغوځولو ده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

17.روغه خبره نه کوي .

18.ژبه يې دملا نه تړلې ده .

18.ډيره زباندرازه او بې شرمه ښځه ده .

19.ژمنی دپسرلي وال دوه برابره دی.

19.په ژمي کې چې ميږه يا اوزه بچی راوړي هغه دپسرلي دبچيو دوه برا بره قيمت او ارزښت لري .

20.ژوبل دی يعنې عاجز دی .

20.تاواني شوی دی يعنې څه نه لري .

21.ژبې باندې ولاړ نه دی .

21.په ژمنه او وعده ولاړ نه دی .

22.ژولې خبره کوي .

22. غوڅه او پاکه خبره نه کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(س)

. 1سبا ناری يې وګوره غرمه پرې پاتې شه ګ

. 1اول يې ګوره اخر پری قياسوه ګ

. 2سپاهي ځان ستائي ګ

. 2خپله لوي پخپله وايي ګ

. 3سپلمۍ په ځان کې ټکی کوي ګ

. 3سپلمۍ يو بوټی دی چې ډيرې پې لري چې په کوم ټپ باندې ولوېږي بيخي يې ناسور کوي ګ يعنې ځانته په خپل لاس يو تکليف پيدا کوي ګ

. 4سپږه وژني ريچه يې مزد اخلي ګ

. 4د لږ کار ډيره ګټه غواړي ، يادا چې په يو خسيس کار باندې هم خپل اجر او ګټه غواړي ګ

. 5سپيرکۍ په کې مه خرڅوه ګ

. 5کار په کې مه لره ، البته زجراً ورته ويل کيږي ګ

. 6سپيره ميدان دی ګ

. 6هيڅ هم نشته ګ

. 7سپی چې سپی دی هغه هم په لکۍ ځانته ځای پاکوي ګ

. 7څوک چې په کوم ځای کې اوسيږي بايد چې د هستوګنې ځای يې پاك او نظيف وي ګ

. 8سپين غر د واورو خالي نه وي ګ

. 8دا کور له ميلمانونه تش نه وي ، افغانستان بې ميړونونه وي

. 9ستر کې د سترګو نه شرميږي ګ

. 9چې سترګې مخامخ شي بيا ترې خلك حيا کوي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10ستا د خیره مې توبه ده سپي دې کوري که گ .

10خیر نه دې تیر خو شر هم مه راپیښوه گ .

11ستوان خوړل او شپیلی وهل نه کیږي گ .

11توتان چې د اوړو غونډې میده شي ستوان ورته ویل کیږي ، چې پنجشیریان یې ډېر خوري ، نو ستوان چې په – خوله کې پراته وي شپیلي ورسره نه وهل کیږي گ

یعنې په یو وخت کې دوه ضدکارونه نه کیږي گ

12سردې سر نه دی او وزې ښې خو ښوې گ .

12یو چا په خپله ورورۍ کې د اوزو یا چیلیو رمه سره ویشله ، کشر ورور به ځانته ښه اوزه کتله او بیلوله به یې . مشر ورته په قهر شو او دا خبره یې ورته وکړله گ

13سر مې ببر دی که لغړ ویل ځولۍ کې به در توی شي گ .

13نایي ته یو سړی ناست و او سر یې خریلو ، په دې وخت کې یې د نایي نه پوښتنه وکړه چې د سر ویښتان مې . اوږده دي که لنډ گ نایي ورته وویل چې اوس به دې ځولۍ کې در توی شي گ

14سر چې دې وکړ په یو ور راشه جامې چې وینځې نو په مور راشه گ .

14د دوه وروڼو ښځې پخپل منځ کې سره ورانې وي یو د بل ښه جامه یې هم بدې شي او راحت یې هم بدې شي . ، او چې ښځه جامې وینځي ډېره ستړې شي گ نو که په مور راشي یو څه تاوده ساړه به ورته کښیدي او ستړیا به یې پرې رفع شي او چې سر یې غوړ کړی او کوڅۍ کړې وي او ښه سینګار یې کړی وي نو په یو ور دې راشي چې هغه خفه شي گ

15سر مې په کې سپین شو گ .

15ډیره تجربه په کې لرم گ .

16سر بانډې یې ورواړوله گ .

16زور یې پرې زیات راوست ، تاوان یې پرې زیات راوست گ .

دوه غوایان چې دهقان په قلبه سره وتړي او یو قوي او بل کمزورې وي نو بیا هغه بل ته سر بانډې یا لودره ورښوروي چې په هغه قوي زور زیات راشي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

17 . سر يو دى سوداګانې ډير دى ګ

17 . يو سر دى تكليفونه او كارونه ډير دي ګ

18 . سُدُوم ته شين دى ګ

18 – سودم يوه سيمه ده چې تقريباً د مردان شمالي شرق ته پرته ده هلته وچكالي راغله خلك يې د پيښور خواته مهاجر شول او ددى مهاجرت يې ډيره موده وشوه غوښتل يې چې بيرته خپل كلي ته ولاړ شي ګ ځكه چې دوى فكر كاوه چي ګسمه به شنه شوى وي او وچكالي به ختمه شوې وي ، په دې وخت كې چا ورته وويل چې كښه مه ورځ اوس هم اسمان سودم ته شين دى او بارانونه نه دي شوي ګ

19 . سړى چې زوړ شي مرض ته جوړ شي ګ

19 – په زاړه بدن باندې مرض ډيره اغيزه كوي ګ

20 . سړى په رنګ نه سړى كيږي ګ

20 . په جامه او په رنګ سړيتوب نه دى ګ سړيتوب لياقت او پوهه غواړي ګ

21 . سړى هغه دى چې پخپله هم پو هيږي او د بل مشوره هم ومني ګ

21 . مشوره اوريدل او مشوره غوښتل په يو كار كې دا غټ سړيتوب دى ګ

22 . سړى سړى نه دى نوم يې فتح خان دى ګ

22 . سړيتوب په كې نشته او نوم يې غټ ينبي ګ

23 . سل روپۍ پور كه زوى په بازار لوى كه ګ

23 . يعنې په زوى باندې تاوان وكړه ، د خلكو سره يې اشنا كړه چې جهان وګوري او سړيتوب زده كړى ګ

24 . سل دې ومره د سلو سر دې مه مره ګ

24 . ډير دې نه وي خو د قوم ياد كورنۍ مشر دى وي ګ

25 . سل په لالي پوري دايو يې د بنګړو ګ

25 . يو چا په خپلې معشوقې ډير مصرف كړى و او په جيب كې يې يوه روپۍ پاتې وه په هغى يې هم ورته بنګړي واخيسته ګ چا ورته وويل چې تاخو د ځان سره هيڅ پرينښودل بيا دى ورته وويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

26. سل خبرې سر يې يو دی گ

26. په يوه موضوع کې ډيرې خبرې وشي خو نتيجه يې يوه خبره وي گ

27. سم چړ پرې ور روان دی گ

27. ډير زغرد وربانديې راځي بريك پرې نه نيسي گ

28. سم زما ځواني راغله سم مسلماني راغله گ

28. يو هندو پنځلس کلن و چې مسلمان شو گ او سمه روژه هم راغله ټول گ احکام پرې فرض شول نو هندو بيا دا وويل :

29. سورى يې په تيږو ولي گ

29. ډير يې بديسي ان تردې چې سيورى يې هم خوش نه دى گ

30. سورى ستنه يې هم ورنه کړه گ

30. هيڅ يې ورنه کړل گ

31. سورى مشکښه نه لري گ

31. هيڅ هم نه لري گ

32. سور د پلي د حاله خبر نه دی گ

32. د راحت ښتن د غمګځپلو او ستونزو وهليو د حاله خبر نه دی گ

33. سيلاب چې هر ځاى و خوت و خوت گ

33. زور چې په هر ځاى راغى نو راغى يعنې مخه نيول يې سخت دي گ

34. سيند چې سرى واخلي هر بوټې ته لاس اچوي گ

34. يو کس چې اړشي بيا نو له هر چا نه د خپلې اړتيا د رفع کولو هيله کوي گ که ترې کيده اوکه يه ؟

35. سيالبين د نښې منځ ولي گ

35. له ورايه هر چاته پردی کار اسانه ښکاري گ

36. سيرى زما ده او داني د خان دي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 36باجوړ او د پښتنو په ځینو نورو سیمو کې داسې رواج و چې خانانو، نوابانو او ملکانو به ملا، نايي او نورو کسبګرو ته یوځه ځمکه ورکوله خو چې د حاصل وخت به راغی خان صاحب به ترې یووړ چا به چې د نايي نه پوښتنه وکړه چې دا سیرۍ ستاده هغه به دا ویلی ګ

. 37سورۍ یې په تبر وهي ګ

. 37ډېر یې بدیسي ګ

. 38سیلۍ چې نه وي ځانګې نه ښوریږي ګ

. 38کار د خپلو نښونه ښکاري ګ

. 39سر یې په خط کیښود ګ

. 39تابع شو ، تسلیم شو ګ

. 40ستا په خبره یې پرتوغاښ وشکیده ګ

. 40په خپله غلطۍ پوه شو ګ

. 41ستا ښه به په زړه کړمه نو ویر به درته وکمه ګ

. 41ښیګڼه به دې یادوم او خپګان به دربانديې کوم ګ

. 42سړی سړی نه دی په مونږ ملك دی ګ

. 42داخو چندانې سړی نه دی، خو زموږ هم خونده نشته ګ

. 43سړي ورك شول چې زما پلار ملك شو ګ

. 43د یو سړي خور په بل وطن کې واده وه ، ورور د خور د پوښتنې له پاره هلته تللي و خور یې ترې د کور د لویو وړو پوښتنه کوله ګ ورور ورته ډیر په خوښۍ وویل چې زیری مې دربانديې پلار دې ملك شو ، انجلۍ په شټ شټ وژړل او ویې ویل چې ولې نور سړي ورك شول چې زما پلارم ملك شو ګ

. 44سپیینه چغې شه د چا د مخې شه ګ

. 44خپل او پردی وپیژنه بیا خبرې کوه ګ یعنې د هر چا پورې مه نښله ګ

. 45سړی په خوی سړی دی ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 45سړی په اخلاقو سړی کيږي ګ

. 46سور سترګي نه لري ګ

. 46ګټندوی او ملا تړی نه لري ګ

. 47سترګې يې سرې دي ګ

. 47په قهر دی ګ د يو ليوه او ګيدړ سره اشنايي وه ګيدر ليوه ته ويل چې کله تاماته وويل چې ماما سترګې دې سرې دي نو زه به هغه وخت په ښکار حمله کوم ګ يو وخت ليوه وږی شوی و او يوه تيار قچر په ځنګل کې ګرځيده ، ليوه ګيدړ ته وويل چې ماما سترګې دې سرې دي ګيدړ چې په قچر بريد وکړ قچر په کلکه لته باندې وواهه او هډوکي يې ورمات کړل او تر ډيره وخته بې هوښه پروت و کله چې لړلړ را په خود شو، نو ليوه ته يې کړه چې سترګې مې سرې نه وې تا هسې ويل چې سرې دي ګ

. 48سره او سپين ورته ښيي ګ

. 48وطن ورته شړشم کړي ، پسرلی ورته جوړ کړي هسې يې تير باسي ګ

. 49سر د پاسه سر وي ګ

. 49د زور د پاسه زور شته ګ

. 50سوه چې پيدا شي تازي ته غول ورشي ګ

. 50چې د کار وخت شي ورك شي يا پلمې کوي ګ

. 51سپي د ملنګ سره وران وي ګ

. 51ځکه چې د ده دبادار له کوره څه غواړي ګ

. 52سيل هم سيل سر ګرداني هم سيل ګ

. 52که يو سړی د يو کار پسې يو ښه ځای ته ولاړ شي ، که کار وشو خو ښه ده او که ونه شو دا ستړيا او ګرځيدل يې هم يو کار دی ګ

. 53سياست کې ننني دوست سبا دښمن او سبانی دښمن د بل سبا دوست دی ګ

. 53سياست کې دوست او دښمن يو دی ګ

. 54سليم عقل په سالم بدن کې وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

54. چې سړی په بدن روغ وي كارونه هم ترې ښه كيږي او خبرې يې هم د سړيتوب وي گ

55. سپی مې كړې كشر مې مه كړې گ

55. ځكه چې هر څوك په كشر باندې مينتونه كوي گ

56. سل زامن د سپي يو د زمري گ

56. نا اهله چې څومره ډير وي هيڅ دي خوكه اهل يو تن هم وي ډير څه دي گ

57. سپی چې ډير بچي راوړي هم كرنج نه كوي گ

57. په ډيروالي نه ده په اهليت او اصليت ده گ

58. سپورې ستغې يې ورته وكړې گ

58. بدې بدې خبرې يې ورته وكړې گ

59. سپورې او ستغې مه وايه گ

59. بدې خبرې مه كوه گ

60. سر په ويښتو دروند نه دی گ

60. خپل بار او خپل تكليف دروند نه وي گ

61. سر مې درنه قربان خو څه رانه مه غواړه گ

61. هسې دې مخلص يم گ

62. سر دې سلامت وي د مال پسې مې بلا گ

62. كله چې يو كس زيانمن شي مال ترې ولاړ شي او دی روغ پاتې شي نو بيا خلك دا وايی گ

63. سر يې بل چا وړی و گ

63. نكل داسې دی چې : يو پاچا د مجرم په سر باندې انعام ټاكلی و او ويلي يې و چې كه هر چا يې سر راوړ نو دا انعام به واخلي ، نو وخت داسې راغلو چې نوموړی مجرم چاوڼلی و او سر يې ترې وړی و ، يو بل سړی راغلو او د مجرم پښې يې غوڅې كړې او د ځان سره يې يوړی او غوښتل يې چې يو څوك پيدا او واسطه كړي او پاچا ته ځان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسوي يو تن يې پيدا کړ خو هغه سړي ورته وويل چې د مجرم سر دې ولې نه راوړه چې پښې دې راوړې دي ګ سړي ورته کړه چې سر يې بل وړی و ګ

.64سل نغري لري خو غوښه پرې نه پخيږي ګ

.64د نارينتوب خبرې ډيرې کوي مګر عمل يې نشته ګ

.65سل کاله پس يې بدل واخيسته ورته يې وويل چالاکي دې وکړه ګ

.65نو کس سل کاله وروسته د خپل نيکه کسات واخيست بل ورته وويل چې ډيره چالاکي دې وکړه يعنې د کسات وخت هر وخت تازه او نوی دی ګ

.66سل مړه دي او جنګ ورته نه وايې ګ

.66يوه ښځه وه او په لاره يې منډې وهلې ، بل ترې پوښتنه وکړه چې خيريت دی څنګه منډې وهې ، ښځې ورته کړل چې خير خيريت دی زه يې د عاشور لالا سره ونيولم او خلك سره په جنګ شول او يو څو کسان سره مړه شول خو نور خيريت دی ګ

.67سوه چې بار شي څومره به يوسي ګ

.67د يوه کمزوري سړي نه به د قوت څه تمه کوي ګ

.68سيرلی خپلې مور سره څملي ګ

.68هر څوك خپل خوا حوړې سره نړديوالی غواړي ګ

.69سل سرونه لمدوي يو په کې نه کلوي ګ

.69ډيرو ته تمې ورکوي خو د يوکار هم نه کوي

.70ستاسو سپي خو زمونږ تبر نه دی راوړی ؟

.70يو زوم و او تازه يې کوژده کړې وه ګ کور يې نږدې و ، او د ورځې به څوواري د خواښې کره تلو او يوه پلمه به يې کوله دا ځل ترې نورې بهانې ويرې شوې او دا يې وويل ګ

.71سم د خبرو ماشين دی ګ

.71ډير خبرلوڅ دی ګ

.72سيند په شګو نه بنديږي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 72ډیر قوت په لږ مقاومت نه ایساریږي گ

. 73سر سر او کونه ستر یې دواړه لاړ گ

. 73هر څه ورك شول گ

. 74سر یې یو واخیست مال یې بل واخیست گ

. 74چا مړ کړ او چایې مال وتښتوه گ

. 75سترګې د لیدو او غوږونه د اوریدو دي گ

. 75ځان به د دنیا د حالاتو نه خبروي او په سترګو به هم حالات مشاهده کوې گ

. 76سر به ورکړم سنګر به ورنه کړم گ

. 76د خپل عزم او هوډ نه نه تیریږم گ

. 77سپی بل کلي ته تللی و بیرته زر راغی چا ویل ښنګه راغلې ویل یې د عزیزانو د برکته گ

. 77یو سپی بل کلي ته تللی و د هغه ځایه سپیورا په مخه کړ او په خپل کلي یې وسپاره بیا ترې چا پوښتنه وکړه ده ورته دا وویل گ

. 78سل پرې مرکې کوي او دیو په قسمت کی شي گ

. 78یو شی ډیر خلك غواړي مګر د یو کس په برخه شي گ

. 79سیند په لپه نه کمیږي گ

. 79د یوې خزانې نه په لږ څه ورکړه خزانه نه کمیږي گ

. 80ساړه خوره گ

. 80خبره کوه گ

. 81سترګې یې شکیدلې دي گ

. 81بې حیا دی د چا خبره نه مني گ

. 82سرکار د خلکو د راحت له پاره وي نه د زحمت له پاره گ

. 82یعني کله چې سرکاري او حکومتي چارواکي چاته بې ځایه تکلیف ورسوي نو بیا خلك دا وایي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 83سپي ته کپ نه اچوي ګ

. 83ډير بخيل دی ګ

. 84سپي څکولي ګ

. 84دومره بخيل دی چې د سپي وړی هم خرڅوي ګ

. 85سرسر دی خوري او کونه ستر يې نورو ته ورکوي ګ

. 85ډير حاصل يې دی خوري او نورو ته هسې لږ څه ورکوي ګ

. 86سخي زوم د ټول کلي خوښوي ګ

. 86يو زوم چې په يو کلي کي کوژده وکړي ، نو بيا يې په ټول کلي لورونه زياته وي ګ

. 87سترګې را باندې برګې برګې مه کوه دې ته به د چا زړه ټينګ شي ګ

87 . يوه ښځه وه او لږ څه د ماغی تکليف يې دردلوده ګ د خپلې ترور سره په لاره روانه وه چې مخې ته يې دواده جوړې د ډول او سورنې سره راغلې ليونې سمد واره په ګډا ورته شروع وکړه ، ترور يې له ويرې لاس نه ور وړې چې څه بد رد ونه وايي ګ خو کله چې پخپله ښه ستړې شوه ، د جوړو خلك هم روان شول ، او ترور او ويره هم سره روان شول ، بيا يې دې ترور دې وريرې ته سترګې برګې کړې وې نو بيا ليونۍ ترور ته دا وويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ش)

1. شپون خپلې میرې ښې پیژني گ

1. هر سړی خپل شي ښه پیژني گ

2. شپې چې واختې کښینه گ

2. چې کار دربانديې ډیر شو او ترور یې کړې لږ فکر ورته وکړه گ

3. شیدو وره غوا د لکۍ نه معلومیږي گ

3. سړی له رنګه جوتیږي ، چې دې کې کار شته او دې کې نشته گ

4. شړۍ هم د پچیرې ورکه وه پټ هم پچیرې ګرځي گ

4. یعنې وهل شوی او تاواني شوی هم دادی او ویریږي هم دا گ

5. شر دې پیښ شي چې خیر مې په کې وي گ

5. داسې یو کار دې خدای(ج) پیدا کړي چې زما په کې ګټه وي گ

6. شرم خو دوه کونې نه لري گ

6. شرم ، شرم دی په لږوالي او ډیروالي نه دی گ

7. شفشف مه کوه شفتالو وایه گ

7. ښکاره او غوڅه خبره کوه گ

8. شودې خورې او خبرې یې نه کوې گ

8. نعمت خورې او شکر نه اوباسې گ

9. شنډې نه میوه لري نه سوری گ

9. د بیکیاڼې میوه نشته او سیوری یې هم مزناك نه دی دا خلك هغه چا ته وایي چې نه یې خوند شته او نه یې رنګ شته گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 10شوده د هر چا خوښ دي خو د پيشو پسې زيړی دی گ

. 10دنيا او دولت د هر چا خوښ دي خو ځينې خلکو ورباندې ايمان ورکړ .

. 11شونکړي وال وايي خدايه خواري را پيښه کړې گ

. 11 د شونکړی خلك ډير غريب او خوار دي او هر وخت د مزدورۍ په انتظار وي سره ددې چې ډير غيرتي او ميلمپال خلك دی گ

. 12شونکړي وال وايي ما پيدا کړه نور خلاص اوسه گ

. 12يعنې پخپله دومره همت لرو چې ځانته روزي پيدا کړو د چانه سوال نه کوو گ

. 13شولې يې شډلې دي گ

. 13کار يې گران او سخت دی گ

. 14شولې او پروړې گډې وډې شوې گ

. 14کار يې مردار کړ گ

. 15شيری چې سترگې تورې کړي د چا نه بدتر دی گ

. 15چې ډير ضعيف سړی هم همت وکړي د لويو خلکو په قطار کې ځان ودرولای شي گ

. 16شين بانجان يې تری جوړ که گ

. 16ډير يې واوهه گ

. 17شينۍ په پټه نه چيچل کيږي گ

. 17شينۍ يوه غرنۍ کلکه ميوه ده چې د خوراك په وخت کې کړ پار کوي يا ځينې کارونه په پټه نه کيږي گ

. 18شين تريخی دی گ

. 18کله چې آسمان ډير شين شي نو بيا خلك دا وايی :

. 19شلامير کوي گ

. 19شلا مير يوه لوبه ده چې ماشومان يې کوي گ نو که څوك هسې بې ځايه گرځي او کار نه کوي نو بيا خلك دا وايي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

20شین شین ټغ دی گ .

20یعنې رنگ هم نه لري او چنداني غوښه هم نه لري گ .

21شپې گورځې به وي یاران به نوي گ .

21همدا زمانه به وي خو دوستان به نه وي گ .

22شنې سترگې سرو ویښتو کې خیر نوي گ .

22مبارك حدیث دی چې وایي " چې سترگې یې شنې وي او ویښتان یې سره وي د خیر تمه ترې مه کوه گ .

23شیخ دی خو په هرې بلا پیښ دی گ .

23د شیخې له برکته یې ډیر کورونه وران کړل گ .

24شیخ دی خو پردي دولت ته میخ دی گ .

24دا شیخي یې د ریا ده په دې چل پردي مالونه خوري گ .

25شیطان باندې چې د خره نظر شي هنگیږي گ .

25حدیث مبار دی : چې خر شیطان ووینې نو بیا هنگیږي او چرگ چې ملایکه ووینې اذان کوي گ .

26شترمرغ کله په اوښانو کې ځان گډوي کله په مرغانو کې گ .

26ځینې خلك د هر وخت سره سازش کوي گ او په هر گوند او رژیم کې چلیږي گ .

27شعر وایي گ .

27غټې ویناوې کوي گ یا دا چې هسې خبرې کوي گ .

28شعر یې جاري شوی دی گ .

28ډیرې خبرې کوي گ .

29شاگرد ته ټول چلونه ښیه دونې ختل ورته مه ښیه گ .

29ټول کارونه او چلونه چاته مه ښییه گ .

30شړی په کې ورکیدلې گ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 30یو سړی میلې ته تللی و شړی ترې ورکه شوې وه ګ بیګاه ته چې کور ته راغی ښځې ترې پوښتنه وکړه چې سړیه په میله کې څه حال و؟ هغه ورته وویل یره ښځې شړی په کې ورکیدلې ګ

.31شهر ناپرسان دی.

.31یواستاذ و او یو یې شاګرد و او یو ځای دغریبۍ پسې روان وو. استاذ یې ډیر تجربه کار او ماهر سړی و. یو ښار ته ورسیدل چې په دې ښار کې هیڅ قانون نه و. په دې وخت کې دوی د خټکیو په یو پالیز برابر شول او وروګرځیدل او خټکي یې بیه کړل . لس خټکي دیوې روپۍ وو. ښار دې ځای ته ډیر نږدې و، کله چې دوی ښار ته ورسیدل او هلته یې خټکي بیعه کړل یو خټکی په یوه روپۍ و شاګرد استاذ ته کړل چې استاذه ښه د مزدورۍ ځای دی همدلته به په کار او بار شروع وکړو، استاذ خپل شاګرد ته وویل چې په دومره لنډ ځای کې په نرخونو کې دومره ځمکه او اسمان فرق دی نو دا ښار د اوسیدو نه دی.

خیر خو شاګرد په خپله خبره ډیر ټینګار کاوه، با لاخره همدلته یې یو ځای ونیوه او په ښار کې دیره شول . شاګرد یو خر واخیست او پالیز ته ولاړ او درویۍ لس خټکي یې واخیستل او په خره یې را بار کړل . کله چې بیر ته ښار ته را رسیده نو په لاره عسکرو ترې ځای په ځای یو یو خټکی اخیسته تر څو چې ښار ته رارسیده خټکي خلاص شول او تش لاس خپل ځای ته راورسید . شاګرد بیا ولاړ او دیو ه دوکاندار سره تش په خیټه مزدور شو. شپې او ورځې تیریدې یو ه شپه یو غل په یوه کور ور اوښته چې له دیواله راپریوته او پښه یې ماته شوه. غل په سبا پاچا ته عارض شو. او ویل یې چې د فلانکي کور نه مې غلا کوله ، دیوال یې لوړ جوړ کړی دی. زه تر ې راولویدم او دا دی پښه مې ماته ده . جنابه عرض مې دادی چې دکورواله نه زما تاوان واخلئ پاچا عسکر ولیږل او دکور خاوند یې راجلب کړ. او پاچا ورته وویل چې دا دکور دیوال دې ولې دومره جګ جوړ کړی دی. چې دا غل خوارکی ترې راولیدلی دی او پښه یې ماته شوې ده. نو ته اوس ددې وړ یې چې په دار دې کړم .

کوربه پاچا ته په ځواب کې کړل: جنابه زه څه ملامت یم داخو دختګر خطاء ده پاچا ددې خبرې سره دکور خاوند ایله کړ او سمد واره یې امر وکړ چې ورشئ او ختګر راحاضر کړئ. عسکر ولاړل او ختګر یې سم د واره را حاضر کړ. پاچا چې کله ختګر ولید سمدستي یې پرې غږ کړ چې ظالمه دا ولې دې دومره جګ دیوال جوړ کړی دی. چې غله ترې راولویږي. او پښې یې ماتیږي. ختګر پاچا ته وویل: قربان زه څه ملامته یم . ما چې کله ددې دیوال پخسه وهله . په دې لاره یوه انجلۍ تله او راتله چې ډیرې ښایسته ګاڼې ترې پرتې وې. زه به ددې ګاڼو په نندارہ وم او دیوال رانه لوړیده. نو په دې قضیه کې د پیغلې پلار ملامته دی. پاچا ختګر هم خوشې کړ او دانجلۍ پلار یې راحاضر کړ . او پاچا ورته وویل : ولې دې دې خپلې لورته داسې ښکلې ګاڼې اخیستې چې په ختګر یې دیوال دومره لوړ کړ. د انجلۍ پلار پاچا ته وویل چې موږ ملامته نه یو تپوله ملامته په زرګر کې ده چې هغه داسې ښکلې ګاڼه جوړه کړې ده، پاچا داهم خوشې کړ او زرګر یې راجلب کړ. پاچا د زرګر نه پوښتنه وکړه چې ولې دې دومره ښکلې ګاڼه جوړوله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دامصیبت ترې پیدا شو. زر ګر بې څوابه پاتې شو او پاچا پرې داعدام امر وکړ او ویل چې په دارېې کړئ. کله چې یې زر ګرته کړی په غاړه کې ور اچوله نو د دار کړی یې په اور میږ کې نه راتله نو زرګر یې د پانسۍ له تختې راښکته کړ او پاچا امر وکړ چې په ښار کې داسې یوکس پیدا کړئ چې داکړی یې په ورمیږ کې روغه راشي چې په دار یې کړو . عسکر مخ په ښار شول او دداسې یو تن لټه یې پیل کړه چې په هغه کې برابر راشي. عسکر ولاړل او په مزدور شاګرد ور برابر شول، کله چې یې حلقه دشاګرد په ورمیږ کې واچوله نو بیخي برابره وخته . عسکرو مزدور شاګرد لاس ترلی دپاچا حضور ته راوست.

او دمرګ په تخته یې ودرولو. په دې وخت کې پاچا په دې هلك غږ کړ چې څه ارمان لرې ووایه؟

هلك غږ کړ چې په دې ښار کې مې یو استاذ دی. دومره مهلت راکړئ چې هغه ووینم او بخښنه ترې وغواړم. پاچا امر وکړ چې شاګرد خپل استاذه ته بوځئ او بیرته یې ژر راولئ چې په دار یې کړو. شاګرد یې استاذ ته بوتلو، استاذ یې ددې ټولې کیسې نه لاپخوا خبر و.

استاذ خپل شاګرد ته وویل چې ماخو تا ته ویل چې داښار د اوسیدو نه دی .

شاګرد ورته کړل: چې اوس راته چل وښیه.

استاذ خپل شاګرد له عسکرو لږ ګوښه کړ او ورته یې وویل : کله چې یې دستا په ورمیږ کې کړی درواچوله او په سولۍ کولې یې نو په ډیره قهه قهه به خندا وکړې او لاسونه به وپړ کوې، پاچا دې دسولۍ نه راښکته کوي او پوښتنه درنه کوي چې دا څه دې ولیدل چې دومره خوشحاله شوې؟

نو ته به ورته ووایې چې صاحبه قربان دې شمه ژر ژر مې بیرته سولۍ ته بوځه چې په دار شم، دا دنیا خو اور دی، کله چې جلادانو کړی زما غاړه کې راواچوله او پورته کولم یې نو اته واړه جنتونه مې ولیدل حورې او غلمان وو، دشهدو او شودو ولې بهیدې. نو پاچا دې سمدواره خوشې کوي او دا جنتونه یې دخپل ځانه په بل چا پیرزو نه دي. ته مه ورخطاء کیږه پاچا دغه کړی په خپله غاړه کې اچوي هغه به اعدام شي او داعدام نه به مخکې دا وصیت وکړي چې داهلك زما په ځای پاچا کړئ. چې په پای کې همداسې وشول.

(بس)

. 1ښامار یې په توره وهلی دی ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 1يو کس چې توره يې په وينو وه او پر اوږه يې ينبې وه او ويل به يې چې ماښامار وژلی دی ، ښامار بل چا وژلی و ، مگر ده د مړه ښامار په وينو توره لړلې وه گ

. 2ښه ځرب دی گ

. 2تيار دی ، دولتمد دی گ

. 3ښځه د کور مالگه ده گ

. 3کور په ښځه کور دی گ

. 4ښځه يا په کور ده يا په گور ده گ

. 4ښځه بايد پرده او حجاب ولري گ

. 5ښځو په سبو ړيره ورکړې ده گ

. 5د ښځو سابه ډير خوښ وي گ

. 6ښکر يې اړم کړي دي گ

. 6په جنگ دي خپل زور سره ازموی گ

. 7ښکره ور سړی دی گ

. 7زور ور سړی دی گ

. 8ښه وکړه په سيند کې يې واچوه گ

. 8يعنې ښه د چانه هيريږي گ

. 9ښه ونه کړې بد نشته گ

. 9ځينې ناپوهه خلك د ښو په وړاندې بد کوي گ

. 10ښه خوی به دې سلطان کړي بد خوی به دې د ځان پوری حيران کړي گ

.10ښه خوی درنه پاچا جوړوي او بد خوی سړی سپکوي او ورکوي گ

. 11ښکار هغه تازي کوي چې لس گزه ټوپ وهي گ

. 11د کار کولو خلك معلوم وي چست او چالاکه وي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 12ښكاريانو ته د ښكار ځايونه معلوم وي گ

. 12هر سړی په خپل مسلك كې ښه پوهيږي گ

. 13ښه ميړونه په ښه خوله ياديږي گ

. 13د ښو خلكو هر څوك ستاينه كوي گ

. 14ښه د ځان او بد هم د ځان گ

. 14هر څه چې دی وكړل خپل دې دي گ

. 15ښه په زړونو باندې واكداري كوي گ

. 15ښه خوی اولس رعيت كوي گ

. 16ښځه شريكه ښه ده نه تجارت شريك گ

. 16كله چې څوك د خپل يو ملگري سره تېگي وكړي نو بيا د ډير مجبوريت نه دا وايي گ

. 17ښځې ته حال ويل ځانته اور كرل دی گ

. 17ځكه چې ښځه راز ساتلی نه شي يو سړی دا متل اوريدلی و او ويل يې چې دا تجربه كوم گ د پاچا زوې چا تښتولی او ورك كړی يې و پاچا د خپل زوې د پيدا كولو په خاطر انعام اعلان كړ دی سړی د شپې يو غټ چيلی حلال كړ او د چيلي سر يې په خاكې ور واچولو او نوره غوښه يې وخوړله گ او خپلې ښځې ته وويل چې د پاچا زوی ما وژلی دی او په دې كوهي كې مې اچولی دی ښځه چې سبا د هرې ښځې سره كښېناسته دا به يې ورته ويل اخر پاچا ته خبره ورسيدله گ پاچا خپل عسكر راواستول او د سړي د كوره راتاوو شول سړی يې ونيوه كوهي ته يې ورښكته كړ او ويل يې چې ژرشه د شهزاده مړی را اوباسه سړی كوهي ته ښكته شو ، د كوهي نه يې غږ كړ چې د پاچا صاحب د زوی ږيره شته ، نور ورغږ كړ چې نه ، بيا يې ورغږ كړ چې خوله او سونتېه يې اوږده ده دوی ويل نه گ بيا يې غږ كړ چې پاچا صاحب د زوی ښكرونه شته گ دوی ورغږ كړ چې نه او هر شي چې وي را اوباسه يې كله چې يې شی له كوهي نه را بهر كړ گوري چې د چيلي سر دی گ پاچا ورته وويل چې داولې ؟ سړي كره چې ماته چاويلي و چې ښځې ته به حال نه وايې ما دا تجربه كوله گ

. 18ښادي پرې غم شوه گ

.18د خوښۍ په شيبو كې چې چاته يو خپگان پيدا شي بيا دا وايې گ

. 19ښادۍ باندې پوه نه شوه گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 19تکلیف او کړاوو ورته پیدا شوګ

. 20ښار په ښه خوی باندې خوړل کیږي ګ

. 20زندګي په ښه اخلاقو کیږي ګ

. 21ښځه د کاله ډیوه ده ګ

. 21ښځه د کاله رڼا ده ګ

. 22ښځه کره پښتنۍ ده ګ

. 22باید سړی ورسره په نرمه ژوند وکړي ګ

. 23ښه په ښه کیږي ګ

. 23چې ته ښه وی ټول به در سره ښه وي ګ

. 24ښه په دې دنیا وکړه چې اخرت کې یې میوه وګوري ګ

. 24ښه د اخرت توښه ده ګ

. 25ښې او چپ لاس نه پیژني ګ

. 25بیخي ناپوه دی ګ

. 26ښایست په سادګۍ کې دی ګ

. 26ساده ژوند ډېر ښکلی وي ګ

. 27ښه هغه څوك دی چې په ځان دې ښه وي ګګ

. 27تا ته چې ښه و هغه ښه دی ګ

(ص)

. 1صبر خو سپي کړی چې هډوکی یې ورسید ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 1صبر خوښه شي دی خدای تعالی(ج) د صابرانو ملګری وي ، دلته يې سړی داسې استعمالوي چې بايد سړی ډير انتظار و نه کړي چې په اخر کې ورته څه نه پاتې کيږي ګ

. 2صبر تريخ دی ميوه يې خوږه ده ګ

. 2د صبر زغم ډير سخت دی ، خو خدای(ج) صابر ته اجر ورکوي ګ

. 3صبر چې کوي خدای ور سره مل وي ګ

. 3څښتن تعالی د صابرانو مددګار دی ګ

. 4صراف قلبې روپۍ پيژني ګ

. 4پوهان ښه سړی او نه سړی پيژني ګ

. 5صرافانو مخکې قلبې چلوي ګ

. 5د پوهانو په مخکې غلطي کوي ګ

. 6صبر خوشحالي ده ګ

. 6صابر ته په پايله کې خوښي په برخه کيږي ګ

. 7صدقه د بلا رد دی ګ

. 7خير خيرات د بلا سپر دی ګ

. 8صبر د لوی والي علامه ده ګ

. 8صبر د استقامت ، تحمل او د سړيتوب نښه ده ګ

. 9صورت يې خپل دی واك يې د بل دی ګ

9 . واك يې د بل دی ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ط)

1- طالع من ته يې خدای(ج) په سپين ميدان ورکوي گ

1- بخت چې د چاويښ شي خدای(ج) يې پخپله کارونه برابر وي گ

2- طالع مې کوټه شوي دي گ

2- بخت مې اوښتی دی گ

3- طلاق حلال دی خو د خدای(ج) بد راځي گ

3- د خدای(ج) چې په حلالو کې بديشي هغه طلاق دی گ

4- طلاقي د پردو ښځو هم بد راځي گ

4- طلاقي د هر چا بديشي گ

5- طلاقي چې د طلاقې ښځې په مخه ورشي طلاقۍ ورته لاړې تو کوي گ

5- چا چې د چاسر بد کړي وي نو کله چې په مخه ورشي نو بد بد ورته گوري گ

6- طلاقي چې مړ شي په طلاقۍ اختر وي گ

6- دښمن چې مړ شي په دښمن يې پرې خوشاليږي گ

7- طبيب هغه دی چې ډير مريضان يې له مخې نه تير شوي وي گ

7- چې تجربه کار وي گ

8- طبيب هغه دی چې پرې تير شوي وي گ

8- په چا چې کوم رنځ تير شوی وي نو د هغه رنځ په درملنه پخپله يو اندازه پوهيږي گ

9- طبابت په يو ورځ کې نه زده کيږي گ

9- طبابت يو لوی علم دی او علم په يوه ورځ کې نه زده کيږي گ

10- طبيب هغه کوټې ته نه ځي چې لمر په کې وي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 10لمر د ډېرو رنځونو دوا ده گ

- 11طوطي د طوطي په ژبه ښه پوهيږي گ

- 11هر سړی د خپل په ژبه ښه پوهيږي گ

(ظ)

- 1ظالم د خدای(ج) دښمن دی گ

- 1څوك چې ظلم كوي د خدای(ج) سره دښمني كوي گ

- 2ظاهر داري كوي گ

)په ظاهر لباس د هيچا غلط مه شه

منځ يې گوره چې چغزی دی كه مټاك(

- 2ريا كار دی يا دا چې خلك تيرباسي گ

- 3ظاهري لباس يې ښه دی خو په زړه كې ټگ دی گ

- 3ښكاره ښه خو كارونه يې وران دی گ

- 4ظاهر ته يې گوره او باطن ته يې مه گوره گ

- 4په ښكاره ښه دی خو باطن كې ښه نه دی گ

- 5ظاهر كې شيخ دی پټ شيطان دی گ

- 5په ښكاره يې لوی شيخ او عابد له ځانه جوړ كړی دی مگر په پټه كې دوه جنگوي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ع)

- 1عجله د شیطان کار دی ګ

- 1په یوه کار کې ډیره تادي کول د شیطان خاصه ده ګ

- 2عمر یې په دار شو ګ

- 2ژوند یې سخت شو ګ

- 3عمر د باد په شان تیریږي ګ

- 3ژوند په منډه تیریږي ګ

- 4عمر به مې تیر شي د ستا سوی کناټې به مې هیر نه شي

- 4یو کال وچکالي وه او غلې نه وې ، یو مسکین ورور یوې مالدارې خور کره ورغی خور یې پر تبۍ ډوډۍ پخولې چې په ورور یې نظر ولګید توده ډوډۍ یې له تبۍ راښکته کړه او د کوناټ لاندې یې کړه ګ ورور ته یې په خوله سترمشي وکړه او وریانه څیده ویل یې وروره څنګه یې ؟ ورور یې ورته وویل ډیر ښه یم خو ستا سوی کوناټې به مې هیر نه شي ګ

- 5عمر یې خوار شو ګ چې خدای تعالی چاته په قار شي ګ

- 5په تکلیف او سختۍ کې یې ژوند دی ګ

- 6عاجز د غني نه پنځه سوه کاله مخکې جنت ته ځي ګ

- 6پیغمبر علیه السلام فرمایي چې یو عاجز صابر پنځه سوه کاله مخکې له غني نه جنت ځي ګ

- 7عجز او زاري کول خدای(ج) ته نږدې والی دی ګ

- 7خدای(ج) ته سوالونه کول او په خپله ګناهونو اعتراف کول خدای(ج) ته سږی نږدې کوي ګ او مغفرت یې په برخه کیږي ګ

- 8عاقلان په خپله پوهیږي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 8يو هلك چا پر اوړه كښېنولى و او په بازار كې روان و ګ دې هلك به چيغې وهلې او ويل به يې دغه سړى چې زه يې په اوړو يم دغه سړى ما وهلى دى نو په دې وخت كې خلكو ورته ويل چې عاقلان پوهيږي ګ

- 9عقل يې خام دى ګ

- 9تجربه نه لري په څه نه پوهيږي ګ

- 10عقل يې د جولا دى ګ

- 10بې علقه دى ګ

- 11عقل يې په ښنګري كې دى ګ

- 11يعنې د جولا په شان لنډ پارى دى عقل نه لري ګ يا دا چې جولا ډير كار په پښه كوي ګ

- 12عقل يې سر ته راغى ګ

- 12اوس پوه شوګ

- 13عقل په كې د دوه پيسو نشته ګ

- 13ډيركم عقل لري ګ

- 14عقل يې چې ويشه دى غره ته تللى و ګ

- 14بيخي د عقل نه خلاص دى ګ

- 15عقل پسې تبرګى ګرځوي ګ

- 15بيخي د عقل دښمن دى ګ

- 16عقل سره يې ډزې دي ګ

- 16د پوهې او هوښيارتيا سره مخالف دى ګ

- 17عقل باندې څه كوي دنيا لري ګ

- 17د دنيادار هرې خبرې ته خلك ښه وايي ولوكه هغه غل په سرتېي ګ

- 18عقل عاجز سړي ته په كار دى ګ

- 18عقل خو هنر دى عاجز به پرې يو كار جوړ شي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 19عقل يې چې کم وي تل يې په کور غم وي گ

- 19بې عقله داسې کارونه کوي چې د هغه نه ورته جنجالونه جوړيږي گ

- 20عقل يې چې خام وي هر وخت به پرې ماښام وي گ

- 20په کم عقله سړي رڼا يې نه راځي گ

- 21علم د دواړو جهانونو رڼا ده گ

- 21پوهه د دنيا او اخرت دواړو له پاره په کاريږي گ

- 22عذر يې د گناه نه بدتر دی گ

- 22بخښنه په داسې ډول غواړي چې کړې گنا ترې ښه وي گ

- 23عالم د خدای(ج) نه ډير ويريږي گ

- 23څښتن تعالی فرمايي " چې علماء زما د قهر نه ډير ويريږي" گ

- 24عالم او جاهل برابر نه دي گ

- 24څښتن تعالی فرمايي " چې پوهان او ناپوهان سره برابر نه وي " گ

- 25عقل په بيع نه اخستل کيږي گ

- 25عقل د خدای(ج) ورکړه ده او د پيسو شي نه دی گ

- 26عقل د بې عقلانو نه ياديږي گ

- 26بې عقله چې يو خراب کار وکړي عاقل چې هغه ووينې بيا دی هغه شان کار نه کوي گ

- 27عقل په ډير عمر نه دی گگ

- 27ځينې ماشومان د سپين ږيرو نه عاقلان وي گ

- 28عمر باندې اعتبار په کار نه دی گ

- 28بايد سړی نيك عمل وکړي ځکه چې عمر تيريږي او د مرگ وخت معلوم نه دی گ

- 29علم تر قبره پورې زده کول په کار دي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

29- په زده کړه کې وقفه په کار نه ده ګ ګ

30- علم په قبر کې هم په کارېږي ګ

30- ځکه چې د عمل په سبب به یې په دنیا کې نیك کارونه کړي وي چې د اخرت توښه شوي به وي ګ

31- عالم خدای(ج) ته نژدې وي ګ

31- عالم داسې کارونه کوي چې څښتن تعالی ته پرې نږدیوالی حاصلوي ګ

32- عالم د نورو لارښود وي ګ

32- عالم او یوه سړی نورو په لارښوونه کوي ګ

33- علم امساء ده ګ

33- په علم او پوه د سړي اتکاء وي ګ

34- علم د شر او فساد مخه نیسي ګ

34- څوك چې پوه وي هغه شر او فساد نه غواړي ګ

35- علم چې نه لري ړوند دی ګ

35- ناپوهه د ړانده په مثال وي ګ

36- عالم سره په دوستۍ کولو خدای(ج) خوشحالې کیږي ګ

36- د پوهانو سره په ناسته پاسته څښتن تعالی خوشحالیږي ګ

37- عیان ته څه بیان ګ

37- چې یو کار د لمر په څیر روښانه وي ، شرحې ته یې اړیا نه وي ګ

38- علت لاړ شي عادت نه ځی د سړینه خدایه مه کاندې په بد چارو عادت څوك ګ

38- نقصان د سړی جیره کیږي ، خو عادت نه ځي ګ

39- عدل تقوی ته ډیر نږدې دی ګ

39- انصاف پرهیزګارۍ ته ډیر نږدې دی ګ څوك چې منصف وي هغه پرهیزګاره هم وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(غ)

- 1غاښ چیچی کوي گ

- 1ډیر په قهر دی گ

- 2غاښونه راته چیچي گ

- 2ماته په قهر دی گ

- 3غر په غر نه ورځي بنده په بنده ورځي گ

- 3خامخا انسان انسان ته اړ کیږي گ

- 4غر به در پسر کړم قدرت به درته درکړم گ

- 4دا د خالق تعالی کار دی په چا چي بار ږدي توان هم ورکوي گ

- 5غریب خدای کړي دله چا کړي گ

- 5ځیني خلك چي غریب شي بیا بې همته هم شي گ

- 6غریب سړی او برگ یې سپی گ

- 6غریب سړی باید د خپل ژوند سره سم کړنه وکړي گ

- 7غریب سړي ته بازار هم کوهستان دی گ

- 7چي پیسي ورسره نه وي څه به پرې واخلي گ

- 8غرونه سوري کوي گ

- 8دومره مالي او بدني قدرت لري چي غټ ، غټ کارونه وکوي گ

- 9غلبیل پاخي کوزي ته وایي تا کې دوه سوري دي گ

- 9د یو سړي چي پخپله یې د عیبونو شمارنه وي او بل ته گوته نیسي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 10غل د کور پورې ځوك نه ځغلوي گ

- 10که د غل سړي پسې تر کوره پورې ځوك ځي هغه مجبور دی چې د رسوايۍ نه ځان خلاص کړي او دی مړ کړي گ

- 11غل په چورنډي واوښت گ

- 11دا هغه وخت ويل کيږي چې ځوك له غله نه غلا وکړي گ

- 12غل د غله نه غلا کوي گ

- 12په غلا کې ډېر ماهر دی گ

- 13غل ته وايي کور وهه کور والا ته وايي بيدار شه گ

- 13د دواړه سره ملگری دی گ

- 14غل چې سل کورونه وران کړي يو پرې نشي اباد ولی گ

- 14ځکه چې د ده پرې لاسونه نه وي تړاکې شوي، د ځان سره يې نه جمع کوي گ

- 15غل سپې په يو من تيږه وولـه کړنج نه کوي گ

- 15د ملامته سړی سترگې خړې وي گ

- 16غل په توربرمۍ کې خو شحاله وي گ

- 16ځکه چې ځوك يې نه ويني گ

- 17غل په غره کې نه ځائيږي گ

- 17غل په هر ځای کې ويريږي چې رسوا نه شم گ

- 18غل هم د سړي خپل وي گ

- 18يعنې ځينې داسې خپلوان وي چې سړی يې په خپلوی شرميږي گ

- 19غم چې د چرگۍ نه اخوا و غم ندی گ

- 19غم او ماتم چې خاص پر تانه و بيا سوړ وي گ

- 20غم خور چې لري څه يې غم دی گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 20خوك چې مربي لري مربا به خوري گ

- 21غم او ښادي خور او ورور دي گ

- 21كله په سړي غم وي او كله خوښي گ

- 22غم د پاسه غم دی گ

- 22يو تكليف لا تير نه وي چې بل تكليف راشي گ

- 23غم به يې غمگين كوي گ گ گ زما به يې دا گ گ گ كوي گ

- 23غم چې په چا راغلو هماغه به يې گالي زما پروانشته گ

- 24غم له غمه نه شرميږي گ

- 24يو غم په سړی وي بل هم پرې راشي گ

- 25غنم دې وي للمي وي كه آبي گ

- 25زه كار غوارم هر ځنگه چې وي گ

- 26غوړي لا غوړي گ

- 26نيكي چې څومره زياتيږي هومره ښه ده گ

- 27غوړي د كاسې بيخ كې واچوه سرته راځي گ

- 27لياقت او ميړانه نه پټيږي گ

- 28غوجل كې يوه غوا متيازې وكړي ټولې پرې ككړې شي گ

- 28يو سړی بد كار وكړي ټوله ټولنه او قوم پرې بد ښكاره شي گ

- 29غويان لا حلال ندي خانك يې په سر نيولی گ

- 29كار لا پيل نه دی، خو دا يې نتيجه غواړي گ

- 30غوښه او چاړه شو گ

- 30سره مخالف شول گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 31غوړي، چې ډېر شي دغه دي پرې څوك نه غوړوي گ

- 31يو شى، چې ډېر شي هسې يې څوك نه كار وي گ

- 32غوټه، چې په لاس خلاصيږي په غاښ دې خلاصه نشي

- 32كوم كار،چې په اسانه كيږي سختۍ ته يې مه وركوه گ

- 33غومبر ورته وهي گ

- 33خپل كار پرې كوي، يا دا، چې شرموي يې. يا دا،چې پرې خوشاليږي گ يا دا چې ترې تاويږي گ

- 34غوا تياره كړه شوده ترې واخله. ميښه مړه كړه. شوده ترې واخله گ

- 34غوا، چې تياره وي شى شودې كوي او ميښه چې مړه وي ښې شودې كوي گ خواره غوا كه هر څومره مړه شي
د شيدو يې مزه نه وي گ

- 35غوږ دې وگوره سپي پسې مه ځه گ

- 35په يوه خبره لومړى ځان ښه پوه كړه بيا اقدام كوه گ

- 36غل د خپل سيورى نه هم ډاريږي گ

- 36غل، چې غلا ته ځي هر شى ورته سړى سړى ښكاري گ

- 37غيرتي يا ځان وژني يا بل گ

- 37احساساتي سړى، چې د خپلې خوښې خلاف يو كار ووينې، نو بيا يا خپل ځان ته تكليف پيښوي يا بل ته گ

- 38غشي ته چاويل ولې چابك ځې؟ ويلې لندى گ په كونه وهلى يم گ

- 38د چا پسې چې زور وي هغه كار په سرعت كوي گ

- 39دغلو لارې چا نيولي دي گ

- 39څوك ،چې يو كار كوي په هره لار ځان ور رسوي گ

- 40غل يو، گمان په ډيرو گ

- 40بد كار يو كس كړى وي او بد نام ډېر خلك شي گ

- 41غر په شلگي نه سورى كيږي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 41سخت او قوي كار ډير قوت غواړي گ

- 42غيرت په خوار او په موړ باندې ندی گ

- 42غيرت او ميړانه په پيسو او عاجزی نه ده گ

- 43غل، چې غلا كوي د كور د خاوندانه اجازه نه غواړي گ

- 43ځوك، چې د يو كار كول خامخا غواړي د مصلحت پسې نه گرځي گ

- 44غل غل پيژني گ

- 44هر سړی د خپل مسلك خاوند پيژني گ

- 45غرونه چا سوري كړه، مزې پرې ځوك كوي گ

- 45خواري چا وكړه او خوري يې ځوك گ

- 46غريب مه وهه كالي ترې واخله گ

- 46غريب سړي ته تاوان ډير سخت وي گ

- 47غوښه د هر چا خوښه ده خو د سپي پسې تبه ده گ

- 47دنيا دولت د هر چا خوښ وي خو ځيني دوزخ ته پسې ننوځي گ

- 48غنم خبرې دې منم گ

- 48چې ښه وي هر څه به دې ومنم گ

- 49غزل ويل او مزل كول نه كيږي گ

- 49هر شی وخت غواړي گ

- 50غل چې غلا كوي متيازې ډېرې ورځي گ

- 50ډير ويريږي گ

- 51غل د پيشو د ترپ نه هم ويريږي گ

- 51خاين ډير ويريږي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 52غم دى د لالي په سر مسته دي تازه ګرځي ګ

- 52غم به يې يار کوي معشوقه دې بې چرته ګرځي ګ

- 53غويا چې لټ وي چوکه ورته پکار ده ګ

- 53بيکاره سړى به په زور د کار پسې پاڅوې ګ

- 54غريبي دې خداى(ج) په هيچا نه راولي ګ

- 54څښتن تعالى دې نيستي په هيچا نه راولي ګ ځکه چې سړى بې پته کوي ګ

- 55غوږ ګټي سر بايلي ګ

- 55په لږه ګټه ډير تاوان کوي ګ

- 56غوا دې هم ورکه شي ګ

- 56يو سړى ويل چې زما شړمبې خوښې نه دي ، بل ويل زما ماسته خوښ نه دي ، بل کوچ او بل شودې يادې کړې، پنځم وويل چې زما يې غوا هم بديسي ګ

- 57غر غوښه کړي سيند شوروا کړي ګ

- 57لافې او شاپې کوي ، د نه شي نه ډير شي جوړ کړي ګ

(ف)

- 1فقير ته يوه در وازه پورې سل بيرته ګ

- 1اړته که يو تن څه ور نه کړي خداى(ج) به ورته نور څوک سبب کړي ګ

- 2فقير ته شپه او ورځ يوه ده ګ

- 2څوک چې محتاج وي تر څو چې يې خپله اړتيا نه وي دفع کړې خوب نه ورځي ګ

- 3فيلانو سره ټانټې مه ژوه ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 3زورورو سره مه کښېنه گ

- 4فقير څوك د ښار نه نه شړي گ

- 4يعنې ښار او بازار په فقيرانو نه تنگيږي گ نو څله يې شړي گ

-5فقير ته چا ويل ښه غاښونه لري گ ويل يې څه پرې وخورم گ

- 5چې څه يې نه وي خوړلي نو غاښونه به يې په څه خراب شي گ

- 6فن د هيچا ميراث نه دی گ

- 6هر سړی يې زده کولای شي گ

- 7فاحشې ته چا ويل يار دې مړ شو ويل يې د کومې کوڅې ؟ !

- 7څينې خلك دومره يارانې او دوستانې لري چې بيا يې پاللی نه شي او د مصيبت په وخت کې ترې خبر نه وي گ

(ق)

- 1قاضي ته ځانته تللی دی گ

- 1ځان نه گرموي گ

- 2قاضي زه ملامتولم خو زه نه ملامتيدم گ

- 2ناپوهي پرې دومره غالبه شي چې ځان ملامته نه بولي گ

- 3قاضي راته ترې جوړ کړه گ

- 3يو ملا په يو جومات کې طالبانو ته سبق وايه گ يو طالب يې نه پوهيده او استاذ يې ورته په قهر شو او ويل يې چې که خره ته مې دومره سبق ويلی وای اوس به ملا شوی وای او اوس به چيرته قاضي وای گ دا خبره يو ناپوهه سړي واوريده ولاړ او خپل يو کوټی يې راوست او ملا صاحب ته يې وويل چې دا راته قاضی کړه ملا صاحب ورته وويل چې ښه ده څه او دوه کاله وروسته راشه ، ملا صاحب کوټی خرڅ کړ، دوه کاله تير شول او ناپوهه سړی راغی او ملا صاحب ته يې وويل چې څنگه شو زما کوټی ، ملا صاحب ورته وويل چې ورځه په فلانکی ځای کې مامور شوی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناپوهه سړی راساً هملته ورغی ، خپله ځولۍ یې ورته ونیوه او ځانته یې راباله ، څو واري یې دا کار وکړ، اخر د مامور صاحب زړه ورتنگ شو او د سړي پسې را پاڅیده او پوښتنه یې تري وکړه چې دا څنگه ځولۍ راته ښوروې ، ناپوهه سړي ورته کړه چې ته خو زما هغه کوټی یې چې هغه فلاني ملا صاحب ته مې سپارلی وې او ورته مې ویلي و چې سړی کړي ، او هغه دی اوس یې سړی کړی یې او دلته مقرر یې گ

- 4قرض د پلار هم بد دی گ

- 4پور ډېر بد او تریخ وي چې د هر چا نه وي ښه نه وي گ

- 5قرض چې وختینی شي خندنی شي گ

- 5په پور چې ډیر وخت واوړي نو خبره جنجالي شي گ

- 6قرض د سړی وینې خوري گ

- 6پور سړي په رنځ اخته کوي گ

- 7قصاب اشنا نه لري گ

- 7قصاب ته ټول یو رنگ دي گ که اشنايي وپالي نو هډوکي به ورته پاتې وي گ

- 8قرض مې لا خلاص ندی قلبه مې حلاله شوه گ

- 8تاوان مې خلاص کړی نه دی چې پټی مې ړلی وواهه گ

- 9قرت قرت دی خو مزه یې باران ورېې گ

- 9یو سپي چیر ته په یوه بوټي باندې غل کړي و ، یو څوك په لاره تیریدل او ډیر وږي شوي وو، چې گوري په دې بوټي کې سپین کرت پراته دي گ سړي را پورته کړل او خورلې ته یې کړل ، خو خوند یې لږ پیکه شانتې و ، نو په دې وخت کې یې خپل ملگري ته وویل چې کرت خو کرت خو مزه یې باران وربې ده گ

- 10قرض چې د زرو نه واوښت نور قرمې او پلوونه خوره گ

- 10نور دې بې پروا شي او د پور غم دې نه کوي گ

- 11قصاص په کتاب کې حق دی گ

- 11کسات اخیستل حق دی ناروا نه دی گ

- 12قناعت بډایي ده گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

12- قناعت لوی دولت دی ګ

13- قچر نه چا پوښتنه وکړه چې ته څوك يې ويل يې اس مې ماما دی ګ

13- يعنې د پلار اصل يې خراب و نو ځکه يې د لرې پورې ځان پيوند وه ګ

14- قربان له خپله کوره چې نارې کړمه په زوره ګ

14- يعنې په خپل کور کې سړی هرڅه په جرئت غوښتلی شي ګ

15- قرض ورکول يو هنر او بيرته ترې اخيستل سل هنره غواړي ګ

15- د پور ورکړه اسانه ده مګر بيرته اخيستل يې ډير ګران دي ګ

16- قل هو هماغه ده خو خوله هغه نده ګ

16 - کار هماغه دی مګر دا څوك يې چې کوي مزه يې نشته ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ک)

1.کار دي باډيلی کړ.

1.هر کار چې په بيړه وشي او ښه پايله ورنه کړي نو بيا خلك دا وايي .

2.کار دي کوچانی کړ .

2.يعنې کار دي ډېر دروند او خراب کړ .

3.کارغه د زرکې چې مزل کاوه خپل ترې هېر شو .

3.په يوه ټولنه کې يو څوك د بلې ټولنې رواج وکړي نو د خلکو د خندا شي .

4.کارفرما ښه دی که کارکن؟

4.کار فرما ښه وي ځکه چې د هغه سره قدرت وي او په امر يې هر څه کېږي.

5.کار چې په صلاح شي بې بلا شي .

5.کوم کار چې په مشوره وشي نو نقصان يې ور کيږي.

6.کار خپل وکړه شاباسی د بل واخله .

6.يعنې کار کول دومره ښه شي وي چې خپل کار به کوې او نورو ته به ښه ښکاري .

7.کاسې لاندي کاسه ده .

7.په ښکاره يو څه وي مگر ترې لاندې بل څه وي يا دا چې دومره چې پاس ښکاري څه په کې هم شته. همدا شان د دې خبرې پلسيې بله هم شته .

8.کاسې ته چا ويل چېرته ځې ويل يې بېرته راځم .

8.يعنې که چاته دې څه ورکړل نو حتمي ده چې سبا تا ته هم څه درکړي. او ستا کاسه به تشه پرېږدي.

9.کاروان تېرېږي سپي غپيږي .

9.څوك چې يو کار کوي او د نورو نه خوښيږي نو څه ستونزې ورته پيدا کوي نو بيا يې ورته دوستان وايي چې د خلکو خبرو ته مه گوره او خپل کار کوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10.کار پوره هندو غره.

10.ځينې خلك د اړتيا په وخت کې ډېرې خوشامندې کوي مگر کله چې يې کار تر سره شي نو بيا يې هغه احترام نه وي.

11.کاش که شا گل شې .

11.شاگل يو سړی و چې ډېر ښه ښه کارونه يې کول. يوه ښځه وه چې د هغې زوی بد کارونه کول. مور به يې ورته نصيحت کاوه چې ته لږ ښه شه اخلاق پيدا کړه. د ورځو نه يوه ورځ وه چې سهار له خوبه راپاڅېده د دې له پاره چې مور خوشاله کړي، نو مور ته يې کړه چې نور د شاگل ماما په شان ښه کارونه کوم، نو مور يې ورته بيا دا خبره وکړه .

12.کتاب به هر څه وايي که ملا شاگل يې ومني .

12.د ملا شاگل د چا سره دعوه وه، حکم يا قاضي کتابې پرېکړه ورته کړې وه خو بهادر پخپله خبره ټينگ و او د مداع عليه نه چا پوښتنه وکړه، چې څه ښه شوه چې خبره مو اوس په کتاب فېصله شوه، هغه بيا ورته دا خبره وکړه .

13.کټی وهه مېښه زهيريږي .

13.ځوك چېگ غواړي يو کس خپه کړي نو بيا يې دوستان ځوروه .

14.کاڼی چې رالوېږي د غريب په سر راغورځېږي .

14.چېر ته چې مصيبتونه وي په خوار، غريب او يتيم باندې راځي .

15.کوم کور کې چې حرام داخل شي حلال اوباسي .

15.حديث شريف دی چې وايي حرام د ځانه سره حلال وړي .

16.که ما وپوښتې ته به وتښتې .

16.يو ځوك د خپل ژوند د سختو او ستونزو نه چا ته فرياد کوي، خو په هغه کس د دې نه هم ډېرې ستونزې وي. نو بيا دا ورته وايي .

17.کم خرځ بالا نشين دی .

17.تاوان لږ کوي او گټه ډېره غواړي. يا دا چې لگښت لږ کوي او دناستې ځای لوړ غواړي .

18.کټ دې سترې کړ چې پاتې شوه منا .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

18.پخوا د خلکو ژوند ښه نه وو، د ننه په کوټه کې به يې غواګانې د ځانه سره يوځای او درولې، نو د دې له پاره چې په کوټه کې يو بل ځای هم پيدا کړي، د غواګانو په سر او د چت لاندې به يې يو ځای جوړ کړ چې هغه ته به يې منا ويله، په کوټه کې چې به خلك ګڼ شول او په کټونو کې به ځای نه و نو بيا به په دې منا کې هم خلك ويده کېدل، نو اوس خلك دا وايي چې دا ورکوټی کار دې خلاص کړ چې غټ ته لاس اچوې.

19.کچکول مې مسين دی .

19.يو څوك چې چا ته په کم نظر وګوري نو هغه ورته بيا وايي که ملنګ يم خو کچکول مې د ميسو دی .

20.کفن اوباسي.

20.يو سړی چې نهايت غل وي او په هېڅ هم صرفه نه کوي نو بيا خلك دا وايي .

21.کونډې ته د کوروالي چلونه مه ښيي .

21.يعني څوك چې په يوه کارکې پخپله تجربه لري نو هغې ته ښودنه مه کوه .

22.کونډه د لېوره په تمه د جمله مړونو ووتله .

22.د پښتنو په سيمو کې دا رواج دی چې کونډه لېور په نکاح کوي د کومې کونډې لېور يا لرې ملك ته تللی وْ او يا همدلته و خو په کونډې يې نکاح نه تړله او بل چا ته يې هم نه پرېښوده چې نکاح يې کړي. سريې سپين او غاښونه يې ووتل يا يو څوك د چا په تمه بانديې وي او کار ورته ونه کړي نو بيا دا وايي .

23.کونډه د لېوره ده .

23.د کونډې مصارف ، غم او درد په لېور دی يا دوست به د دوست تکليف ګالي .

24.کوشنده وژلی دی.

24.زمونږ د مومندو په قوم کې که څوك د چانه مړی وکړي بيا يوه روغه ورسره کوي چې هغه په دې شکل وي. په دې کور کې يا قاتل او يا پرته د قاتل نه اګر که ماشوم وي. اولس پرې داسې فېصله کوي چې همدا سړی به وژني او نور کور پورې به غرض نه کوي. کوشنده يې چې هر چېرې د مقتول ورثو پيدا کړ د دوی په وړاندې يې وژل مباح دي. که يې کور ته راوست بيا يې د قاتل ټول کور دښمن دی خو کورته يې نه شي راوستلای. يعنې کوشنده په مرګ حساب دی.

25.کب چې هر وخت د اوبو نه راووځي تازه دی .

25.چې يو کار پخپل وخت بانديې وشي هغه ډېر ګټه وروي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

26.کوډ بار تر منزله نه رسيږي .

26.په درواغو او ټکې سرې ټول عمر کارونه نه شي کولاي.

27.کرامت د اولياوو حق دی.

27.يعني د خدای (ج) صحيح بنده ګان دي د خدای تعالی په صحيح بنده ګې ومني نه په خدايی. چې د ولي نه څه غواړي او د حق تعالی سره يې به غوښتنه کې شريکوي. د حق تعالی د علم نه لږ څه برخه لري.

28.که هوسۍ سترې ده تازي ته يې هم غل وروستي دي .

28.که څومره چاته تکليف سوي نو دی به هم څه ناڅه تکليف ګوري .

29.که ته خر يې زه... يم .

29.يو... ځای دی چې خلك يې ډېر سر زوري دي .

30.که بل ډب دي ورکړ هېڅ هم نشته .

30.يو سړي بنګړي په خره بار کړي وو، بل سړی يې په مخه راغی چې په لاس کې يې امساء وه، او د خره بار ته يې يو ډب په امساء ورکړ او غږ يې وکړ چې ماما څه دې بار کړي دي؟ نو په دې وخت کې ورته د بار والا پورتنۍ وينا وکړه .

31.که شپه تياره ده منې په شمار دي .

31.شی معلوم اوښکاره دی د غدر او خيانت مجال نه لري .

32.که دښمن دې ګډ ورى وي تابيا ورته د زمري کوه .

32.که دښمن او بد خواه دې هر څومره بېکاره و ته مه غافله کيږه او مقابلې له پاره يې ځان تل چمتو ساته .

33.کلی د لېوني پوري خاندي او لېونی د کلي پورې .

33.ناپوهان د عاقل د کار پوري خاندي او عاقلان د ناپوهانو پورې خاندي .

34.که تا ويل چې زه يم او ماويل چې زه يم نه به ته يې او نه په زه يم .

34.هر سړی بايد يو د بل قدر او درنه وکړي .

35.کسب زده کړه او په تاخچه کې يې کښيده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

35.هر هنر زده کړه يو وخت به دې په کار شي .

36.کور دې گوښی په کاڼي ينبی .

36.کور دې رانه لرې دی د ښېگڼې تمه مې در نه نشته .

37.که پوزه وي د کوچې غلابه نه کړي د موچي .

37.يو کوچی د موچي کره غلا پسې تللی و، په تياره کې موچي پسې راپاڅيده او په رمبې يې ترې پوزه غوڅه کړه. يا څوک چې د يو چا د ضرر په خاطر يو کار کوي او هغه ورته ښه درنه جزا ورکړي نو بيا خلك داسې وايي .

38.کور کې کوره کی جوړوي .

38.يه يوه کور کې چې واکدار ډېر شي او اختلافات رامنځ ته شي نو بيا خلك دا وايي .

39.کوڼ يې واهه دره بار يې نه اورېده .

39.ناپوهه په خپل ضرر نه پوهيږي .

40.کوڼ دوه ځلې خاندي .

40.چې د خندا يوه خبره وشي خلك وخاندي کوڼ هم د خلکو په طبع وخاندي او کله چې په اصلي خبره پوه شي نو بيا هم وخاندي .

41.که غر لوړ دی هم په سر يې لار شته .

41.يعنې داسې ستونزه به نه وي چې حل کېدل يې ناشوني وي .

42.کمينی ته کمال دی او کبرته زاوال دی .

42.عاجزي او کميني سړی لويوي او کبر سړی ورکه وي .

43.که کابل نه خوري نو بد پرې مه وايه .

43.ښه شی که ستا يې نه نو بد يې مه وايه .

44.که ميړې دې پوولې نه وي نو چشې خو به دې اورېدلی وي .

44.يعنې دا کار خو ډېر اسانه کار دی که پخپله دې کړی نه وي نو د بل نه خو به دې اورېدلی وي .

45.که د کټ سرته ځملې او که پښو ته يې ځملې کوناتې به د کټ منځ ته راځي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

45.مانا دا چې دغه کار ته د دواړو خواوو نه واټن يو شي دی .

46.که مرگ غواړې کندز ته ولاړ شه .

46.پخوا په کندز ولايت کې ډېر زيات ماشي وو تر دې چې د ورځې به ترې هم خلك په عذاب وو، اوس هم چې په يو ځای کې ډېر تکليف وي نو بيا خلك دا وايي .

47.که نور نه پوهيږې ځوان اخله .

47.يعنې زوړ شی به نه اخلې چې گټه نه لري .

48.که وطن ږلې وواهه پښې خو دې ږلې نه دي وهلي .

48.يو غريب د چا ځمکه په دهقانی کرلې وه ږلۍ وورېده او فصل يې ورته تباه کړ خو غريب لاس تر زنې همدلته ناست و او نوره غريبي يې نه کوله او د خپل ژوند نه يې فرياد کاوه، نو يو چا ورته وويل چې بل ځای ته مزدوری پسې ولاړ شه پښې خو دې ږلۍ نه دي وهلي .

49.که زه يې نه وايم زما گوډه پښه يې وايي .

49.يو شپانه د وزو رمه پوله، په اوزې باندې يې کوزار وکړ او پښه يې ورماته کړه او بيا يې په يوه ټوټه ور وتړله او وزې ته يې وويل چې خاوند ته به حال نه وايې، نو بيا اوزې ورته دا وويل .

50.که گور گران دی د مړي ناکام دی .

50.د چا چې په يوه خطري ځای کې کار وي، مجبور دی چې د هغې د حل له پاره هلته ورشي .

51.که ته پاچا شوې څه به خورې ويل يې گوړه .

51.د کونړ ولايت يو دره وال بل دره وال ته وويل چې ته پاچا شوې څه به خورې؟ هغه ورته وويل چې گوړه به خورم. بيا ده ورته وويل چې گوړه به دومره وي چې ته به يې همېشه خورې؟ هغه ورته وويل چې خبر نه يې پاچا د گوړې زين هم جوړولای شي .

52.که ته هلك يې زمونږ ملك يې .

52.که عمر دې کم دی هم مونږ ته محترم يې او زمونږه مشر يې .

53.که غوښه گرانه ده صبر ارزانه دی .

53.چې يو شی د سړي ډېر خوښيږي خو پيدا کول يې ور ته گران وي نو بيا دا وايي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

54.که شکوڼ حلال دی هم رنگ يې د مردار دی .

54.که څه هم دی سړی دی خو خوی يې د سړيو نه دی .

55.که ولاړ شې تر بلخه درسره به وي خپله برخه .

55.يو سړی بلخ ته د دهقانۍ او مزدوری پسې تللی و په بلخ کې يې ډېره موده تېره کړه خو څه يې ونه ګټل او ډېره موده پس يې يو خپلوان پسې ورغی چې څه به يې ګټلې وي ترې به يې راوړم. سړي ورته وويل چې ماخو هېڅ نه دي ګټلي نو بيا دې خپلوان ورته دا وويل .

56.کاڼی چې په خپل ځای پروت وي درونډ وي .

56.سړی دې په خپله برخه خوښ او قانع ووسي او چا ته دې د سوال لاس نه نيسي چې سپکيږي .

57.کار پخپله ورانوي لاس په بل پاکوي .

57.خراب کار دی وکړي او بيا يې په بل اړوي .

58.که د خوږ کاڼي پاسته وای نو ګيدړانو به يو هم نه وای پرېښی .

58.درانه کارونه که اسانه وای نو هر چا به کولای او يو به هم بې کړو پاتې نه وای .

59.که تل غوبل وای غوايان به نه وای .

59.غوبل د غوايانو لپاره ډېره سخت وي، که تل وای نو يو غويي به هم نه وای. خو اوس د تخنيك له برکته تريشلې پيدا شوی او غوايان دمه شول .

60.که تل لونه وای زلميان به نه وای .

60.لو هم په کارونو کې ډېر سخت کار دی او د سړي ملا ماتوي .

61.که ايزك نر شي اول د خپلې مور سره ځملي .

61.ځينې کم اصله خلك د خپلو دوستانو او خپلوانو له پاره ډېر مضر وي .

62.که د پيشو شوده خوښ وي ځانته دې غوا واخلي .

62.يو سړی خپل ژوند همېش په سوال تېر وي او د ژوند ټول اسباب د بل نه غواړي او خپل کار پرې کوي. نو بيا خلك دا متل کوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

63.که په ځمکه ننوځې دغوړونو نه دې نیسم او که اسمان ته رانه خیږې د پښو نه دې نیسم .

63.یعنې مانا دا چې په هېڅ صورت کې رانه خلاصیدای نه شې انې او بهانې مه کوه .

64.کږې خولې په سوک سمیږي .

64.وران خلك په زور لارې ته سمیږي .

65.که وراره دې د ورور نه نه وي خو رې خو دې د خور نه دي .

65.که وراره په شك کې وي وي به خو په خور یې کې هیڅ شك نه وي .

66.که ولي نه یم خالي هم نه یم .

66.یو سړی د خپلې تجربې له مخې د یوه کار پیش بیني کوي چې دا به داسې کیږي او هماغسې وشي نو بیا دا وایي .

67.که موسی خېل خبر شول شونګړی به ورانه کړي .

67.د موسی خېلو او شونګړیوالو سره دښمني وه، زیاتره شونګړیوال پېښور ته د مزدورۍ پسې تللي وو. نو بیا یې دا وویل .

68.که اوربشې لرې ولړه نشته .

68.چې جېب دې ډك وي هرڅه ستا دي .

69.که هوس دی همدمره بس دی .

69.ډېر حرص ښه نه دی .

70.که سل خویونه یې نور وي یو به یې د مور وي .

70.لور د مور نه اخلاق او خوی زده کوي .

71.که سرسایه دې رانه کړه نو زما تراویح هم په ترنګړنه ایساریږي .

71.یو اخوند یو کلي ته تراویح ورکړې وې او کلي سرسایه نه ورکوله، سره یې لانجه شوه، نو کله چې اخوند صاحب ناهیلی شو، بیا یې دا وویل. ترنګړ لوخو او یا د مزري نه جوړشوی شی دی چې ازاد ازاد سوري لري، څوك په کې واښه راوړي او څوك په کې بل کار کوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

72.كه يو ځل دې زه تېرويستم تادې خدای ووهي او كه بل ځل مې بيا تېر باسې ما دې خدای ووهي .

72.ځكه چې دويم وار به زه تجربه شوی يم او بل څوك به راباندې ملامته نه وي .

73.كه ګټه دې ونه كړه وطنو نه خو دې وليدل .

73.يو څوك بل وطن ته په سوداګر پسې تللی و او بې ګټې كور ته راغيی بيا چا ورته وويل چې څه وطنونه خودې وليدل .

74.كه په ماراغله په تا به هم درشي .

74.يو كلي كې يوه بلا اموخته وه، د يوه سړي كور د بلا د راتلو په لار كې و هغه په كلي كې چاته وويل چې راځه د دې بلامخه ونيسو، هغه ويل چې مانه لرې ده بيادې سړی ورته وويل كه زه يې مغلوب كړم خو بيا وار ستا دی .

75.كه تور بور يې د خپلې خبرې نه مه اوړه .

75.يعنې غېرتي او مېړه سړی د خپل قوم او ژبې نه نه تېرېږي .

76.كمال مې ياد دی څوك چې كټ اسنې زه يې ورته پښه جګوم .

76.يوسړی سيند اخيستی و او خلكو ته يې غږ كړ چې ای خلكو زه ډېر كمالي سړی يم خو سيند درنه يوړم، خلكوو ويل چې دومره كمالي سړی دی راځئ كوښښ وكړو او راوېې نيسو خلكو راونيوه او ورته يې وويل چې څه كمال دی ياد دی نو بيا ورته هغه سړي پورتنۍ وينا وكړه .

77.كومه ناخواله به دې ياده كړم .

77.ستا به كوم، كوم بد يادوم .

78.كه پاچاهي تل وای څومره به ښه وای .

78.يوه پاچا وويل كه پاچاهي همېشه وای څومره به ښه وای بل ورته وويل كه چېرې تل وای نو بيا به تر تا نه رارسېده .

79.كتابونه دريابونه دي .

79.ملا صاحب غلط قرائت كاوه،يو بل يو ملا صاحب چې پوهيده هغې يې غلطي ونيوله يو عامي ورته وويل پرېږده چې لګياوي كتابونه دريابونه دي كېدای شي چې داسې هم په كې وي .

80.كوچې په يو موټي كښته نه دی راوړی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

80.پخوا به کوچیان د لوګر ننګرهارته نه راتلل او د ځان سره به يې ننګرهار ته د خرخون له پاره کښتي راوړې. د يوه اشنا زوي ته يې يو موټی کښته بې پيسو ورکړه اشنا يې ورته وويل چې مه کوه تاواني به شې نو بيا کوچي راوويل .

81.کم عقل ته چا وويل چې ونه درکې وشوه کم عقل وويل چې څه سيوري ته به يې کښېنم .

81.يعنې کم عقله د خپل غلط کار د ګټې په تمه هم وي .

82.که حق وي د وروری فصل دې ووهه رلی.

82.د يوې ښځې ورور چې ډېر شتمن و او دې څه نه درلودل دې ښځې د خپل ورور نه د يوه شي سوال وکړ، خو ورور يې ور نه کړ نو خور يې دا وويل .

83.کال چې ورندی شي ټينټاره هم وانه کوي .

83.ټينټاره يو ضعيفه برګبرګ مرغه دی چې په هېڅ شي يې زور نه رسي خو کله چې باران کال وي او پسرلی ښه وي نو بيا ټينټاره هم په يو ضعيفه مرغه باندې حملې کوي. يعنې ځينې ډېر ضعيفه خلك هم ځينې وخت قدرت ته ورسيږي او پيسې پيدا کړي لکه زمونږ په انقلاب کې چې نور خلك ورته بيا نه ښکاري .

84.که د هاضمې دارو دې وکړل بيا په دې لارمه راځه .

84.يو سړی ډاکټر ته تللو په لاره کې په چا مېلمه شو او کور به ورته ډوډۍ راوړه بيا وروسته د کټغ پسې ولاړ کټغ يې چې راوړه مېلمه ډوډۍ خلاصه کړې وه، بيا ډوډۍ پسې ولاړ چې تر څو راتلو مېلمه کټغ هم خلاص کړی و څو وارې دا کار تکرار شو اخر مېلمه روان شو، کوربه ترې پوښتنه وکړه چې چېرته ځې ويل يې هاضمه مې کم زورې ده طبيب ته ځم، چې د اشتها څه راکړي کوربه ورته وويل چې اشتها دې ښه شوه بيا په دې لار مه راځه .

85.کوټ کوټ دلته کوی او هګۍ د محمد ګل کره اچوې .

85.دانې دلته خورې او ګټه ترې بل څوك اخلي .

86.که سوړو نه يې راويستل او مړه شول بيا ووايه چې مېړه مې مړ دی .

86.يو سړی جنګ ته تللو خو ښځې يې نه پرېښود اوويل يې ورته چې مه ځه مرې، سړی ويل نه مرمه، ښځې ورته ويل چې څنګه نه مرې جنګ ته روان يې او نه مرې، سړي وويل ته ماته غوږ ونيسه ويل يې که د جنګ په لومړې کرښه کې خلك مره ووهم زه به په کې نه يم، که خبره شوې چې د جنګ په منځ کې خلك مره وو هم زه به په کې نه يم نو ښځې يې ورته کره چې سړيه نو ته به چېرته يې؟ د جنګ ځايونه خو همدا دي سړي ورته وويل يو دې هېر کړی دی، که خبره شوې چې خلك يې له سوړو نه راوستل اومړه وو نو بيا ژاړه په هغوی کې به بيازه مړيمه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

87.که د اس لکۍ اوږده ده خپله کونه یې پرې پټه ده .

87.شوم سړی که هر څومره دولتمند شي بل ته یې ګټه نه رسي .

88.که شات شي هم د ستوني نه مې تېرېږي .

88.یعنې نه مې خوښیږي .

89.که دابۍ د کور شاته غم وي هم نه ورځي .

89.د چا په غم کې نه ده .

90.که وطن ټول اوبه شي د هیلۍ تر خیټې پورته نه راځي .

90.که د سړي سره دولت هرڅو مره ډېر وي، د مزدور هماغه مزدوري ده .

91.کوهی مه کینه د بل سړي په لار کې.

91.بل چاته کندې مه جوړوه چې پخپله به په کې ولوېږې.

92.کمه وخوره مزدور ونیسه .

92.په سوال کار مه کوه پیسې ورکړه .

93.کار چې ناوخته شي بې بخته شي .

93.ناوخته کار ډېره ګټه نه لري .

94.کار مې په بل خوښ دی خوراك مې خپل خوښ دی .

94.چې زه یې په تیاره خورم او کار راته بل څوك کوي .

95.کونډه پخوانۍ مېړه ژاړي .

95.کونډه د پخواني مېړه د کارونو صفت کوي .

96.کال دې په لکړه تېرکړ که په ککړه.

96.پخوا به له برو ځایونو نه ننګرهار ته ځینې خلك

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلل اوپه ژمي کې به یې خپله ډوډۍ نه پخوله او خیربه یې غوښته، پسرلي کې به چې بیرته بیا خپل وطن ته ولاړل په وطن کې پاتې خلکو به ترې پوښتنه کوله چې ژمې دې په لګړه تېرکړ که په ککړه یعنې مزدورۍ ته یې ککړه ویله او د سوال ژوند ته یې لګړه ویله .

97.کانی به پوست نه شي دښمن به دوست نه شي .

97.د دښمن دوست کېدل ناشوني دي .

98.کرمی چې ګرځي فتح خان ته به غمونه راوړي .

98.فتح خان یو لوی خان وله کابل نه به تر هندوستانه پورې تللو او دا خلك به یې تابع کول د دې خان په لښکر کې یو سړی و چې

ناپې وخوښه توریالی سړی و کله کله به یې د شرکارونه هم کول چې بیا به فتح خان ته خلکو د ده دلاسه شکایت .

99.کلي په کلي کوتك په ولي .

99.یا دا ده چې په هر کلي کې شر جوړوي او یا په هر کلي کې سوال کوي .

100.کور مې درنه ځار شه خو څکه دې په کې مه اوسه .

100.هر څه مې د ستا دي خو هیڅ هم نه درکوم.

101.کاږه په اور سمیږي.

101.شین لرګی چې را پرې کړې او کوږ وي اور به پرې بل کړې چې لږ پوست شي بیا به یې په کوږ ځای باندې وزن کښېږدې نو سم به شي. مانا دا چې بې لارې کسان په وهلو او زور سمیږي.

102.که په تا وورېدل په مونږ به وڅاڅي.

102.که تا ته خدای (ج) ډیره درکړه نو مونږ ته به دې هم خیر راورسیږي.

103.که د کوربه رنګ بدیږي د مېلمه هم لږ بدیږي.

103.کوربه ته چې څوك تکلیف ور سوي او هلته مېلمه ناست وي او زور یې نه رسي دا هم ورسره شرمیږي.

104.که راغله غوا پیی او که ولاړه غوا پردی.

104.پخوا به خلکو غواګانې په ډاګ او ټاپو کې خوشې کولې او د شپې به پخپله بېرته کور ته راتللې او کله کله به غلو هم بوتلې یو چا خپله غوا څر ته خوشې کوله نو بیا یې دا وویل .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.105که زمری د مودو ورځی وي خو د ګیدړ پاتې شونې نه خوري .

.105غیرتي خلك د بل لاس ته نه کښېني .

.106کوچیان چې د مېنې نه لیږدي نغري یې ورانوي .

.106نه غواړي د دوی د کور برکت چا ته پاتې شي. یعنې ځینو خلکو کې دا ناسم دود پاتې دی چې زمونږ د کور برکت بیا کمیږي .

.107که پور وړي کاڼی هم درکاوه ترې اخله یې .

.107چې پور دې په هر ډول حاصلیږي پریږده یې مه.

.108کله وارد ابا او کله د ابی .

.108وایي چې یو کوګر ته ډېر میلمانه راتلل. کله به نارینه میلمانه کیدل او کله به زنانه میلمې کیدې . مطلب داچې یابه دپلار میلمانه وو او یابه یې دمور میلمنې وې.

.109که روځ د زور ور ده نو شپه د کمزوري ده.

.109کمزوری په تیاره کې خپل انتقام اخلي.

.110کونډه چې څوك په نکاح کړي په کټ کې دری کسه وي .

.110د زاړه مېړه صفت هم کوي.

.111کابل دې بې زرو وي خو بې واورې دې نه وي .

.111په واورې د کابل حاصلات او ښکلا زیاتیږي.

.112که وایې خو د ښځې پرتوګ دې او که نه دوه ګزه الچه ده .

.112چاد یوکس د ښځې پرتوګ پټ کړی و. خاوند یې خپه و، ځکه چې د شرم او د پښتو خبره وه او کنه نو دوه ګزه الچه ټوټه وه. دې سړي ته بل کس ډاډ ورکاوه چې ځه پرتوګ نه الچې کړه .

.113کله یې وریځ کړی کله یې شین کوي .

.113کله یو څه وایي او کله بل څه وایي په خبره ولاړنه وي.

.114کور دې د کنډی جومات شه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

114. کنډی د پیچ په لاره کې یو خوار جومات دی چې ځوك په کې دومره عبادت نه کوي. نو ځوك چې چا ته د نیستۍ شېراوې کوي نو دا ورته وايي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(گ)

1.ګازرې په خوند دې نه يم په خرپ دی يم.

1.د ځينو شيانو هسې ليدل يا اورېدل سړي ته خوند ورکوي.

2.ګازرې زه دې خورم ته را نه ځار شه.

2.اړهم دی وي او احسان هم د ده وي.

3.ګټه په تاوان کيږي.

3.چې په چا تاوان ونه کړې ګټه ترې نه شي کېدلای.

4.ګرځنده ګيدړ د پروت زمري نه ښه دی .

4.چې هر څومره تکړه سړی وي چې کار نه کوي هېڅ دی او چې ډېر بېکاره سړی وي او کوښښ کوي غټ کار ترې کيږي.

5.ګل بې اغزيو نه وي.

5.راحت سره زحمت وي.

6.ګل د کدو ګل ګوره يو پور ته کوه ورلاندې بل ګوره.

6.د بې غيرتو، بېکارو او د بېخونده خلکو بزغلي شنه شوي دي .

7.ګنجي سره که د وينښتو واك وی په خپل سره به يې د کوڅيو قطار جوړ کړی وی.

7.که د محتاجانو په لاس کې واك وای نو ځانته به يې هر څه ډېر کړي وای .

8.ګنجی نه په سر تار لري نه په غوږيو کار لري .

8.د چا چې يو شی په ښه نه راځي که هغه شي ډېر ښه شي وي نو څه به يې کړي. نه ورته هيله لري او نه يې ورته اړتيا شته.

9.ګودر پرې معلوموي .

9.مخکې کړې يې دی دخطرې ځای پرې ګوري.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10.گرمي د اوړي جامه ده.

10.دوبی په کرمۍ ښه ښکاري.

11.گوشته کې هم ځوانان شته .

11.وايي چې ديولوی کار له پاره ځوانان ټوليدل له گوشتې نه چاڅوك ونه غوښتل ،نو بيا يو گوشته وال همداگيله وکړه .

12.گونډي مال يې کړ.

12.ښه يې وواهه.

13.گيدړ لمرختو پورې خوشاله وي.

13.ځکه چې تياره وي دی څوك نه ويني. او د ښکار مخه يې خلاصه وي.

14.گيله د خپلو نه کيږي.

14.له پرديو نه څوك گيلې نه کوي او کومه گټه هم نه رسوي .

15.گيله نيم جنگ دی .

15.په شته گيله هم ډېر زړه بديږي .

16.گونگټ د ځانه غټ بار وړي .

16.ځينې خلك د چا د پامه څه نه راځي خو غټ کار ترې کيږي .

17.گورو به چې اوښ په کومه خوا څملي. يا چوکيږي

17.يعنې پايلې ته به گورو .

18.گمان د ايمان زيان دی .

18.بدگماني ايمان خرابوي.

19.گل شي خو عمر دې د گل نه .

19.ښکلا او تازگي دې د گل اوسه او عمر دې ډېر شه .

20.گړنگ چې د چا څاڅي بلاله هغه پاڅي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

20.ځيني وخت د ډېرو ښکاره خلکو نه ډېر لوی فساد پيدا کيږي .

21.ګوړه ګوره کوه خو له به دې خوږه وي.

21.د خوښۍ او د راحت په هيله اوسه ژوند به دې ښه تېر شي. يعنې په تمه اوسه .

22.ګل په بوټي کې ښه ښکاري .

22.هر سړی به خپل ځای او خپل وطن کې ښه ښکاري. يعنې د خپلو په منځ کې.

(ل)

1.لاسونه به مروړې وار به درنه تېر وي .

1.وخت به درنه تېر شي بيا به ارمان کوې.

2.لاس لاس پېژني.

2.چې له چا نه دې څه اخيستل هماغه ته به يې ورکوي. يعنې د بل چا په کې کار نشته.

3.لاس چې مات شي غاړې ته راځي .

3.يو خپل او يا يو دوست ته چې څه تکليف پيدا شي سړی يې پخپله غاړه اخلي .

4.لاس مې توري سپې څټلی دی.

4.بخت مې کوټه شوی دی. يا د هر کار پړه او ملامته په ماراځي.

5.لاس او لستوڼی دی.

5.ډېر سره نږدې دی يا دواړه ښنګ په ښنګ دی .

6.لاس او ګرېوان شول .

6.سر مخالف شول .

7.لاس ور ننه باسي ګوره را اوباسي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

7.يعنې زحمت نه ګالي وړيا يې وړي .

8.لغمانی ماما چې خر په خرې بدلوې په دې کې دې هم چل دی .

8.يعنې د لغمان خلك د ديني كارونو تر څنګ په دنيا وي كارونو كې ډېر تكړه دي .

9.لکه مرغۍ په ډکي مې شپې دي .

9.په اضطراري حالت کې يم يا د ناستې سم ځای نه لرم.

10.لړ خوره تل خوره، ډېر خوره ګنډېر خوره .

10.څوك چې ډېره خوري اغيړ كيږي، تامبه كيږي او سدقاويږي او كه لږ يې خوړه نو د دې مصيبتونو نه به خلاص وي .

11.لښکر د پلار هم بد دی .

11.په لښکر کې لحاظ نه وي. يعنې په قبايلي سيمو كې چې څوك يو جرم وكړي د هغه پسې قوم را ټوليږي كور يې سيځي، مال يې يلا كوي او آن چې د ده د مرګ وېره هم په کې وي .

12.لعل په ايرو کې نه ورکيږي.

12.لياقت او مهارت نه پټيږي .

13.لغړ دی كه ببر دی په زكات کې برابر دی.

13.ځينې قوانين پرته له توپيره يوشان پلي كيږي .

14.لوخې د قام بدغوښتل سر يې په درياب کې وچ شو.

14.څوك چې د خپلو او دوستانو بدغواړي خوار او ذليل به وي .

15.لکه چرګ په ناوه زوړ شو.

15.دا خلك هغه وخت وايي چې يو سړی ډېر وخت جره وي .

16.لمر په دوه ګوتو نه پټيږي.

16.د چا لياقت او سړيتوب څوك نه شي پټولای يا يو ښكاره كار وي او څوك يې پټول غواړي .

17.ليمځی هلته خرڅ كړه چې پري كښيني.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

17.هغه چاسره ډېر ښه کوه چې ستا ورته احتیاج پیدا کېږي او لار دې وي پرې .

18.لکه انګور تاك په بل بار دی .

18.خپل ژوند یې ټول د بل په اوږو اېښی .

19.لمن دې در غونډه کړه .

19.یعنې ځان ترې ساته یا دا چې څه نور دې خپل کار کوه .

20.لمن یې زرغون نه شوه .

20.زوی او لور یې نشته .

21.لړم ته چا ویل چې لیږد دی هغه ویل چې ما پخوا لکۍ ډانګه کړې ده .

21.یو څوك چا ته وایي چې فلانکي ځای ته به ځو یا به هغه کار کوو، دا ورته وایي چې زه لاپخوانه چمتو یم .

22.لومړنی مکتب د مور غېږه ده .

22.زده کړه د مور له غېږې پیلیږي او لومړنی استاذ هم مور ده .

23.لورې تا ته یې وایم ننګورې ته یې غوږ باسه .

23.مخاطب یو وي او مقصد د بل پو هول وي .

24.لور په لوته مه تېره کوه .

24.هسې پلمې مه کوه او چل مه جوړوه .

25.لونډې نیمه باد شاهي ده .

25.ځکه چې د هر څه نه بې غمه وي .

26.له ازاره چا بازار مندلی نه دی .

26.څوك چې یو تن بې موجبه ځوروي خدای تعالی پرې خپه کیږي ځکه چې مخلوق یې دی .

))د یوې خولې له ازاره ووېرېږه

که په عمر دې دعا کاندې هزار خولې ((.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

27.لېوانو ته غوښې چا پخې کړي دي .

27.هر څوك او خپلې غوښتنې او خواهشات يې يا دوی په دې کار يا په دې خوند څه پوهيږي .

28.لېوني ته وايي درمند ته اور مه اچوه .

28.يو بد کار ته قصداً د چا پام را اړوي .

29.لېوه برې اوبه ښنکلې او مېږې کوزې ښنکلې، ليوه ويل چې اوبه دې راته خړې کړلې .

29.زور ور خلك هسې چتې پلمې لټوي .

30.ليوني ته يې مه ورکوه او مه ې ترې غواړه .

30.څکه چې لېوني په خير اوپه شر نه پوهيږي او رسوايي کوي .

31.لېور د کوټې ور په ټولو مسلمان په ما خوارې کاپر .

31.ځينې لېورونه ورنداري په عذاب وي .

32.لور د کور برکت دی .

32.حديث مبارك دی چې حضرت پيغمبر عليه السلام فرمايي: که چا دوه لونې لوې کړې زما سره به لکه منځنۍ ګوته او مسواکۍ ګوته په جنت کې داسې يوځای وي .

33.لټ غويی د حلالولو وي .

33.د بلې ښې نه دې پرته د دې چې غوښه يې وخوري يا بېکاره سړی د کور د پرېښودو نه دی .

34.لس قسمه پلو مې ياد دی يو يې دا دی .

34.يو کس و او ويل يې چې زما لس قسمه وريجې پخول ياد دي يو تن ورته ښې اعلی وريجې ورکړې چې دا راته پخې کړه، سړي پخې کړې خو ترې ليتې شوې، سړي ورته وويل چې تا خو د لس قسمه دعوه کوله دا خو دې ليتې کړې؟ اشپز ورته کړه: د لس قسمونه يو قسم دا دی .

35.لنډی د خېرات په ورځ ورك وي.

35.د کار په وخت کې نه وي. په درد نه دوا کيږي .

36.لکه د چتي کوډ او سم لټوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

36. د یو پاچا په لور باندې یو چتې جرګه کړې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(م)

1.مار يې لنډی کړ مړ يې نه کړ .

1.يعنې کار يې سرته و نه رسوه. لايې خطرناك کړ.

2.ماښام څکالکی دی.

2.د ورځې ورك وي د شپې را پيدا شي .

3.مارته په لستوڼي کې ځای مه ورکوه.

3.دښمن د ځان سره نږدې مه پرېږده.

4.مار خوړلی د پړي نه وېرېږي.

4.که يو څوك د يو شي نه تکليف ووينې، نو د هغه په څير چې بيا هر څه وينې د هغه گمان پرې کوي .

5.ما په اسمان غوښتې خدای (ج) په ځمکه راکړې .

5.ماويل چې زه به تا په ډير تکليف پيدا کوم مگر خدا(ج) په ډيره اسانه راکړې .

6.ماليدلي دي د کونډو وران کورونه.

6.ما د ډېرو ناتوانه خلکو کارونه وران ليدلي دي .

7.ملغلره خپل قيمت نه ورکوي .

7.د ده د اصل خلك هر وخت قدر کوي .

8.ما په کې ږيره سپينه کړې ده .

8.ډېره تجربه په کې لرم.

9.ما ليږلی وې خاکشير پسې تا راوړه بنفشه.

9.ما د يوه مطلب پسې استولی وې تا بل څه وکړل او په قهر لا سرباری يې .

10.مار کوږ ځي چې سوړې ته ورشي سم شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10.په ځوانۍ کې چې سړی هر څه کوي خو چې زوړ شي باید سم شي. یا دا چې یوه خبره نه مني خو چې کله پرې زور راشي بیا ورته غاړه ایږدي .

11.مارکه اوږد دی سمساره بلنه ده. یعنې که تا پیسې لرې هغه سړي لري .

11.که ته ډېر زور ور يې خو بل هم درنه کم نه دی .

12.ماکو سری دی .

12.یعنې سر يې کوچنی او عقل په کې لږ دی. یا جولادی

13.مالداري او دینداري نه جوړیږي .

13.زیاتره مالدارو خلکو نه د دین په کارونو کې یوڅه کموالی کیږي .

14.ماسره چې ګرځې داسې مزې به کوې .

14.د یو سړي سره يې خپل شاګرد په یوه لاره روان وو. سړي د لارې په اوږدو کې یوه وڅکه پیدا کړه، راپورته يې کړه او له خاورو يې پاکه کړه او خپل شاګرد ته يې ورکړه او ورته يې ویل وخوره زما سره چې ګرځې داسې مزې به کوې .

15.مخ په مخ یاري ده .

15.ظاهر داري ده، چې شا يې شوه بیا نشته .

16.مچ په پوزه نه پرېږدي .

16.ډېر تونډ او تور ند دی.

17.ماشوم د مور د خولو بوی پیژني .

17.هر سړی خپل او خپل دوستان پیژني .

18.مرګ هم په مړه ګېډه ښه دی .

18.په ولږه او ناداری باندې ژوند خوند نه لري .

19.مرچ او مالګه پرې ودوروه .

19.لږي خوندور کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.20مشر د قام خادم وي.

.20مشر د قام خدمتګار وي خو اوس چې موږ ګورو اکثره مشران لېوان دي .

.21مزې چاڼوي.

.21په هر کار کې خوندونه او مزې لټوي او تکليفنه ګالي .

.22مړی تيز نه اچوه چې واپې چوه کفن يې وشکاوه .

.22دې کله کار نه کاوه چې ويې کړ هغه هم د شرم کار.

.23مړي په ژړا نه ژوندي کيږي .

.23يو کار چې خراب شو بيا په فرياد جزع او فزع نه جوړيږي .

.24مړی په ژړا ښه ښکاري او واده په خندا .

.24هر شي سره چې څه مناسب وي هماغسې ښه ښکاري .

.25مرګ د سترګو د بڼو نه نږدې دی .

.25لازم دي چې اخرت ته څه توښه تياره کړې .

.26ملك دی د مولا ته ماوهه زه تا .

.26يو کس له چا نه څه اخيستي و او هغه با شکايت کاوه چې دا دې ولې را نه غصب کړ هغه ورته بيا دا وويل .

.27ملك يې شړشم کړ .

.27يو چا يو تن ته وويل چې فلانکی خو ډېرښه کار وکړ مګر د دې کار نه راضي نه و نو بيا يې ورته دا وويل .

.28ملکي دې د کوره نه وځي خير که مې ورور ملك شي .

.28د يو تن په مشرۍ د چا سره جګړه وه چې دا يو په کې پخوانی ملك و خلکو بيا دا پرېکړه وکړه چې دی دې ملك نه وي ورور دې شي. د دې قضيې نه يې خور خبره شوه چې بل ورور دې ملك شو. نو بيا يې خور دا خبره وکړه :

.29مار په دښمن وژنه .

.29دواړه د ده له پاره ضرر دی هر يو چې مغلوب شي د ده ګټه ده .

.30ملخه يو ټوپ دې وکړ پسې بل دې وکړ اخر به په لاس راشې .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

30.ځو غلطۍ دې راسره وکړې اخر به په لاس راشې .

31.ملا یې په خپل وطن کې نه کیږي .

31.ځکه د ده کورنۍ خلکو ته معلومه وي هغه شان قدر یې نه کیږي .

32.ملنګ چې خیر غواړي سپې به یې خوري .

32.ځوك چې د چا دروازې ته ځي یو څه تکلیف به ګوري .

33.ملا ګوره کور یې مه ګوره .

33.د ملا کور اکثره ستر وي بله دا چې ځینې ملایان سخیان نه وي .

34.مړو نه سوالونه کوي .

34.د مړیو نه څه غواړې په داسې حال کې چې هغوی به ځان پورې حیران وي. یا د مړي نه سوال کول شرك دی.

35.منګی یوه ورځ ماتیږي .

35.هره ورځ ستونزې او کړاوونه نه وي .

36.منګی مات شو او که مات نه شو اواز یې ولاړ .

36.خلکو خبره رسواه کړه دا چې رښتیا ده او که دروااغ .

37.مېلمه هغه ښه دی چې ماښام یې مخ وګورې او سبا یې څټ .

37.هسې نه چې کاروان واړوې .

38.موږ د وړي د حاله څه خبر وي .

38.ځوك چې ډېر هوسا وي د نورو تکلیفونه ورته نه ښکاري .

39.موچې ته هغه ځوك ځي چې پښې یې سوځي .

39.د چا چې په چا ښه کیږي هماغه ته ورځي .

40.موږکه خاورې کنه او خاورې دې په کونه .

40.کوښښ او هڅې دې عبث دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

41.مور او لور جنګ وکړ کم عقلو پرې باور وکړ .

41.د مور او دلور جنګ جنګ نه دی .

42.مه کوه په چا چې وبه شي په تا .

42.هرڅه چې د چا سره کوې تا سره به هم کیږي .

43.موږك د سوړې د ننوتونه و د لکۍ پورې یې چج وتاړه .

43.یو کوچنی کار د یو سړي د لاسه پوره نه وي خو دې غټ کار ته لاس اچوي .

44.مېږه چې د رمې نه بېله شي لېوان یې خوري .

44بې اتفاقه شی کمزوری شي. پورتنی متل د حدیث مبارك نه اخیستل شوی .

45.میاشت د لومړۍ ورځې نه معلومیږي .

45.ښه او بد د سړي د اول وخت نه معلومیږي .

46.میږي ته چې خدای (ج) په قهر شي وزرې وکړي .

46.د یو چا چې د زوال وخت راشي نو کبرجن شي .

47.میږي ته شبنم دریاب دی .

47.بې وزلو ته لږ تاوان هم ډېر شی دی .

48.میره مړ کړه مېړانه یې مه مړه کوه .

48.د چا په توره، غیرت سخا او سړیتوب باندې سترګې پټول په کار نه دي .

49.منېه غوني د هندوانې په شان نه وي .

49.ټول انسان یو ډول نه دي .

50.مه کوه هغه کار چې نه دې مور کړی وي نه پلار .

50.داسې کار مه کوه چې ستا مشرانو نه وي کړی.

51.میاو ته به یې ځوك تینګ شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.51مېرکان را ټول شول او غوښتل يې چې پيشو ته مصلحت وکړي د مصلحت نه وروسته يې دا وويل چې پيشو ته به په غاړه کې يو ګينګړی ور واچوو چې کله راځي مونږ به خبرېږو، بل موږك وويل چې څوك به يې په غاړه کې ور واچوي او مياو ته به يې څوك ټينګ شي .

.52مينه د مينې نه پيدا کيږي .

.52څوك چې د چا سره څومره محبت کوي نو بالمقابل يې ورسره هغه هم کوي .

.53مينه په تلو راتلو زياتيږي.

.53محبت په راشه درشه زياتيږي .

.54مينه اور دی .

.54انسان ته تکليف رسوي .

.55مېنې يې ورګې وکړې .

.55رخصت اخلي نه څنډيږي .

.56منی د ژمي استازی دی .

.56يونښه يې ده .

.57مور... پلار تري په منډه خلاص شو.

.57يعنې مور ته هم ضرر رسوي پاتې لا پلار .

.58ملا کېدل ډېر وخت غواړي .

.58علم ژر نه زده کيږي .

.59ما چې وخوړه لکه تاچې وخوړه .

.95زه چې هوسا يم ته به هم هوسا يې. يو استاذ و او د خپل شاګرد برخه ډوډۍ يې هم خوړلې وه، کله چې شاګرد راغی نو استاذ ته يې کړه چې استاذه زما برخه خواړه څه شول هغه ورته کړه ما چې وخوړه لکه تا چې خوړلې وي. ورځې تېرې شوې يوه ورځ دا استاذ سيند پسې واخيست او شاګرد ته يې غږ کړ چې هله سيند يوړم، نو په دې وخت کې شاګرد پرې غږ کړ چې استاذه ته يې چې يوړې لکه زه چې يې يوړم .

.60ملنګ ته د کلي سپي يو دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

60.يعني د ټولو يو شان دښمن دی. يو څوك چې د ټول قوم بدېشي .

61.ما موته بيا دې موته .

61.روږدی شو، بلې خواته نه ځي .

62.ما سلام نه اچوه چې وامې چاوه هغه هم په هندو وخوت .

62.ما له چا څه نه غوښتل خو چې ومې غوښتل په بخيل واوښتم .

63.ميدان يې خوشې کړ .

63.زور يې ونه رسېديا بې ايماني يې وکړه .

64.مار چې لنډی شي خورندی شي .

64.کله چې د شرم پرده لرې شوه بيانو سترګې کلکې شي .

65.ما ته د همدې پرتوګ نه را پيښه ده .

65.يوه ښځه په اولاد مريضه وه او سخته په تکليف کې وه. قابلې د ټوټکې له مخې يې د مېړه پرتوګ راوغوښت چې په مريضې ښځې يې سيوری کړی چې خدای(ج) دغه مشکل اسانه کړي په دې وخت کې ناروغې ښځې چيغې کړې چې مه يې راوړئ ما ته د همدې نه را پيښه ده .

66.ملنګي بې مکره نه کيږي .

66.د چا نه خير غوښتل چل هنر او فرېب غواړي .

67.مړی چې شرميږي په تخته به يې اودس ماتيږي .

67.د چا چې د شرمېدلو نصيب شي په اخره کې به ترې داسې يو بد کار وشي چې تر ډېر وخته پورې به ياديږي .

68.مخامخ صفت حلالول دي .

68.مخامخ صفت کول ډېر بد کار دی .

69.مال دې ولاړ شي، سر دې هم ولاړ شي پت دې نه ځي .

69.د مال او د سرد تګ پروانه شته خو چې د سرې عزت او پت په ځای وي .

70.مرګ حق دی ګور او کفن شك دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

70.مرگ حتمي دی خو نور مراسم يې په شك کې دي .

71.مرگ پرده پوش دی .

71.ټول بد کارونه عيبونه او نيستي ختمه شي .

72.مزدور چې کال تېر کړي د کور واکدار شي .

72.ډېر زړور شي او اکثره کارونه ياد کړي د کور په خوی بوی بلد شي .

73.ملا هم پاك مسواك يې هم پاك.

73.زياتره ملايان دُنيا لړه لري .

74.مور يې په سوال شرمېږي غواړي او لور يې په چارك کوچو سر نه غوړوي .

74.د لور کبر ته يې گوره او د مور نيستۍ ته يې گوره .

75.مېړونو د خندانه ميندلې ده .

75.يو څوك چا ته څه نه شکاري خلك وريوري ټکې او مسخرې کوي مگر بيا ترې خدای(ج) لوی سړی جوړ کړي .

76.ميږي نه چا پوښتنه وکړه چې سر دې ولې غټ دی ويل يې ده عقله، ملا دې ولې نرۍ ده ويل يې

کارگر يم کوناتي دی ولې غټ دي؟ ويل يې د سيالانو لاندې څوك نه يادوي .

76.مانا دا چې ميږيان ډېر هوښيار، حساس او ډېر لږې نه يو اواز اوري .

77.ميړونه گوره برخې پرې وېشه .

77.حديث مبارك دی چې وايي: ((د خلکو قدر د هماغه د شان سره مناسب کوي.))

78.ماسته خرخوي او مخ پټوي .

78.د ماستو خرڅول په پټ مخ نه کيږي .

79.مدعي سست او گواه چست .

79.د مدعي نه شاهد ډېر باعث دی .

80.مينځه چې توده شي هماغلته ويده شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.80مینځه خو خدمت کوي سترې او ستومانه وي. یخني يې هم کیږي او چې په کوم ځای کې خوب ورشي هماغه ځای کې ویده کیږي یا دا چې د غریبانو چې چېرته ساعت تېرېږي هماغلته اوسيږي .

.81مه نازیږه په اشنا دا کره پوري زيات د تهکال کم دلالپوري .

.81د دې دريو اړو سيمو د خلکوپه اشنایي او په ډوډۍ کې مزه نشته .

.82موکی ټکوهي .

.82يو سړی و او د مړيو نه به يې کفنونه ويستل او خپله نفقه به يې ترې جوړوله. خلکو به ورته ډېرې ښيراوې کولې، بله ورځ کفنکش مړ شو خلك پرې خوشاله شول. زوی يې چې وکتل نو د ځان سره يې پرېکړه وکړه چې زه به داسې کارونه وکړم چې پلار ته مې خلك دعا وکړي. نو زوی به يې د مړيو نه کفن هم ايسته او يو موګی به يې هم ښخوه. نو خلکو چې دا حالات وليدل نو بيا به يې ويل چې خدايه پلار يې وبخښې.

(ن)

.1ناکوبۍ پرې تېرې شوې .

.1ډېرې سختې پرې تېرې شوې .

.2ناوې د اولې ورځې نه معلومیږي .

.2سړی د لړې ناستې پاستې نه هم جوتیږي .

.3نابلد غل کنهړ وهي.

.3په يو کار کې چې څوك مهارت نه لري هغه کار ترې خرابيږي .

.4ناخبره جرګه مار د جرګې لېوه وي .

.4په پټوسترګو يوه پرېکړه کوي .

.5ناخواله واورم زړه مې ډېر بد شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

5.چې بدي واورم زړه مې ډېر بد شي.

6.نازولی زوی ادب نه اخلي .

6.ځيني نازولي نه سړي کيږي .

7.ناراستي د ځان نيستي ده .

7.لټ سړی تل نيستمند وي .

8.ناوخته مېلمه يې د خپل جب نه خوري .

8.مېلمه چې بې وخته راشي اکثره کورونو کې څه پاتې نه وي او کوربه سره هم نقد څه نه وي نو د همدې مېلمه نه څه قرض کړي او خواړه پرې برابر کړي .

9.نامرده مري خو زاري يې پاتې کيږي.

9.يو څوک چې د خپل دښمن په لاس ورشي او هغه يې د مرگ تږی وي که هرڅومره زاري ورته وکړي بې مرگه يې نه پرېږدي. نو زاري دې ورته نه کوي ځکه چې بيا پېغور پاتې شي .

10.ناوې چې پخپله ښايسته نه وي په مور يې مه ستايه .

10.په چا کې چې پخپله لياقت او اهليت نه وي په نورو دې خلك نه ستايي .

11.ناسور زخم شو .

11.دا كار ډېر اوږ د شو .

12.ناداره پوروړی چا نه دی وژلی .

12.له چا چې پور نه بوديږي وژني يې پرې څوك نه .

13.ناداري بد شی دی .

13.څوك چې څه نه لري د تكليفونو سره مخ وي .

14.نر پسه خدای (ج) حلالې ته پيدا كړی دی .

14.مېړونه به قرباني وركوي .

15.نيك عمل د خلكو په ذهنونو كې پاتې كيږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

15.ښه له چا نه هېرېږي .

16.نصیب کته کړی خر دی .

16.نصیب چې هر چېرې ورپي ورړلای یې شي .

17.نن دي که سبا دی دا ملك د زرغون شا دی .

17.قدرتمند چې یو کار پسې شي کولای یې شي .

18.نن دی که سبا دی توکل د ښیوي تللی دی .

18.عمر په تېرېدو دی او تر تله څوك ژوندی نه پاتې کیږي .

19.نوك او ورې دي .

19.ډېر نږدې خپل دي .

20.نوك او ورې سره بېلوي .

20.ډېر نږدې خپلوان سره بې اتفاقه کوي .

21.نوی نوکر هوسۍ په منډه نیسي.

21.ځان بادار ته چالاکه او کاریګر ورښيي .

22.نه مري او نه رغیږي.

22.معامله ډېره اوږده شوه او تمامیږي نه .

23.نر ښځی به څه وي او توره به یې څه وي .

23.د بې همته سړي نه د توري تمه نه کیږي .

24.نه یې رنګ د ادمي نه یې شکل د سړي .

24.نه یې اخلاق شته او نه یې خوی شته .

25.نه خر وهلی نه لښته ماته .

25.خپله غوښتنه تر سره کړي او بل چا ته تکلیف ورنه کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

26.نه سيخ سوی نه کباب .

26.مطلب لاس ته راوړه او څوك مه خپه کوه .

27.نه پېژني نه ايژني تلتك اغوندي څملي .

27.ځيني داسې خلك وي چې څوك يې په خروار لېټې کې نه حسابوي خو دی به ځان واکي واکي کوي او يا يې څوك پېژني هم نه او په کارونو کې به کار لري.

28.نه دين دی نه سادين .

28.نه د دنيا د کاره شو او نه هم د اخرت .

29.نه تره ده نه بادرنگ .

29.د يوه کار خونده يې هم نشته يا يو کار هم ترې پوره نه دی .

30.نه پير پېژني نه فقير .

30.د هېچا قدر ور سره نشته .

31.نيت او مراد .

31.ته خپل اخلاص وکړه نور کارونه به خدای(ج) کوي .

32.نوم دې خوشحال دی خو مونږ ته غم يې .

32.زياتره نومور د خپل نامه سره مناسب چلندنه کوي .

33.نوم دې زما وي او توري دې نور کوي .

33.زه دې هېڅ همت هم نه کوم خو خلك مې دې په ښه نامه يادوي .

34.نر غويا لوشي .

34.خامخا يې غواړي، پيدا کوي يې او د ناشوني شي غوښتنه کوي .

35.نه يې خوند شته او نه يې رنگ شته .

35.يو صفت هم نه لري .

36.نن به شي سبا به شي در به کړو پيدا به شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

36.پوروړی د پیسو خاوند ته نن او سبا کوي او واي چې درکوم یې چې پیدا شي .

37.نږېدلی کمر دی .

37.یعنې خطر ناك دی ځان ترې ساته .

38.نرمه غاړه په چاړه نه غوڅیږي .

38.اخلاقي سړی دښمن نه لري. مرسته وکړه سبا به تا هم راځي .

39.نېکي او پرسان .

39.څوك چې د یوه تن سره ښه کول غواړي اجازې او پوښتنې ته اړتیا نشته .

40.ناپوه د عمر ګټه په یوه ساعت کې بایلي .

40.چې په کار نه پوهیږي په لږه شېبه کې ځان ډیر تاواني کړي .

41.نر سړی د بې غیرته د لاسه مري .

41.زیاتره تکړه خلك د بګېکاره خلکو د لاسه په تکلیف کیږي .

42.نو شیروان مړ نه دی چې نوم یې نېك پاتې دی .

42.نو شیروان د خپل عدالت ځای ته یو مزی تېر کړي و. په میدان کې یې یوه ډاګه یا لرګی ودرولی و او د مزي پورې یې ګینګړی تړلی و. په رعیت کې به یې چې هر چا ته څه مشکل پیدا شو. نو دغه لرګی به یې وښوروه ګینګړی به وشرنګېده او پاچا به خبر شو. بیا به یې خپلو نوکرانو ته امر وکړ چې ورشئ او سړی راولئ چې څه غواړي؟ نو سړی به پاچا ته راورسېد او خپله خبره به یې وکړه. یوه روځ یوه پمن خر ځان د ډاګې پورې ژر، ژر او په ډېر قوت سره مښې. پاچا غږ کړ چې ځلئ په منډه ورشئ چې په چا ډېر ظلم شوی دی. کله چې عسکر ورغلل ګوري چې د ډاګې تر څنګ سړی نشته، بېرته ولاړل او پاچا ته یې وویل چې هېڅوك نه و .

په دې وخت کې بې خره ځان د ډاګې پورې ومښه او ولاړ په خاورو کې څملاست عسکر چې بیا راغلل ګوري چې څوك نشته، بیا ولاړل او پاچا ته یې وویل چې هېڅوك نه و. په دې وخت کې خره بیا ځان د ډاګې پورې مښه، عسکر بیا راغلل ګوري چې خر ځان په لرګي پورې مښي بېرته پاچا ته ورغلل او وکړه یې صاحبه یو خر په لرګي پورې ځان ګروي. پاچا امر وکړ چې لاړ شئ او خر راولئ. عسکرو چې کله خر راوست پاچا ګوري. چې خر پمن دی او د مچانو پرې غوبل دی. پاچا امر وکړ چې ولاړ شئ او د ده خاوند راولئ، عسکر ولاړل او د خره خاوند یې حاضر کړ نو شیروان پاچا سړی ته وویل چې:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خر دې ولې خوشې کړی؟ سړی وویل:

صاحبه پمن شوی او بار نه شي وړلای. نو پاچا ورته کړه:

چې ګټه یې درته کوله ساتلو دې او اوس چې ناروغه دی درملنه یې نه کوې؟ چټک دا خر بوځه او پوره درملنه یې وکړه. چې زه یې بیا پوښتنه کوم .

او دویم نکل یې داسې دی :

پاچا یو دولتي تعمیر جوړوه تر څنګ یې د یوې بوډۍ کور و. پاچا بوډۍ ته وویل چې دا ځای دې په ما را خرڅ کړه چې دا قصر مو سم راشي او که یې را نه کړې نو زمونږ تعمیر کوږ راځي. خو بوډۍ ځای ورنه کړ او پاچا کوږ قصر جوړ کړ نور پاچایان به چې کله دلته مېلمستیا ته راغلل او دا قصر به یې چې ولید د ناسموالي نیوکه به یې پرې کوله او ویل به یې چې ډېر ښه قصر دی خو کوږ دی. نو بیا به نوشیروان ویل چې کوږ ډېر ښه دی نه دا چې د بوډۍ کور مې په ظلم اخیستی وای .

43.نه به تل دا ناصر خان وي او نه به تل دا سره اوښان وي .

43.ناصر خان یو غټ خان و او ډېر سره اوښان یې درلودل، چې د سرو اوښانو په هغه وخت کې ډېر قدر وو لکه اوس چې د ځینو صاحبانو سره ښې ښې موټرې دي یو چا وویل چې یاره ناصر خان ډېر ښه سره اوښان لري. نو یو بل چا ورته وویل چې دا به یا په ژوند ترې ولاړ شي او یا په مرګ.

44.نه غل یم نه د غلو مل یم .

44.نه خپله بد کار ه یم او نه مې د بدکارانو سره ناسته ده .

45.نه کور وران او نه دود وران .

45.مه چا ته تول کور ورپه شا کوه او مه یې بېنوا شره .

46.نه یې خوري نه یې خورندي ته ورکوي .

46.بخیل دی هر څه یې له ځانه سره ساتلي دي .

47.نه یو وخت نه بل وخت راغی د غوبل وخت .

47.کار کول غواړي خو په هغه مناسب وخت کې نه .

48.نیت صاف لره اول یې په دښمن لره .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

48.خپل دښمن ته هم نېت ښه لره .

49.نه گوړه خورم نه خوټه غوځوم .

49.په باجوړ کې داسې رواج و چې ماشوم به يې سنتاوه نو گوړه به يې پرې وېشله يو هوښيار ماشوم يې سنتولو ماشوم وتښتېد او په دروازه کې ودريد. کاکا يې خانك کېښوده او نايي يې راوغوښت او هلك نيول نه ورکوي کاکا يې گوړه راواخيسته او هلك ته يې ورغږ کړ چې هله بچيه گوړه وخوره، هلك خپل کاکا ته له ورايه لاس وښوروه او ويې ويل چې نه گوړه خورم او نه دغه غوځوم .

50.نه ملا شوې نه جولا شوې خدای(ج) خبر چې څه بلا شوې .

50.هېڅ هم درنه جوړ نه شول. هسې کوځې گاموې .

51.نظر غرونه چوي .

51.بد نظر لگېږي .

52.نه يې مخ معلوم دی نه يې ځټگ .

52.روغه او پاکه خبره نه کوي، دوه مخی دی .

53.نور على نور شو .

53.د ښو نه ښه شوه. يعنې نور هم ښه شو .

54.نن پاچا سبا گدا .

54.کله سرې پاچا وي او کله ملنگ شي .

55.نه په خپله سپکه دی او نه د بل په سپکه اړدی .

55.حيا نه لري هر څه يې چې وکړل.

56.نر مې گڼې چې کال ته د دې نه هم بدتر يمه .

56. هېڅ پرمختگ نه شم کولای کال تر کاله مې حساب خرابېږي.

(و)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.1ويل يې خولۍ مې درته نه ده کړې او به دې نه دي ښنلي .

.1يو سړی واو په اختر کې يې زوی ته خولۍ اخيستې وه او جامې مې ورته نه وې کړې، د اختر ميلې ته يې بوتلو په لاره کې يې پرې ښې پرېمانه اوبه وښنلې نورو ماشوم به په مېله کې هر څه اخيستل او خوړل به يې او دی يې پلار له ګوتو نيولی و او وچې شونډې يې ګرځاوه هلك به هر شي ته کتل او ژړل به يې، پلار يې ورته ويل چې ويلې زاړې خيله (خولۍ) مې درته نه ده اخيستې اوبه دې نه دي ښنکلي .

.2واده ته واده ګوټی مه وايه .

.2واده چې هر څومره کوچنی شي بيا هم ډېر لګښت غواړي .

.3واده د ماماخېلو و او خوشالي بايزيد خېلو کوله .

.3يعنې واده په يو کلي کې و او د بل کلي خلکو ورته خوښي کوله .

.4وسله که بارده په يوه ساعت په کار ده .

.4وسله که ټول وخت په سړي بار وي مګر د اړتيا په وخت کې په کارېږي .

.5ورور يې مه وهه په توره خوريې ناسته ده حضوره .

.5ورور ته يې څه تکليف مه وررسوه چې خور يې پرې ځورېږي.

.6ويلې شو چې د وغوز يو .

.6وغز په شينوارو کې د يوې سيمې نوم دی چې لږ ځينې خلك يې لاسوهونکي دي. دا حصار شاهي د خلکو نه په يې کله کله د لاندې پسه وړه، د خلکو نه خوښيدل او چا په شپه نه ورکوله بله ورځ يو څو کسان راغلي وو او په مزينه کې پرې شپه راغله، د کلي خلکو ترې پوښته وکړه چې د کوم ځای ياستی؟ مېلمنو يوڅه سکوت وکړ. خلکو ورته وويل چې وايې کنه چې د کوم ځای ياست نو بيا دوی دا وويل .

.7ووري په دوسۍ کيږي .

.7يعنې د ورور بده خبره او قهر به سړي په ځان اخلي .

.8ورغوی چې خارښت کوي پيسې لاس ته راځي .

.8په افغانانو کې داسې ويل کيږي چې د چالاس خارښت وکړي بل ورته وايي چې پيسې درته راځي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

9.وروري په ورو کيږي .

9.وروري په رمز، زغم او حوصلې کيږي .

10.وهم يې کوم ځاى او خوږيږي کوم ځاى .

10.يعنې دومره ناپوهه دى چې د درد ځاى نه پېژني .

11.ورغستلې د منځه ايستلې.

11.ورغستلې هغو موادو ته ويل کيږي چې وره چاڼ کړي او څه ترې په چاني کې پاتې شي، نو دغه بيا څوك د ورو سره نه ګډوي او ځارويو ته يې اچوي .

12.ورو كه ورور دى وراره د سترګو تور دى .

12.وراره تر وروره هم ګران وي .

13.وچ او لامده يې سره وسيځل.

13.د ښو او بدو توپير يې سره ونه کړ .

14.ونه چې زړه شي د هرې بلا پرې شپه شي .

14.ډول ډول بلاګانو ته په کې ځاى پيدا شي همدارنګه چې انسان زوړ شي هر مرض پرې ژر او په اسانه راځي .

15.وړکتوب پاچاهي ده .

15.د دنيا د کړنو او انښنو نه بې غمه وي .

16.وړيا شراب قاضي هم څښکي .

16.په وړيا ګناهونو باندې زياتره خلك ډيل نه وي .

17.وږي ته بيګا لرې دى .

17.وږى انتظار نه شي کولاى.

18.وږى نس ښامار دى .

18.ډېر خلك نفسي غوښتنو اور ته واچول .

19.وريښم كه زاړه هم شي كته ترې څوك نه جوړوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

19.اصل شی که هر څومره زوړ شي. خو په سپکه ورته څوك نه گوري.

20.ودانول گران دي ورانول اسان دي .

20.د يو شي جوړول په ډېر وخت کې نه کيږي او ورانول يې په يوه شېبه کې کيږي .

21.ورغمی په خپله مور سپريږي.

21.کم اصله خپل او پردی نه پېژني .

22.وره په وره منت دې په څه.

22.چې د جنس عوض دې واخيست نو احسان يې نشته .

23.وړه د ورونه خالي نه وي .

23.له ځمکې چې غنم راټول شي يو څه وړې خامخا په پټي کې پاتې کيږي .

24.وطن په ښه خوی خوړل کيږي.

24.په ښه خوی کلی او کور کيږي.

25.وطن خراړو وران کړنوم د کارغانو بد دی .

25.ځينې کارونه له ښکته خلکو نه خراب شي نوم پرې د مشرانو بد شي .

26.وطن په توپونو وران ښه دی نه دونو نه خالي .

26.يعنې تعمير به ببرته ژر جوړ شي خو ځينې ونې د شلو کالونه مخکې کمال ته نه رسيږي.

27.وگوره سړی ورلاندې واچوه پوزی.

27.د هر سړي قدر او درناوی به د هغې د علميت او سړيتوب به اندازه کوې.

28.ولاړه کوډله يې پرينښوده .

28.ټول کلی يې وران کړ. يا دا چې له هر کوره يې سوال وکړ .

29.ونډه زمونږ خوري او شودې يې د بر کلي خلك خوري .

29.لگښت پرې مونږ وکړ او گټه يې بل ته رسي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

30.واده واده نه و او د سلو روپو په کې ډول وشکېده .

30.کار کار نه و او لګښت پرې ډېر وشو.

31.واده اسانه دی خو سامان یې ګران دی.

31.د واده غوښتل اسانه دي خو سمبالول یې ګران دي .

32.ویښ چې ځان ویده کړي څوك په یې ویښ کړي .

32.که یو څوك ځان په تګۍ واچوي بیا یې نو پوهول ډېر ګران شي .

33.ویې ګټه د مریي په څېر او و یې خوره د پاچا په څېر .

33.په خپله مېړانه یې وګټه او د نر په شان یې وخوره.

34.وینه په وینه نه مینځل کیږي .

34.کرکه په کرکې نه ورکیږي .

35.ویې ګټه او ویې څټه.

35.په خپل همت یې پیدا کړه او بیا یې خوره .

36.ویشلی ورور تور بور دی.

36.ورور چې له وروره بېل شو د هغه سره باید به ګټلو کې تربګني وکړي .

37.ویلی شو چې پیره در پټ یې کړه .

37.ځکه چې بیا خپه او خجالت کیږي .

38.ویشتلی په زړه ببداره وي .

38.په چا چې یو کار تېر شي راتلونکي وخت ته تجربه وي یا دا چې یو تن یوکار کړی وي اوپټول یې غواړي، چې څوك په کې بحث کوي نو دی ته اندېښنه پیدا شي .

39.ویښتان مې ورته زیږه شول .

39.ډیره غصه مې ورته راغله .

40.وطن له لېونیو نه ډك دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

40.ډېره ناپوهي ده .

41.ورغوی مې تورې سپې څټلی دی .

41.بخت مې چپه شوی دی .

42.وسله هغه وسله ده، چې په لاس درغله .

42.بېربل ته شاجهان پاچا وویل چې وسله کومه ښه وسله ده هغه ورته وویل، چې په لاس درغله. سبا ته شاجهان پاچا د بېربل پسې یو فیل ور ایله کړ چې لړ یې په عذاب کړي .فیل د سپي نه ډېر وېرېږي فیل چې د بېربل پسې وروځغاستل بېربل مخکې دی او فیل ورپسې دی په یوه ډېران ور برابر شول په ډېران کې یو کوچنی کوکری پروت و بېربل پسې راوخیست او د فیل په تندي یې وویشته کوکری په کړنجاري شو فیل لکۍ په سر راواړوله او بیرته وتښتید. نو بیا ورته شاجهان وویل چې رښتیا دې ویلي دي .

43.ورور دې وي، خو په لاهور دې وي .

43.یعنې ورور، چې هرڅومره لرې وي خو سرې پرې ډاډه وي .

44.ورې ته چا وویل، چې دوه او دوه څو کیږي هغه ویل څلور ډوډۍ.

44.یعنې د هر چا سره خپل مطلب په زړه کې وي .

(هـ)

1.هر چا ته خپل مزی مرغلین دی .

1.هر چا ته خپل کار ښه او معقول ښکاري .

2.هر چا ته خپل وطن کشمیر دی .

2.په هر چا خپل وطن ګران او ورته خوږ دی .

3.هر ډاګ د بهۍ ډاګ نه دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

3.بهی د مومندو په سیمه کې یو پراخه ډاګ دی پخوا چې کلونه آباد وو ډېرې ښې غلې او دانې یې کولې او نور ډاګونه د دې په څېر نه و. نو ځکه خلك دا وايي .

4.هر څه ځي او عادت نه ځي .

4.خوی نه بدلیږي. حدیث مبارك دی چې فرمايي: که چا درته وویل چې دوه غرونه سره یوځای شول دا ومنه او دا کیږي خو که چا درته وویل چې د انسان خوی بدل شو دا مه منه .

5.هر څه اور ته غورځوي .

5.یو شی هم نه پرېږدي او هرڅه هلاکوي.

6.هره ښځه شیروار نه شي کولای .

6.د هر کار لپاره بېل بېل خلك وي .

7.هر سړی پوزه توره کړي وايي چې آهنګریمه.

7.هر سړی د خپل ځان صفت کوي او ځان ماهر ګڼي .

8.هر سړی په خپلو خولو کې ډوب دی .

8.هر څوك يو څه ستونزې لري. يا هر سړی په خپل غم کې ډوب دی.

9.هغه چرګه مړه شوې چې زرینې هګۍ یې اچولې .

9.یعنې چې ښه کارونه يې کول هغه اوس نشته .

10.هر سړی ځانته من وايي .

10.هر سړی وايي چې زه پوره یم .

11.هر وخت ږلۍ نه وریږي .

11.هر وخت مشکلات نه وي .

12.هره تېره من نه ده .

12.هر سړی پوره سړی نه دی .

13.هر ښځه درخانۍ نه ده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

13.هره ښځه ښايسته او هوښياره نه وي .

14.هر سړی آدم خان نه دی .

14.هر سړی د آدم خان په څېر میړنی نه وي .

15.هډه او ګني .

15.د هډې ځمکې پخوا للمې وې يوازې غنم، موټ او پونبه يې کوله ځکه چې اوبه يې لږ وې او د اوبو شيان يې نه کول.

16.هغه بوټی کره چې مېوې يې خورې .

16.هغه کار کوه چې ګټه يې در رسيږي .

17.هندو زوړ شو مسلمان نه شو .

17.عمر په سرې تېر شو خو په لاره برابر نه شو .

18.هندو سټری خدای(ج) ناراضه .

18.داسې کړنه کوې چې په دنيا او اخرت کې يې ورته ګټه نه ور رسيږي يا دا چې يو چاته يو کار سړی وکړې خو د هغې خوښ نه شي .

19.هندو يې په سر وواهه لاندې ځای يې خوږ شو .

19.يعنې کار يوځای کې وشو او تاواني بل ځای شو .

20.هنر ياد کړه په تاخچه کې يې کښېږده .

20.کمال يو وخت په کارېږي .

21.هم خورما او هم ثواب.

21.ښه کار کول د دواړو جهانونو ګټه ده .

22.هغه شپې لاړې چې ما کولې کرواړې .

22.زما د خواری او د فقر شپې لاړې .

23.هم يې زړه کيږي او هم يې ساړه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

23.دوه زړې دی چې دا کار وکړم اوکنه.

24.هر غر او هماغسې يې ځناور .

24.د هرې سيمې ژوي د خپلې سيمې نه اغېز اخلي .

25.هوسۍ له ځايه ګړندۍ وه چې ګنګرې يې په کې واچول نوره هم چالاکه شوه .

25.چې يو سړی پخپله هم ماهر وي او د نورو نه هم څه زده کړي .

26.هوښياره مرغۍ په دوه لمو کې نښلي .

26.ځکه چې ډير احتياط کوي او د ځان د خلاصي له پاره ډېرې پرکتې وهي .

27.هر څوک د غوړ لستوني يار دی .

27.ډېر خلك د دولتمندو اشنايي او دوستي کوي .

28.هره ورځ اختر نه وي .

28.خوښې کله کله وي .

29.هاتي چې په تبيله کې مردار شو اولس يې نه شي ويستلای .

29.يعنې فيل چې مردار شي ډېر خلك يې له ځايه نه شي ښورولای. يا يو ظالم چې يوځای غصب کړي راګرځول يې بيا ډير زور غواړي .

30.هر سړی پېښې و غځوي چې مړ شوم .

30.کوم سړی مړ شوی و او اسقاط يې هم ډير او خيرات يې هم ډير لوی او پريمانه و. کوم مسکين ورغلی و اسقاط يې هم اخيستی و او خيرات يې هم خوړلی و نو بيا يې دا خبره کوله .

31.هره بلا چې يې په خپل مقام شه .

31.يو څوك چا د شپې ډاروه. سړي ورته وويل هره بلا چې يې خپل ځای ته دې ولاړشه ګنې زما له خوا به خوږ شي .

32.همدا زه نه وای همدا زه نه وای .

32.يو سړی و او له خپلې ښځې ډېر وېرده، کله به يې چې قهر راغی نو بيا به يې ويل چې همدا زه نه وای همدا زه نه واي ځکه چې ښځې ته يې څه نه شول ويلای .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

33.هاتي چې ژوندی وي یو خروار وي او چې مړ شي دوه خرواره شي .

33.یو کار چې په خپل وخت وشي په اسانه کیږي خو چې وخت تېرشو کول یې بیا ډېر زور غواړي.

34.هندو به غلا کولای خو که سپي نه وای .

34.هندو له سپي ډېر ویریږي. ځینو خلکو به ډېر کارونه کولای خو چې په وسعه یې پوره وای .

35.هوښیار په اشارت پوهیږي .

35.پوهان په نیمه پوهیږي.

36.هندو مې ګنجی نه دی لیدلی .

36.یعنې سکهانو تل پګړی وهلې وي که سر یې ګنجی وي هم څوك یې نه شي لیدلای .

37.هغو ته یې اسونه ورکړل چې په زین کولو یې نه پوهیږي .

37.دنیا زیاتره خدای(ج) بې عقلو خلکو ته ورکوي .

38.هېڅا په لاره کې دستراخوا نه دی غوړولی .

38.یعنې که یو سړی ډېر سخي شي هم لارې ته یې نه رااوباسي .

39.هم زیانیدلی هم شرمېدلی.

39.هم ناوانې شو او هم لسپك شو.

40.هم ماري هم کوکارې هم لاس لګی هم ژاړې.

40.وهل هم کوې او چیغې هم ته وهې، ټونګه هم ته اچوې او سورې هم ته وهې.

41.هر شی چې خام وي پخیږي انسان چې خام شو بیا نه پخیږي.

41.انسان چې یو وار بې باوره شو بیا پرې څوك باور نه کوي.

42.هر چا سره پنج، پنج نو یار سره هم پنج.

42. دوه ټګان وو او ویل یې چې موږ کله څوك تیروسته نو پخپل منځ کې به سره پنج پنج وایو، دا په مو رموز وي. یو ملګري د بل سره غلطي وکړه او د ځان سره یې وویل چې پنج نو بیا دې بل ملګري ورته وویل چې د یار سره هم پنج.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ي)

.1ياد مې کړه ښاد مې کړ.

.1چې دې ياد کړم لکه هر څه چې دې راکړل .

.2يا د مور تی دی يا د چلم نی دی .

.2چرسيان په خپل منځ کې سره ډېر خواږه وي حتی د ورونو نه هم .

.3يا د چنې تير که خوند يې واخله رنګ يې هېر کړه .

.3ډير خلك په اشنا يۍ کې لومړی ډېر خواږه وي، خو چې کار يې پوره شي بيا يې هغه پخوانۍ خونده نه وي .

.4يا دې خدای(ج) ماته راکړي او يا مې دې دوست ته ورکړي .

.4که ما ته خدا(ج) راکړه خو ډېر ښه او که دوست ته مې يې ورکړه هم زما په درد خوري .

.5يادوې ټوپك راوړي کوتك .

.5لومړی ډېر توند وي بيا يې وروسته مزه نه وي يا پرړې د غټ شي کوي او ورکوي لږ شی .

.6يو د بل د غمه نه مري .

.6که غم هر څومره دروند وي خو سړی ترې نه مري .

.7يا مړ يا موړ .

.7يا به ډېر څه پيدا کړي يا به په کې سر وخوري .

.8يتيم په ژړا پوخ دی.

.8په دې ډيرې تودې سړې تېرې شوې دي. ښه تجربه شوی دی .

.9يتيم چې سر سبيل شي سل اويا ګزه يې... شي .

.9بې پلاره هلك چې سر ايله اموخته شو بيا يې اداره کول ډېر سخت وي .

.10يتيم هلك تل د ټوکرۍ لاندې نه پاتې کيږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10.اخر به غټ شي .

11.يخني د خدا(ج) په روی نه ايساريږي .

11.د ظالم نه په زاريو نه شي خلاصېدلی .

12.يوه به دي ژاړي بله به دي خاندي .

12.يعنې دې کار ته دي اړباسم چې ويې کړې .

13.يو پسې رسېدلی نه شو بل ويل د مخې يې شه .

13.د يو چا د لاسه يو کار نه وي پوره او بل ورته وايي چې ډير کارونه وکړه .

14.يو خوري بل يې په بډه وهي .

14.يو شي هم نه پرېږدي .

15.يو خور بل ته سترګك وهي .

15.يو خوري بل ته په تمه دی .

16.يو للی دی يو للۍ ده .

16.په کور کې دوه کسه دي اولاد او بچي نه لري .

17.يو سر او سل سودا ګانې.

17.يو سړی دی او جنجالونه يې ډېر دي .

18.يو مې يوه سترګه ده او بل مې بله سترګه ده .

18.دواړه راباندې ګران دي .

19.يا تخت يا تابوت.

19.يا به پاچا شم يا به پرې مړ شم .

20.يوه سترګه يې د سپي ده او بله د سړي ده .

20.په بڼه انسان دی خو خوی يې د سپي دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.21يږه جومات ته نه ځي او ملا ځنګل ته نه ځي .

.21دواړه سره ليدای نه شي .

.22يا تير اوباسئ يا ما اوباسئ .

.22يو سړی چې علی خان نومېده د يو بل چا سره يې د زوی لپاره خېښي کړې وه او د زوی خسر يې ناروغه شوی و، ناورغه سړی ډېر پوخ غل و او د غلا تير يې په کوټه اچولی و. د سړی په دې کوټه کې د ځنکدن سلګۍ شروع شوې او سترګې يې په دې تيرلګېدې نو چيغې يې کړې چې يا ما اوباسئ يا تير اوباسئ. د ناروغه سړي ورور دلته ولاړ دی، خپل وراره نه يې پوښتنه وکړه چې دا پلار دې څه وايي دې هلك نور خلك له کوټې نه وويستل او زه خو يې خېښ وم زه يې نه ويستم، نو د ناروغه سړی زوی ويل چې پلار مې پرتې نه وايي رښتيا وايي دا تير يې را پټ کړی دی او اوس مرګ په سترګو ګوري نو څکه داسې وايي. چې دا د غلا مال لرې کړئ.

.23يوه ده خو ډېوه ده .

.23ډېره پوهه او عالمه ده. يا سترګه مې يوه ده خو هر څه پرې وينم .

.24يو ګوري بل لمسيږي .

.24چې يو وګوري بل يې هم غواړي .

.25يو خدای(ج) ښه دی او يو ځای ښه دی .

.25هر هر ځای کې بايد سړی ناسته پاسته ونه لري او چې يو چاسره يې ژمنه وکړه هماغه سره بايد ودريږي .

.26يو پټی جوار يې وخواړه اوس هم ورته ميږه وايي .

.26ډېر تاوان يې ورساوه اوس يې هم بې وزله بولي .

.27يو زما په ځانله دا يو ستاسو په ټولو .

.27په لاره يو هندو او ځوکسان نور سره ملګري شول، مخې ته يې غله راغلل او غلو پرې غږ کړ چې سامان کښېږدئ، خلکو وويل :

سمه ده او سامانونه يې پرځمکه کېښودل، غلو غوښتل چې د دوی لاسونه ور وتړي، هندو غلو ته وويل: اجازه ده چې مونږ لومړی تاسو ته لږ اتڼ وکړو بيا زمونږ لاسونه وتړئ. هندو غوښتل چې د اتڼ په سندره کې ملګري پوه کړي چې دا يو غل به زه ټينګ کړم او دا بل يې ستاسو په دې ټولو غلو د هندو سوال و مانه او د اتڼ اجازه يې ورکړه. نو هندو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل غوږ ته لاس ور وړاو د یه قربان سره یې وویل های دا یو زما په ځانله او یو ستاسو په ټولو. دا یو زما په ځانله او دا یو ستاسو په ټولو. دې نورو ورغبرګه کړه چې دا کار زمونږ نه نشي او دا کار زمونږ نه نه شي .

.28یو ځان شرموي او بل قام شرموي .

.28یو څوك داسې بدکار وکړي چې خپله ټوله کورنۍ سپکه کړي .

.29یو سړي بل ته وویل چې په هر خیرات کې دې وینم هغه کړه چې ته به هم په کې یې .

.29یو څوك چې چا ته ووایي چې زه دې په بدو ځایونو کې ګورم چې ناست یې، دا دا مانا لري چې دی پخپله هم په دې بدو ځایونو کې وي .

.30یو کال به بربنډ وګرځم خو بل کمیس به وانه خلم .

.30یو بخیل سړي نه یې تور بور کمیس پټ کړ، او ویل یې چې دا به بل کمیس واخلي او پیسې به یې ولګیږي او زما نه به په سیالۍ کې کم شي، نو کله چې بخیل پوه شو نو بیا یې دا وینا وکړه .

.31یوه سپي ژرنده څټله او بل سپي د ده... څټله.

.31یوه پخپله په سوال څه پیدا کړي و بل د هغه نه سوال کاوه .

.32یو ګنجی په وره راغی بل په تناره .

.32دوه کسان د یو څه د غوښتنې لپاره په بېلو بېلو لارو په یوه وخت کې راغلل .

.33یو بام او دوه هوا وې .

.33د یوې کوټې په سربانديې په یو کټ کې د یوې ښځې زوی اوننګور پراته وو. او په بل کټ کې یې لور او زوم پراته وو. دې ښځې خپلې لور او زوم ته وویل چې سره رانږدې شئ یخني ده او زوی او ننګور ته یې وویل چې سره لرې شئ ګرمي ده نو په دې وخت کې یې ننګور دا وویل .

.34یو وخت د شیطان هم منه .

.24یو زده کوونکی و او خپل استاذ ته یې ویل شیطان راته وایي چې دا کاڼي راوخله او دا استاذ په دا سر وله، د دې خبرې سره سم استاذ زر زوه کوونکي ته وویل پام چې د شیطان ونه منې. بله ورځ همدې زده کوونکي استاذ ته بیا وویل: چې استاذه سیطان را ته وایي چې یوښه غټ چرګ حلال کړه او ښه پلو ور سره پوخ کړه او استاذ ته یې یوسه. استاذ کړه بده نه ده کله کله د شیطان هم منه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

35.يو كال سړی د مور د مېږه سره هم تيروي .

35.انسان بايد په ډېر مشقت کې هم خپله حوصله او زغم د لاسه ورنه کړي يا چې يو څوك په سفر ولاړ شي او زړه يې زر تنگ او بېرته راشي بيا خلك دا وايي او يا يو څوك د چار سره مزدور شي او مزدوري ژر پرېږدي نو بيا هم خلك دا وايي .

36.يو سړی چا نه پېژنده په جومات کې يې... وکړل.

36.ځينې وخت يو ناپوهه سړی د خپل شهرت له پاره داسې يوه کړنه وکړي چې هغه د کولو نه وي .

37.يو په ژرنده او جومات کې يې مه وايه نور يې هر ځای وايه .

37.چې يو سړی قصداً وغواړي چې يو خبره مشهور کړي نو بيا داوايي .

38.يوه ورځ د بلې ورځې مور ده .

38.ورځې له ورځو زيږي .

39.يو من سر ښوروي او دوه گوتې ژبه نه ښوروي.

39.کله چې يو سړی خپل مخاطب ته د ژبې په ځای د سر په ښورولو هو او نه وکړي نو بيا خلك دا وايي .

40.يوه شپه يې چې تر منځ وي له هغې بلا نه مه وېرېږه .

40.ځکه چې وخت شته او تدبير نولی شي .

41.يا به پيسې گټې يا به کيسې گټې .

41.يا به خپل تاريخ جوړوې او يا به د دنيا گټه کوې.

42.يو بهلول يو يې کند يو يې کچکول.

42.خلك وايي چې د سلطان محمود غزنوي يو ورور و او هغه فقيري او ملنگي کوله او ډېر زاهد سړی و. غزنوي ورته بلنه ورکړه چې راشه او په حکومت کې کار وکړه، بهلول ورته په ځواب کې وويل چې

د اخرت حساب نه شم ورکولای. ؟ غزنوي وويل چې څه د اخرت حساب دی؟ بهلول وويل چې د هر شي بېله بېله پوښتنه کيږي او روځ د قيامت ډېره سخته ده، ځکه به د تبۍ غونډې توده وي او سړي سره به حساب کيږي. بهلول يو تبۍ راواخيسته او اور يې ترې لاندې بل کړ تبۍ سره شوه، بهلول پرې ودرېد او غړ يې کړ يو بهلول يو يې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کند یو يې کچکول او د تبۍ نه کوز شو. او ويې ویل چې حساب مې خلاص شو. او سلطان محمود ته يې وويل چې اوس ته راځه او حساب د ټول ملك راکړه، سلطان وویل چې زه دا کار نه شم کولای .

.43یو يې ګټي سل يې ختي .

.43د یوه سړي د همت له برکته ډیر خلك په راحت کې شي .

.44یار له یاره بلاربیږي.

.44دوست له خپل دوست نه تکلیف ګوري .

.45یا خپل کور یا ګور .

.45انسان باید خپل پت وساتي او بل چا ته د سوال لاس اوږد نه کړي .

.46یو لرګی اور نه کوي دوه ښځې کور نه کوي .

.46د یوه لرګي اور لمبه نه کوي او بلیږي نه او د دوو بنو کور وران وي .

.47یوله ولږې مري او بل يې سرته پراټې لټوي .

.47یو سړی پخپله د یوه کار له امله ډیر په کړاوو کې و او بل ترې په همداسې کار کې مرسته غواړي .

.48یو خوا پاڼ او بل خوا پړانګ .

.48یو لوري ته یو مشکل او بل لوري ته بل مشکل د خلاصیدو لار نشته .

.49یوې بلا بلې ته ویل چې بوو .

.49یو بد کاره بل بد کار ته ویل چې ته بد کوې .

.50یو په ست شه ښکاري او بل يې په نه خوړلو .

.50داسې نه چې یو تن ست وکړي او بل ترې پوزه غوڅه کړي.

.51یو خروار زعفران وخوره خو خوله پرې مه زیړوه.

.51غټ کار په پټه خوله وکړه چې څوك خبر نه شي.

.52یوه سترګه چې دې وو ته په بله لاس کښیده.

52. که یو مصیبت در ته پیښ شو په هغې صبر وکړه چې بل درته پیښ نه شي.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library